

FORTEGNEELSE

OVER

GENERALMAJOR v. *KREBERS*

MYNT- og MEDAILLE-SAMLING.

1STE AFDELING,

INDEHOLDENDE DE DANSKE OG NORSKE
MYNTER OG MEDAILLER.

DE I DENNE AFDELING INDEHOLDTE MYNTER OG MEDAILLER
BORTSÆLGES VED OFFENTLIG AUCTION
TIRSDAGEN DEN 20 JULI 1841.

KJÖBENHAVN.

TRYKT HOS DIRECTEUR *JENS HOSTRUP SCHULTZ*,
KONGELIG OG UNIVERSITETS-BOGTRYKKER.

Conditioner.

1.

Fra Tilslaget ligger det Solgte for Kjöberens Regning og Risiko i alle Tilfælde, og modtages uden Indvending i den Stand, hvorudi det forefindes, uden Ansvar for Sælgeren.

2.

Kjöberne erlægge ingen Auctions - Omkostninger, men Kjöbesummen betales i Rigsbankpenge rede Sølv til Undertegnede paa Anfordring. Bekjendte og vederhæftige Kjøbere have 6 Ugers Credit. Ubekjendte betale ved Modtagelsen, som maa skee inden 2 Dage i det seneste efter at Auctionen er til Ende. I Mangel deraf stilles det Uindløste strax og uden nogen foregaaende Formalitet til ny Auction for første Kjöbers Regning, som er pligtig at erstatte det Manglende skadesløs.

3.

I Tilfælde af Søgemaal formedelst mislig Betaling skal Kjöbenhavns Forligelses - Commission og Jurisdiction ansees for de Paagjeldendes rette Værneting, hvor de end ellers maatte boe eller opholde sig, og svares da Renter fra Auctionsdagen samt skadesløse Omkostninger.

Kjöbenhavn, den 14 April 1841.

Paa den universale Arvings Vegne

Payngk.

Commission til denne Auction modtages af:

J. A. Bölling, Cancellieraad, Sekretair ved det store kongelige Bibliothek.

L. A. Læssøe, Copiist i det kongelige Mynt- og Medaille-Cabinet.

C. C. Lose & Olsens Musik- og Kunsthandel.

Alle i Kjöbenhavn.

Forerindring.

Generalmajor Christoph Daniel von Kreber, Kammerherre, Commandeur af Dannebrog og Dannebrogsmænd, af hvis udmærkede Samling af Mynter og Medailler denne Fortegnelse indeholder den Afdeling, som bestaaer af de danske og norske, var født den 1 October 1755 i Kjøbenhavn. Fra Vuggen bestemt til Militærtjenesten, traadte han den 1 Mai 1767 som Secondlieutenant ind under daværende Kong Christian 7's Regiment, og efterat have gjort Tjeneste ved forskellige Regimenter, udnævntes han den 17 April 1810 til Commandeur for H. M. Kong Frederik 6's Regiment, hvilken Post han beklædte, indtil han formedelst Helbreds Svaghed søgte sin Afsked fra Krigstjenesten, som han den 1 Juli 1828 erholdt i Naade og med Titel af Generalmajor. Ligesom han bestandigt og ofte havde erholdt Beviser paa sin Konges Naade og Tilfredshed, saaledes modtog han ogsaa ved denne Leilighed som et Vidnesbyrd om hans Undergivnes Agtelse og Kjærlighed den i denne Fortegnelse No. 626 anførte Medaille. Endskjönt 73 Aar gammel sønede Olindingen nu sine daglige Forretninger og søgte en Beskjæftigelse, der paa een Gang kunde være ham let og behagelig, og tillige alvorlig nok til at sysselsætte hans arbeidsvante Virksomhed, og hvorved han fremdeles kunde virke med den Orden og Nöiagtighed, der fra hans Ungdom havde fulgt ham i alle hans Forretninger. En saadan Beskjæftigelse fandt han i at begynde og fortsætte en Samling af Mynter og Medailler, hvis Resultat, efter kun 11½ Aars Samlen, tilstrækkeligt vidner om Samlerens Flid, Interesse og Nöiagtighed. Fra Begyndelsen samlede han kun paa danske Mynter og Medailler, men da denne Afdeling var bleven saa complet, at han næsten Intet mere kunde erholde, udeidede han efterhaanden Samlingens Plan til forskellige Landes nyere Mynter og Medailler, indtil han pludseligt den 1 Januar 1840

beslattede ikke mere at forøge sin Samling, fordi Alderdommen nu altfor stærkt havde svækket hans Syn. Paa samme Tid anmodede han mig, der i flere Aar var kommen i hans Huus og havde modtaget mange Betiser paa hans Velcillie og Venskab, om at udarbejde en Fortegnelse over hele Samlingen, endnu medens han levede, som vel kunde bruges som en Auctionscatalog, men som tillige kunde ved de tilføiede Oplysninger ved denne første og væsentligste Deel have noget Værd for dem, der beskæftige sig med Myntvidenskaben, og derved fortjene at opbevares, tillige som et varigt Minde om denne fortrinlige Samling. Desværre oplevede han ikke at see dette Arbejde fuldendt; han døde den 5 Decbr. 1840. Men efter den Afdödes Villie udgaaer nu denne Fortegnelse med fortløbende Bidrag til den danske og norske Mynthistorie, hvilke jeg haaber ikke ville være uden Interesse for dem, der samle paa disse Suiter, ikkørvel jeg selv bedst föler, hvor ufuldstændige de ere. Dog er jeg mig bevidst, at jeg har anvendt al Flid og Möie paa at faae dem saa fuldstændige som muligt, og for det Anförtes Paalidelighed haaber jeg, at jeg tör indestaae, da jeg fast overalt har undersøgt de originale Kilder, og kun paa enkelte Steder har maattet lade mig nöie med nyere mindre paalidelige Efterretninger, hvor ingen ældre Kilder rare mig tilgængelige. Under hele Udarbeidelsen har den af Hr. Justitsraad Thomsen og Hr. Cancellieraad Devegge 1831 udgivne Fortegnelse over Timms Samling af danske Mynter og Medailler tjent mig til Forbillede; dog har jeg bestræbt mig for at give Beskrivelsen over hver enkelt Typ og de sjældnere Stykker endnu fuldstændigere og i de tilføiede Anmærkninger at give det Anförte saa kort, som det lod sig forene med Tydelighed, ligesom jeg ogsaa i Valget af Tryk har søgt at indskrænke Omfanget saa meget som muligt.

Kjöbenhavn, April 1841.

J. B. Sorterup,
Cand. theol.

Berigtigelser, Tillæg og Trykfeil. *)

Pag.

1. No. 1. I "Bolzenthals Skizzen zur Kunstgeschichte der modernen Medaillen-Arbeit (1429-1840). Berlin 1840. 8°" pg. 64 anføres et Citat af Litta: "Famiglie celebri italiane, fasc. XXXIII. Gonzaga di Mantova", ifølge hvilket denne Medaille skal være udført af Sperandio Migliolo, Billedhugger i Mantua.
2. No. 8. Dette Stykke er vel støbt, men dog originalt.
- No. 12. Herved tilføies: (rar.) *
3. Baade ved No. 18 og No. 19 tilføies: (rar.) *
4. Ligeledes tilføies ved No. 34 og 35: (rar.) *
Medaillerne No. 34, 43, 47, 48, 51, 64, 141 og 143 ere maaaskee forfærdigede af Johann Höhn fra Danzig. *
- Ligeledes ere Medaillerne No. 58 og 72 (pg. 6 og 8) maaaskee af den hollandske Medailleur Jan Luder, der var samtidig, eller af en dansk Medailleur Jens Larssen (see Anm. efter No. 1964).
7. No. 68 er en Species eller hvad i Tydskland kaldes en "Schauthaler", af Skrot og Korn som en Species. *
9. No. 84 og 86, der ere af slettere Gehalt end Medailler almindeligt ere, kunne antages at være slagne af Gyldenløve, for af Kongen at udgives i Drikkepenge paa Reisen som Erindringsmynter (cfr. No. 2363 og 2364); og da de ogsaa med de samme Stempler prægedes i Guld for at gives fornemme Personer som Erindrings- og Naadestegn, har man ei kunnet sætte Værdien paa dem. *
11. No. 103. Læs: Forordningen af 31 Decbr. **1692**, og fremdeles: 13 $\frac{1}{3}$ lødige (ikke: 13 $\frac{1}{2}$ lødige).
Ved No. 109 tilføies: (rar.) *
77. Ved No. 639 udslettes Grevetitlen, hvilken Rantzauerne først erholdt 1647. **
85. Efter No. 688 tilføies som Anmærkning: Den 10 August 1650 anordnedes, at en Ducat herefter skulde gjælde 11 Mark 8 Sk.
93. No. 800. Anm. Forordningen, hvorved Kong Frederik 4's Courantducater indkaldtes, udstødtes d. 4 Juli 1757.

*) Ligesom jeg her maa aflægge Hr. Justitsraad *Thomsen* min hjertelige Tak saavel for den Beredvillighed, hvormed han har raadet mig under Udarbejdelsen af denne Fortegnelse, som fordi han har anvist og laant mig flere ældre hidtil ubenyttede Manuscripter; saaledes maa jeg ogsaa takke de Hrr. Cancellieraad *Deregge* og Cand. med. *Begtrup* for en Deel af de her tilføjede Tillæg og Berigtigelser. Ved Alt, hvad der er mig meddeelt af Hr. Cancellieraad *Deregge*, har jeg tilføiet (*), og det mig af Hr. Cand. *Begtrup* Meddeelte har jeg antydnet med (**).

Pag.

94. Efter No. 808 tilføies som Anmærkning: Ved Forordn. af 28 Febr. 1761 bestemtes Coursen for udenlandske Guldmynter i det Forhold, at en Speciesducat skulde gjelde 2 Rdlr. 38 Sk. Courant, og d. 28 Mai s. A. opsattes de nye Courantducater (udmyntede til 2 Rdl. Courant) til 2 Rdl. 16 Sk. Cour., hvilken Forhöielse dog allerede igjen ophævedes d. 29 Juli s. A.
97. Tvende nye, efter dette Arks Trykning gjorde Fund gjøre det høist rimeligt, hvad man tidligere har formodet, at de her efter Sædvane til Valdemar Atterdag henførte Mynter ikke tilhøre denne, men ere udgivne under Kong Valdemar Seier (1202 - 1241), altsaa bortfalder tillige den tilføiede yngre Benævnelse: "Wittenpenninge". Man nødes ogsaa af disse nyere Fund til at antage, at der aldeles ingen Mynter ere udmyntede under Valdemar Atterdags og Margrethes Regjering med Regentens fulde Navn eller andet tydeligt Særkjende.
99. No. 875-77. Anm. Linie 10, læs: *s l a a e* istedetfor *staae*. Efter samme Anmærkning tilføies: *Med denne Konges Flugt ophørte al Udmyntning i de Officiner, som han baae benyttet i Danmark, og i de nedlagtes Sted oprettede Kong Christopher af Baiern et Myntofficin i Malmö, der i 50 Aar var det eneste Myntsted i Danmark, indtil Kong Hans oprettede to andre, nemlig i Kjöbenhavn (hvor der aldrig tidligere var blevet myntet) og i Aalborg; dog vedblev Malmö at være Hovedmyntstedet for Danmark til 1534.***
103. Linie 1 fra oven anføres, at "en Skilling opsattes til 4 Ilvide"; dette skete ifølge A. Hvitfeldts Daam. Riges Krønike i Aaret 1495.*
105. Den trondhjemske Ærkebisp, Erik Walkendorf, anføres her som i Beskr. o. a. St. at være udvalgt i Aaret 1516, hvilket er urigtigt, thi han fik allerede 1510 pavelig Confirmation paa Valget til Ærkebisp og forekommer som saadan i Christian II's Haandfæstning.** Ligeledes maa ved begge Walkendorfs Skillinge (No. 996 og 997) tilføies: (rar.)*
108. No. 1034. Læs: med Undtagelse af, at o. s. v.
110. I den nederste Anmærkning angives urigtigt, at Jörgen Kock blev slagen til Ridder af Frederik I.; han optoges vel i Adelstanden 1526, men opnaaede aldrig Ridderværdigheden saalidet som nogen anden Nyadlet för Souverainitetens Indførelse 1660.**
122. Tilføies ved No. 1251 og 1253: (rar.)*
140. No. 1688-90. Anm. De saakaldte ulfeldske Fireskillinge siges her at være $7\frac{1}{2}$ lödige; de ere kun 4 lödige, hvortil denne urigtige Angivelse maa rettes.
151. No. 2010. Her tilføies: (rar.)*

Pag.

159. Efter No. 2139-42 tilføies som Anmærkning: Ved Forordn. af 18 Marts 1669 forbødes al Indførsel af fremmed Smaa-mynt. Dette Forbud indskjærpedes paany ved Forordn. af 12 April 1670 og 22 Marts 1671.
219. Med Hensyn til den danske Seddelcours för, under og efter Krigsaarene, tillader jeg mig her at meddele fölgende Oplysninger: Ved Speciesmyntens Indførelse 1787 var Courantdalerens Forhold til Specien fast bestemt som 125:100 (3: 1 Specie = $1\frac{1}{4}$ Rdl. Cour.), hvilken Cours dog efterhaanden, fordi Courantbanken ei paa Anfordring kunde indløse de udgivne Sedler med Sölv, var stegen lidet, saa at den förste i Aaret 1807 (den 5 Januar) noterede Cours var: 153 Rdl. Cour. Sedler for 100 Species. Derpaa sank den og naaede sit Minimum, nemlig $138\frac{3}{8}$, d. 26 Juni, hvorefter den igjen steg lidet og noteredes d. 14 August 144; den 16 August landede de Engelske ved Vebek, og ingen Cours noteredes för den 14 Septbr., da den var stegen til $150\frac{1}{2}$. Successivt og lidet vaklende, uden nogen pludselig Overgang, steg Coursen i Aaret 1808 indtil den d. 30 Decbr. noteredes til 190; i Aaret 1809 derimod steg den stærkere og pludseligere og med mere Vaklen, og noteredes d. 29 Decbr. til $386\frac{3}{4}$. Det samme var Tilfældet i Aaret 1810, hvor den d. 20 Octbr. naaede sin störste Höide 648, og efterat være falden igjen til $438\frac{1}{4}$ (d. 10 Novbr.), steg den atter, saa at den d. 24 Decbr. s. A. noteredes til $562\frac{3}{4}$. Med denne Cours begyndte Aaret 1811, men pludseligt og med stor Vaklen steg den, saa at den d. 9 Marts noteredes til $885\frac{1}{2}$, hvorefter den successivt og med lidet större Stadighed faldt noget, indtil den d. 31 Decbr. noteredes til 777. I Aaret 1812 holdt Coursen sig temmeligt stadig, indtil d. 8 Septbr., da den noteredes til 730; men derpaa steg den pludseligt, og da Napoleons Feldtog i Rusland faldt uheldigt ud, vedblev den at stige saaledes:

1812. 29 Spt. og 2 og 9 Oct. 1300.	1812. 18 og 22 Decbr. . . 1705.
— 13 Oct. og 10 Novbr. 1375.	— 29 Decbr. 1698.
— 13, 17 og 20 Novbr. 1450.	1813. 5 Januar 1688.
— 24 Novbr. 1500.	— 8 Januar 1683.
— 27 Novbr. og 1 Decbr. 1650.	— 12 Januar 1680.
— 4 Decbr. 1750.	— 19 Januar 1800.
— 8 Decbr. 1760.	— 22 Januar 1770.
— 11 Decbr. 1750.	— 26 Januar 1730.
— 15 Decbr. 1715.	— 29 Januar 1720.

Den 5 Januar 1813 var den nye Forordning udkommen, ved hvilken Pengevæsenet forandrede og der oprettedes en Rigsbank, grundet paa en Capital af 6 pCt. af al Grundeiendom i hele Riget, hvilke Eierne enten kunde afbetale eller forrente med $6\frac{1}{2}$ pCt. aarligt. Da Afbetalingen maatte

Pag.

219. skee med $\frac{4}{5}$ Sedler og $\frac{1}{6}$ Sölv, indkom naturligviis en Masse af Sedler, hvorved Coursen efterhaanden maatte forbedre sig; men dette skete langtfra hurtigt. De ældre Courantsedler, efter hvilke alle forestaaende Course ere noterede, nedsattes strax til $\frac{1}{6}$ Rigsbankdaler Sedler, og fra 2 Febr. 1813 noteredes Coursen efter disse nye Rigsbanksedler, saa at man for at see Forholdet mellem Species nu og den ovenfor omtalte Cours maa multiplicere den nye med 6. I hele Aaret 1813 vedblev Coursen at forværre sig, hvilket tydeligt vil sees af følgende Coursliste, der — som sagt — nu noteredes efter de nye Rigsbanksedler:

1813. 2 Febr. og 2 Marts	286.	1813. 16 Novbr.	1100.
— 5, 9 og 23 Marts.	307.	— 19 Novbr.	1030.
— 26 Marts og 13 April	330.	— 23 Novbr.	1050.
— 20 April og 11 Juni	379.	— 26 Novbr.	1125.
— 15 Juni	666 $\frac{2}{3}$.	— 30 Novbr.	1020.
— 16 Juni	662.	— 3 Decbr.	970.
— 3 August	950.	— 7 Decbr.	580.
— 28 Septbr.	780.	— 10 Decbr.	600.
— 1 Octbr.	800.	— 14 Decbr.	550.
— 5 Octbr.	1050.	— 17 Decbr.	600.
— 26 Octbr.	983 $\frac{1}{3}$.	— 21 Decbr.	730.
— 29 Octbr.	900.	— 24 Decbr.	820.
— 2 Novbr.	810.	— 28 Decbr.	780.
— 5 Novbr.	800.	— 31 Decbr.	800.

Endskjönt denne Liste indeholder alle i Aaret 1813 noterede Course, giver den dog ingenlunde et fuldstændigt og tydeligt Begreb hverken om Pengevæsenets slette Tilstand eller om Coursens Vaklen, thi ofte *blev denne slet ikke noteret*, hvilket ogsaa sees af de store Mellemrum mellem de Dage, paa hvilke den er noteret. Naar saaledes den høieste noterede Cours d. 26 Novbr. var: 1125 Rbd. eller 6750 Rdl. Courant for 100 Species, da er dette dog langt fra at være det høieste Punkt, hvortil den kom; thi i Begyndelsen af Septbr. Maaned betalte man for 100 Species 14000 Rdl. Cour. eller 2333 $\frac{1}{3}$ Rbd. og derover, men allerede lidt over Midten af samme Maaned var den falden til 7000 Rdl. Cour. eller 1166 $\frac{2}{3}$ Rbd. for 100 Species. Dette var ogsaa Høidepunktet for Forvirringen, og skjönt Coursen d. 4 Januar 1814 noteredes til 880, d. 7 Jan. til 750 og d. 11 Jan. atter til 820 Rbd., faldt den dog stadigt, om endog saa usikker og vaklende, at den f. Ex. endnu d. 12 Novbr. 1816 noteredes til 700; i Begyndelsen af Aaret 1819 søgte Regeringen ved store Opoffrelser at tvinge Coursen og fik den ogsaa dreven ned til 212, men den steg dog igjen og faldt først successivt, indtil den blev fuldkommen pari (fra 23 Octbr. 1838 indtil nu).

A.

DANSKE MEDAILLER.

CHRISTIAN I.

Valgt d. 1 Septbr.; hyldet d. 28 Septbr. 1448. Død d. 22 Mai 1481.

- 1 Uden Aar. Medaille af Meliolus. Over Kongens Besøg i Rom hos Pave Sixtus IV. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Kongens Indtog i Rom. Stukket i Beskrivelsen over danske Mynter og Medailler: Christian I. Tab. III. No. 1. *) 8 $\frac{1}{4}$ L.

Dette Stykke er først støbt og derpaa udciseleret, men forfærdiget i en nyere Tid, end Originalmedaillerne.

Den 8 Januar 1474 forlod Christian I. Segeberg for at drage til Rom; underveis fik han d. 14 Febr. af Keiser Frederik et keiserligt Diplom paa Besiddelsen af Dithmarsken; d. 3 April ankom han til Rom, hvor han modtoges med store Hædersbetjæninger; af Paven fik han Tilladelse til at anlægge Kjöbenhavns Universitet og en Orden, der skal være den første Oprindelse til den nyere Elephantorden. D. 27 April forlod Kongen igjen Rom og vendte tilbage til Danmark. D. 24 August ankom han til Klosteret Reinfeld i Holsteen.

FREDERIK II.

Fra d. 1 Januar 1559. Død d. 4 April 1588.

- 2 1565. Medaille over Daniel Rantzau Seier over de Svenske paa Astorhede ved Svarteraa. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en tysk Indskrift. B. T. III. No. 3, dog uden Aarstal eller Medailleurens Bogstavmærke paa Adv. (rar.) $\frac{3}{4}$ L.

Paa Astorhede blev den danske Hær, 4000 Mand stærk under Daniel Rantzau indsluttet af 25000 Svenske under General Jacob Henriksen Hæstsko og trængt til at lere Slag den 20 October 1565; 5000 Svenske faldt, de Övrige maatte flygte.

- 3 1587. Forgylt Medaille. Adv. Kongens Brystbillede med blottet Hoved; Rev. Dronningens Brystbillede med ziirligt Hovedtöi; begge med Halskrave. Som B. T. VI. No. 3. (rar.) 1 $\frac{1}{2}$ L.

Man veed, at disse Medailler vare bestemte til at bæres, men denne mangler Ösken; den er for sin Tid af fortrinligt Arbeide.

*) Denne og alle følgende Medailler, ved hvilke Metallet ei bestemt er angivet, ere af Sølv.

2 Danske Medailler. Christ. IV. (1590-1616).

CHRISTIAN IV.

- Fra d. 4 April 1588. Myndig d. 12 April 1596. Død d. 28 Februar 1648.
- 4 1590. Forgylt Medaille. Adv. Kongens Brystbillede og Titel; Rev. en Elephant, bærende et Taarn, Omskrift: REGNA FIRMAT PIETAS. 1.5.9.0. B. T. I. No. 1. (rariss.) $1\frac{3}{4}$ L.
Denne og alle de foregaaende Medailler ere stöbte.
 - 5 1590 eller 1596. Af Nicol. Schauben. En den foregaaende i Typ lignende, men præget, forgylt Medaille; cfr. B. T. V. No. 3, men paa Adv. er her Angivelsen af Kongens Alder udeladt. (rar.) $1\frac{3}{8}$ L.
Disse Medailler (No. 4 og 5) som man har fra forskjellige Aar, allerede fra Frederik II. Tid, vare egentligt bestemte til at bæres som Ordenstegn af Ridderne af Elephanten.
 - 6 1597. Af Nic. Schauben. I Anledning af Kongens Formæling d. 27 Novbr. 1597. Adv. Kongen ridende i Procession under en Baldakin; Rev. Pallas og Pietas, staaende paa et Fodstykke, omgivet af de danske Provindsvaabener og en Omskrift. B. T. III. No. 1. (præget). (elegans) $4\frac{1}{4}$ L.
 - 7 — Samme Medaille, men stöbt. $4\frac{1}{16}$ L.
 - 8 — Forgylt Sölvmedaille med Typ og Omskrift omtrent som No. 4., men Kongens Hoved vendt mod Höire. Findes ikke i Beskrivelsen. (fusus et rar.) 2 L.
 - 9 1598. Af Nic. Schauben. I Anledning af Dronningens Kröning d. 11 Juni. Det er de samme Stempler, der ere brugte som til No. 6, kun paa Adv. Aarstallet forandret og paa Rev. ved Siden af det överste Vaabenskjöld tilföiet S. F. (Schauben fecit) og forneden to Stjerner. (præget). B. No. 44. a. cfr. T. III. No. 3. (rar. et elegans) $2\frac{7}{8}$ L.
 - 10 1602. Adv. et Kors, i hvis Vinkler de fire danske Hovedvaabener, i Midten Oldenburgs; Rev. de 7 Provindsvaabener, i Midten Delmenhorsts. B. No. 48. a. T. VI. No. 2. Tin.
Formodentligt i Anledning af Prindsesse Hedevigs Formæling med Churfyrst Christian II. af Sachsen d. 12 Septbr. d. A. Andre ansee denne for en projecteret Mynt, der ikke blev udpræget.
 - 11 1610. I Anledning af den syvaarige Kronprinds Christians Hylding som udvalgt Kouge d. 14 Marts. B. T. XXXII. No. 2. (rar.) $2\frac{3}{4}$ L.
 - 12 1611. Over Calmars Erobring d. 3 August efter 3 Maaneders Beleiring. Adv. Kongens Knæbillede; Rev. den beleirede Stad og dens Navn og derover: CEDE MAIORI. B. T. XI. No. 2. $3\frac{3}{16}$ L.
 - 13 1612. Over Elfsborgs Erobring d. 23 Mai efter 18 Dages Beleiring. Adv. Kongen tilhest; Rev. Angrebsplanen mod Elfsborg. B. No. 228. Typ som T. XI. No. 1. (rar.) $3\frac{5}{8}$ L.
 - 14 1616. Oval Medaille. Adv. Enkedronning Sophies Brystbillede og Navn; Rev. det meklenborgske Vaaben og hendes Valgsprog. B. T. XII. No. 3. (fusus) Tin.
Denne Medaille skal Enkedronning Sophie have uddelt som Hæderstegn, medens hun boede paa Nykjöbing Slot.

Danske Medailler. Christ. IV. (1626 - Uden Aar). 3

- 15 1626. I Anledning af Hertugen af Lüneburgs Fråfald 1625 i Trediveaarskrigen. Adv. den danske Løve sønderriver den lüneburgske Hest; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. XIX. No. 1.
(rar. fusus et cælat.) 6 $\frac{3}{4}$ L.

Denne Medaille findes aldrig præget; men altid støbt.

- 16 — Over Kongens Søsters, Hertug Henrik Julius's Enke, Hertuginde Elisabeth af Brunsvig-Lüneburgs Død d. 19 Juni. Adv. det lüneborgske Vaaben; Rev. en latinsk Indskrift. B. No. 709. T. XXI. No. 1. 2 L.

Er egentligt en Dødsdaler; udgivet i Lüneburg af den Afdødes Søn, Hertug Friderich Ulrik. Vide Madai No. 1122.

- 17 1629. Over Freden til Lübeck d. 12 Mai. Adv. et kronet Hjerte med Omskrift: יְהוָה DIRIGE-MEUM; Rev. et Kors. B. T. XXI. No. 2. (rar.) 1 L.

- 18 1634. Jetton. Adv. et Dödningshoved og Timeglas over to korslagte Dödningsbeen; Rev. en dansk Indskrift; som B. T. XXII. No. 12, med den Forskjel, at Aarstallet staaer i en Bue paa begge Sider af Dödningsbeenemellem tre Punkter, og paa Rev. ere ligeledes tre Punkter efter BEST. $\frac{1}{4}$ L.

Rimeligt over Kongens og Fru Kirstine Munks Datter, Anna Catharina, der døde den 10 August 1633.

- 19 1645. Af J. Blum. Over Freden til Brömsebro d. 31 August. Adv. Kongens Brystbillede en face i en Ramme; Rev. Pietas og Justitia staaende. B. T. XXIV. No. 2. (elegans) 3 $\frac{1}{8}$ L.

- 20 1646. Adv. *CHRISTIANUS. IIII. D: G. DANI. NOR. VA. GGREGX* Kongens kronede Navnechiffer, paa Siderne af det 16-46, og under det R. F. P.; Rev. JUSTUS יְהוָה JUDEX. B. T. XXIV. No. 3. Tin.

Denne Medaille lod Kong Christian slaae i Anledning af den uretsfærdige Krig, Sterrig havde paaført ham 1645; da Stemplerne ikke existere, og det eneste bekendte Exemplar, der i Guld opbevaredes i det Kgl. Myntkabinet, 1806 blev bortstjaaet, er dette Stykke, skjönt af Tin, at ansee for en stor Sjældenhed.

- 21 Uden Aar. Adv. Kongen staaende med Commandostav; Rev. en beleiret By, derover: GOLTBURGUM. B. T. X. No. 2. (rar.) 1 $\frac{3}{8}$ L.
Udgivet i Anledning af Goltburgs Erobring d. 1 Juni 1612.

- 22 — Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en væbnet Arm, udstrakt fra Skyerne, værner for et Lys, der staaer paa Biblen; Omskrift: PRO RELIGIONE ET LIBERTATE. B. T. XXVI. No. 3. (rariss. et elegans) 6 $\frac{3}{4}$ L.

Denne Medaille er rimeligtis slaaet 1625 i Anledning af Kongens Deeltagelse i Religionskrigen i Tydskland.

- 23 — Adv. Kongen tilhest; Rev. et kronet Hjerte, hvorm: יְהוָה DIRIGE-MEUM. B. T. XXVIII. No. 1. (rar.) 2 L.

Slagen 1637 til Erindring om, at Kongen d. 7 Juli lagde Grundstenen til Rundetaarn og Trinitatis Kirke i Kjöbenhavn.

4 Danske Medailler. Christ. IV. (Uden Aar).

- 24 Uden Aar. Af H. B. Adv. Kongen tilhest med Commandostav; Rev. det danske Rigsvaaben, holdt af to Vildmænd. B. T. II. No. 2. Madai No. 6169. 4 L.
- 25 ——— Oval Medaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Dronning Anna Catharinas Brystbillede B. T. XXX. No. 2. (fus. et rar.) $1\frac{1}{2}$ L.
Dette sjældne Stykke er uden Tvivl originalt, og udkommet før Dronningens Død († 1612); det er forsynet med en Øsken, der viser, at det er blevet baaret.
- 26 ——— Af J. H. Adv. Kongens Knæbillede; Rev. Kongen tilhest, omgivet af alle Provindsvaabenerne. B. No. 1166. b. T. XXVII. No. 2. 4 L.
Formodes at være udkommet i Hamburg 1603.
- 27 ——— Oval Medaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de 3 danske Löver, omgivne af 13 Provindsvaabener. B. T. II. No. 1. (original). (fus. et rar.) 1 L.
- 28 ——— En forgyldt Medaille. Adv. Kongen tilhest; Rev. Kongens Brystbillede i en Ramme, i hvilken Elephanten hænger; uden om denne Ramme i en Kreds Rigs- og Provindsvaabenerne. B. T. XXVI. No. 2. (rar. et elegans) 6 L.
Denne meget smukke og sjældne Medaille er original, præget efter 1627, men naar, vides ikke.

FREDERIK III.

Hyldet den 6 Juli 1648. Død den 9 Februar 1670.

- 29 1648. Fiirkantet Udkastningsmynt ved Kroningen (d. 23 Novbr.) Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et Røgelsekar, hvorpaa: TANDEM. B. No. 16. c. T. I. No. 4. $\frac{1}{2}$ L.
- 30 ——— Samme mindre. B. No. 17. b. $\frac{1}{4}$ L.
- 31 ——— Samme endnu mindre. B. No. 18. b. $\frac{1}{8}$ L.
- 32 1648-49. Af S. D(adler). En oval Medaille over Kongens Kroning, samtidig med den westphalske Fred. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Freden siddende. B. T. I. No. 5. $3\frac{1}{8}$ L.
- 33 1658. Afstøbning af en yderst sjælden Guldmedaille; Adv. det danske Vaaben; Rev. Kongens Navnechiffer og derunder den norske Löve. B. T. VII. No. 1. Tin.
- Denne Medaille skal være slaaet til Erindring om Trondhjems Frafald fra de Srenske stræ efter Freden til Roskilde.*
- 34 1659. Af J. H. Satirisk Medaille over Slaget ved Nyborg d. 14 Novbr. og General Steenbocks og Markgreven af Sulzbachs Flugt til Korsöer. Adv. en Elephant, der med sin Snabel klemmer en Steenbuk &c. B. T. VII. No. 4. (elegans) $11\frac{1}{4}$ L.
- 35 ——— Over Fyens Erobring efter samme Slag. Rev. en Ö, hvorpaa to Armcer stride, derover: FIONIA RECUPER. B. T. VII. No. 3. $2\frac{1}{4}$ L.

Danske Medailler. Fredr. III. (1660 - Uden Aar). 5

- 36 1660. Af H. L. T. Oval Medaille af Sölvblik over Kjöbenhavns Storm d. 11 Febr. 1659, og Freden med Sverrig d. 27 Mai 1660. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Haand, udstrakt af en Sky, aflugger Sverrigs efter Kronen oprakte Haand med et Sværd. B. T. IX. No. 2. $\frac{5}{8}$ L.
- 37 — Samme Medaille, men paa Adv. Kongens Brystbillede en profil. B. No. 422. b. $\frac{13}{16}$ L.
- 38 — Samme Medaille. $\frac{3}{4}$ L.
- 39 — Af H. L. T. En lignende med Staden Kjöbenhavns Vaaben paa Rev.; B. No. 423. $\frac{3}{4}$ L.
- 40 — Af Samme. En lignende, men paa Rev. Dronningens Brystbillede. B. T. XXIII. No. 5. $\frac{5}{8}$ L.

Disse 5 Medailler (No. 36-40) ere alle forsynede med Öskener, da de rare bestemte til at bæres som Hæderstegn af de Borgere i Kjöbenhavn, der havde deeltaget i Stadens Forstar under de Stenskes Beleiring 1659.

- 41 — Over Souverainitetens Indførelse (i Octbr.) og de nærmest foran denne gaaende Krigsbegivenheder; Adv. den kgl. Families Brystbilleder i 8 Krands; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. IX. No. 4. $13\frac{3}{4}$ L.

Erkebiskop Stene lod (først 1666) denne Medaille slaae; men paa Medailen selv staaer Aarstallet 1660.

- 42 1667. Af Ant. Meibus. I Anledning af Kronprinds Christians Formøling med Prindsesse Charlotte Amalie af Hessen d. 25 Juni. B. T. XVII. No. 2. (elegans) $4\frac{7}{8}$ L.
- 43 1668. Af J. H. En vistnok privat Bryllupsmedaille, Adv. en Lövhytte; Rev. to sammenbøiede og med Lænker forenede Palmetræer, hvorunder to Duer. B. T. XIV. No. 8. (elegans) $3\frac{1}{8}$ L.
- 44 1670. Af A. M(eibus) Fiirkantet Medaille over Kongens Bisættelse d. 3 Mai. Adv. Kongens Hoved; Rev. en Obelisk. B. T. XXIV. No. 4. (elegans) 2 L.

Den 9 Febr. døde Kong Frederik III paa Kjöbenhavns Slot; d. 3 Mai førtes Liget til Roeskilde, hvor det bisattes.

- 45 — Fiirkantet Medaille i samme Anledning, men her paa Adv. Kongens Navnechiffer og derunder Regalierne. B. T. XXIV. No. 2. (elegans) $1\frac{7}{8}$ L.
- 46 — En lignende, men lidt mindre og lidt forskiellig. B. T. XXIV. No. 3. 1 L.
- 47 Uden Aar. Af J. H. Adv. En Sö-Bataille udenfor Kronborg (over hvilket staaer: Croneburg); Rev. Prospect af Kjöbenhavn. B. T. XX. No. 2. (elegans) $2\frac{1}{8}$ L.
- 48 — Af Samme. Samme Medaille lidet forskjellig paa Adv. (uden Kronborgs Navn). B. T. XX. No. 3. $2\frac{3}{8}$ L.

Disse to Medailler ere slagne i Anledning af Slaget ved Kronborg d. 29 Octbr. 1658 imellem den svenske og hollandske Flaade og Kjöbenhavns derpaa fulgte Undsætning.

6 Danske Medailler. Fredr. III. (Uden Aar).

- 49 Uden Aar. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de foregaaende Kongers Brysth. af den oldenborgske Stamme, som alle syv vare Valgkonger. B. T. XXII. No. 1. (elegans) $3\frac{3}{4}$ L.
Slagen 1660 i Anledning af Souverainitetens Indførelse.
- 50 — Af H. L. T. Oval Medaille af Sölvblik; Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Churprinds Johan Georg III af Sachsens Brystbillede. B. T. XXIII. No. 6. (rar.) $\frac{3}{4}$ L.
Den 19 Octbr. 1666 blev Prindsesse Anna Sophia formælet med Churprinds Johan Georg af Sachsen; ved hvilken Leilighed denne Medaille udkom.
- 51 Af J. H. Adv. Kongens og Rev. Dronningens Brystbillede og Symbolum. B. T. XVIII. No. 3. $2\frac{3}{4}$ L.
- 52 — Af E. P. Samme Typ men mindre. B. T. XVIII. No. 4. $1\frac{5}{8}$ L.
Begge disse Medailler (No. 51-52) ere forgyldte, men uden Öskener; de menes at have været uddelte ved Souverainitetens Indførelse til Borgemesterne og Stadscapitainerne i Kjöbenhavn.
- 53 — Af G. K(rüger). Fiirkantet Medaille. Adv. Kongens Brystbillede i en Krands, omgivet af de tre Thronlöver; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. XX. No. 1. $1\frac{1}{2}$ L.
Formodes ligeledes at være slaaet ved Souverainitetens Indførelse.
- 54 — En lille oval Medaille af Sölvblik, indfattet i en Messingrand med Ösken. Adv. Kongens, Rev. Dronningens Brystbillede. B. T. XXIII. No. 2.

CHRISTIAN V.

Hyldet d. 9 Februar 1670. Död d. 25 August 1699.

- 55 1671. I Anledning af Kongens Salving. Adv. Kongens kronede Brystbillede, derover: *Justitia et Pietas Regnorum Robora Firmant*; Rev. et tredobbelt sammenslynget C. 5. B. T. III. No. 4. $2\frac{1}{8}$ L.
- 56 — Trekantet Medaille. Adv. Kongens Navnechiffer, omgivet af 9 Hjerter; Rev. Regalierne, lagte paa et Kors med tre Kroner, omgivet af tre Löver, af hvilke den ene er den norske. B. T. III. No. 1. $\frac{1}{4}$ L.
Udkastedes blandt Folket ved Kongens Salving d. 7 Juni d. A. paa Frederiksborg.
- 57 Samme Medaille. $\frac{1}{4}$ L.
- 58 1672. Af J. L. Adv. Kongens og Dronningens Brystbilleder; Rev. Pietas og Retfærdigheden. B. T. V. No. 4. $3\frac{7}{8}$ L.
Nogle have antaget, men uden synderlig Grund, at denne Medaille skal være slaaet i Anledning af Prinds Christian Vilhelms Födsel d. 20 Novbr. d. A.; han döde den 18 Januar 1673.

Danske Medailler. Christ. V. (1672-1677). 7

- 59 1672. Adv. Dronning Charlotte Amalias Hoved; Rev. et Fruentimmer siddende paa en afbrudt Støtte med Overflødhedshorn og en Palmegreen i Hænderne; foran hende PIETAS. B. T. VII. No. 2. (rar.) $1\frac{1}{4}$ L.
- 60 1673. Adv. Kongens Brystbillede, derunder 1673; Rev. en Elephant, gaaende mod Høire, paa Dækkenet Norges Vaaben, i Afsnittet 1673. B. T. VIII. No. 1. $\frac{1}{2}$ L.
- 61 — Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. som foregaaende, men paa Dækkenet Danmarks 3 Löver og Elephanten vendt mod Venstre. B. T. VIII. No. 2. $\frac{1}{4}$ L.
- 62 — Adv. Kongens tredobbelte sammenslyngede kronede Navnechiffer; Rev. som No. 60. B. T. VIII. No. 3. $\frac{1}{2}$ L.
- 63 — Adv. Kongen i Rustning tilhest; Rev. Den norske Löve. B. No. 96. b. T. IX. No. 4. $\frac{3}{8}$ L.
- De fire foregaaende Stykker (No. 60-63) ere egentligt Afpræg i Sølv af Stempler, bestemte til dobbelte Specieseducaters Udprægning.*
- 64 1675. Af J. H. I Anledning af Vismars Erobring d. 13 December; Rev. Prospect af Staden. B. T. X. No. 1. $3\frac{1}{4}$ L.
- Den 25 Octbr. begyndte Beleiringsarbejderne mod 3 af Fæstningens Fronter; d. 13 Decbr. capitulerede Gouverneuren General Wrangel og Commandanten Grev Carlson.*
- 65 — Samme i Bly.
- 66 1676. Af C. S(chneider). I Anledning af Gullands Erobring d. 1 Mai. Adv. Kongens Brystbillede mellem forskellige Vaaben; Rev. det gullandske Lam. B. T. X. No. 2. 3 L.
- Admiral Niels Juul trang med sine Skibskanoner den svenske Commandant Gabriel Oxenstjerne paa Visby til at overgive denne Fæstning d. 1 Mai, og paa tre Dage erobredes hele Gulland.*
- 67 — Af C. S(chneider). I Anledning af Vennersborgs Erobring d. 26 Juni. Adv. en Støtte med lat. Indskrift; Rev. Plan af Vennersborg Fæstning. B. T. XII. No. 2. (elegans) $3\frac{1}{2}$ L.
- Statholder Gyldenløve trang Vennersborg, de Svenskes Hovedmagazin, til Overgivelse.*
- 68 — Af G. K(rüger). Til Erindring om, at Lynilden under Landskrones Beleiring d. 28 Juli slog ned i Kirketaarnet og forrykkede nogle Tal paa Uhrskiven, samt over Byens d. 3 August paafulgte Erobring. Adv. den forrykkede Uhrskive; Rev. en lat. Indskrift. B. T. XII. No. 3. Madai No. 268. (rar.) 2 L.
- 69 1677. Af C. Schneider. Over Niels Juels 3 Seire ved Öland, Langeland og i Kjøgebugt (d. 1 Juli). Adv. en lat. Indskrift; Rev. Fremstilling af det sidste af disse Slag. B. T. XIV. No. 1. Tin.
- Det store Slag ved Öland stod d. 1 Juni 1676; Seiren ved Langeland vandtes d. 1 Juni 1677.*
- 70 — Samme i Gips.

8 Danske Medailler. Christ. V. (1677-1685).

- 71 1677. Af C. S(chneider). Over Kongens Seire i den skaanske Krig. Adv. Kongens tredobbelte Navnechiffer sammenslynget og med tre af de forskjellige Slags romerske Kroner; Rev. En lat. Indskrift i en Krands. B. T. XV. No. 2. (elegans) $1\frac{3}{8}$ L.
- 72 — Af Samme. I samme Anledning. Adv. En Obelisk med forskjellige Emblemer; Rev. Solens Billede i et ovalt Skjold. B. T. LIV. No. 3. $2\frac{3}{8}$ L.
Den nærmeste Anledning til denne Medaille var Seiren i Jemteland d. 1 August, hvorved Grev Sparres Plan, at erobre og ødelægge Kobberværket ved Røraas, blev forekommet.
- 73 1678. Af Samme. I Anledning af Rügens Erobring d. 12 Septbr. Adv. Dania pegende paa en Pyramide med lat. Indskrift; Rev. En Örn, der hæver sig med et Skjold, hvorpaa Kongens og Churfyrstens Navnechiffer, derunder Prospect af Rügen. B. T. XVII. No. 1. $2\frac{5}{8}$ L.
Den 12 September landede de danske Tropper under General Lövenhjelm paa Rügen ved Wittow, og toge en fast Stilling; d. 13 gik de brandenburgske Tropper i Land ved Putbus under Feldtmarschal Derfflinger.
- 74 1679. Af Samme. Over Freden til Lund (d. 3 Septbr.) og Defensiv-Tractaten d. 26 Septbr. med Sverrig. Adv. to sammenföiede Palmegrene; Rev. en flyvende Mercurius. B. T. XVII. No. 2. $1\frac{3}{4}$ L.
Ved Defensitractaten d. 26 Septbr. bestemtes tillige, at den danske Prindsesse Ulrica Eleonora skulde formæles med Kong Carl XI.
- 75 1680. Af Samme. I Anledning af Ulrica Eleonoras Formæling med Kong Carl XI. (d. 6 Mai). Adv. en flyvende Fama; Rev. en Pyramide. B. T. XVII. No. 3. $3\frac{3}{8}$ L.
Den 6 Mai kom Kong Carl sin Brud imøde paa Herregarden Skotterup ved Halmstad, hvorhen hun var ledsaget af Greven af Altenburg og Baron Juel. Samme Aften fuldbyrdedes Formælingen.
- 76 1683. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. en Elephant, vendt mod Venstre; paa Dækkenet det danske Vaaben. B. No. 280. b. cfr. T. VIII. No. 2. $1\frac{3}{8}$ L.
Afpræg i Sølv af Stemplerne til en Guldmynt.
- 77 1684. Af C. S(chneider). I Anledning af Fæstningen Christiansö's Befæstning. Adv. Kongens Brystbillede mellem Trophæer, derunder en lat. Indskrift; Rev. Prospect af Christiansö; med Randskrift. B. T. XIX. No. 1. (elegans) $22\frac{1}{8}$ L.
- 78 — I samme Anledning. Adv. En lat. Indskrift; Rev. Prospect af Christiansö; ogsaa med Randskrift. B. T. XX. No. 1. (elegans) $16\frac{7}{8}$ L.
- 79 1685. I Anl. af Enkedronning Sophia Amalias Död d. 20 Febr. og Bisættelse i Roeskilde d. 26 Marts. Adv. Prospect af Amalienborg med Have; Rev. en lat. Indskrift, derunder det danske og lüneburgske Vaaben. B. T. XXIII. No. 2. (rar.) $1\frac{1}{4}$ L.

Danske Medailler. Christ. V. (1685-1686). 9

- 80 1685. I Anledning af Kongens Fødselsdag d. 15 April. Adv. En Elephant, hvorunder v. F. G. L. CON. (3: Ulrik Frederik Gyldenløve consecravit); Rev. En lat. Indskrift. B. T. XXIV. No. 4. (rar.) 2 $\frac{3}{8}$ L.
Gyldenløve havde under Christian V. forpagtet Mynten, derfor bekostedes og udførtes de fleste Medailler paa hans Foranstaltning.
- 81 — I Anledning af Kongens Reise til Norge. Adv. Den norske Löve mellem Klipper; Rev. et Alter, hvorpaa 15 brændende Hjerter, opstillede i Pyramideform, derunder v. F. G. L. P. (Ulrik Frederik Gyldenløve prorege). B. T. XXIV. No. 2. 1 L.
- 82 — I samme Anledning, bekostet af U. F. Gyldenløve; Rev. NORVEGIA. LVSTRATA. A. CHRISTIANO. V. P. AVG. P. P. M. D. C. LXXXV. B. T. XXIV. No. 3. 1 $\frac{1}{8}$ L.
- 83 — I samme Anledning. Adv. det personificerede og bevæbnede Norge, siddende mellem Klipper; Rev. en lat. Indskrift i en Krands. B. T. XXII. No. 5. 3 $\frac{1}{2}$ L.
- 84 — I samme Anledning. Adv. Kongens kronede Navneschiffer, det danske og det norske Vaaben fordeelte paa tre Hjerter, mellem hvilke tre Kroner; Rev. DORA ET FILA LVSTRAVIT. Dovrefjeld; forneden: U. F. G(yldenløve). B. T. XXII. No. 2. 1 L.
Den 19 Juni passerede Kongen over Dovrefjeld.
- 85 — I samme Anledning. Adv. Solen beskinnet et Land og en Elv; Rev. SALVO CHRISTIANO V NORVEGIA FELIX og Aar i en Krands. B. T. XXIV. No. 1. 1 L.
- 86 — I samme Anledning. Adv. Kongen tilhest; Rev. et Skib, derunder TERRA MARIQ 1685. B. T. XXII. No. 4. $\frac{3}{8}$ L.
- 87 — I Anledning af Stjerneskaandens Beleirings Ophævelse ved Hamburg (d. 21-25 August). Adv. en flyvende Svane og Örn; Rev. Prospect af Staden, med Randskrift. B. T. XXIII. No. 3. 3 L.
Den 24 August blev Stjerneskaanden bombarderet.
- 88 — I Anledning af Hamburgs Beleiring. En satirisk Medaille; Rev. Prospect af Staden, hvorover en Comet. Langermann Hamburg. Münz- und Medaillenvergnügen pg. 81. No. 3. 3 $\frac{1}{2}$ L.
Begge disse Medailler ere prægede i Hamburg, da den danske Armee ved Brandenburgs og Lüneburgs Mellemkomst maatte ophæve Beleiringen, altsaa ere de ikke danske, men de anføres her, fordi de høre sammen og den første er anført i Beskrivelsen l. c.
- 89 1686. I Anledning af Forliget med Hamborg (d. 23 Octbr.) Adv. Hamburgs Vaaben med det holsteenske Neldeblad paa Porten; Rev. Staden Hamburg og en Beleiringsskandse, derover Bogstavet P 18 Gange gjentaget. B. T. XXIII. No. 1. 1 $\frac{1}{4}$ L.
Allerede i ældre Tid findes Neldebladet anbragt paa Hamburgs Mynter, fordi denne Stad var afhængig af Holsteen.

10 Danske Medailler. Christ. V. (1687-1692).

- 90 1687. I Anledning af Kongens Tilbagekomst fra Christiansø, d. 19 Mai; Rev. Neptun ridende paa en Delphin, omgivet af Tritoner. B. T. XXIII. No. 4. $1\frac{1}{2}$ L.
- 91 1688. Over Kongens Statues Opreisning paa Kongens Nytorv. Adv. Kongens Brystbillede med Hjelm og Harnisk; Rev. Forestilling af Statuen. B. T. XXVI. No. 1. $2\frac{1}{2}$ L.
I Novbr. d. A. blev denne Statue færdig; den var begyndt 1682 og udførtes af en ung fransk Billedhugger Abraham Cæsar l'Amoureux.
- 92 1689. Af A. K(arlsten). Over det med Hertug Christian Albrecht d. 20 Juni til Altona sluttede Forlig. Adv. To sammenføjede Hænder, der holde Palmegrene; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. XXVI. No. 2. (elegans) 4 L.
- 93 — Af B(arthold) M(eier). Over Afsendelsen af 7000 Mand danske Hjælpetropper til England. Adv. Den bortseilende Flaade; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. XXVI. No. 3. $2\frac{1}{4}$ L.
Disse Tropper anførtes af Hertug Ferdinand Vilhelm af Würtemberg og overskibedes d. 8 og 9 Novbr. af Schoutbynacht von Stöcken fra Listerdyb.
- 94 1691. Af Samme. I Anledning af de nye Fæstningsværkers Anlæg om Kronborg. Adv. Prospect af Kronborg; Rev. en dobbelt Hovednøgle med Omskrift: ET CLAVDIT ET RECLVDIT. B. T. XXVIII. No. 1. (rar.) $9\frac{3}{8}$ L.
Disse Arbejder begyndtes i Mai 1688 og fuldførtes d. A.
- 95 — Samme Medaille i Bly.
- 96 — Af Samme i samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Prospect af Kronborg. B. T. XXVII. No. 1. Bly.
Disse Medailler præsenteredes Kongen paa hans Fødselsdag d. A.
- 97 — Af C. S(chneider). Over den af Admiral H. Span paa Gammelholm anlagte Dokke. Adv. en lat. Indskrift; Rev. Dokken, hvori ligger et Skib. B. T. XXVIII. No. 2. (elegans) $6\frac{1}{4}$ L.
- 98 — Af Bart. Meier. Over Flaadens Forflyttelse til den ved Nyholm anlagte Havn. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Prospect af Havnen med Flaaden, derover Skyen og Ildstøtten (Exod. XIV.); med Randskrift. B. T. XXX. No. 1. $13\frac{1}{4}$ L.
- 99 1692. Adv. Kongens og Dronningens sammenslyngede Navnechiffre; Rev. en Smelteovn og en Digel, hvori en Haand fra Himlen nedkaster nogle Draaber Qvægsölv; Omskrift: MOBILE QVOD FVERAT NVNC FIXVM EST ARTE METALLVM. B. T. XXX. No. 2. (rar. et elegans) $2\frac{3}{4}$ L.
Denne Medaille er slaget til Erindring om nogle alchymistiske Forsøg paa at udtrække Guld og Sölv af Qvægsölv, der foretoges d. 10 Febr. 1692 i Grosskantsler Reventlows Gaard paa Kjøbmagergade (hvor nu Kronprindsensgade er) i Kongens og Dronningens Nærværelse af en Alchymist fra Udlandet.

Danske Medailler. Christ. V. (1693-1695). 11

- 100 1693. Jetton i Anledning af Kongens Fødselsdag d. 15 April. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Danmark og Norge offre paa et Alter. B. T. XXXIII. No. 2. (elegans) $\frac{3}{8}$ L.
- 101 — Af A. Meibus. Over Freden til Ratzeburg. Adv. Ratzeburgs Bombardement; Rev. en Hest (Lüneburgs Vaaben), som med Bagbenene nedslaaer en Deel af en Skandse. B. T. XXXII. No. 4. $\frac{5}{8}$ L.
- Mikkelsdag 1693 maatte Hertugen af Lüneburg og Zelle efter Bombardementet (d. 21 og 22 August) slutte Fred og forbinde sig til at nedrive Fæstningsværkerne om Ratzeburg. Hertil har denne Medaille Hensyn.*
- 102 — Af Samme. I Anledning af samme Fred. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Gudinden Siva, der kaster sine Vaaben i Ratzeburgs Sø. B. T. XXXII. No. 3. $\frac{4}{8}$ L.
- 103 — Af Samme. I Anledning af den ved Forordningen af 31 Decbr. indførte nye forbedrede Krone-Myntfod ($13\frac{1}{2}$ lødige). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. REGNORVM. MONETAM. IN. MELIVS. RESTITVIT. 1693. B. T. XXXIII. No. 3. $\frac{1}{8}$ L.
- 104 — Af Samme i samme Anledning med samme Typ, men mindre. B. T. XXXII. No. 1. $\frac{9}{16}$ L.
- 105 1694. Af B. M(eier). I Anl. af Ridderne af Elephantens første Ordenssamling paa Frederiksborg d. 4. Juli. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. to Elephanter holde et Vaaben-skjold med latinsk Indskrift. B. No. 557. cfr. T. XXXII. No. 2. (hvor Aarstallet urigtigt er angivet 1693). (rar.) $1\frac{1}{4}$ L.
- Den 1 Decbr. 1693 havde Kongen underskrevet saavel Elephant- som Dannebrogssordenens nye Statuter.*
- 106 — Jetton til Dronningens Fødselsdag d. 27 April. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. et brændende Alter. B. T. XXXVI. No. 1. $\frac{3}{8}$ L.
- 107 1695. Af A. Meibusch. I Anledning af Kongens Fødselsdag. Adv. Kongens og Dronningens Brystbilleder; Rev. Kongens 5 da levende Börns Hoveder. B. T. XXXVI. No. 4. 12 L.
- 108 — Af en Ubekjendt. En mindre Medaille i samme Anledning og med samme Typ. B. T. XXXVI. No. 3. $\frac{4}{8}$ L.
- 109 — Over den Carrousel, Kronprinds Frederik d. 27 April lod anstille paa Dronningens Fødselsdag. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. Kronprindsen ridende Carrousel. B. T. XXXVIII. No. 2. $3\frac{1}{2}$ L.
- Denne Carrousel lod Kronprindsen anstille paa sit Amager, nu Frederiksberg, hvor han havde en Lystgaard, egentligt i Anledning af, at Kongen d. 15 April var traadt ind i sit 50de Aar.*
- 110 — Af C. S(chneider). Over Prindsesse Lovise af Mecklenburgs Ankomst til Sjælland d. 1 Decbr. Adv. en stor Galei under Seil med andre Skibe, derover: ADVENT. AVGVSTÆ; Rev. LÆTITIA TEMPORVM, Amor med en Fane i høire Haand peger med den venstre paa en Pyramide, hvorpaa det danske

12 Danske Medailler. Christ. V. (1695-1698).

- og mecklenburgske Vaaben og Aarstal. B. Frederik IV. T. I. No. 1. (rar.) $3\frac{1}{2}$ L.
- 111 1695. Af Ant. Meibus. I Anledning af Kronprinds Frederiks Formæling med Prindsesse Lovise af Mecklenburg d. 5 Decbr. Adv. begges Brystbilleder; Rev. ANTHYRIA VIRTUS, Providentia siddende paa en Throne. B. Fr. IV. T. I. No. 2. (elegans) $4\frac{1}{8}$ L.
Indskriften paa Rev. skal tyde hen paa, at hun i Dyder ligner sin Slægts Stamsfader Anthyrus. Formælingen fuldbyrdedes paa Dansk af den Kongelige Confessionarius Dr. Peter Jespersen.
- 112 — Af E. I Anledning af Fyrst Vilhelm af Anhalt-Hartzgerodes Udnævnelse til Ridder af Elephanten d. 7 Decbr. Adv. Fyrstens Brystbillede; Rev. Ordenstegnet, en Elephant med 5 Diamanter paa Siden. B. T. XXXVIII. No. 3. (rar.) $3\frac{7}{8}$ L.
- 113 1696. I Anledning af Kongens 50aarige Fødselsdag d. 15 April. Adv. og Rev. tyske Indskrifter. B. T. XXXVIII. No. 4. (elegans) $4\frac{7}{8}$ L.
- 114 1697. Af Ant. Meibus. Over Sløifningen af Hertugen af Gottorps Skandser ved Husum. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Angrebet mod Stapelholmerskandsen. B. T. LVII. No. 2. $3\frac{3}{4}$ L.
Den 2 Juni maatte Stapelholmerskandsens Commandant Wolf overgive sig, derpaa fulgte strax Barmerseeskandsens og d. 10 Juni Sorckerskandsens Overgivelse; de bleve alle strax demolerede.
- 115 — Af A. Meibusch. I Anledning af Kongens og Dronningens 30 Aars Bryllupsdag d. 25 Juni. Adv. begges Brystbilleder; Rev. to staaende Fruentimmer (Danmark og Norge) med Fakler holde et Skjold med Indskrift over et Motiv-Altar. B. T. XXXVIII. No. 1. 4 L.
Denne Medaille overraktes D. D. M. M. ved et Fest-Taffel paa Charlottenborg af den unge Greve af Laurwig, Gyldenløves Søn.
- 116 — En mindre i samme Anledning af Gyldenløve bekostet Medaille. Adv. Kongens og Dronningens sammenslyngede Navnechiffre; Rev. en lat. Indskrift. B. T. XLVI. No. 4. $\frac{7}{8}$ L.
- 117 — Af A. Meibusch. Over Kronprinds Frederiks førstefødte Søns Christians Fødsel d. 28 Juni. Adv. Kronprindsens og Kronprindsessens Brystbilleder; Rev. Danmarks Genius bærer den Nyfødte. B. Fr. IV. T. I. No. 3. $4\frac{1}{8}$ L.
Ligeledes bekostet af Statholder Gyldenløve.
- 118 1698. Af C. S(chneider). Fiirkantet Medaille over samme Prinds Christians Død. d. 2 Octbr. Adv. en lat. Indskrift; Rev. et Barn, der hæves til Himlen, Omskrift: CADVCA RELINQVO. B. Fr. IV. T. II. No. 2. $\frac{1}{2}$ L.
Den 7 Octbr. blev Prindsens Lig ført til Roeskilde og bisat der.
- 119 — Af Samme i samme Anledning. Fiirkantet Medaille med samme Adv.; Rev. Danmark og Norge offre paa et Alter, foran hvilket et dødt Barn. B. Fr. IV. T. II. No. 1. $\frac{1}{2}$ L.

Danske Medailler. Christ. V. (1698 - Uden Aar). 13

- 120 1698. Jetton af M(eibusch). I Anledning af, at Kongens Liv blev frelst under en stor Fare paa en Jagt i Jægersborg Dyrehave d. 19 Octbr. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. γ inden i en Triangel, paa hvis Sider 3 G. B. T. XL. No. 2. $\frac{1}{2}$ L.
- 121 1699. Af A Meibusch. I Anledning af Kongens Fødselsdag d. 15 April. Adv. Kongens Hoved; Rev. Pietas offerer paa et brændende Alter. B. T. XL. No. 4. $1\frac{3}{4}$ L.
- 122 — Jetton. Adv. Kronprindsesse Lovises og Prindsesse Sophie Hedevigs Hoveder; Rev. to Perler, Omskrift: LA. BEAUTE. ET. LE. MERITE. LES. EGALÉ. B. Fr. IV. T. II. No. 5. 1 L.
- 123 — Af A. Meibusch. I Anledning af Kongens Død d. 25 August. Adv. Kongens Hoved; Rev. en Sarcophag, paa hvilken Kongens Büste, der bekrandses af Religionen og Retfærdigheden. B. T. LVII. No. 3. $3\frac{1}{8}$ L.
- 124 — Af Samme. Over Kongens Begravelse d. 2 Novbr. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Pyramide med Indskrift, derunder: E. C. D. 2. NOV. B. T. LVII. No. 1. $1\frac{1}{2}$ L.
Udhastedes blandt Folket ved Processionen, da Kongens Lig d. 2 Novbr. førtes fra Slotskirken til Roeskilde.
- 125 — Af Samme i samme Anledning, med samme Typ, men mindre og under Pyramiden: E. C. D. 1. NOV. Ei i Beskrivelsen. (perrar) $\frac{5}{8}$ L.
Til d. 1 Novbr. har Begravelsen formodentligt først været bestemt men da den udsattes til d. 2 Novbr. (alle Sjæles Dag), er denne Medaille, der angav Begravelsesdagen urigtigt, ikke udkommen.
- 126 Uden Aar. Adv. Christian V. Brystbillede; Rev. Frederik III. Brystbillede; B. No. 1. c. T. IV. No. 12. Tin.
- 127 — Af H. L. T. Oval Med. af Sølvblik. Adv. Christ. V's, Rev. Frederik III's Brystbilleder. B. T. LV. No. 1. $\frac{7}{8}$ L.
Begge disse Medailler skulle være slagne ved Christian V. Thronbestigelse, og den sidste bestemt til at bæres som Hæders-tegn.
- 128 — Adv. Kongen knælende for et Alter; Rev. Salomons Dom. B. T. L. No. 4. (rar.) $3\frac{3}{4}$ L.
Udkom kort efter Kongens Thronbestigelse, over det af ham antagne Valgsprog.
- 129 — Adv. uden Indskrift, Kongen tilhest med Commandostav; Rev. Kongens Titel i 7 Linier. B. T. XXXIX. No. 2. (men uden Randskrift). $4\frac{1}{4}$ L.
Blev slagen i Anledning af Christian V. Hylding d. 9 Febr. 1670.
- 130 — Af G. K(rüger). Fiirkantet Medaille; Adv. Kongens Brystbillede i en Laurbærkrands, overstraalet af γ og

14 Danske Medailler. Christ. V. (Uden Aar).

- omgivet af 3 Löver; Rev. en bevæbnet Elephant. B. No. 695.
b. T. XXXIX. No. 3. 1 L.
- Man veed, at denne Medaille er udkommen kort efter Frederik d. III. Død, og antager, at den udkom i Anledning af Hertug Johan Adolph af Slesvig-Holsteen-Plöens Udnævnelse til Ridder af Elefanten d. 1 Decbr. 1670.*
- 131 Uden Aar. Adv. Frederik III. Brystbillede; Rev. Christian V. sidder paa Thronen, foran denne de tre Löver. B. No. 22. T. II. No. 1. $3\frac{3}{8}$ L.
- 132 — Adv. som foregaaendes Rev.; Rev. Büsterne af de foregaaende Konger af det oldenborgske Huus. B. T. II. No. 2. $4\frac{1}{4}$ L.
- 133 — Adv. Christian V. Brystbillede og hans Valgsprog; Rev. Kongens kronede Navnechiffer med Regalierne. B. T. XLIV. No. 2. (rar. et elegans) $7\frac{3}{8}$ L.
- Disse tre Medailler (No. 131–133) ere slagne i Anledning af Kongens Salving d. 7 Juni 1671 og uddeeltles blandt de Tilstedeværende.*
- 134 — Af A. Meibusch. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et Alter, hvorpaa Regalierne og derover Kongens Valgsprog. B. T. XLV. No. 4. $5\frac{3}{8}$ L.
- 135 — Af H(erclasp?). Oval Medaille. Adv. Kongens Brystbillede med Harnisk; Rev. C5 omgivet af to Blomsterguirlander under en Krone, der holdes af to Engle. B. T. LIII. No. 2. $2\frac{7}{8}$ L.
- 136 — Af Samme. En lignende, men paa Rev. intet Femtal inden i C. B. T. XLVIII. No. 2. $3\frac{3}{8}$ L.
- 137 — Af Samme. En lignende, men paa Rev. blot en Indskrift (Kongens Titel). B. T. XLVIII. No. 3. 3 L.
- 138 — Afslag i Sölvblik af det store Rigssegl. Adv. Kongen i Kroningsdragt paa Thronen; Rev. de tre Hovedvaabener, omgivne af 15 Provindsvaabener. B. No. 20. b. T. I. No. 1. *Efter Beskrivelsen skal dette være en Medaille, slagen ved Salvingen, men urigtigt.*
- 139 — Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Prospect af Kjöbenhavn, derover: FLOREAT. B. T. LI. No. 3. (rar.) 2 L.
- Skal være slagen i Anledning af Nyhavns Kanals Anlæg, der begyndtes d. 6 Septbr. 1671.*
- 140 — Adv. en Elephant; Rev. Dannebrogskorset; Randskrift: SECVLI DESIDERIA. B. T. V. No. 2. $2\frac{3}{8}$ L.
- Slagen i Anledning af Kronprinds Frederiks (siden Frederik IV) Fødsel d. 11 Octbr. 1671 og Dannebrogssordenens Fornøjelse ved samme Leilighed.*
- 141 — Af J. H. Adv. Salus publica (en Qvinde) staaende med en Oliegreen og et Overflødighedshorn ved en Støtte; Rev. Perscus, der befrier Andromeda. B. T. LI. No. 2. $1\frac{3}{4}$ L.
- Slagen i Anledning af det mellem Kongen og Hertug Christian Albrecht af Holsteen Gottorp i Rendsburg d. 30 Juni 1675 sluttede Forlig.*

Danske Medailler. Christ. V. (Uden Aar). 15

- 142 Uden Aar. Samme Medaille i Bronze.
- 143 — Af J. H. Adv. Kongens og Dronningens Hoftebilleder; Rev. Kongen bevæbnet tilhest; ganske uden Indskrift; B. T. LIII. No. 3. 4 $\frac{3}{4}$ L.
Præget i Anledning af Wismars Indtagelse d. 13 Decbr. og Kongens og Dronningens Indtog i Wismar d. 16 Decbr. 1675.
- 144 — Jelton. Adv. Prospect af Kjöbenhavn; Rev. KOM IHV. AT. DV HELLIGER. HVILEDAGEN. B. T. LVI. No. 6. Kobber.
Har Hensyn til Forordningen om Sabbathens Helligholdelse, der udkom d. 6 Mai 1676.
- 145 — Af C. Schneider. Adv. to Stötter med dansk Flag, adskilte ved et smalt Vand; Rev. Prospect af Helsingborg med Helsingöer i Baggrunden. B. T. XLV. No. 1. 1 $\frac{3}{8}$ L.
Slagen over Helsingborgs Erobring d. 4 Juli 1676, hvorved Danmark fik Herredømmet over Sundet. Commandanten Oberst-lieutenant Hästsko maatte overgive Staden efter tre Dages Beleiring.
- 146 — Adv. Kongens Brystbillede; Rev. det svenske Admiral-skib stryger Flaget for det danske. B. T. XLVII. No. 2. 1 L.
Over Slaget i Kjögebugt d. 1 Juli 1677.
- 147 — Adv. en Fane; Rev. en Komet, omgivet af Stjerner. B. T. LII. No. 2. (rar.) 1 L.
Slagen med Hentydning til Fredscongressen i Nimwegen 1677 over en Komet, der i April s. A. lod sig see.
- 148 — Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Gallus Protector, Regalierne lagte paa et Kornneg (Vasaslægtens Vaaben). Ei i Beskrivelsen. (elegans et perrar.) 3 $\frac{3}{8}$ L.
- 149 — Adv. SVB VMBRA ALARVM, en Hane staaende paa et Rigsæble med Indskrift: SVEDIA; Rev. som foregaaende. B. T. L. No. 1. 2 $\frac{7}{8}$ L.
Begge disse Medailler ere slagne over Freden til Fontainebleau og Lund, hvor Sverrig ved Ludvig XIV. Mellemkomst erholdt saa fordeelagtige Vilkaar. Adverspræget paa No. 148 viser tilfulde, at begge Medailler ere slagne for den misfornøiede danske Konge men det ombyttedes vistnok snart med det andet, der var ligesaa satirisk som Rev. og ei saa aabenbart angav Medaillens Oprindelse.
- 150 — Prospect af vor Frelzers Kirke paa Christianshavn efter dens første Plan. B. T. XXI. No. 2. Bly.
Afslag af Rev. af den Medaille, Gyldenlöve lod slaae over Grundstenens Nedlæggelse til denne Kirke d. 30 October 1682; og som han overrakte Kongen paa hans Fødselsdag d. 15 April 1683. Planen til denne Bygning gav Generalbygmester von Haven.
- 151 — Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Retfærdighedens Gudinde. B. T. XLVIII. No. 1. $\frac{3}{8}$ L.
Udkom i Anledning af Lovens Publication d. 23 Juni 1683.
- 152 — Satirisk Medaille. Adv. NON, NISI CONTUSUS. En Stokfisk paa en Blok, bankes af 5 Hænder med Hamre;

16 Danske Medailler. Christ. V. (Uden Aar).

Rev. ALIUS ET IDEM. Samme Fisk tilberedt ligger i 5 Stykker paa et Fad paa et Bord. B. No. 759. Langermann pg. 201. No. 4. (rar.) 1 L.

Antages i Almindelighed at være slagen af Hamborgerne 1686, med Hentydning til Hamborgs Beleiring, som de Danske maatte ophæve.

- 153 Uden Aar. Af A. Meibus. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. יהודה, omgivet af Straaler; Omskrift: DIEU. POUR. MON. PARTAGE. B. T. XLVII. No. 1. 1½ L.

Den 20 April 1688 nedlagde Dronning Charlotte Amalia Grundstenen til den reformeerte Kirke i Kjöbenhavn, i hvilken Anledning denne Medaille skal være slagen.

- 154 ——— Jelton. Adv. en Vogn, der trækkes af fire Snegle, Omskr. SIC ORBIS VEHITUR; Rev. HILARITAS TEMPORVM i en Krands. B. T. LVI. No. 5. (rar.) ¼ L.

Slagen over en Maskerade ved Hoffet d. 16 Februar 1693.

- 155 ——— Adv. et Palmetræ, over hvilket der falder Regn; Rev. en ældre og en ung Örn, der flyve op imod Solen. B. T. LI. No. 4. 3 L.

I Anledning af Kronprindsens (Fredr. IV.) første Felttog med sin Fader ved Ratzeburgs Bombardement (d. 21 August) 1693.

- 156 ——— Af A. Meibus. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Dannebrogordenen, der holdes af en Haand fra Himlen over en Deel af Jorden, Omskrift: TESSERA FIDELIVM. B. T. XLVI. No. 2. (elegans) 5½ L.

Dannebrogssridderne samledes første Gang i Ordensdragt paa Kongens Fødselsdag d. 15 April 1694.

- 157 ——— Af A. Meibus. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Elephantordenens Insignier; Omskrift: MAGNANIMI PRETIUM B. T. XLVI. No. 3. (rar. et elegans) 5½ L.

Begge disse Medailler (No. 156-157) bleve udgørne og uddelte i Anledning af de forandrede Ordensstatuter, der udkom 1694; og have derfor Ordenernes Insignier og Symbola paa Reversen.

- 158 ——— Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Elephant, hvorover Kongens Valgsprog. B. T. XLVI. No. 1. 1 L.

Maaskee i samme Anledning som foregaaende.

- 159 ——— Jelton. Adv. en Gaas; Rev. MARTINALIA. B. T. LVI. No. 7. (rar.) ¾ L.

Præget til Erindring om en Maskerade ved Hoffet Mortens Aften 1696.

- 160 ——— Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en bister Löve, som forsvaret tre Skjolde med Danmarks, Norges og Slesvigs Vaaben. B. T. XLIV. No. 3. (rar.) 5½ L.

Den nærmeste Anledning til denne Medaille skal Slöifningen 1697 af de af Hertugen af Holsteen opkastede Skandser have givet; den har iøvrigt Hensyn til Rigets Forsvar i det Hele.

Danske Medailler. Christ. V. (Uden Aar). 17

- 161 Uden Aar. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Grube i et Bjergværk, derover: *SPE. ET. LABORE*; uden Randskrift. B. T. LII. No. 3. 2 $\frac{1}{4}$ L.
Over det paa Kongsberg opdagede Guld i den i Decbr. 1697 paany optagne Grube: Die beständige Liebe.
- 162 — Af H. L. T. Oval Medaille af Sölvblik med Ösken. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Löve mellem forskellige Vaaben, holdende et Sværd. B. T. LV. No. 2.
- 163 — Oval Medaille af Bly. Adv. Staden Kjöbenhavns Vaaben; Rev. det danske Vaaben. B. T. LV. No. 3. (fus.) Bly.
- 164 — Af H. L. T. Oval Medaille af Sölvblik med Ösken. Adv. som No. 162; Rev. som No. 163. B. T. LV. No. 4.
- 165 — Af Samme. En lignende, men paa Rev. den svenske Kong Carl XI. Brystbillede. B. T. LV. No. 5.
Denne formodes udkommen ved Prindsesse Ulrica Eleonoras Formeling med Kong Carl XI. d. 6 Mai 1686.
- 166 — En lignende. Adv. som foregaaende, men Rev. som No. 36. (B. Fr. III. T. IX. No. 2). (Zwitter?)
- 167 — Den samme uden Ösken.
- 168 — Af Samme. Adv. den samme; Rev. Dronning Sophia Amalias Brystbillede. Ei i Beskr. (Zwitter?) (fus.) Bly.
- 169 — En lignende, med samme Adv., men Rev. som Adv. paa No. 163. Ei i Beskrivelsen. (Zwitter?) (fus.) Bly.
Alle disse Medailler (No. 162-169) troes at have været uddeelte til og baarne som et Slags Hæderstegn af Kjöbenhavns Borger-væbning.
- 170 — Adv. et Skib, paa hvis Flag C5. og derover: *EIN IEDER AUCH SEIN THEIL*; Rev. *FÜR DEM GEMEINE HEIL*, en Trane staaende paa en Høi med en Steen i høire Klo, under Høien sex sovende Traner. B. T. LII. No. 4. 3 $\frac{1}{8}$ L.
- 171 — Af J. H. (Johann Höhn i Danzig?) Adv. Kongens Brystbillede og Valgsprog; Rev. Kongens tredobbelte, sammenslynge-
gedede og kronede Navnechiffer. B. T. XLVII. No. 7. (forgylt.)
(rar.) 2 $\frac{1}{16}$ L.
- 172 — Af J. L. (Jan Luder?) Adv. Kongens Brystbillede og Valgsprog; Rev. et Skib under Seil. B. T. XLVII. No. 3. 2 L.
- 173 — Af C. S(chneider). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. forskjelligt Armatur. B. T. XLV. No. 3. (elegans) 2 $\frac{5}{8}$ L.
- 174 — Adv. Kongen i Rustning tilhest; Rev. forskjelligt Armatur. B. T. LIX. No. 2. $\frac{1}{2}$ L.
- 175 — Adv. Kongens dobbelte Navnechiffer; Rev. som forrige. B. No. 704. c. $\frac{1}{2}$ L.
- 176 — Adv. Kongens Brystbillede i Rustning; Rev. tredob-
belt sammenslynget C. V. B. T. XLVII. No. 4. $\frac{3}{4}$ L.
- 177 — Adv. som forrige; Rev. dobbelt sammenslynget C5. B. T. XLVII. No. 5. $\frac{7}{8}$ L.
- 178 — Jetton. Adv. en Obelisk, hvorpaa C.V.; Rev. *EX ÆQVO ET BONO*, et Sværd, omsnoet af en Slange, der holder en Oliegreen. B. T. XLIX. No. 4. $\frac{1}{4}$ L.

18 Danske Medailler. Christ. V. (Uden Aar).

- 179 Uden Aar. Jetton. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. LE GRAND ASTRE. B. T. LVI. No. 1. $\frac{3}{8}$ L.
- 180 ——— Jetton. Adv. Dronning Charlotte Amalias kronede Navnechiffer; Rev. L'ASTRE BRILLANT. B. T. LVI. No. 2. $\frac{3}{8}$ L.
- 181 ——— Jetton. Adv. Kronprinds Frederiks kronede Navnechiffer indeni en Stjerne; Rev. DER NORDSTERN. B. Fredr. IV. T. XXIX. No. 16. $\frac{3}{8}$ L.
- Disse tre Jettons (No. 179—181) antages med høi Grad af Rimelighed at være udkomne paa eengang.*
- 182 ——— Jetton. Adv. Kongens Brysthillede; Rev. det danske Vaaben med Omskrift: UBIQUE LEO. B. T. LVI. No. 3. (rar.) $\frac{1}{4}$ L.
- 183 ——— Kobberjetton. Adv. en Ugle med Briller paa og Kort i høire Klo; Rev. en Brille, hvorunder: ZV SEHN IST DAS BESTE IM SPIEL. B. T. LVI. No. 8. Kobber.
- 184 ——— En lignende; Adv. som foregaaende; Rev. IE ÆRGER SCHALK JE BESSER GLVCK. B. T. LVI. No. 9. Kobber.
- 185 ——— En lignende. Adv. som No. 183; Rev. VERSEHN IST VERSPIELT. B. T. LVI. No. 10. Kobber.
- No. 183—185 ere uden Triel Spillejettons.*
- 186-87 To Ducatpræg i Sölv. B. T. XLI. No. 7 og No. 15.
- 188 Uden Aar. Af A. Meibus. Adv. WAS. DER. MAGNET. AN. SICH. ZEYCT. NICHT. WIDER. VON. IHM. FLEYCHT. En Magnet, der bærer et Anker, hvorpaa et bevinget Hjerte; Rev. DIE. IN. TREYER. LIEBE. BRENNEN. KAN. KEIN. VNGEWITTER. TRENNEN. To brændende Hjerter, hvis forenede Flamme modstaar et stærkt Uveir. Ei i Beskrivelsen. (rar.) $2\frac{3}{4}$ L.
- 189 ——— Af Samme. Adv. en Solblomst, der beskinnes af Solen; Rev. et Alter, hvorpaa et brændende Hjerte. B. No. 754. $2\frac{5}{8}$ L.
- Disse Medailler kunne gjerne, som Nogle formode, være slagne ved Kronprinds Frederiks Formæling d. 5 Decbr. 1695, men af Mangel paa sikkre Efterretninger synes det rimeligere at antage dem for private Foretagender af Meibus, bestemte til almindelige Leilighedsmedailler.*

FREDERIK IV.

Hyldet den 25 August 1699. Död den 12 October 1730.

- 190 1699. Af E. Lesle. I Anledning af Kongens Thronbestigelse d. 25 August. Adv. det dobbelte sammenslyngede F4. fire Gange sat, derimellem tre Kroner, under hvilke: VALEAT-VIVAT-VINCAT; Rev. Kongens og Dronningens Navnetræk mellem et Palme- og et Cedertræ. B. T. II. No. 4. $3\frac{1}{2}$ L.
- 191 ——— I Anledning af Kronprinds Christians (siden Chr. VI.) Födsel d. 30 Novbr.; baade paa Adv. og Rev. lat. Indskrifter. B. Chr. VI. T. I. No. 1. $\frac{3}{4}$ L.

Danske Medailler. Fredr. IV. (1700-1701). 19

- 192 1700. Af A. Meibus. I Anledning af Kongens Salving paa Frederiksborg d. 15 April. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Regalierne paa et Alter. B. T. III. No. 4. 3 $\frac{1}{2}$ L.
- 193 — Af Samme. Jetton i samme Anledning med samme Typ. B. T. II. No. 6. $\frac{1}{2}$ L.
- 194 — I Anledning af den nye Calenders Indførelse. Adv. en flyvende Engel dreier Himmelgloben; Rev. Solen omgivet af Dyrkredsen. Fr. IV. Dagregister pg. 288. No. 19. 1 $\frac{1}{2}$ L.
- Vi vide ikke, om denne Medaille er dansk eller ikke, men da Danmark i Aaret 1700 ifølge den kongelige Forordning af 28 Novbr. 1699 indførte den forbedrede Kalender paa den paa Medaillen angivne Maade ved at bortkaste de 10 sidste Dage af Februar Maaned, anføres den her, skjönt den, som bekendt, kan være udkommen i flere Lande.*
- 195 — Over Ophævelsen af Tönningens Beleiring d. 2 Juni. Adv. og Rev. Angrebet mod Byen og dens Bombardement. med Omskrift: TANGOR NON ANGOR—PRESSA NON OPPRESSA, B. T. IV. No. 2. 3 L.
- Tönningen var bleven beleiret og bombarderet af de Danske fra den 26 April uden at blive tvungen til Overgivelse. Beleiringen ophævedes d. 2 Juni, da en Armee af 20,000 Mand zelliske, hannoveranske, svenske og hollandske Tropper rykkede frem og truede med at afskjære de Danske Tilbageveien og indeslutte dem.*
- 196 — I Anledning af Kjöbenhavns Bombardement i Juli, til Gjengjæld for Tönningens. Adv. og Rev. Forestillinger af begge Bombardementer. B. T. IV. No. 3. 5 L.
- Natten mellem den 20—21 Juli begyndte den forenede hollandske, engelske og svenske Flaade, 61 Orlogsskibe stærk et Bombardement paa det uforberedte Kjöbenhavn; den 26, 27 og 30 Juli bombarderede de stærkt Christianshavn, men uden Nytte, da de fleste Bomber faldt i Søen, og trak sig derpaa tilbage.*
- 197 — Over Freden til Travendal (d. 18 August). Adv. den opgaaende Sol, der adsplitter et Uveir; Rev. Stjernebillederne den store og den lille Björn. Typ som B. T. VI. No. 1, men med Randskrift: PAX, PAX, TIBI, ET PAX ADIVTORIBUS TVIS. I. PARAL. 13. V. 18. B. No. 21. a. (elegans) 1 $\frac{1}{2}$ L.
- 198 1701. Af A. Meibus. Over Kongens Broders Prinds Carls Valg til Coadjutor i Lübeck. Adv. Prindsens Brystbillede; Rev. et Bord, hvorpaa et Sværd og en Bog, under Guds Öie, Omskrift: CONSILIO. ET. VIRTUTE. B. T. VI. No. 4. 6 L.
- 199 — Af P. B(erg). I Anledning af Landmilitsens Oprettelse. Adv. Kongens Hoved; Rev. en Pyramide med Kongens Navne-chiffer paa Spidsen; paa Midten en Sky, hvoraf to Hænder række frem, den ene med en Lee og en Rive, den anden med

20 Danske Medailler. Fredr. IV. (1701-1704).

et Gevær og en Sabel, derunder: HÆC COLIT. ILLA TVETVR. B. T. VI. No. 3. (rar.) $4\frac{1}{4}$ L.

Den 22 Febr. 1701 oprettedes og udskreves for første Gang en Landmilitz i Danmark; den bestod af i Alt 18,000 Mand tilhest og tilfods; allerede d. 8 Mai 1700 var en Forordning udkommen om et almindeligt Landværn.

Denne Landmilitz ophævedes strax ved Christian VI Thronbestigelse, og Stærksbaandet indførtes over hele Landet paa Grund af, at det var Herremændens Pligt at skaffe Soldater; den gamle Vornedret, der gjældte for Forordningen om Landmilitzen 1700, strakte sig derimod kun til visse Provindser (Sjælland, Lolland, Falster og Möen).

200 1701. I samme Anledning, en anden lidet forskjellig. B. T. VI. No. 2. (rar.) $3\frac{1}{4}$ L.

201 1702. Over Dronning Lovises Fødselsdag d. 28 August. Adv. hendes dobbelte Navnechiffer; Rev. en tydsk Indskrift i en Krands. B. T. VII. No. 1. $2\frac{7}{8}$ L.

202 — Af A. Norman. I Anledning af Kongens Fødselsdag d. 11 Octbr. Adv. hans Brystbillede; Rev. en Haand fra Himlen, der peger paa en Række af 8 Kroner (de foregaaende Kongers af den oldenborgske Stammes lige nedstigende Linie), der ligge paa et Alter, og ved Siden af dem en lille Krone (Kronprinds Christians forventende). B. T. VII. No. 2. $3\frac{3}{4}$ L.

203 — I Anledning af Kronprinds Christians Fødselsdag den 30 Novbr. Adv. to C, mellem hvilke en Krone; Rev. et Træ. B. Chr. VI. T. I. No. 2. $1\frac{5}{8}$ L.

204 1703. Paa Kongens Søsters Prindsesse Sophie Hedevigs Fødselsdag d. 28 August. Adv. hendes dobbelte Navnechiffer; Rev. en straalende Sol. B. T. VII. No. 3. $2\frac{5}{8}$ L.

205 1704. Paa Kongens Broders Prinds Vilhelms Fødselsdag d. 21 Febr. Adv. Prindsens Hoved; Rev. Prindsen tilhest i Carrouseldragt, derom: PRINCIPI. IVVENTVTIS. B. T. IX. No. 1. $\frac{7}{8}$ L.

206 — Over Kongens Reise til Norge. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Kongen tilhest, ledsaget af Liberalitas og Justitia, derover: HIS SOCIIS. B. T. VIII. No. 1. $4\frac{5}{8}$ L.

Den 29 Mai d. A. tiltraadte Kongen fra Fladstrand (nu Frederikshavn) sin første Reise til Norge.

207 — Til Erindring om Slotslovens Indretning paa Aggershuus og dens første Aabning under Kongens Forsæde (d. 11 Juni). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Forsamlingssalen. B. T. VIII. No. 2. $4\frac{5}{8}$ L.

Slotsloven eller Oberhofretten paa Aggershuus anordnedes ved kongelig Forordning af 16 Februar d. A.

208 — Over Kongens Besøg paa Kongsberg i Juni Maaned. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. Bjergværket og en bekrandset Pyramide. B. T. IX. No. 5. (med Randskrift). 3 L.

Danske Medailler. Fredr. IV. (1704-1708). 21

- 209 1704. I samme Anledning. Adv. Kongen tilhest; Rev. som foregaaende. B. T. IX. No. 4. 3 $\frac{7}{8}$ L.
- 210 — Over den tildeels ved de danske Hjælpetroppers Tap-
perhed vundne Seier ved Hochstädt d. 13 August. Adv. en
latinsk Indskrift; Rev. Seiersgudinden, der rækker Danmark
en Seierskrands. B. T. VIII. No. 4. 4 L.
- 211 1705. Afpræg i Sølv af Stemplerne til en dobbelt Ducat. Adv.
Kongens Brystbillede; under Skulderen 1705; Rev. Dronnin-
gens Brystbillede. B. No. 89. b. T. X. No. 1. (hvor dog Aars-
tallet er glemte). $\frac{1}{2}$ L.
- 212 — Over Kongens Broders, Prinds Vilhelms Død d. 23 Nov.;
Adv. Prindsens Hoved; Rev. en Pyramide med Indskrift.
B. T. IX. No. 3. $\frac{1}{2}$ L.
*Denne Prinds Vilhelm døde, 18 $\frac{3}{4}$ Aar gammel, i Kjöbenhavn,
ligesom han skulde tiltræde en Udenlandsreise.*
- 213 1706. Af P. B(erg). I Anledning af Dronningens Födelsdag
d. 28 Aug. og med Hentydning til hendes Frugtsommelighed.
Adv. Dronningens Hoved; Rev. en Perlemusling, der aabner
sig i Solens Straaler. B. T. X. No. 2. 1 $\frac{3}{8}$ L.
*Den 6 Octbr. om Morgenen fødtes Kronprindsesse Charlotte
Amal'a.*
- 214 — Af M. Rög. I Anledning af Kongens Födelsdag. Adv.
dennes Brystbillede; Rev. Retfærdighedens Gudinde staaende
med et Overflødighedshorn under den venstre Arm. B. T. X.
No. 3. 3 $\frac{5}{8}$ L.
- 215 1707. Af P. Berg. Over Forordningen af 1 August om den
theologiske Examen og Candidaternes Befordring til Præste-
embede. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Religionen, der
offerer paa et Alter. B. T. X. No. 4. (elegans) 4 $\frac{1}{4}$ L.
- 216 1708. Nytaarsmedaille. Adv. en Haand fra Himlen holder en
Krone imod den opgaaende Sol; Rev. en dansk Indskrift.
B. T. XIII. No. 2. (elegans) 1 $\frac{1}{4}$ L.
- 217 — Af P. Berg. I Anledning af det store Carrousel paa
Enkedronning Charlotte Amalias Födelsdag d. 27 April. Adv.
hendes Brystbillede; Rev. tvende kronede Pyramider med Aars-
tal 1650 — 1750, mellem hvilke en Slange, der bider sig
selv i Halen, er ophængt som Carrouselring, foran dem to
Landser, lagte overkors op imod et Alter, hvorpaa Enke-
dronningens Navnechiffer. Overskrift: VOTORVM META. B.
T. XIII. No. 4. 3 $\frac{7}{8}$ L.
- 218 — Over det vestindiske Compagni's faste Organisation
og Forening med det guineiske. Adv. Kongens Brystbillede;
Rev. et Skib under Seil, paa hvis Speil D. W. C. B. T. XIII.
No. 3. 2 $\frac{5}{16}$ L.
- 219 — Af A. Montauti i Florentz. Adv. Kongens Brystbillede;
Rev. en siddende Flodgud (Arnofloden) med et Roer i Haanden,
ved hans Födder en Löve, i Baggrunden Prospect af Staden
Florents. Omskrift: FELICISSIMO. ADVENTVI. FLORENTIÆ.

22 Danske Medailler. Fredr. IV. (1708-1710).

I Afsnittet. A. CIO. IO. CC. VIII. IDIVVS. MARTIIS. B. T. XI.
No. 1. Bronze.

Et Exemplar i Guld af denne Medaille, der er modelleret og cisereret, overraktes Kongen af Storhertugen ved hans Ankomst til Florentz d. 15 Marts 1709; at der paa Medaillen staaer 1708 maa derfor være en Feil af Ciseleuren.

- 220 1708. I Anledning af Kongens Farbroders, Prinds Georgs, den engelske Dronning Annas Gemals Død d. 8 Novbr. Adv. en lat. Indskrift; Rev. en Stjerne, hvorpaa G(eorg), omgivet af ni med et Baand forenede Sole, paa hvilke Dronning Anna's og de med ham og hende beslægtede kongelige Personers Navnechiffer. B. T. XII. No. 4. (forgylt) $10\frac{3}{8}$ L.

- 221 — Af Rög. I samme Anledning. Adv. Prindsens Brystbillede; Rev. en lat. Indskrift. B. T. XII. No. 3. $4\frac{5}{8}$ L.

Stemplerne til begge disse Medailler (No. 220 og 221) findes ved Mynten i Kjöbenhavn, den sidste er af den paa Medaillen angivne norske Medailleur.

- 222 1709. Nytaarsmedaille. Adv. en dansk Indskrift; Rev. et knælende Fruentimmer, der paa et Alter offrer et Hjerte. B. T. XIV. No. 1. $1\frac{3}{4}$ L.

- 223 — I Anledning af Kongens Besøg hos Kongen af Polen i Dresden d. 25 Mai. Adv. en lat. Indskrift; Rev. CONIUNGIT AMOR FREDERICOS, en Stjerne, omgivet af en Krands og Elephantordenen. B. T. XV. No. 1. (rar.) $\frac{3}{4}$ L.

Skul være slagen i Sachsen.

- 224 — Af Groskurt. I Anl. af at tre Konger ved Navn Frederik, af Danmark, Preussen og Polen, vare forsamlede i Berlin fra d. 2 til d. 16 Juli. Adv. TRIANGVLVS MAIESTATICVS, en Triangel, hvori de tre Kongers Hoveder; Rev. en lat. Indskrift. B. T. XIV. No. 4. 2 L.

Nogle mene, at denne Medaille, saavel som den følgende, udkom i Anledning af den preussiske Kronprinds Friederich Wilhelms Datters, Friderica Sophia Wilhelmines Daab d. 12 Juli, til hvem alle disse tre Konger stode Fadder.

- 225 — Samme mindre og uden Medailleurens Navn. B. T. XIV. No. 2. 1 L.

- 226 — Over Kongens Hjemkomst. Adv. en kronet Örn, der kommer flyvende til sin Rede; Rev. samme siddende i Reden i Toppen af et Træ. B. T. XV. No. 2. 1 L.

Den 27 August d. A. kom Kongen igjen tilbage fra sin Udenlandsreise til Frederiksborg Slot.

- 227 — Afpræg i Sölv af Stemplerne til en Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. det danske Vaaben. B. T. XXVII. No. 3.

- 228 1710. Af W(ermuth). Nytaarsmedaille med Hentydning paa Kongens Reise i det afvigte Aar. Adv. en Stjerne med Kon-

Danske Medailler. Fred. IV. (1710-1713). 23

- gens Navnecliffer i Midten og i de 5 Spidser de Landes Navn, han havde besøgt; Omskrift: *IMMOTA. AST NON SINE MOTV*; Rev. en lat. Indskrift. B. T. XV. No. 4. 1 $\frac{1}{2}$ L.
- 229 1710. Af R. Over Hertuginde Sophia Amalia af Brunsvigs Død d. 27 Febr. Adv. Prindsessens Hoved; Rev. *CADYCA VALETE*, en flyvende Svane, der lader en Krone fælde. B. T. XXXV. No. 1. 3 L.
- 230 — Af H. C. II. I samme Anledning med samme Typ, men meget mindre. Ei i Beskrivelsen. 1 L.
- Da Hertuginde Sophia Amalia var en Datter af Hertug Christian Albrecht af Holsteen - Gottorp og Kong Frederik III. Datter Frederikke Amalia og altsaa af den danske Kongefamilie, har Beskrivelsen optaget den første af disse Medailler, skjönt den neppe er slagen i Danmark. Sophia Amalia var födt d. 18 Januar 1670; blev d. 7 Juli 1696 forælet med Hertug August Wilhelm af Brunsvig, der 1714 succederede sin Fader Anton Ulrich.*
- 231 — Slagen af Hamburgerne i Anledning af General Steenbocks Seir over de Danske ved Helsingborg d. 10 Marts. Adv. en flyvende Fama; Rev. en Steenbuk, der stanger en Elephant, saa at den synker i Knæ. B. T. XV. No. 3. $\frac{7}{8}$ L.
- 16000 Mand Danske, under Anførsel af General Jörgen Rantzau, der i Begyndelsen af Slaget blev haardt saaret, bleve her totalt slagne af 23,000 Mand Svenske.*
- 232 — Af P. Berg. Over den svenske Flaades Flugt for den danske under Amager d. 5 Octbr. Adv. Kongens Brysthillede; Rev. Prospect af Staden Kjöbenhavn, Amager og begge Flaader. B. T. XVI. No. 1. 5 $\frac{1}{2}$ L.
- Det var i dette Slag at den tappre danske Commandeur Peter Hoilfeld lod sig og sit Mandskab springe i Luften midt imellem de fjendtlige Skibe med sit eget Skib, Dannebrog.*
- 233 1712. Af P. Berg. I Anledning af Stades Bombardement og Overgivelse d. 7 Septbr. Adv. Kongens Brysthillede; Rev. Bombardementet, Leiren og Kongen tilhest, modtagende Stadens Nögler. B. T. XVI. No. 2. 5 $\frac{3}{4}$ L.
- Den 20 Aug. aabnedes Beleiringen; d. 6 Septbr. blev Staden bombarderet og d. 7 capitulerede Commandanten Generalmajor Stackelberg.*
- 234 — I samme Anledning. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. Prospect af Byen Stade. B. T. XV. No. 5. 1 L.
- 235 1713. Over Altona's Brand d. 7 Jan. (paa Grev Steenbocks Befaling) og Czar Peters Nærværelse i Hamburg. Adv. *ידדדד* i Straaler; Rev. en tydisk Indskrift. B. T. XIX. No. 2. 1 L.
- 236 — I Anledning af Capitulationen til Oldensworth d. 16 Mai, ifölge hvilken Grev Steenbock skulde forlade Tönningen; Adv. fire Hænder, hver med sin Pen; Rev. et Landskab, hvorover en Due flyver med et Olieblad. B. T. XIX. No. 1. 1 L.

24 Danske Medailler. Fredr. IV. (1713-1714).

- 237 1713. Af P. Berg og Rög. Over Tönningens Römning af de svenske Tropper d. 17 Mai. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Pyramide, paa hvis Midte en Trophæ; tilhöire Altonas Brand, tilvenstre fjendtlige Vaaben, paa hvilke en Haand fra Himlen nedslnger Lynstraaler. B. T. XVI. No. 3. 5 $\frac{3}{4}$ L.

Den 17 Mai marcherede Steenbock, fornemligt tvungen ved Mangel paa Proviant med sine 11000 Mand ud af Tönningen og overgav sig ved Höyersworth som Krigsfange til den danske Konge. Nu besatte 500 Mand holsteenske Tropper Tönningen, der fremdeles blev blokeret af de Danske. Den 20 Mai (ansfört paa Med.) fordeeltes de svenske Krigsfanger paa forskjellige Steder.

- 238 — (Af O?). Satirisk Medaille i samme Anledning. Adv. Kong Frederiks Hoved; Rev. en Elephant, der med det ene Forbeen nedslaaer en Steenbuk. B. T. XIX. No. 3. 1 $\frac{3}{8}$ L.

Udkom som Svar paa den af Hamburgerne slagne, under No. 231 beskrevne Medaille.

- 239 — Satirisk Medaille i samme Anledning, tillige med Hentydning til Tyrkernes Beleiring af Carl den 12tes Palads i Bender i Februar 1712. Adv. Carl den 12's angrebne Palads i Flamme, foran en Tönde med udslagen Bund, hvoraf Carl den 12te kryber frem mod to væbnede Tyrker; Rev. en Elephant med en tændt Fakkell i Snabelen, staaende ved en Tönde, af hvis Spundshul en Steenbuk stikker Hovedet frem. B. T. XVII. No. 2. 6 $\frac{1}{2}$ L.

- 240 — Af P. Berg. Over en Aloe, som d. A. blomstrede i Gottorp Have. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. den blomstrende Aloe. B. T. XX. No. 4. 2 $\frac{5}{8}$ L.

- 241 1714. I Anledning af Tönningens Overgivelse (d. 7 Febr.) Adv. Svenske Ryttere, der med Fakler sætte Altona i Brand (see No. 235); Rev. Kong Frederik IV, siddende foran en Pyramide med Minerva ved Siden, modtager den hertugelige holsteenske Commandants Sværd og den personificerede Stad Tönningens Nögler, begge afbildede som knælende Personer. B. T. XVII. No. 1. 6 $\frac{3}{4}$ L.

- 242 — Af P. Berg, i samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Danmarks Genius, for hvis Födder en Krieger nedlægger sine Vaaben. B. T. XVIII. No. 1. 6 $\frac{1}{8}$ L.

- 243 — I samme Anledning og med Hentydning til det store Bytte af Krigsforraad, de Danske her gjorde. Adv. en lat. Indskrift; Rev. en Muurkrone med danske Faner, derunder en omvæltet Tönde, hvoraf svenske Faner og Vaaben falde ud. B. T. XIX. No. 4. 1 $\frac{5}{8}$ L.

Det store Oplag af Krigsforraad, der fandtes i Tönningen, ansaæ man for et tydeligt Beviis paa Hertugens fjendtlige Planer mod Danmark; denne Medaille skulde derfor hentyde paa de danske Krigsoperationers Retsgyldighed.

Danske Medailler. Fredr.IV. (1714-1717). 25

- 244 1714. I samme Anledning. Adv. Prospect af Staden Tönningen, i Afsnittet: TANDEM; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. XX. No. 1. 1 L.
- 245 — Satirisk Medaille i samme Anledning. Adv. forskjellige Dyr, hvoriblandt en Ræv, en Slange og en Steenbuk, der flokkes om en siddende Ulv, bag dem en lille Høi, hvorpaa en Tönde, med det holsteenske Neldeblad paa Midten, og to Faner er opreist, paa Fanerne: MAIORENNITAS og NEUTRALITAS, i Baggrunden Prospect af Tönningen; Rev. endnu flere Dyr, i hvis Paasyn Elephanten uhindret nedslaaer Ulven og Steenbukken, Tönden falder sønderslaaet ned tilligemed Fanerne. B. T. XVII. No. 3. 6½ L.

Keiseren, der paa samme Tid var indviklet i den spanske Successionskrig, sluttede i Begyndelsen af Aaret 1710 Haagertractaten med Sömagterne, hvorved Tydsklands Neutralitet sikkredes i den nordiske Krig, saa at saavel de danske som de svenske Tropper, der sandtes i Tydskland, skulde blive, hvor de vare, og ingen Fjendtligheder begynde. Kong Carl protesterede herimod, efter at han først havde tiltraadt Foreningen, og da Holsteen ved ifølge en hemmelig Tractat at aabne Tönningens Porte for Grev Steenbock havde krænket den allerede oftere krænkede Neutralitet, marcherede de Danske frem, traang Steenbock til at forlade Fæstningen og vedbleve dennes Beleiring, indtil den holsteenske Commandant, General Zach, Wolf maatte overgive den. De paa denne Medaille afbildede Dyr have Hentydning til Hovedpersonerne ved disse Begivenheder; f. Ex. til General Wolf. Majorennitas og Neutralitas sigte til Holsteens nu kuldkaastede Paastande om, at Hertug Carl Frederik skulde ansees for myndig, og deres Land for neutralt.

- 246 — Af P. Berg. Over Enkedronning Charlotte Amalias Død paa Charlottenborg d. 27 Marts. Adv. hendes Brystbillede; Rev. en stjerneklar Himmel med Nymaane, der i et Speil viser sig omvendt som sidste Qvarteer (C.) med Omskrift: IN. TER-
RIS. DECRESCENS. ACCRESCIT. IN. COELIS.; derunder Enkedronningens Valgsprog. B. T. XX. No. 2. (elegans) 2¼ L.
- 247 1715. Over Stralsunds Indtagelse d. 23 Decbr. af den forenede danske, polske og preussiske Armee i alle tre Kongers Nær-
værelse. Adv. disses tre Hoveder, satte i en Triangel; Rev. Prospect af Stralsund. B. T. XX. No. 3. 1 L.

Den 19 Octbr. aabnedes Löbegravene mod Stralsund, d. 21 Decbr. forlod Kong Carl Staden og d. 23de capitulerede Commandanten General Dücker.

- 248 1716. Over Wismars Erobring d. 19 April efter 10 Maaneders Beleiring. Adv. en lat. Indskrift; Rev. Prospect af Wismar. B. T. XXI. No. 2. 1¼ L.
- 249 1717. Af P. Berg. I Anledning af Reformationens anden Jubelfest d. 31 Octbr. Adv. Kongens Brysthillede; Rev. Luther og Bugenhagen staae hver paa sin Forhöining af to Trappe-

26 Danske Medailler. Fredr. IV. (1717-1719).

- trin og holde en Tavle med Indskrift (Apocal. XIV. 6); over dem holder en flyvende Engel et Baand, hvorpaa: **EVANGEL. ÆTERNUM**. B. T. XXII. No. 1. 14 $\frac{3}{4}$ L.
- 250 1717. Af Samme i samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede paa et Fodstykke; Rev. en dansk Indskrift. B. T. XXI. No. 3. 2 L.
- 251 — Af B(erg?) I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et Alter i et Tempel, hvorpaa en opslagen Bibel. B. T. XXI. No. 4. 2 L.
Denne Jubelfest høitideligholdtes i 8 Dage fra d. 31 October til d. 7 November.
- 252 — Af J. G. S(eidlitz?) Sterbesechstel over Churfyrst Johan Georg III. af Sachsens Enkes, Anna Sophias Død d. 1 Juli. Adv. en lat. Indskrift; Rev. et Skib i Havn, derover: **DEO DUCE**; i Afsnittet: **PORTUM INVENIT**, derunder I. G. S. ($\frac{1}{6}$) og en Fane. Ei i Beskrivelsen. cfr. T. XXXV. No. 2.
Den hele Række af disse Sterbedritteler og Groschener blev vel udgivet af Churfyrstindens Søn, Kong Frid. August af Polen, Churfyrste af Sachsen, men da den Afdøde var en dansk Prindsesse, Datter af Kong Frederik III, ere de af dem, der findes i det kongelige Myntcabinet optagne i Beskrivelsen.
- 253 1718. Fiirkantet Medaille over Oversvømmelserne, der bortreve store Stykker af Holsteen d. 25 Decbr. 1717 og d. 25 Febr. 1718. Adv. en tydsk Indskrift; Rev. Afbildning af Oversvømmelsen. B. T. XXXVII. No. 2. (rar. et elegans) 1 L.
- 254 — Af P. B(erg). Over den svenske Kong Carl XII's Fald for Frederikshald og den derpaa fulgte Ophævelse af denne Stads Beleiring. Adv. Kong Frederik IV. Brystb.; Rev. en Pyramide med det danske og norske Vaaben og Kongens Navnechiffer, omgivet af svensk Krigsbytte; tilhøire Fæstningen Frederikssteen. B. T. XXVIII. No. 2. 6 L.
Den 11 Decbr. d. A. blev Kong Carl Kl. 11 om Aftenen skudt i de Løbegrave, han havde ladet aabne mod Fæstningen Frederikssteen.
- 255 — Af B(erg?) i samme Anledning. Adv. en norsk Klippeegn, en død Løve ligger foran den norske Løve, i Baggrunden Fæstningen Frederikssteen; Rev. en dansk Indskrift. B. T. XXIII. No. 1. 3 $\frac{1}{2}$ L.
- 256 1719. Over Kongens og Kronprindsens (Christian VI.) Besøg paa Kongsbergs Sølvgruber i Juli (d. 24). Adv. Kongens Brystbillede paa et Fodstykke; Rev. en lat. Indskrift; med Randskrift. B. T. XXIII. No. 4. 3 $\frac{1}{2}$ L.
- 257 — Af P. B(erg). Over Marstrands Erobring af Tordenskjold d. 25 Juli. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Marstrand og Angrebet mod det. B. T. XXIII. No. 2. 4 L.
Den 25 Juli capitulerede Fæstningen Carlsteens Commandant Oberst Danckwart; Dagen derpaa drog de Srenske ud med klingende Spil og de Danske besatte Carlsteen.

Danske Medailler. Fredr.IV. (1719-1721). 27

- 258 1719. Af Samme i samme Anledning; med lignende Typ, dog slagen med andre Stempler og med aldeles forandret Indskrift paa Rev. B. T. XXIII. No. 3. (elegans) 4½ L.
Denne Medaille blev slagen til Uddeling mellem dem, der havde deeltaget i Marstrands Erobring, for af dem at bæres som Hæderstegn.
- 259 1720. Af Samme. I Anledning af Freden til Fredensborg, underskrevet af Danmark d. 3 Juli. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Danmark og Sverrig (to staaende kronede Qvinder) give hinanden Haanden over et Alter. B. T. XXIV. No. 1. 7 L.
- 260 — Af Samme over samme Fred. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Eideren og Öresund som to Flodguder knæle for det siddende Danmark. B. T. XXIV. No. 2. 7½ L.
- 261 — Samme Medaille i Bly.
Denne Medaille har Hentydning til de Fordele, Danmark erholdt ved Freden, nemlig efter Medaillens egen Indskrift: DANMARK. SVNDETS. TOLD. BEKOM. MED. HJÆL. SCHLESVIG. FYRSTENDOM. (Sterrig var nemlig ved Freden til Brömsebro 1645 fritaget for Sundtold), desuden fik Danmark 60,000 Rbd. i Krigsomkostninger.
- 262 1721. Af P. B(erg). I Anledning af Dronning Lovises Død d. 15 Marts. Adv. hendes Brystbillede; Rev. hendes Lig paa castrum doloris. B. T. XXV. No. 2. 3½ L.
Dronning Lovise døde paa Slottet i Kjöbenharn og hendes Lig förtas d. 2 April ud til Roeskilde; hvor det blev bisat.
- 263 — Af Samme. I Anledning af Kongens Formæling med Anna Sophia Reventlow d. 4 April. Adv. Kongens, Rev. Anna Sophias Brystbillede. B. T. XXV. No. 1. 3 L.
Hun var en Datter af den forrige Grosskantsler Grev Conrad Reventlow, og var födt d. 16 April 1693; allerede 1711 var hun ophöiet til Fyrstinde af Slesvig. Hun døde af Börnekopper paa Clausholm Natten mellem d. 6 og 7 Januar 1743.
- 264 — Af S(chultz?) I samme Anledning og over Dronningens Kroning d. 30 Mai. Adv. Kongens og Dronningens mod hinanden vendte Brystbilleder; Rev. en dansk Indskrift. B. T. XXIV. No. 3. 6 L.
Kongen satte selv i Hoffets Nærtærelse Kronen paa hendes Hoved paa Frederiksberg Slot og erklærede hende for Dronning; ved Formælingen fik hun kun Titel af: Kongelig Höihed.
- 265 — Af A. Schultz. I Anledning af Kronprinds Christians (Christian VI.) Formæling paa Slottet Pretsch i Sachsen d. 7 August med Markgrevinde Sophie Magdalene af Brandenburg-Culmbach. Adv. Begges mod hinanden vendte Brystbilleder; Rev. et Laurbærtræ (den danske Kongestamme), med danske Omskrifter. B. Chr. VI. T. I. No. 4. 6 L.
Hun var en Datter af Markgrev Christian Henrik af Brandenburg-Culmbach og födt d. 28 Novbr. 1700.

28 Danske Medailler. Fredr. IV. (1721 - Uden Aar).

- 266 1721. Af P. B(erg). I samme Anledning. Adv. Kronprindsens Brystbillede; Rev. Kronprindsessens Brystbillede. B. Chr. VI. T. I. No. 3. 2 $\frac{7}{8}$ L.
- 267 1723. Af Wif. Over Kronprinds Christians Söns (Frederik V) Födsel d. 31 Marts. Adv. en lat. Indskrift; Rev. Danmark og Norge modtage knælende Barnet af en Engel fra Himlen. B. Fr. V. T. I. No. 1. 7 $\frac{1}{8}$ L.
- 268 — I samme Anledning, med latinske Indskrifter paa Adv. og Rev. B. Fr. V. T. I. No. 2. 2 $\frac{1}{2}$ L.
- 269 — Af Wif. Over Kongsbergs Sölvværks förste Jubelaar. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Prospect af Bjergværket. B. T. XXV. No. 3. 2 $\frac{1}{4}$ L.

Den 16—18 Juli holdtes en stor Jubelfest paa Kongsberg til Erindring om, at Bondesönnen Jacob Christofferson Grosvald af Sandsvær for 100 Aar siden her tilfældigt fandt det förste Sölverts, hvilket gav Anledning til Sölvværkets Anlæg.

- 270 1729. Af B(erg). I Anledning af Kongens Broders, Prinds Carls Död. Adv. Prindsens Brystbillede; Rev. Troen, Haabet, Kjerligheden og Andagten staae ved et Kors, hvorover en Krands af Stjerner. B. T. XXXV. No. 3. 6 L.

Prinds Carl döde d. 8 Juli d. A. paa Vemmeltofte og blev med stor Höidelighed bisat i Roeskilde d. 28 Juli.

- 271 1730. Over Kongens Död d. 12 Octbr. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Religionen og Retfærdigheden, der bekrandse Kongens, paa hans Sarcophag staaende Büste. B. T. XXXIV. No. 3. 3 $\frac{3}{4}$ L.

Kong Frederik IV döde paa Slottet i Odense; d. 12 Decbr. förtes Liget til Roeskilde, hvor det d. 16de blev bisat.

- 272 — Af P. B(erg). I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Pyramide med Indskrift, omgiven af 6 Cypper. B. T. XXXIV. No. 2. 2 $\frac{1}{4}$ L.

- 273 Uden Aar. Af A. Meibusch. Adv. Kong Frederik IV. Brystbillede; Rev. Kong Christian V. Brystbillede. B. T. III. No. 2. 4 L.

- 274 — Af Samme. Typ som foregaaende, men meget mindre. B. T. III. No. 1. $\frac{5}{8}$ L.

Er egentligt et Afpræg i Sölv af Stemplerne til en Guldmynt, rimeligt en firdobbellet Ducat.

- 275 — Afpræg i Sölv af Stemplerne til en enkelt Ducat af samme Typ. B. No. 7. b. $\frac{3}{16}$ L.

- 276 — Samme Stempler, afslagne i en større Plade, som derpaa er afdreiet med Rand. $\frac{3}{4}$ L.

Foregaaende fire Stykker (No. 273—276) ere udkomne kort efter Frederik IV. Thronbestigelse og Christian V. Död.

Danske Medailler. Fredr. IV. (Uden Aar). 29

- 277 Uden Aar. Af P. Berg. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de foregaaende Kongers Búster af det oldenborgske Huus, i en Rundkreds med Christ. V. i Midten. B. T. XXVI. No. 3.
(elegans) $12\frac{3}{8}$ L.
Denne Medaille udkom 1701, Aarsdagen efter Kongens Salving (d. 15 April 1700), til Erindring om denne.
- 278 — Af Samme. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Minerva med en Laurbærkrands i Haanden, derover: VIRTUTI ET FIDEI. B. T. XXVI. No. 2.
 $6\frac{1}{8}$ L.
- 279 — Af Samme. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. uden Indskrift, forskjelligt Sø-Armatur samlet som en Trophæ om et Roer. B. T. XXXI. No. 3.
4 L.
- 280 — Af Samme. Adv. som foregaaende; Rev. forskjelligt Land-Armatur, samlet som en Trophæ. B. T. XXXI. No. 4.
(elegans) $4\frac{3}{4}$ L.
De tre sidste Medailler vare bestemte til Uddeling til fortjente og tapre Krigere, for af dem at bæres som Hæderstegn; den første (No. 278) udkom i Begyndelsen af Krigen; de to andre mod Slutningen af den.
- 281 — Zwittermedaille. Adv. Christian V. Brystb., som B. Chr. V. T. XLV. No. 2; Rev. som foregaaende. $3\frac{3}{4}$ L.
- 282 — I Anledning af Dronning Lovises Fødselsdag. Adv. Kongens, Rev. Dronningens Hoved. B. T. XXXI. No. 1. $1\frac{1}{2}$ L.
Maa være slagen i Begyndelsen af Frederik IV. Regjering.
- 283 — Af W(if?). Adv. Kongens, Rev. Dronning Lovises Hoved. B. T. XXXII. No. 1. (forgylt). $2\frac{7}{8}$ L.
- 284 — Af A. Meibus. I Anledning af Kongens Fødselsdag d. 11 Octbr. Adv. Kongens Hoved; Rev. en Mercurstav, to Kornax og en Oliegreen sammenbundne. B. T. XXVI. No. 1.
2 L.
- 285 — Adv. Kongens og Kronprindsens mod hinanden vendte Brystbilleder; Rev. tre sammenslyngede Krands med franske Indskrifter. B. T. XXXII. No. 4.
(rar.) $2\frac{7}{8}$ L.
Skal være et Project af Admiral Gabel, i Anledning af Kongens og Kronprindsens Reise til Norge for at bitaane Marstrands Beleiring. Den fandt ikke Bifald og udprægedes derfor ikke.
- 286 — I Anledning af Prindsesse Sophie Hedevigs Fødselsdag? Adv. Prindsessens Brystbillede; Rev. en Haand fra Himlen bærer Fortuna staaende paa en Kugle. B. T. XXXI. No. 2.
 $3\frac{3}{8}$ L.
- 287 — Nytaarsmedaille. Adv. *SOM SOLENS GLANDS PAA NY. BESTRAALER LAND OG VAND. Jordkloden, som beskinnes af den opgaaende Sol; Rev. SAA SIGNE GVD I AAR. EN HVER UDI SIN STAND. Fem Altre, paa det ene Regalierne, paa de andre et Sværd, en Bog, en Mercurstav og Agerdykningsredskaber (3: de forskjellige Stænders Emblemer); over dem מן מן, omgivet af Straaler; i Afsnittet: D. I. IAN: Ei i Beskrivelsen.
(rar.) $1\frac{7}{8}$ L.

30 Danske Medailler. Fredr. IV. (Uden Aar).

- 288 Uden Aar. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Kongens dobbelte Navnechiffer og Valgsprog; Typ som B. T. XXIX. No. 14, men meget større end denne. $\frac{1}{8}$ L.

Maaskee Zwitterpræg af Ducatstempler.

- 289-90 — Samme Typ, men meget mindre. B. T. XXIX. No. 14. (2 Exemplarer).

- 291 — Adv. Kongens dobbelte Navnechiffer og Valgsprog; Rev. det danske Vaabens tre Hovedskjolde, mellem hvilke tre dobbelte kronede F, og under hvert af dem IIII. (forgylt). $\frac{1}{8}$ L.

- 292 — Adv. Dronning Lovises Brystbillede; Rev. som foregaaende. $\frac{3}{16}$ L.

Disse to sidste Stykker ere Zwitterpræg, tildeels af Stempler til Ducater.

- 293 — Adv. Kongens og Dronning Lovises Hoveder; Rev. Enkedronning Charlotte Amalias Hoved. B. T. XXIX. No. 13. (rar.) $\frac{1}{8}$ L.

- 294 — Samme, men kun halv saa tyk. (rar.) $\frac{1}{16}$ L.

- 295 — Adv. Dronning Lovises Brystbillede; Rev. L'INCOMPABLE, en Sol. B. T. XXIX. No. 15. $\frac{1}{16}$ L.

- 296-98 — Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Dronning Anna Sophias Brystbillede. B. T. XXXIV. No. 1. (3 Exemplarer). hver $\frac{1}{16}$ L.

Nogle Exemplarer i Guld af disse smaa Medailler findes anførte efter Kong Frederik IV's Guldmynter.

CHRISTIAN VI.

Hyidet d. 12 Octbr. 1730. Död d. 6 August 1746.

- 299 1731. Af G. W. Wahl. I Anledning af Kongens Kroning paa Frederiksborg d. 6 Juni. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. DEO ET POPULO, to qvindelige symbolske Figurer staae ved et Alter, hvorpaa Regalierne ligge. B. T. II. No. 3. $11\frac{1}{2}$ L.

- 300 — Af J. C. Hedlinger. I samme Anledning. Adv. som foregaaende; Rev. den kongelige Throne, foran denne de tre Thronlöver og fire qvindelige symbolske Figurer, der holde Regalierne. B. T. II. No. 1. $5\frac{3}{8}$ L.

Denne Medaille blev senere forserdiget af den berönte Hedlinger, fordi No. 299 fra Kunstens Side ikke opfyldte de billige Forventninger.

- 301 — Af W(ahl). I Anledning af Dronning Sophie Magdalenes Kroning paa samme Dag. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. et Alter, hvorpaa en, af en Glorie omstraale, Krone. B. T. II. No. 2. $3\frac{5}{8}$ L.

- 302 1732. Af W. Wahl. I Anledning af, at Frederik V, som Kronprinds, selv commanderede sit Regiment ved Mynstringen d. 16 April i sit 10de Aar. Adv. Prindsens Brystbillede; Rev.

Danske Medailler. Christ. VI. (1732 - 1734). 31

- Prindsen i romersk Dragt foran sit Regiment mellem Minerva og Haabet. B. Fr. V. T. I. No. 3. $2\frac{1}{2}$ L.
- 303 1732. Af J. C. Hedlinger. Over Stiftelsen af Ordenen: l'union parfaite paa Kongens og Dronningens 11 Aars Bryllupsdag d. 7 August d. A. Adv. Kongens og Dronningens Brystbilleder; Rev. Afbildning af Ordenskorset. B. T. IV. No. 1. Lochner Saml. merkw. Med. 1739 pg. 105. $5\frac{1}{2}$ L.
- 304 — Af M. A(rbien). I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Norges siddende og Brandenburgs staaende Genius holde Ordenskorset imellem sig. B. T. III. No. 2. (rar.) $\frac{3}{4}$ L.
- 305 — Af M. G. Arbien i samme Anledning. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. som foregaaende. B. T. III. No. 3. (rar.) $\frac{7}{8}$ L.
- Denne Orden, l'union parfaite, indstiftede Dronningen under en pragtfuld Fest paa Hirschholm Slot og uddelte den baade til Herrer og Damer. Enhver Tilstederærende fik et Exemplar af No. 303. No. 304 og 305 høre egentligt til en projecteret Suite af historiske Jetons, som aarligt skulde udkomme over vigtigere Begivenheder, men som snart standsede.*
- 306 1733. Af J. C. Hedlinger og P. Berg. Over Kongens og Dronningens Ankomst til Norge d. 3 Juni. Adv. begges Brystbilleder; Rev. tre Skibe nærme sig Norges paa en Klippe siddende Genius. B. T. V. No. 2. (elegans) 6 L.
- 307 — Af J. C. Hedlinger og P. Berg. I Anledning af Kongens og Dronningens Besøg paa Kongsberg, og at Kongen selv steg ned i Hyttenbachs Grube d. 29 Juni. Adv. Begges Brystbilleder; Rev. Norge siddende foran en Smelteovn o. s. v. B. T. IV. No. 3. $5\frac{5}{8}$ L.
- Den 12 Mai 1733 reiste Kongen, Dronningen og Dronningens Moder, Markgrevinde Sophie Christiane, fra Fredensborg til Fladstrand, hvorfra de ankom til Dølen ved Moss d. 3 Juni; fra den 27 Juni til d. 1 Juli var Kongen og Dronningen paa Kongsberg; d. 4 September forlode de igjen Norge og droge over til Fladstrand.*
- 308 — Af K(Erasmus Simon Kongsberg). Over Kongens Reise i Norge. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Kongen kjørende alene gennem en norsk Egn. B. T. V. No. 1. (rar.) $5\frac{3}{4}$ L.
- Denne Medaille vandt ikke Bifald, fordi der paa den aldeles ikke toges Hensyn til Dronningen, der ledsagede Kongen paa denne Reise.*
- 309 1734. Af M. Arbien. I Anledning af Alliancen med Sverrig, sluttet d. 24 Septbr. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Danmark og Sverrig række hinanden Haanden over et brændende Alter. Cfr. B. T. V. No. 3. (rar.) $3\frac{1}{4}$ L.
- Denne Medaille er sjælden, fordi man lod forfærdige et nyt Adversstempel til den af G. W. Wahl, formodentlig fordi det oprindelige, et Ungdomsarbejde af den siden saa berømte Arbien, ei behagede. Med Wahls Advers findes den i Beskrivelsen l. c.*

32 Danske Medailler. Christ. VI. (1735-1737).

- 310 1735. Over Kongens Tantes, Sophie Hedevigs (Datter af Chr. V.) Død d. 13 Marts. Adv. Prindsessens Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. III. No. 4. $4\frac{1}{8}$ L.
- 311 1736. Af G. W. W(ahl). I Anledning af Reformationens anden Jubelfest i Danmark d. 30 Octbr. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. den danske Kirke (personificeret lig Andagten) hæver sig i en Sky fra Peterskirken i Rom og de pavelige Insignier mod et Lys, der nedstraaler fra Himlen. B. T. VII. No. 1. $5\frac{7}{8}$ L.
- 312 — Af J. C. Hedlinger. I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. VII. N. 2. $5\frac{7}{8}$ L.
- 313 — Af G. W. W(ahl). I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en dansk Indskrift. B. T. VII. No. 3. $2\frac{1}{8}$ L.
- Denne Medaille blev udkastet blandt Folket.*
- 314 — Over Ophævelsen af Courant-Banken i Hamburg ifølge Forliget med Danmark d. A. Adv. Moneta (et Fruentimmer med Vægtskaal og Hammer) knæler for den siddende Clementia; Rev. Tilintetgjørelsen af Hamburgs Banks Penge. B. T. VI. No. 2. $3\frac{3}{8}$ L.
- 315 — Af P. H. G(ödicke i Hamburg). Over den ved samme Leilighed gjenoprettede Handel med Danmark efter 10 Aars Spærring. Adv. en tydsk Indskrift; Rev. Saturnus aabner en Port for Mercurius. B. T. VI. No. 3. $1\frac{1}{4}$ L.
- Er præget i Hamburg, men optaget i Beskrivelsen som henholdende ogsaa til den danske Historie.*
- Da den bedre ældre danske Mynt næsten fortrængtes af den nyere og slettere Courantmynt reduceredes hin ved flere Forordninger i Aaret 1726; Hamburgerne nægtede at modtage den reducerede Mynt lige med deres egen Courantmynt, skjøndt denne ansaaes for at være 2 pCt. endnu slettere. Kongen forbød derfor d. 10 Decbr. 1726 at Handel med Hamburg og al Brug af Hamburgs Courantmynt. 1736 bilagdes denne Strid derved, at Hamburgs Courant-Bank ophævedes og Danmark erholdt en Sum Penge i Skadeserstatning.*
- 316 — Af J. C. Hedlinger. Over Nyholms forbedrede Indretning til Havn for Orlogsskibe. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Neptunus kommer kjørende til det nye Anlæg, hvori 7 Krigsskibe ligge. B. Tillæg. T. III. No. 1. (elegans). 12 L.
- 317 I Anledning af Dronningens Moders, Markgrevinde Sophie Christianes af Brandenb. Culmbachs Død paa Fredensborg d. 23 August. Adv. Markgrevinden hæves i en Sky til Himlen, derunder en Kugle, hvorpaa hendes Navnechiffer i en Glorie; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. IX. No. 2. $3\frac{3}{8}$ L.
- Hun bisattes i Roeskilde.*
- 318 — Af M. G. Arbien. Til Ære for Kronprinds Frederik (V.) Adv. Prindsens Brystbillede; Rev. Haabet siddende. B. Fr. V. T. II. No. 1. $2\frac{1}{4}$ L.

Danske Medailler. Christ. VI. (1737 - 1743). 33

- 319 1737. Af Hedlinger og Wahl. Over Vallö-Klosters Fundation paa Dronningens Fødselsdag d. 28 Novbr. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. Dronningen overrækker siddende den første Abbedisse Fundatsen. B. T. VIII. No. 1. 4 $\frac{1}{4}$ L.
- 320 1738. Af D. K. I Anledning af, at Grundstenen d. 3 Febr. blev lagt til Gymnasiet i Altona. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Prospect af Bygningen. B. T. VIII. No. 3. (rar.) $\frac{3}{4}$ L.
- 321 — Over Vallö-Stifts Indvielse og Hertuginde Frederikke af Würtembergs Udnævnelse til dets første Abbedisse paa Kongens Navnedag d. 14 Mai. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. Klosterfrøkenernes Ordenskors. B. T. VIII. No. 2. 2 $\frac{1}{8}$ L.
- 322 1739. Af J. Bagge. I Anledning af Hirschholms Slots Indvielse ved Hoffets Besøg d. 14 Mai. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. Prospect af den da fuldendte Deel af Hirschholms Slot. B. T. X. No. 1. 3 $\frac{7}{8}$ L.
- 323 — Af G. W. Wahl. I Anledning af Fuldendelsen af den nye Dokke d. 26 Mai. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Dokken, hvori ligger et Orlogsskib. B. T. IX. No. 3. 5 $\frac{3}{8}$ L.
- 324 — I samme Anledning. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. som foregaaende. B. T. IX. No. 4. 5 $\frac{3}{8}$ L.
- Da den af Admiral Span 1691 anlagte Dokke var aldeles ubrugelig, udvirkede Holmens Chef, Grev F. Danneskjold, at denne nye anlagdes af Commandeur Dumreicher.*
- 325 1740. Af G. W. Wahl. I Anledning af Christiansborgs Slots Fuldførelse d. 28 Novbr. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Prospect af Slottet i Perspectiv. B. T. X. No. 3. 10 $\frac{3}{8}$ L.
- 326 — Af J. Bagge. I samme Anledning. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. Prospect af Slottets Hovedfaçade. B. T. X. No. 4. 9 $\frac{3}{8}$ L.
- Den 20 April 1733 lagde Kongen Grundstenen til det nye Christiansborg paa samme Sted, hvor det gamle Slot havde staaet; allerede d. 26 Novbr. 1740 flyttede Hoffet ind, og høitideligholdt d. 28de Dronningens og d. 30te Kongens Fødselsdag med stor Pragt paa det nye Slot.*
- 327 1742. Af M. G. Arbien. I Anledning af Kongens Fødselsdag d. 30 Novbr. og Dronningens d. 28 Novbr. Adv. Kongens, Rev. Dronningens Brystbillede med deres Valgsprog. B. T. XI. No. 1. 3 $\frac{1}{4}$ L.
- 328 — Af G. Lunder. I Anledning af Danmarks Fred og Neutralitet under den almindelige europæiske Krig. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Danmark staaende med en Olivegreen i Haanden. B. T. XI. No. 2. (elegans) 3 $\frac{1}{4}$ L.
- 329 — Samme Medaille i Bronze.
- 330 1743. Af D(avid) Haesling (i Hannover). I Anledning af Kronprinds Frederiks Formæling med den engelske Prindsesse Lovise i Hannover d. 10 Novbr. Adv. Prindsens og Priud-

34 Danske Medailler. Christ. VI. (1743-1745).

- sessens Brystbilleder; Rev. et brændende Alter, behængt med deres Vaabenskjolde. B. Fr. V. T. II. No. 2. (perrar.) $6\frac{3}{4}$ L.
- 331 1743. Af G. W. Wahl. I Anledning af samme Fyrstepars Bilager i Kjöbenhavn d. 11 Decbr. Adv. det danske, engelske og lüneburgske Vaaben i en Krands, der holdes af Hymen og Abundantia; Rev. 9 Krandse, hvori de fyrstelige Personers Navne af ovennævnte Huse, der havde været formælede med hinanden. B. Fr. V. T. III. No. 1. $7\frac{1}{4}$ L.
- 332 — Af P. H. G(ödicke). I samme Anledning. Adv. Prindsen og Prindsessen, der række hinanden Haanden; Rev. to sammenföiede Hænder over et Alter. B. Fr. V. T. II. No. 3. $1\frac{1}{4}$ L.
- 333 — Af M. A(rhien). I samme Anledning. Adv. Prindsens, Rev. Prindsessens Brystbillede. B. Fr. V. T. III. No. 2. $2\frac{7}{8}$ L.
- 334 1744. Af G. W. Wahl. I Anledning af Slottet Hirschholms Fuldförelse og Hoffets første Besög der d. 14 Mai. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. Prospect af Slottet. B. T. X. No. 2. $3\frac{1}{2}$ L.
- 335 — Af D. K. I Anledning af Gymnasiets Indvielse i Altona d. 26 Mai. Adv. Kongens Brystbillede næsten en face; Rev. Hercules Musagetes överrækker Altonas knælende Genius Fundationsbrevet. B. T. VI. No. 1. 2 L.
- Ved en Feil af Medailleuren staaer paa Medaillen Aarstallet MDCCXXLIV, og forledele herved have Forfatterne af Beskrivelsen henfört den til Aaret 1734. Paa dette Exemplar har man sögt at affile det ene X og derved rette Feilen.*
- 336 — Af L. Natter. I Anledning af Udrustningerne i Danmark for at understötte den danske Kronprinds ved det stridige Kongevalg i Sverrig. Adv. Kongens Hoved med kort Haar og en Laurbærkrands; Rev. Minerva pacifera staaende paa Forstavnen af et Skib. B. T. XI. No. 3. (rar.) 6 L.
- Denne Medailles Revers har Hentydning til, at Kongen midt under de nödrendige Krigsudrustninger var stemt for Fred, hvilken ogsaa vedligeholdtes.*
- 337 1745. Af M. G. A(rbien). I Anledning af Kronprindsens förstefödde Söns, Christians Födsel d. 7 Juli. Adv. Danmarks og Norges fölede Genius modtager et Barn af en Haand fra Himlen; Rev. en latinsk Indskrift. B. Fr. V. T. III. No. 4. $3\frac{3}{4}$ L.
- 338 — Af P. C. W(inslów). I samme Anledning. Adv. Kronprindsens og Kronprindsessens Brystbilleder; Rev. det oldenborgske Huus's Genius med et Barn paa höire Arm og en Phönix i venstre Haand, staaende foran det danske og det oldenb. kronede Vaabenskjold ved den ene og en Elephant ved den anden Side. B. Fr. V. T. III. No. 3. $5\frac{7}{8}$ L.

Danske Medailler. Christ. VI. (1745 - Uden Aar). 35

- 339 1745. Af P. H. G(ödicke i Hamburg). I samme Anledning. Adv. FELIX PARTUS, den lille Prinds's Büste paa et Fodstykke, hvorpaa staaer: PRINC HAER DAN; tilhøire for dette Haabet, der forventningsfuldt seer op til Prindsen, med den høire Haand paa Brystet og holdende i den venstre et Skjold, hvorpaa: NAT. D. 7 IUL. 1745. Paa venstre Side af Fodstykket et Skjold, hvorpaa C, og over dette en Bouquet Blomster; i Afsnittet: MDCCXLV, og tilhøire paa Afsnitlinien P. H. G(ödicke); Rev. DIE HOFFNUNG TRIFFT EIN DER HIMLISCHE SCHLVS SPRICHT FIAT IA VIVAT PRINC CHRISTIANVS. Ei i Beskr. (rar.) 1 L.
Denne Prinds døde d. 3 Juni 1747.
- 340 — Af M. G. Arbien. I Anledning af Kongens og Dronningens Fødselsdag (d. 30 og d. 28 Novbr.) Adv. begges mod hinanden vendte Brystbilleder; Rev. Kronprinds Frederiks, Kongens Søsters, Charlotte Amalia's og hans Datters, Lovises Brystbilleder satte i en Trekant. B. T. XV. No. 1. 11 $\frac{1}{2}$ L.
- 341 1746. Af Arbien. I Anledning af den lille Prinds Christians Aars-Fødselsdag d. 7 Juli. Adv. hans Hoved; Rev. en dansk Indskrift. B. Fr. V. T. IV. No. 1. 1 L.
- 342 — Af M. G. Arbien og P. C. W(inslöv). I Anledning af Kongens Død paa Hirschholm d. 6 August. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Rigernes sørgende Genius sidder ved et Mausoleum. B. T. XV. No. 2. 5 L.
Denne Medaille uddeelt ved Kongens Bisættelse i Roeskilde d. 4 Octbr. d. A.
- 343 — Af M. A(rbien). I samme Anledning. Adv. et Tempel med et brændende Alter; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. XV. No. 3. 2 $\frac{1}{2}$ L.
- 344 Uden Aar. Af Peter Berg. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de 10 foregaaende Kongers Hoveder af den oldenb. Stamme. B. T. XII. No. 1. 11 $\frac{1}{16}$ L.
Denne Medaille udkom ved Kongens Thronbestigelse eller Salving.
- 345 — Af J. C. Hedlinger og G. W. Wahl. Adv. Kongens og Dronningens Brystbilleder; Rev. Kongen og Dronningen, siddende i een Vogn, kjøre gennem en norsk Fjeldegn. B. T. IV. No. 2. 6 L.
Denne Medaille udkom over Kongens og Dronningens Reise i Norge i Aaret 1733. Den udarbejdedes istedetfor den ovenfor beskrevne Medaille (No. 308), der blev supprimeret.
- 346 — Af Hedlinger. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. en Laurbærkrands med Omskrift: INSIGNE. VIRTUTIS. DECVS. B. T. XII. No. 4. (elegans) 5 $\frac{1}{16}$ L.
Udkom formodentlig 1737 i Anledning af Vallö-Klosters Stiftelse.

36 Danske Medailler. Christ. VI. (Uden Aar).

- 347 Uden Aar. Af G. W. Wahl. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. *PRÆMIUM VIRTUTIS*. Minerva, staaende mellem Krigs, Videnskabs og Kunsts forskjellige Attributer og Emblemer, fremrækker en Laurbærkrands. B. T. XII. No. 2. 6½ L.
Var en Præmiemedaille, bestemt til at uddeles som Belønning og Hæderstegn til Militaire saavel som Kunstnere og Lærde.
- 348 — Af D. Haesling (i Hannover). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Deel af den nordlige Himmelkugle med den lille Björn og flere Stjerner. B. T. XII. No. 3. 5¼ L.
Skal være slagen uden nogen særegen Anledning blot over Rigernes blomstrende Tilstand i Almindelighed.

FREDERIK V.

Hyldet d. 6 August 1746. Død d. 14 Januar 1766.

- 349 1746. Af P. H. G(ödicke). I Anledning af Kongens Thronbestigelse d. 6 August. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Danmarks Genius, siddende ved et Alter, vender sit Öie mod den opgaaende Sol. B. T. XXVII. No. 1. 1¼ L.
- 350 1747. Af M. G. Arbien og P. C. W(inslów). I Anledning af Kongens Salving paa Frederiksborg Slot d. 4 Septbr. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Forestilling af Salvingsacten. B. T. V. No. 2. 6¼ L.
- 351 — Af G. W. Wahl. I samme Anledning. Adv. Kongen staaende i Kroningsdragt; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. V. No. 1. 3 L.
- 352 — Af K(ongsberg). Over det af Kongen ved samme Leilighed antagne Valgsprog. Adv. *FREDERICVS V. D. G. REX DAN. NOR. VAN. GO.*; Kongens Brystbillede med Kroningskappen og Elephantordenen, bag Skulderen K(ongsberg); Rev. *PRYDENTIA ET CONSTANTIA*, en Klippe, hvorpaa en Støtte (Standhaftigheds Symbol), til denne er støttet et kronet Skjold med de tre Rigets Hovedvaabener, omgivet af Egeløv og Laurbær; foran Skjoldet ligge korslagte et Scepter og et Haandspeil, om hvis Skæft en Slange snoer sig (Klogskabens Symbol); i Hjørnet tilvenstre staaer K(ongsberg) og i Afsnittet: 1747. Ei i Beskrivelsen. (perrar.) 1¼ L.
Den Perlerand, hvormed saavel Adv. som Rev. paa denne Medaille ere omgivne, gjør det rimeligt, at det har været et Project til en Kronc, der skulde udkomme og uddeles blandt Folket ved denne Leilighed; men Stemplerne bleve ikke benyttede, og dette Stykke er saa sjældent, at man foruden dette kun kjender et eneste Exemplar af samme Medaille, der opbevares i det Kongelige Nynt- og Medaillecabinet i Kjöbenhavn.
- 353 — Af Arbien. Over Dronning Lovise's Kroning den 4 Septbr. (tilligemed Kongen). Adv. Dronningens Bryst-

Danske Medailler. Fredr. V. (1748-1749). 37

billede; Rev. Scandinavien, der beskinnes af en Sol, som udstraaler fra et af to Engle kronet dobbelt L. B. T. V. No. 3.
4 L.

- 354 1748. Af B. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. Kongen tilhest i romersk Dragt. B. No. 23. Bronce.

Egentligt Afpræg af Ducatstemplerne for dette Aar; Metallet i denne Jetton er af den Metalcomposition, hvoraf Statuen paa Amalienborg er støbt.

- 355 1749. Af M. G. Arbien. I Anledning af Kronprinds Christians (den VII's) Fødsel d. 29 Januar. Adv. Kongens og Dronningens Brystbilleder; Rev. Rigernes siddende Genius modtager et Barn af en kronet og med Glorie omstraalet staaende qvindelig Figur. B. T. IX. No. 1. $6\frac{1}{4}$ L.

- 356 — Af A(rbien). I Anledning af Jubelfesten d. 28 Octbr. over den oldenborgske Stammes 300aarige Regjering i Danmark. Adv. Kongens Büste paa et Fodstykke, derom hænge i Guirlander Brystbillederne af de 11 foregaaende Konger af denne Stamme; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. VI. No. 3. $12\frac{1}{4}$ L.

Den 28 Octbr., til hvilken Dag Festens Begyndelse ansattes, var Kong Christian V's Kroningsdag.

- 357 — Samme Medaille i Tin.

- 358 — Af P. C. W(inslów). I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Polarstjernen, der beskinner den nordlige Deel af Jordkloden. B. T. VI. No. 2. 5 L.

- 359 — Af G. W. Wahl. I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en dansk Indskrift. B. T. VI. No. 1. $2\frac{3}{8}$ L.

Disse tre Medailler (No. 356-359) udkom for kongelig Regning.

- 360 — Af Samme i samme Anledning, bekostet af det islandske Compagni. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. det kronede danske og oldenborgske Vaabenskjold paa et Fodstykke, der er omgivet af Handelens Attributer og ziret med det islandske Vaabenskjold. B. T. VIII. No. 2. 2 L.

- 361 — Af Arbien. I samme Anledning, bekostet af det asiatiske Compagni. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Handelens Emblemer, derover Compagniets sammenslyngede Chiffre *D A C*, og over det igjen i en Glorie det kronede oldenborgske Vaaben. B. T. VIII. No. 1. $2\frac{1}{4}$ L.

- 362 — Af Samme i samme Anledning, bekostet af samme Compagni. Adv. som foregaaende; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. VII. No. 2. 2 L.

Disse to sidste af det asiatiske Compagni bekostede Medailler ere egentligt udarbejdede til Species-Stempler, men bleve ikke benyttede dertil.

38 Danske Medailler. Fredr. V. (1749-1753).

- 363 1749. Af G. W. Wahl. I samme Anledning, bekostet af Handelscompagniet. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Compagniets Plads med Skibe. B. T. VIII. No. 3. $2\frac{1}{8}$ L.
- 364 — Af Samme i samme Anledning, bekostet af det vestindiske Compagni. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de danske Öer i Vestindien, beskinne af en Sol, paa hvilken Compagniets Chiffre. B. T. VII. No. 1. $2\frac{1}{8}$ L.
- 365 — Af P. H. G(ödicke). I samme Anledning. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Dania siddende med det danske og oldenborgske Skjold op til en Klippe, paa hvilken Kongens Navnechiffer og flere romerske Tal. B. Tillæg T. III. No. 1. (rar. et elegans) $1\frac{1}{4}$ L.
- Denne den oldenborgske Kongestammes tredie Jubelfest höitideligholdtes — ifölge kongeligt Rescript af 25 April d. A. — i tre Dage; den 28 Octbr. ved almindelig Gudstjeneste; den 29 ved en Universitets-Höitidelighed; og den 30 lagde Kongen Grundstenen til Frederikskirken i Prindsesse Charlotte Amalias Have for Enden af Store Kongensgade.*
- 366 1750. Af M. G. Arbien. I Anledning af Kongens Födselsdag d. 31 Marts, bekostet af det kongelige danske Selskab. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Historien, siddende ved et Bord, hvorpaa Oldsager, Mynter o. s. v., foran hende en Genius, der holder et Landkort. B. T. IX. No. 2. $4\frac{1}{8}$ L.
- 367 1751. Af Arbien og P. C. W(inslów). Over Dronning Lovises Död d. 19 Decbr. i Barselseng med en Prinds, som döde strax. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. Danmarks og Norges to Genier sidde sörgende ved en Liigkiste, hvorpaa en större og en mindre Urne. B. T. IX. No. 3. $4\frac{1}{4}$ L.
- 368 1752. Af P. C. W(inslów). I Anledning af Kongens Formæling d. 8 Juli paa Frederiksborg Slot med Prindsesse Juliane Marie, Datter af Hertug Ferdinand Albrecht til Brunsvig-Lüneburg. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. foran et brændende Alter Hymen med en brændende Fakkell og to Amoriner, der udströe Blomster. B. T. X. No. 2. $6\frac{1}{8}$ L.
- 369 — Af P. H. G(ödicke). Over samme Formæling. Adv. Kongens og Dronningens Brystbilleder, en medaillon, indfattede i kunstige Zirater, Dronningens baaren af en flyvende Engel; Rev. et Alter, paa hvis Side to sammenföiede Hænder, og over det to fra Skyer fremrakte Hænder, den ene med en Krone, den anden med en Perle. B. T. X. No. 3. $1\frac{1}{4}$ L.
- 370 — Af P. C. W(inslów). Over Dronning Juliane Maries Kroning samme Dag. Adv. hendes Brystbillede; Rev. en med Straaler omgiven Krone paa et Alter. B. T. X. No. 1. $4\frac{3}{8}$ L.
- 371 1753. Af M. G. Arbien. Over Arveprinds Frederiks Födsel d. 11 Octbr. Adv. Kongens og Dronningens Brystbil-

Danske Medailler. Fredr. V. (1754-1760). 39

- leder; Rev. Æternitas staaende med Solen i høire og Maanen i venstre Haand. B. T. XI. No. 1. 4 L.
- 372 1754. Af Samme. Over Kunstacademiets Stiftelse i Kjøbenhavn d. 31 Marts d. A. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et Fruentimmer med en Laurbærkrands i Haanden, siddende støttet til en afbrudt Söile, omgivet af de forskjellige Kunstens Attributer. B. T. XI. No. 2. 6 $\frac{3}{4}$ L.
- Kunstacademiet i Kjøbenhavn eksisterede vel tidligere ufuldkomment, egentligt kun som Tegneskole for Haandværkere, men da det paa Kongens Fødselsdag, d. 31 Marts d. A., blev fornyet, udvidet og reorganiseret, høitideligholdes endnu stedse denne Dag som dets Stiftelsesdag.*
- 373 1759. Af Samme. Præmiemedaille for Afhandlinger til det oekonomiske Magazin. Adv. Kongens Hoved; Rev. en opslagen Bog, omslyngt af en Laurbærkrands; i Bogens underste Hjørne til Venstre staaer Aarstallet. B. T. XIV. No. 2. 2 L.
- Saasnart Erik Pontoppidan 1755 var bleven udnævnt til Prokantsler ved Kjøbenhavns Universitet, udvirkede han en kongelig Indbydelse til at indsende til Overhofmarskal Grev Moltke som Priisafhandlinger Beretninger om Iagttagelser og Opdagelser i Naturvidenskaberne, Handel, Oeconomi, Agerbrug o. s. v., hvilke siden offentliggjortes i det af Pontoppidan fra 1757 til 1764 redigerede "Oeconomiske Magazin."*
- 374 1760. Af D. J. Adzer. I Anledning af Jubilæet over Souverainitetens Indførelse d. 16-18 Octbr. (1660). Adv. Kongen, med en Glorie om Hovedet og bestraaet af Guds Öie, sidder i romersk Dragt paa en Verdenskugle med et tre-grenet Scepter i Haanden; ved hans Födder det danske, norske og oldenborgske Vaabenskjold, og ved hans Side en Löve og tre allegoriske Figurer. I Afsnittet: to korslagte Hammere; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. XIV. No. 4. 8 $\frac{3}{4}$ L.
- Kongsbergs Myntmærke, de to korslagte Hammere, vilde lade formode, at denne Medaille var udkommen der, dersom man ikke vidste, at dens Stempler ere skaarne i Kjøbenhavn, som en mere smagfuld Forandring af et Project, der udgik fra Kongsberg, men hvis oprindelige Stempler, forfærdigede af Stempelskjæreren ved den kongsbergske Mynt, sprang ved det første Forsøg paa at anvende dem. Paa disse var Kongen paa Adv. staaende.*
- 375 — Afpræg i Bly af samme Medailles Advers.
- 376 — Af J. E. Bauert. I samme Anledning, bekostet af Kjøbenhavns Magistrat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. det knælende Kjøbenhavn modtager en Krands af Kong Frederik III., der i romersk Dragt og med et romersk Roer i Haanden staaer foran Thronen. B. T. XV. No. 1. 8 L.
- 377 — Af Arbien og D. J. Adzer. I samme Anledning, bekostet af den danske Geistlighed. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Danmarks og Norges Genius overrækker knæ-

40 Danske Medailler. Fredr. V. (1760 - Uden Aar).

- lende Regalierne til et siddende Fruentimmer, der støtter sig til en Bog (Fides?) B. T. XV. No. 2. $6\frac{3}{8}$ L.
- 378 1760, Afslag i Bly af samme Medaillens Revers.
- 379 — Af Arbien og D. J. A(dzer). I samme Anledning, bekostet af det asiatiske Compagni. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift i en Laurbærkrands. B. T. XXI. No. 1. $5\frac{7}{8}$ L.
- Et Exemplar af denne Medaille i Guld, et i Sølv og et i Kobber blev paa Festens tredie Dag, d. 18 Octbr., nedlagte af Compagniets Præsæs, Grev A. G. Moltke i Grundstenen til den Statue, Compagniet har opreist for Kong Frederik V. paa Frederikspladsen (Amalienborg).*
- 380 — Af J. H. Wolff. I samme Anledning, bekostet af Videnskabernes Selskab. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en siddende Apollo rækker et knælende Fruentimmer en aaben Rulle. B. T. XV. No. 3. $5\frac{7}{8}$ L.
- Kongen var slet ikke i Kjöbenharn, men opholdt sig under hele Jubelfesten paa Fredensborg Slot. Det fortjener at erindres, at Grev A. G. Moltke feirede denne Fest ved paa alle sine Godser at eftergive alle Skatterestancer af Korn og Penge.*
- 381 1765. Af J. H. Wolff. I Anledning af at Kunstacademiet paa Kongens Fødselsdag d. 31 Marts d. A. havde virket i 10 Aar. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de tre nøgne Gratier staae med oprakte Hænder, i hvilke de holde de tre Kunsters Emblemer, en Vinkel, en Pensel og en Hammer, saa at de danne FV. B. T. XIII. No. 2. (rar.) $6\frac{1}{8}$ L.
- 382 — Afpræg af samme Medaille i Tin.
- 383 — Samme Medaille; med forandret Revers, saa at Gratierne forestilles gaaende og have Klæder paa. B. T. XIII. No. 3. 6 L.
- 384 — Afpræg i Tin af samme Medaillens Revers.
- Den sidste af disse Medailler (No. 383) blev forfærdiget, fordi Dronningen, Juliane Marie, fandt Forestillingen paa den første Revers anstødelig.*
- 385 1766. Af D. J. Adzer. I Anledning af Kongens Død den 14 Januar. Adv. Kongens Hoved i en Ring, der dannes af en Slange. Rev. VETAT MORI, Hentydninger til de Indretninger, der under hans Regjering kom istand, Frederiks Hospital, Fødsels- og Pleiestiftelsen, Kunstacademiet m. m. B. T. XX. No. 2. $4\frac{1}{8}$ L.
- 386 — Af J. H. Wolff. I samme Anledning. Adv. Kongens Hoved med Laurbærkrands; Rev. foran et Gravminde sidder Rigernes sørgende Genius, omgivet af Vaaben-skjolde. B. T. XX. No. 3. $3\frac{1}{8}$ L.
- 387 Uden Aar. Af Arbien. Afpræg i Sølv af Kunstacademiets store Guldmedaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev.

Danske Medailler. Fredr. V. (Uden Aar). 41

- MERENTI**, Minerva fører Retfærdigheden, der holder en Laurbærkrands, hen imod Kunsternes tre Genier. B. T. XIII. No. 1. $2\frac{1}{2}$ L.
- 388 Uden Aar. Af Samme. Afpræg i Sølv af Kunstacademiets mindre Guldmedaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. **CONANTI**, en Genius, omgivet af Kunstens Attributer, med en Krands i hver Haand. B. T. XII. No. 1. $1\frac{1}{2}$ L.
- 389 — Af Samme. Kunstacademiets ældre store Sølvmedaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. **EXAMINANDO**, en Vægtskaal, derunder et Bord med en Laurbærkrands, omgivet af Kunstens Attributer. B. T. XII. No. 2. $6\frac{1}{2}$ L.
- 390 — Af Samme. Kunstacademiets ældre lille Sølvmedaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. **ALLICIENDO**, et Palmetræ, i hvis Krone hænge Krandse. B. T. XII. No. 3. $3\frac{1}{8}$ L.

Disse to Sølvmedailler antendes ikke mere, da Stemplerne blev ubrugelige; de nyere og til den større (No. 389) aldeles forandrede Stempler ere skærne af P. Gianelli, og disse Medailler findes anførte blandt Kong Christian 7des Medailler uden Aar.

- 391 — Afpræg af to ovale Stempler; paa den ene Side Kong Frederik V. dobbelte kronede Navnechiffer, derunder 1746; paa den anden Side Kong Christian VII. enkelte kronede Navnechiffer, derunder 176(6). Ei i Beskrivelsen. $\frac{7}{8}$ L.

De to Stempler, hvormed dette Stykke er præget, ere formodentligt skærne i en ganske anden Hensigt end for at benyttes til Medaillestempler; deres oprindelige Bestemmelse er dog nu ubekjendt.

CHRISTIAN VII.

Hyldet den 14 Januar 1766. Død den 13 Marts 1808.

- 392 1766. Af D. J. Adzer. I Anledning af Kongens Søsters, Prindsesse Sophia Magdalenas Formæling med Sverrigs Kronprinds Gustav (siden III.) d. 1 Octbr. Adv. Prindsessens Brystbillede; Rev. Hymen og Abundantia staae ved et Alter, over hvilket de holde det danske og det svenske Vaaben. B. T. I. No. 2. $5\frac{1}{4}$ L.
- 393 — Af J. H. Wolff. I Anledning af Kongens Formæling d. 8 Novbr. med Prindsesse Caroline Mathilde, Datter af den afdøde Prinds Frederik Ludvig af Wales. Adv. Begges Brystbilleder; Rev. **LAET. AVG.**, Lætitia staaende med en Krands i høire og et Anker i venstre Haand. B. T. I. No. 1. 6 L.

Allerede den 18 Januar 1765 blev ved Hoffet Kronprinds Christians Forlovelse med Caroline Mathilde declareret; og efterat han d. 31 Marts var bleven confirmeret af Biskop L. Harboe, underskrev han selv d. 18 April Forlovelsesacten.

42 Danske Medailler. Christ. VII. (1766-1768).

- 394 1766. Af D. J. A(dzer). I Anledning af Grændseskjællets Fuldførelse mellem Norge og Sverrig. Adv. JUNCTA DIVIDIT, en rund Muur (saxum limitare), hvorpaa et Taarn, paa hvis Forside staaer: C.VII. med Krone; Rev. en latinsk Indskrift. B. Fr. V. T. XXII. No. 1. (rar. et-elegans) 3 $\frac{7}{8}$ L.
Da Grændseskjællet mellem Sverrig og Norge aldrig havde været nøiagtigt bestemt, besluttedes ved en Tractat til Strömstad i Bahuuslehn af d. 14 April 1749 ny Stiil, at dette nu skulde opmaales og afsættes. En ny Tractat af 2 Octbr. 1751 föiede nye Bestemmelser til; 1752 begyndtes Arbeidet, der fuldförtes 1766. Fra dansk Side afsattes Grændsen af Professor Georg Nicolai Holm og Ingenieurcapitain Krog.
- 395 1767. Af D. J. Adzer. I Anledning af Kongens Salving i Christiansborgs Slotskirke d. 1 Mai. Adv. Kongens Hoved med en Laurbærkrands; Rev. Kongen i Kroningsdragt, knæ-lende for et Alter, udstrækker Haanden efter Regalierne. B. T. II. No. 1. 6 $\frac{5}{16}$ L.
- 396 — Af J. H. Wolff. Over Dronning Caroline Mathildes Kroning og Salving samme Dag. Adv. Dronningens Brystbillede; Rev. en omstraalet Krone ligger paa et Alter, paa hvis Forside Dronningens Navnechiffer. B. T. II. No. 2. 5 $\frac{1}{16}$ L.
- 397 1768. Af D. J. Adzer. Over Kronprinds Frederiks (siden VI.) Födsel d. 28 Januar. Adv. Kongens og Dronningens mod hinanden vendte Brystbilleder; Rev. Æternitas staaer med en Kugle, hvorpaa en Phönix. B. T. II. No. 3. 6 $\frac{5}{8}$ L.
- 398 — Af L. P. Over Kongens Ankomst til England. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. to Overflödighedshorn, mellem hvilke to sammenföiede Hænder holde en Mercurstav. B. T. III. No. 2. 1 $\frac{7}{8}$ L.
- 399 — Af J. Kirk. I Anledning af Kongens Besög i Eng-land (under Navn af Prinds af Travendal). Adv. Kongens Hoved; Rev. en engelsk Indskrift. B. T. III. No. 1. 1 $\frac{1}{8}$ L.
De tönnde sidste Medailler udkom i England og ere ualmindelige i Danmark. Den 6 Mai 1748 forlod Kongen Kjöbenhavn; indtil d. 6 Juni opholdt han sig i Hertugdömmene, derpaa besøgte han Hannover og Hanau, gjorde Reisen gjennem Nederlandene, over Calais til London, som han forlod d. 13 Octbr. Derfra tog han til Paris, hvor han ankom d. 21 Octbr. Den 9 Decbr. forlod han Frankrig; d. 1 Januar 1769 var han igjen paa dansk Grund, og d. 14 Januar holdt han sit Indtog i Kjöbenhavn.
- 400 — Af J. H. Wolff, bekostet af det asiatiske Compagni, i Anledning af Kong Frederik den Femtes Statues Opreisning paa sit Fodstykke paa Frederikspladsen (Amalienborg) d. 16 August. Adv. Afbildning af Statuen, vendt mod Höire; Rev. en latinsk Indskrift i en Krands. B. Fr. V. T. XXI. No. 2. 11 $\frac{1}{8}$ L.
- 401 — Afpræg af samme Medaille i Tin.

- 402 1768. Af D. J. Adzer. Bekostet af samme Compagni i samme Anledning. Som foregaaende, men mindre og paa Adv. Statuen vendt mod Venstre. B. Fr. V. T. XXI No. 3. $5\frac{5}{8}$ L.

Den 18 Octbr. 1760 (see ovenfor No. 379) lagde Grev A. G. Moltke, som Præses for Compagniet, Grundstenen til denne Statue, som Compagniet allerede d. 3 April 1754 havde besluttet at lade opreise til Ære for Kong Frederik 5. Modellen til den udførtes af J. F. J. Saly. D. 2 Marts 1768 blev Statuen støbt af P. le Gor paa Gjethuset paa Kongens Nytorv; d. 15 August s. A. blev den ved Hof-Tømmermester Zuber flyttet fra Gjethuset til ud for Marmorkirken, hvorfra den Dagen efter i Hoffets Nærværelse førtes til sit Bestemmelsessted og befastedes i sit Fodstykke. Endeligt blev den d. 1 August 1771 afslækket som fuldt færdig, efterat Saly omhyggeligt havde ladet Støbningen efterarbejde og udciselere.

- 403 — Af J. H. Wolff og P. G(ianelli). Videnskabernes Selskabs Priismedaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Sandhedens Gudinde svævende med en Laurbærkrands i Haanden. Cfr. B. T. IV. No. 1. 6 L.

Da denne Medailles oprindelige Reversstempel af J. H. Wolff, var sprunget, blev det nye, aldeles lig det ældre, forfærdiget af Gianelli. I Beskr. er den anført med Wolffs oprindelige Revers.

- 404 1769. Af D. J. Adzer. I Anledning af Kongens Hjemkomst og Indtog i Kjöbenhavn (d. 14 Januar). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift i en Krands. B. T. III. No. 3. (elegans) $5\frac{1}{4}$ L.

Bekostet af Kunstacademiet.

- 405 — Af D. J. Adzer. General-Landvæsens-Commissionens store Priismedaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. FRYDER OG ÆRER, en Krands af Kornax. B. T. IV. No. 4. (elegans) $5\frac{1}{4}$ L.

- 406 — Af Samme. Samme Commissions mindre Priismedaille. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. FOR INDSIGT OG DUELIGHED I LANDVÆSENET. B. T. IV. No. 3. $2\frac{3}{8}$ L.

- 407 — Af Samme. Landhuusholdnings-Selskabets store Priismedaille. Adv. et Fruentimmer staaende med en Krands i hver Haand paa et Fodstykke, omgivet af Agerdyrkningens og Handelens Emblemer; Rev. en dansk Indskrift. Typ som T. V. No. 1, men af dobbelt Tykkelse. Ei i Beskrivelsen. $11\frac{7}{8}$ L.

Allerede 1761 tænkte Grev J. H. E. Bernstorff paa at stifte et Selskab, der skulde virke omtrent efter samme Principer, som det londonse Selskab til Kunsters, Manufacturers og Handels Fremme; d. 15 Noobr. 1765 underskrev Kong Frederik 5 paa Fredensborg den nødvendige Befaling til Planens Iværksættelse; men da Kongen døde, gik Forehavendet i Staa, indtil Capitain Christian Frederik von Hirschbach mod Slutningen af Aaret 1767 opmuntrede nogle af sine Venner til ved 10 Rbd. aarligt Bidrag at grunde et saadant Selskab, der allerede midt i Aaret 1768

44 Danske Medailler. Christ. VII. (1769-1772).

stiftedes og fik Love under Navn af: det danske patriotiske Præmie-Selskab. S. A. udkastede Justitsraad C. Martfelt en fuldstændig Plan for det som "det danske Landhuusholdnings-Selskab", hvilken Grev Bernstorff overrakte Kongen paa hans Fødselsdag d. 29 Jun. 1769. Planen fandt Kongens Behag, saa at han gav Selskabet Navn af "kongeligt", skjænkede det Penge, frit Locale o. s. v.; denne Dag ansees derfor for Selskabs Stiftelsesdag.

- 408 1769. Samme Medaille men af mindre Vægt. B. T. V. No. 1. 6 L.
 409 — Af Wolff. Samme Selskabs mindre Priismedaille. Adv. to med en Mercurstav sammenbundne Neeg, over hvilke en Krands; Rev. en dansk Indskrift. Typ som B. T. V. No. 2, men af dobbelt Vægt. Ei i Beskrivelsen. 6 L.
 410 — Samme Medaille, af mindre Vægt. B. T. V. No. 2. 3 L.

- 411 — Af D. J. A(dzer). Samme Selskabs mindste Priismedaille. Adv. en ved en Colonne siddende bevinget Genius med en Krands i Haanden; Rev. en dansk Indskrift i en Egekrands. B. T. IV. No. 2. (elegans) 1½ L.

- 412 1771. Af D. J. Adzer. Præmiemedaille for udmærkede Fortjenester. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. PRO MERITIS, to Overflødhedshorn og en Laurbærkrands lagte over hinanden inden i en Egekrands. B. T. I. No. 3. 6 L.

Denne Medaille blev præget for i Guld at uddøles som Belønning og Opmuntring til fortjente Mænd, især Videnskabsmænd; blandt de første Danske, der af Kongens egen Haand modtog den Medaille, vare: Geheimearchivar Jacob Lungebek og Ingenieurofficiieren Carsten Niebuhr. 1772 skjænkedes den i en Guld kjæde til den fra Tripolis til Kjöbenhavn komne Gesandt, Hadshi Abderrachman Aga. Ogsaa Kong Frederik 5 uddeelte Medailler, men havde ingen dertil prægede, han benyttede i Almindelighed sin Kroningsmedaille eller en af de Medailler, der udgaves ved den oldenborgske Stammes Jubelfest 1749.

- 413 1772. Af J. E. Bauert. Til Ære for Enkedronning Juliane Maria i Anledning af Statsrevolutionen d. 17 Januar. Adv. Enkedronningens Brystbillede; Rev. Telesilla, der væbner sig for at redde Staten. B. T. VI. No. 1. 4 L.

- 414 — Afpræg af samme Medaille i Tin.

- 415 — Af J. H. Wolff og D. J. A(dzer). Over den af Grev A. G. Moltke til Ære for Kong Frederik V. i Bregentved Have opreiste Obelisk. Adv. Kong Frederik V. Brystbillede; Rev. Afbildning af Obelirken. B. Fredr. V. T. XXII. No. 2. 6 L.

1746 skjænkede Kong Frederik 5 A. G. Moltke Godset Bregentved, som han 1750 ophøjede til et Grevskab og senere besøgte hvert Aar; af Erkjendtlighed lod Greven efter Kongens Død denne Obelisk opreise af Kalksteen fra Faxö.

Danske Medailler. Christ. VII. (1774-1776). 45

- 416 1774. Det asiatiske Compagnies større Præmiemedaille. Adv. en Egekrands; Rev. en dansk Indskrift, hvorover to Overflødighedshorn. B. T. VII. No. 1. 4 $\frac{1}{2}$ L.

Paa Generalforsamlingen d. 14 April 1774 blev besluttet, at Compagniet skulde lade saadanne Medailler uddele som Belønning og Opmuntring, derfor findes denne Datum angivet paa Medaillen.

- 417 — Af D. J. Adzer. I Anledning af Arveprinds Frederiks Formæling med Prindsesse Sophie Friderike, Datter af Prinds Ludvig af Mecklenburg-Schwerin d. 21 Octbr. Adv. Prindsens og Prindsessens Brystbilleder; Rev. den staaende Hymen bekrandser Prindsessen, der som Fortuna redux sidder med et Roer i høire og et Overflødighedshorn i venstre Haand. B. T. VI. No. 3. 6 $\frac{1}{8}$ L.

Prindsesse Sophie Friderike var født d. 24 August 1758 og døde d. 29 Novbr. 1794.

- 418 — Af Samme. Medaille bekostet af Kunstacademiet til Ære for Arveprinds Frederik. Adv. Prindsens Brystbillede; Rev. VINDICI PATRIÆ, Germanicus Cæsar staaende mellem en Trophæ og forskjellige Vaaben (efter Taciti annal. lib. II. cap. 18 og 22). B. T. VI. No. 2. 6 L.

Denne Medaille orerraktes Prindsen, som fra d. 29 Febr. 1779 havde været Academiets Præsæs, af Academiets Director, Professor J. Wiedewelt.

- 419 — Af J. E. Bauert. Præmiemedaille, bekostet af det patriotiske Selskab i Bergen (begyndte at virke d. 11 Oct. 1774). Adv. LYSER OG NYTTER, et Fruentimmer med en Fakkell i høire og en Krands i venstre Haand staaer paa et Fodstykke mellem Emblemer for Handel, Agerdyrkning, Kunst o. s. v.; Rev. en dansk Indskrift. B. T. V. No. 3. (elegans) 5 $\frac{1}{8}$ L.

- 420 1775. Af Samme. Adv. og Rev. latinske Indskrifter. B. T. XVII. No. 4. 1 $\frac{1}{2}$ L.

Denne Medaille lod Dreyers Klub (nu: den nye Forening), der blev stiftet i Novbr. 1775, præge for at uddeles til dem, der hvert Aar holdt Talen ved Festen i Klubben paa Kongens Fødselsdag.

- 421 1776. Af D. J. Adzer. Bekostet af Kjöbenhavns Magistrat og eligerede Borgere i Anledning af den d. 15 Januar underskrevne Forordning om Indfødsretten. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift. B. T. VIII. No. 2. 4 $\frac{7}{8}$ L.

- 422 — Af Samme. I Anledning af samme Forordnings Bekjendtgjørelse paa Kongens Fødselsdag d. 29 Januar. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en siddende Pietas, foran hvilken tre Börn staae. B. T. VIII. No. 1. 7 $\frac{1}{2}$ L.

46 Danske Medailler. Christ. VII. (1776-1780).

- 423 1776. Af Samme. I samme Anledning. Adv. *Æquitas staaende med Vægtskaal og Overflødighedshorn*; Rev. tre dandsende Fruentimmer. B. T. VIII. No. 3. $1\frac{3}{8}$ L.
Bekostet af Kammerherre P. F. Suhm.
- 424 — Af Samme i samme Anledning. Adv. to Söiler med Kongens Navnechiffer, mellem hvilke et brændende Alter med Rigsvaabenet paa Forsiden; Rev. Minerva med en Vægtskaal, staaende ved Siden af en Löve, peger paa en Globus. B. T. VIII. No. 4. (elegans.) $1\frac{1}{2}$ L.
Bekostet af Geheimeraad Linstow og flere.
- 425 — Af Samme i samme Anledning. Adv. *PIETAS CIVIUM*, Pietas offerer tilligemed tre Börn paa et Alter; Rev. *PATRI PATRIÆ* i en Egekrands. B. T. IX. No. 1. $1\frac{3}{8}$ L.
- 426 — Af Samme i samme Anledning. Adv. et Bord, hvorpaa Forordningen ligger; Rev. Kongen staaende i romersk Dragt rækker Haanden til Rigerens knælende Genius. B. T. IX. No. 2. (elegans) $1\frac{1}{4}$ L.
Bekostet af Geheimeraad Hjelmstjerne.
- 427 — Af W(olff). I samme Anledning. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. en Laurbærkrands uden Indskrift. B. T. IX. No. 3. 1 L.
Ligeledes bekostet af Geheimeraad Hjelmstjerne.
- 428 — Af D. J. Adzer. Præmiemedaille for Bønder, bekostet af Kongens Broder, Arveprinds Frederik for at uddeles paa Kongens Fødselsdag d. 29 Januar. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en dansk Indskrift i en Egekrands. B. T. VII. No. 3. (rar.) 3 L.
- 429 — Af Samme. Til Enkedronning Juliane Marias 24 Aars Formælingsdag d. 8 Juli. Adv. Enkedronningens Brystbillede; Rev. to Genier, der holde en Laurbærkrands, hvori: *VOT XXIV MVLTV XXX*. B. T. IX. No. 4. $6\frac{1}{8}$ L.
- 430 1780. Af A. V. Baerll i Holland. Over den i dette Aar indgaaede Alliance, kaldet den bevæbnede Neutralitet. Adv. *GEWAPENDE NEUTRALITEIT*. Ruslands Vaabenskjold i Midten, omgivet af Danmarks, Sverrigs og Hollands; alle fire Skjolde ere sammenbundne med een Kjæde, der holdes af en bevæbnet Haand; Rev. *IEHOVAH, WREEKER DER VERBONDEN STAAF KATHARINA'S HULPVERDRAG; ZOO BLIJFT ONZIJDIG ZEEGEZAG, TOT HEIL DER VOLKEN, ONGESCHONDEN!* derover et straalende Öie. I Afsnittet: *M. DCC. LXXX.* og Medailleurens Navn *A. V. BAERLL*. (elegans) $\frac{3}{4}$ L.
- 431-35 — Fem Jettons af C. E(nhörning). Over Kong Christian VII, Enkedronning Juliane Marie, Kronprinds Fre-

Danske Medailler. Christ. VII. (1785-1792). 47

- derik (Frederik VI.), Arveprinds Frederik og dennes Gemalinde Prindsesse Sophie Friderike. Adv. deres Hoveder; Rev. Krands med Indskrifter. B. Frederik V. T. XXII. No. 3-7. hver $\frac{1}{4}$ L.
- 436 1785. Af D. J. Adzer. Præmiemedaille for Sorø Academi. Adv. Prospect af Akademiet; Rev. TIL FLIIDS BELÖNNING MDCCLXXV i en Egekrands. B. T. X. No. 3. 2 L.
Af denne Medaille uddeeltet ved Akademiet Exemplarer i Guld.
- 437 1786. Af P. Gianelli. Den kongelige Stutteri-Commissions første Præmiemedaille. Adv. ET ROBUR BELLI ET PACIS DECTUS, en Hest vendt mod Høire paa Afsnitlinien: P. GIANELLI F.; Rev. PRÆMIO REGIO CONSTIT omvundet af Egelöv, derunder: HAFNIE MDCCLXXXVI. Ei i Beskrivelsen. (perrar. et elegans) 22 $\frac{5}{8}$ L.
Denne Medaille udmærker sig ved sit høie Kunstråd, og da den aldrig er bleven udgivet, er den overmaade sjalden.
- 438 — Af J. E. Bauert. Ligeledes samme Commissions første Præmiemedaille. Samme Composition som foregaaende, men paa dennes Rev. er istedetfor Egelöv en tyk Egekrands; den er tillige meget mindre i Diameter. B. T. XI. No. 1. 20 L.
- 439 — Af Samme. Samme Commissions anden Præmiemedaille. Aldeles som foregaaende, men mindre og Hesten paa Adv. vendt mod Venstre. B. T. XI. No. 2. 11 $\frac{3}{4}$ L.
- 440 — Af Samme. Samme Commissions tredie Præmiemedaille. Typ som foregaaende, men mindre og Hesten vendt mod Høire. B. No. 161. 3 L.
- 441 1790. Af J. E. Bauert. I Anledning af Kronprindsens Formæling d. 31 Juli. Adv. et rundt Skjold, hvorpaa Kongens kronede Navnechiffer (C. 7), behængt med en Feston; Skjoldet, til hvilket en Vægtskaal er befæstet, hviler paa et Fodstykke, paa hvis Forside et Sværd og en Palmegreen staae over Kors. Overskrift: PSALMEN. 72. VERSET. 12. I Afsnittet: FÖD D. 28. JAN. 1768; Rev. HANS AVKOM BLIVE EVINDELIG OG HANS THRONE SAA LÆNGE SOM SOLEN; Bogslaverne F. og M. (Frederik og Maria) kronede og sammenslyngede, derunder: FORM: D. 31. JUL. 1790. B. Tillæg T. V. No. 2. $\frac{3}{4}$ L.
- 442 — Samme Medaille, afpræget i Messing.
Commandanten i Citadellet Frederikshavn, Generallieutn. Fircks, lod disse Medailler staae og sælge til Fordeel for Garnisonsskoler.
- 443 1792. Af G. Hull. Adv. RIGERNES KRONPRINDS OG KRONPRINDESSE, begges mod hinanden vendte Hoveder, under hvilke G. HULL og forneden: HELLIGET AF DANSKE OG NORSKE BORGERE; Rev. BLIV DIN MODER LIG, to eens-

48 Danske Medailler. Christ. VII. (1792-1794).

stemte Lyrer paa begge Sider af en Solblomst, over dem et Baaud med Indskrift: MARIE LOVISE FÖD. D. XIX. NOV. MDCCXCII. B. Tillæg. T. V. No. 1. 4 L.

Præget ved Sammenskud af 322 af Kjöbenhavns Borgere og Embedsmænd i Anledning af Kronprindsessens Ncdkomst med ovennævnte Prindsesse Marie Lovise, der døde d. 12 Octbr. 1793.

- 444 1792. Af P. Gianelli. I Anledning af Negerhandelens Op-hævelse paa de danske Öer i Vestindien ved Forordningen af 16 Marts 1792. Adv. ME MISERVUM, et Negerhoved; Rev. EN ADSVM, den bevingede Nemesis siddende paa en firkantet Steenblok, med et Hjul ved Siden, paa hvilket: NEMESIS; hun holder i höire Haand en Blomstergreen, med venstre drager hun sit Slör over Hovedet, foran hendes Födder en Vase, hvorpaa et Negerhoved og ved hendes höire Fod ligger Mercurstaven. I Afsnittet: LEGE LATA A REGE DANORVM D. XVI. MART. MDCCXCII, paa Afsnitlinien: P. GIANELLI. F. (perrar. et elegans) 6 L.

Stemplerne til denne Medaille, der udförtes efter en Tegning af Abildgaard, vare privat Eiendom og vides at være tilintetgjorte, efterat fua Exemplarer vare prægede, saa at den er overmaade sjælden.

- 445 1793. Af J. E. Bauert. Adv. SIG OG ANDRE NYTTIGE, en Bikube paa et Fodstykke, i Afsnittet: I. E. BAUERT; Rev. GAK HEN OG GIÖR LIGESAA. LUC. 10. CAP. 37. v: 1793 i en Krands af Kornax; forneden J. E. B(auert). $\frac{1}{2}$ L.
Bekostet af ovennævnte Generallieutn. Fircks til Uddeling som Flittighedsbelønning blandt Ungdommen i de militaire Skoler.

- 446 — Af Samme. I Anledning af Prindsesse Carolines Födsel d. 28 Octbr. Adv. DENNE ER DYDENS LÖN FLERE ER DANSKES BÖN, en Vugge, hvori et Barn, i Afsnittet: DEN. 28. OCTOBER. 1793. I. E. BAUERT; Rev. EDERA FADER VEED HVAD I HAVE BEHOV, Guds Öie i Straaler; derunder: MATTH: 6. c: v: 8. 1 L.

Denne Medaille, hvis Rev. er convex, er ligeledes bekostet af Generallieutn. Fircks.

- 447 — Af B(auert). Præmiemedaille for Spindeskolerne i Altona, bekostet af Etatsraad J. D. Lawætz. Adv. ZUR ERMUNTERUNG UND ACHTUNG. 1793 B(auert); Rev. «I. D. L.» (Lawætz) DEM REDLICHEN FLEISSE. $\frac{1}{2}$ L.

- 448 1794. Af G. B(auert). Nytaarsmedaille. Adv. D. I. JANVARI. 1794. Et kronet Janus Hoved, staaende paa et Fodstykke mellem Vandmandens og Steenbukkens Tegn paa mindre Fodstykker. I Afsnittet G. B(auert); Rev. Guds Öie i Straaler, derunder: GUD GIÖRE AARET RIIGT PAA HELD OG FREMME DID OG RET OG SKIEL. $\frac{3}{4}$ L.

G. Bauert var en Sön af J. E. Bauert, der var Myntgraveur ved Mynten i Altona.

Danske Medailler. Christ. VII. (1794-1801). 49

- 449 1794. Af J. E. Bauert. Adv. FRA. DANMARKS. SLETTER. NORGES. FIELD. OPSTIGER. TAK. FOR. FRED. OG. HELD. Et brændende Alter, paa hvis Forside et Skjold med de tre Hovedvaabener, og under dette: 1794; Rev. HIER. OPFERN. FREUDIG. KIND. UND. GREIS. FÜRS. HEIL. DES. FRIEDENS. DANK. UND. PREIS. Et brændende Alter med det holsteenske Vaabenskjold paa Forsiden, i Afsnittet: 1794. Paa begge Alternes Fodstykker staaer: I. E. BAUERT FECIT. $\frac{3}{4}$ L.
- Denne Medaille har Hensyn til den Fred, Danmark nød paa en Tid, da den største Deel af Europa var indviklet i Krig.*
- 450 — Af G. Hull. I Anledning af Conventionen mellem Danmark og Sverrig d. 27 Marts. Adv. Kongens Titel og Hoved, derunder: G. Hull; Rev. STABILI FOEDERE IVNXIT. Minerva staaende, iført Hjelm og Pantser og med et Spyd i højre Haand, hænger med den venstre Haand det danske Vaaben op ved Siden af det svenske paa et Olietræ. Ved hendes højre Fod: G. H(ull); i Afsnittet: D. XXVII MART. MDCCXCIV. $\frac{3}{4}$ L.
- 451 1795. Af Loos i Berlin. Adv. en qvindelig Figur med Muurkrone (Kjøbenhavn) flygter fra en brændende Stad og henvises af Neptun, der sidder i sin Vogn paa Havet tæt ved Strandbredden, til en ung kronet Mand i romersk Dragt (Kronprindsen), der modtager hende. I Afsnittet: REDNING VED KONGELIG FADERHULD KJÖBENHAVN DEN 5-7 JUNII 1795; Rev. DEN REDDEDE BORGERS TAK. En Genius, siddende paa et Bundt Kornneeg binder en Egekrands; i Baggrunden den paa Fællederne ved Kjøbenhavn opslaaede Leir for de efter Branden Huusvilde; ved Siden: LOOS. (elegans) $\frac{15}{16}$ L.
- Præget til Erindring om den Understøttelse og Deeltagelse, Kronprindsen viste de Brandkædet i Kjöbenhavns store Ildebrand d. A.*
- 452 1800. Af S. J(acobson). Den ældre Præmiemedaille for de Massmannske Søndagsskoler. Adv. BANEN AARNET, en Nøgle, derunder: DEN 4 MAI 1800; Rev. FOR FLID I SÖNDAGSSKOLEN; derunder: S. J(acobson). $\frac{15}{16}$ L.
- Denne Medaille er først præget 1805, men anføres her formeldt den paa samme angivne Datum, der er de Massmannske Søndagsskolars Stiftelsesdag. Flere ere senere prægede, men med samme Aarstal og Datum.*
- 453 — Præmiemedaille for de samme Skoler. Adv. LYS. FASTHED. SIKKERHED., en firkantet Blok, paa hvilken en Lampe, og i Afsnittet: 4 Mai 1800; Rev. FOR FLID I DE MASSMANNESKE SÖNDAGSSKOLER. 1 L.
- 454 1801. Præmiemedaille for Arbeiderne ved de kongelige Sövärfster. Adv. 29 JAN. 1801, paa Midten Kongens kro-

50 Danske Medailler. Christ. VII. (1801).

nede Navnechiffer, derunder: **FOR GOD TIENESTE**; Rev. **FORTIENT** i en Egekrands. (elegans) 1 L.

Efter Fabrikmester Hohlenbergs Indstilling indstiftedes 1801 en Medaille til Belønning for 25 Aars Tjeneste ved Holmen, uden at have været idømt nogen Straf. Enhver, der havde erholdt denne, skulde tillige hver 29 Januar (Kongens Fødselsdag) have 20 Kroner, hvis fulde Værdi i nyere Mynt endnu udbetales dem. Denne Medaille, paa hvis Revers blot staaer: 25 AAR i en Egekrands, findes vel ikke i denne Samling, men ovenstaaende (No. 454) er ligeledes et Ærestegn, der uddes til at bæres af de ved de kongl. Holme ansatte Mestere og Arbeidere; man har til denne benyttet hiins Adversstempel med Aarstallet 1801, og derfor er den indført ved dette Aar, skjøndt den først er udkommen senere.

- 455 1801. Af P. Gianelli. Adv. **MODET VÆRGER**; en Løve, væbnet med en Kølle og staaende paa Forstavnen af et antikt Skib forsvarer det danske Vaabenskjold; nedenunder: **DEN 2den APRIL 1801. P. GIANELLI F.**; Rev. **KONGEN HÆDRER FÆDRELANDET SKIÖNNER**, foroven Rigsscepteret og Sværdet lagte overkors med Kronen over. Randskrift: **FRIV(illig) IOHAN FRIDERICH RINGNING**. Forsynet med Ösken. Afbildet i Schlichtegrolls Annaler. Tab. IV. 4 L.

Denne Medaille lod Regjeringen forfærdige til at uddeles som et Hæderstegn til de Krigere, der havde deltaget i Slaget paa Kjöbenhavns Rhed d. 2 April 1801, og den uddeles Aarsdagen efter Slaget; i Guld besat med Brillanter modtog Commandeur O. Fischer den af Kongens egen Haand; 49 Sö-Officiere og 27 Land-Officiere modtog Exemplarer i Guld af den daværende Kronprinds (Fredr. VI.) og Maanedslieutenanterne 35 Expl. ligeledes i Guld; Admiralitetet uddeelte 129 Expl. af samme Medaille i Sölv til Personer af lavere Klasser, der tillige erholdt Löfte om en aarlig Gratification af 15 Rbd.

- 456 — Af Hofguldsmed Christensen. I samme Anledning. Formindsket Copi af foregaaende. $\frac{1}{8}$ L.

Forfærdiget uden offentlig Autorisation for dem, der vilde bære Medaillen dagligt.

- 457 — Af Guldsmed J. Ulstrup. I samme Anledning. Adv. **UDÖDELIGHED TAPPERHEDS BELÖNNING**, en bevinget Genius bekrandser en Urne, der staaer paa en rund Piedestal, hvorpaa Evighedens Symbol, Slangen, derunder: **J. U(lstrup)**. Rev. det danske Vaabenskjold under en Glorie, mellem hvis Straaler følgende Navne paa de Krigsskibe, som deltog i Slaget og i samme Orden, som de laae i dette, nemlig: **HJELPEREN — INDF. RETTEN — HOLSTEEN — SÖHESTEN — CHAR. AMALIA — SJÖLLAND — FL. BATTERI — AGGERSHUUS — DANNEBROG — ELVEN — HAYEN — KRONBORG — SVERDFISKEN — JYLLAND — NYBORG — RENDSBORG — VAGRIEN — PRÖVESTEEN**; i Afsnittet: **D. 2. APRIL**. Paa Fodstykke paa höire Side af Vaabenet: **U(lstrup)**. $1\frac{1}{4}$ L.

Et af Guldsmed Ulstrup inventeret og udført Privatforetagende.

Danske Medailler. Christ. VII. (1801). 51

458 1801. Af Loos. I samme Anledning. Adv. GUD OG DEN RETFÆRDIGE SAG, en ung Kriger i romersk Dragt modtager et Sværd af den siddende Retfærdighed; i Afsnittet: LOOS; Rev. FIENDENS OVERMAGT TILBAGEDREVEN, samme Kriger med et Skjold, hvorpaa Dannebrogskorset, strider mod et Sö-Uhyre med fem Hoveder, der udspye Ild; i Afsnittet: KJØBENHAVN D. 2 APRIL 1801. Schlichtegrolls Annaler I. T. IV. c. 1½ L.

459 — Af Samme. I samme Anledning. Adv. EN BORGERKRANDS, en qvindelig Figur, der forestiller Staden Aalborg, støttet paa et Skjold, fremrækker med venstre Haand en Borgerkrands, bag hende Handelens Emblemer, i Baggrunden de Engelskes og Danskes Stilling i Slaget; ved Siden: LOOS, og i Afsnittet: AALBORG 1801; Rev. TIL DET 3den (sic) JYDSKE INFANTERIE-REGIMENTS TAPPRE KRIGER AF 2 APRIL. 1 L.

Borgervæbningen i Aalborg lod denne Medaille præge og 2 April 1802 uddele til det ovennævnte Regiment, der i mange Aar havde ligget i Garnison i Aalborg, men for en Deel paa Grund af Fjendtlighederne havde været commanderet til Kjøbenhavn, hvor det udmærkede sig meget i Slaget.

460 — Et Exemplar af den almindelige Species fra Altona af M. F(lor), fra Aar 1789, men forsynet med en Øsken og med følgende Indskrift indgraveret paa Rev.: Æresminde for J. H. Bengelsdorff af 2 April 1801 af det 3die Jydske Inf. Reg. 2 L.

461 — Hamborgsk Medaille i Anledning af Krigen. Adv. DIE VORSEHUNG WACHT, Forsynets Öie omstråler Elbens Gudinde, der slumrende støtter sig til en afbrudt Söile med Hamborgs Vaabenskjold, paa hvilket en ung Kriger i romersk Dragt lægger sin venstre Haand, i den høire Haand har han et Sværd; i Afsnittet: D. 29 MERZ 1801; Rev. UND SCHÜTZET HAMBURG i en Krands, derunder: D. 23 MAY 1801. 1 L.

Den 29 Marts 1801 blev Hamburg besat af 12000 Mand danske Tropper under Anførsel af Landgreve Carl af Hessen, for ogsaa paa Elben at tilintetgjøre Englands Handel, ligesom 3000 Mand Danske af samme Grund besatte Lübeck den 5 April; begge disse Stæder bleve rømmede igjen d. 23 Mai, da Fjendtlighederne mellem England og Fastlandet ophørte, og et venskabeligere Forhold syntes at indtræde.

462 — Af Bauert. Præmiemedaille ved Skydeøvelserne paa de danske Skibe paa Elben. Adv. ELVENS FORSVARS FLO-TILLIE. Minerva, staaende med det danske Vaaben i venstre Haand, rækker et Sværd til Elbens siddende Flodgud; i Afsnittet: ANNO 1801. D. 16. IUNY. B(auert); Rev. FOR

52 Danske Medailler. Christ. VII. (1801 - Uden Aar).

KONGEN TRONFÖLGEREN OG SELVSTENDIGHEDEN, SEX ARMEREDE Skibe, af hvilke nogle give Ild; i Afsnittet: **BESTE SKUD.** B(auert). (far.) 6 L.

Indskrifterne paa Medaillen ere aldeles som de her ere aftrykte, altsaa meget feilfulde.

- 463 1801. Adv. **ARBEIDSOM FLITTIG. SPARSOM ÆDRU. TRO OG GOD GIVER MENNESKET VELSIGNELSE OG FORNÖIELIGT BRÖD ALLE LIVETS 18 DAGE.** OI. i en Krands; Rev. **FOR GODE HANDLINGER OG LANDET GAVNLIG FLID AF LIEUTENANT H. V. BUCHVALD;** i Midten en Krands, hvori dens Navn skulde indgraveres, hvem den tildeeldes. $\frac{1}{2}$ L.

Et aldeles privat Foretagende af Lieutn. v. Buchcald, der senere udkom med en forandret Stilling af Aarstallet.

- 464 1804. Af Loos i Berlin. I Anledning af Monumentets Opreisning over de den 2 April 1801 Faldne. Adv. **DE FALDT MEN DANMARK STOD,** den med Popler beplantede Gravhöi med Gravmonumentet; paa dettes Fod en Krands, hvorunder: **DEN KRANDS SOM FÆDR. GAV VISNER EI PAA FALDEN KRIK: GRAV;** paa Obelirken (hvilket dog ikke er læseligt paa Medaillen): **DE FALDT FOR FÆDRELANDET D. 2 APRIL 1801 -- MEDBORGERES ERKIENDTLIGHED REISTE DEM DETTE MINDE;** omkring Höien 11 Bautastene; i Afsnittet: **FULDFÖRT D. 2 APR: 1804;** Rev. en Krands halvt af Ege- halvt af Laurbærgrene, hvori: **FORTIENT VED MOD OG BLÖD, Dannebrogsvimplen,** derunder: **D. 2 APRIL 1801.** (elegans) $\frac{7}{8}$ L.

- 465 1805. Af D. J. Adzer. Adv. som Præmiemedailien No. 412; Rev. **NEDLAGT MED GRUNDSTENEN TIL RAAD- OG DOMHUSET AAR 1805** indeni en Egekrands. (elegans) 6 L.

Da man först seent bestemte at lade denne Medaille præge, benyttede man en ældre Medailles Adversstempel, og lod blot en ny Rev. forfærdige. Et Exemplar i Guld blev nedlagt af Kronprinds Frederik (VI) i Grundstenen til det nye Raad- og Domhuus i Kjöbenhavn tilligemed en Kobbertavle med Indskrift o. s. v.

- 466 Uden Aar. Af Enhörning. Projecteret Medaille til Ære for Enkedronning Juliane Marie. Adv. hendes Brystbillede, hvorunder Medailleurens Navn; Rev. hendes kronede Navnechiffer, omgivet af Blomsterguirlander. Tin.

- 467 — Af D. J. Adzer og Jacobson. Adv. **CHRISTIANUS VII D. G. REX DAN. NORV. VAND. GOTH.,** Kongens Brystbillede, derunder: **D. I. ADZER. FECIT.** Rev. **FOR ÆDEL DAAD** indeni en Egekrands, hvorunder: **IACOBSON. B.** Tillæg No. 35. 9 L.

Til denne Præmiemedaille er det Adversstempel brugt, der oprindeligt var forfærdiget til den store Medaille over Indfödsretten af Adzer (see ovenfor No. 422).

Danske Medailler. Christ. VII. (Uden Aar). 53

- 468 Uden Aar. Af J. E. Bauert. Adv. CHRISTIANUS. VII. D. G. DAN. NORV. V. G. REX, Kongens Brystbillede, hvorunder I. E. BAUERT. F.; Rev. FORTIENT indeni en Egekrands, hvorunder Medailleurens Navn. Som Randskrift er indgraveret: I ACT: 3 MARTY 1801. OBR. STYRM: SJÆLL: D: N 591 PEDER NIELSEN HEE. Forsynct med Ösken. B. Tillæg T. IV. No. 3. 2 L.

Denne Medaille lod General-Land-Oeconomi- og Commerce-Collegiet præge for at uddele den som Belønning for udmærkede Fortjenester af den almindelige Velstand, især i Fabrikvæsenet. Den indgraverede Randskrift er uden Tvivl Medaillen aldtes uedkommende.

- 469 — Af Samme. En anden Premiemedaille for samme Collegium. Adv. som foreg.; Rev. FORTIENT, et Overflødhedshorn, hvorunder: B(auert). (elegans) 2½ L.
- 470 — Af P. Gianelli. Adv. uden Omskrift med Kongens blottede Hoved; Rev. KONGENS ÖNSKE FOLKETS HELD. Themis sammenbinder Fasces, foran hende et Alter, hvorpaa Lovbogen og Lovens Sværd, over disse en Vægt; i Afsnittet: P. G(iannelli). (perrar.) ¾ L.

Denne Medaille var ved Resolution 18 Mai 1804 bestemt til at uddeles som Hæderstegn til dem, der i 8 Aar med Held havde været Commissairer i en Forligelsescommission, men dette Forslag blev ikke udført og tilbagekaldtes ved Rescript af 1 Jan. 1810.

- 471 — Af Adzer. Adv. Minerva, støttende sig med venstre Haand paa sit Knæ, gyder Olie i en paa et Fodstykke staaende Lampe; bag hende hænger hendes Spyd og Skjold. I Afsnittet: D. XXIX. IAN: D. I. ADZER F: Rev. INGENIO ET STUDIO PATRIA indeni en Krands af Violer, hvorunder: D. I. A(dzer). B. Tillæg. T. VI. No. 3. 2 L.

Denne Medaille, der af det kjøbenhavnske Universitet uddeles som Priismedaille ved den aarlige Fest paa Kongens Fødselsdag, bæres tillige i Guld blot med en forandret Revers som Insigne i en Halskjæde af Universitetets Rector magnificus.

- 472 — Af Jacobson. Adv. uden Omskrift; Kronprindsesse Marias Brystbillede, under samme: JACOBSON; Rev. MARIA. EN HÆDER FOR SIT KIÖN. HUSTRUE MODER. (elegans) 2½ L.

Forfærdiget for et privat Samfund af Jacobson, der da opholdt sig i Stockholm.

- 473 — Samme Medailles Adv. og Rev. afpræget i Bly.
- 474 — Af Loos. Adv. LOUISE AUGUSTA HERTUGINDE AF AUGUSTENBORG, hendes Brystbillede og derunder: LOOS; Rev. CHARITERNES ROSEB TIL PRYD FOR DIG CYTHERE-

54 Danske Medailler. Christ. VII. (Uden Aar).

LOUISE FOREBNE SIG, de tre Gratier staaende ved et Alter, hvorpaa: D. 7 JULI, flette Rosenkrandse. $1\frac{7}{8}$ L.

Er slagen til Hertugindens, Kong Christ. VII's Datters Fødselsdag d. 7 Juli 1786.

- 475 Uden Aar. Af D. J. Adzer. Præmiemedaille for den militaire Skole i Christiania. Adv. KONGE FADER OG VELGIÖRER; Skolens Stifters Kong Frederik V's Büste paa et Fodstykke med hans Symbolum paa Forsiden; i Afsnittet angives Skolens Stiftelsedsdag (den 16 Decbr. 1750); Rev. FOR DYD OG FLITTIGHED, Minerva, paa hvis Skjold C7 med Krone, rækker tre Börn en Krands; i Afsnittet: DEN 29 JANUARI, Kong Christian VII. Fødselsdag, paa hvilken Præmierne uddeeldes. B. Fredr. V. Tab. VII. No. 3. (elegans) $3\frac{3}{4}$ L.

476 — Samme Medaille, afpræget i Tin.

- 477 — Af P. Gianelli. Kunstacademiets store Sölvmedaille. Adv. KONST-ACADEMIETS STIFTER, Kong Frederik V's Hoved med Straalekrone, derunder: AAR MDCCLIV. Rev. PRISEN VUNDEN, Kunsternes bevingede Genius, siddende ved en Meta imellem to hellige Tripodes, har en Laurbærkrands i den fremrakte høire Haand og to paa Skjødets. Paa Afsnitslinien: P. GIANNELLI. F., og i Afsnittet: DEN XXXI MARTII, Kong Frederik V's Fødselsdag, paa hvilken Dag endnu Academiets Aarsfest og Præmiernes Uddeling finder Sted. (elegans) $6\frac{1}{4}$ L.

Da den ældre store Sölvmedaille (see ovenfor No. 389) ikke syntes at være tilfredsstillende og passende, blev denne nye paa Academiets Foranstaltning udarbejdet af Giannelli, tildeels efter Abildgaards Composition, og tillige antaget som Gianelli's Medlemsstykke.

- 478 — Af P. G(ianelli). Kunstacademiets mindre Sölvmedaille. Adv. FRIDERICUS V. D. G. DAN. NORV. VAND. GOTH. REX., Kong Fredr. V's Hoved med Diadambaand. Rev. aldeles lig Rev. paa No. 390 ovenfor, undtagen at her i Afsnittet staaer: P. G(IANELLI). $3\frac{7}{8}$ L.

- 479 — Af P. Gianelli. Priismedaille for det kongelige Selskab for de skjönnne Videnskaber. Adv. Homers Hoved; Rev. den hellige Trefod; aldeles uden Indskrift.

(elegans) $6\frac{3}{8}$ L.

Denne Medaille uddeles kun i Guld, og i Randen indslaaes da dens Navn, som den tilkjendes.

- 480 — Af Jacobson. Præmiemedaille for Søndagsskolerne. Adv. KUNDSKAB FORÆDLER, forskellige Underviisnings- og Tegneredskaber o. s. v., omslyngede med Rosenkrandse. I Afsnittet: KJÖBENHAVNS; Rev. FLID BELÖNNER, forskellige Kunsters og Haandværkers Arbejdsredskaber, ovenpaa hvilke et Overflödighedshorn; paa Afsnitslinien: JACOBSON F., i Afsnittet: SÖNDAGSSKOLER. (elegans) 2 L.

Danske Medailler. Christ. VII. (Uden Aar). 55

- 481 Uden Aar. Af C. E(nhörning). Jetton over Arveprinds Frederik som No. 434 ovenfor, men uden Aarstal og med en noget forandret Krands paa Rev. Ei i Beskrivelsen. $\frac{1}{4}$ L.
- 482 ——— Jetton. Adv. VERSEHN IST VERSPIELT, en Ugle, der holder en dobbelt Lorgnet, foran den ligge 2 Spillekort; Rev. WEDER MIENEN NOCH WORTE, fire Spillekort satte i Form af et Andreaskors, mellem dem: HOYLE. B. Tirlæg No. 38. $\frac{1}{4}$ L.
Hoyle er den engelske Forfatter, der har beskrevet Whistspillet.
- 483 ——— Jetton. Adv. en Ugle staaende paa eet Been med tre Kort i høire Klo og med to Kort foran sig; Rev. VERSEHN IST VERSPIELT, hvorover en Rose, og forneden en Zirat. $\frac{3}{8}$ L.

FREDERIK VI.

Hyldet d. 13 Marts 1808. Død d. 3 December 1839.

- 484 1809. Af K(üchler) og J. C(onradsen). I Anledning af Kongens Besøg paa Mynten, da den nyligt opsatte Boultonske Maskine første Gang anvendtes. Adv. DIVO CHRISTIANO VII NOV. MON. INCHOANTI., Kong Christian VII's blotte Hoved, hvorunder: K(üchler); Rev. FRIDERICO VI NOV. MON. CONSUMMANTI. 1809. Kong Frederik VI's blotte Hoved og under dette: J. C(onradsen). F. (elegans) $1\frac{7}{8}$ L.
Den kostbare nye Boultonske Myntmaskine blev i d. A. opsat i Kjöbenhavn under Prof. Varbergs Overtilsyn. Til denne Medailles Advers benyttedes Ponceaunen til Stempler, der i England var udarbejdet af den bekjendte Medailleur Küchler og bestemt for nye Species, der ikke udkom, da Kong Christian VII. imidlertid var død. Et Exemplar i Guld af denne Medaille prægedes i Kong Frederik VI's Nærværelse ved hans første Besøg paa Mynten
- 485 ——— Samme Medaille i Bronze.
- 486 1814. Af J. Harnisch (i Wien). I Anledning af Kongens Besøg i Wien. Adv. FREDERICVS. VI. DANIE REX. i en Perlering, omgivet med Zirater; Rev. VINDEBONAM. PRÆSENTIA. ORNAT.; paa Midten imellem to sammenbundne Palmegrene: MENSE OCTOBRI MDCCCXIV, nederst: I. HARNISCH. F. (elegans) $1\frac{3}{4}$ L.
- 487 1815. Af C. A. M(öller). Over Kongens Hjemkomst fra Wien. Adv. FRIDERICUS VI REX DANIE, og nederst VINDEBON. ABIIT 6 SEPT. 1814., Kongens blotte Hoved, hvorunder: C. M(öller); Rev. REGI REDUCI, derunder en Egekrands og forneden: HAFNIE I JUNII 1815. Bronze.

56 Danske Medailler. Fredr. VI. (1815-1817).

- 488 1815. Af C. A. Möller) og H. E. Freund. I Anledning af Kongens og Dronningens Kroning i Frederiksborg d. 31 Juli. Adv. FRIDERICUS VI REX DANIE. MARIA SOPHIA FRIDERICA DANIE REGINA, begges Brystbilleder, Kongens med Laurbærkrands, Dronningens med Diadem om Hovedet; under Kongens Skulder: C.A.(Möller); Rev. DECUS PRINCIPVM CIVIVM SALVS. Danmarks staaende Genius, vendt mod Venstre, holder i den fremrakte høire Haand en Krone og støtter sig med den venstre Haand paa et ovalt Skjold med det danske Vaaben. I Afsnittet: INAUGURATIONIS SACRA IN ÆDE FRIDERICOBURG PERACTA D. XXXI IVL. MDCCCXV. — H. E. FREUND F. 5 L.

Denne Medaille udkom og uddeles ved Kroningshöitideligheden, men blev senere indkaldt og ombyttet med den følgende.

- 489 — Af S. Jacobson. I samme Anledning. Adv. FRIDERICUS VI MARIA SOPHIA FRIDERICA REX ET REGINA DANIE, begges Brystbilleder som paa foregaaende, derunder: S. JACOBSON F.; Rev. Omskrift og Composition som foregaaende, men Danmarks Genius staaer her i en anden Stilling, nemlig modvendt, holder Kronen i høire Haand paa en Pude og støtter sig med venstre Haand paa et kantet Skjold med det danske Vaaben. I Afsnittet samme Indskrift som paa foregaaende, undtagen Medailleurens Navn. 5 $\frac{1}{8}$ L.

- 490 — Samme Medaille præget i den af Landgreve Carl af Hessen opfundne Metalcomposition, Ny-Platina.

- 491 — Samme Medaille afstøbt i Jern.

- 492 — Af S. Jacobson. I Anledning af det nye Raad og Domhuus's Fuldførelse og Indvielse i Kjöbenhavn. Adv. FRIDERICUS VI. D. G. REX DANIE. VAND. GOTH. Kongens blotte Hoved, hvorunder: S. JACOBSON F.; Rev. CVRIA CIVITATIS HAYNIENSIS. Hovedfacaden af Bygningen med dens Indskrift: MED LOV SKAL MAN LAND BYGGE. I Afsnittet: RESTITVTA ET AMPLIATA. MDCCCXV. S. JACOBSON F. (rar.) 6 L.

Da denne Medaille var et aldeles privat Foretagende af Medailleur Jacobson, og Stemplerne blev i dennes Eie, forekommer den yderst sjældent.

- 493 1817. Af Samme. I Anledning af Jubelfesten d. 31 Octbr., d. 1 og 2 Novbr. Adv. MARTINVS LVTHERVVS. Luthers Brystbillede, hvorunder: S. JACOBSON F.; Rev. LYCEVM IN SÆCVLA FVDIT. Religionen staaende med et Kors i høire Arm og en opslagen Bibel i venstre Haand; ved Siden S. JACOBSON.; i Afsnittet: SOLEN.SAEC. III. HAVN. MDCCCXVII. 5 $\frac{5}{16}$ L.

- 494 — Af Samme i samme Anledning. Adv. FRIDERICUS VI. D. G. REX DANIE. VAND. GOTH. Kongens blotte Hoved,

hvorunder: S. JACOBSON F.; Rev. PIETAS AVGVSTA. En staaende Pietas offerer paa en brændende Kandelaber, paa hvis Fodstykke er et Kors; ved Siden: S. JACOBSON. I Afsnittet: SOLENNIA SÆCVL. III. MDCCCXVII. $5\frac{5}{16}$ L.

Disse to Medailler lod Regjeringen forfærdige og uddele til Hof-fet og alle til den ved denne Leilighed foranstaltede Fest Indbudne.

495 1817. Af Samme. En meget lille Medaille i samme Anledning. Adv. MART. LVTHERVS, Luthers Brystbillede; Rev. IN SÆCVLA, en brændende Lampe og i Afsnittet: 1817.

496 — Af Loos. I samme Anledning. Adv. DOCTOR MARTIN LUTHER FÖD D. 10. NOV. 1483. DÖD. D. 18. FEBR. 1546, Luthers Brystbillede, under Skulderen: LOOS; Rev. ALT, HVAD DER HAR AANDE, LOVER HERREN, et Monument, paa hvis Forside: LUTHERS MINDE; i Afsnittet: D. 31. OCTOBER 1817. (elegans) $1\frac{5}{16}$ L.

497 — Af Samme i samme Anledning. Adv. DOCTOR MARTIN LUTHER, Luther staaende i geistlig Ornat med et Lys i høire og Biblen i venstre Haand; ved hans Fødder: LOOS; Rev. VOR GUD HAN ER SAA FAST EN BORG, Prospect af Slottet Vartburg, og i Afsnittet: REFORMATIONENS TREDIE JUBELFEST D. 31 OCTOB. 1817.

(elegans) $1\frac{1}{16}$ L.

498 — Af Samme i samme Anledning. Adv. som No. 496, men mindre; Rev. DET FOLK, DER VANDREDE I MÖRKE SAAE ET STORT LYS, den opslagne Bibel (hvorpaa JES. c. 9. v. 2) og et Kors ligge paa et Alter. I Afsnittet: som paa foregaaende. (elegans) $\frac{5}{8}$ L.

499 — Af Samme i samme Anledning. Adv. DOCTOR MARTIN LUTHER, Luthers Brystbillede og under hans Skulder: LOOS; Rev. DRINKER ALLE DERAFF, en Kalk paa et Alter; i Afsnittet: som forrige. (elegans) $\frac{3}{8}$ L.

500 — Af Samme i samme Anledning. Adv. som forrige; Rev. HAN PRÆDIKEDE VÆLDIGEN. MATTH. 7, 29. I Afsnittet: som paa foregaaende. (elegans) $\frac{3}{8}$ L.

Skjönt disse Medailler (No. 496-500) ere Privatforetagender af Loos i Berlin, anføres de dog her, fordi deres danske Indskrifter vise, at de ere nærmest beregnede paa og slagne over Reformationens Høitideligholdelse i Danmark.

501 1819. Af S. Jacobson. Medaille til Dronningens Fødselsdag d. 28 Octbr. Adv. MARIE SOPHIE FREDRIKE DAN-MARKS DRONNING. Dronningens Brystbillede med Diadem om Hovedet; derunder: S. JACOBSON F.; Rev. FOR LANDETS HULDESTE MODER i en Laurbærkrands; i Afsnittet: FRA DET QVINDELIGE VELGIÖRENHEDS SELSKAB. D. 28. OCT. 1819.

(rar.) Tin.

Denne Medaille blev aldrig udgiven, og dette Afpræg i Tin er det eneste bekjendte Exemplar. Medailleur Jacobson havde nemlig

58 Danske Medailler. Fredr. VI. (1822 - 1824).

skaaet disse Stempler i Forventning af, at det qvindelige Velgjørenheds Selskab skulde afkjøbe ham den, hvilket ei skete, da det ikke stemmede med Selskabets Formaal.

- 502 1822. Af J. Conradsen. I Anledning af Kongens Helbredelse. Adv. FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE. Kongens blotte Hoved, hvorunder: CONRADSEN; Rev. SALVO REGE SALVA PATRIA. Et brændende Alter, paa hvis Forside en Æskulapstav. I Afsnittet: MDCCCXXII. $3\frac{3}{4}$ L.

Denne Medaille, hvis Adversstempel er det ældre, som brugtes til Medaillen for ædel Daad og Druknedes Redning, bekostedes af en frivillig Forening af Borgere og Embedsmænd. Tegningen til Reversen er af Professor Hetsch.

- 503 — Reversen af Andrieu (i Paris). I Anledning af Prinds Christians (nu Kong Christian VIII.) og hans Gemalinde Caroline Amalias Besøg paa Medaillemynton i Paris. Adv. LL. AA. RR. LE PRINCE ET LA PRINCESSE DE DANNE-MARCK VISIT. LA MON.^{AR} DES MEDAILLES. 1822. Det danske og augustenborgske Vaaben med smaa Kroner omfattede af en Hermelins Kaabe under een større Krone; Rev. To Amoriner, som flette Rosenkrandse; paa Afsnitslinien: ANDRIEU. F. (elegans) Bronze.

Denne Medailles Reversstempel er oprindeligt udarbejdet og brugt til Formælingsmedaillen ved Hieronymus Bonapartes Formæling d. 12 August 1807 med Prindsesse Catharina af Würtemberg.

- 504 1823. En projecteret Medaille, der skulde slaas paa Myn-ten i Kjøbenhavn ved den svenske Kronprinds Oscars Besøg paa samme. Adv. OFFICINA MONET. REGIA. — HAFNIE AD D. XXXI AUGU: MDCCCXXIII i en Ring af Zirater; Rev. en aaben Egekrands (hvori paa dette Exemplar er indgraveret: IOS. FR. OSCAR CRONPRINDS AF SVERRIG). (rar.) Bronze.

Dette Stykke maa betragtes som en Sjældenhed, fordi denne Medaille ikke udkom eller benyttedes efter sin Bestemmelse.

- 505 1823. Et Zwitterpræg af foregaaendes Adversstempel og det almindelige Adversstempel til Kong Frederik VI. Species. (rar.) Bronze.

- 506 1824. Af M(uhle). I Anledning af Kongens Fødselsdag. Adv. Kongens blotte Hoved; Rev. DEN 28 JANUAR 1824 mellem to Palmegrene, under hvilke: M(uhle). $\frac{1}{4}$ L.

- 507 — Af Samme. I Anledning af Börsens 200 Aars Jubilæum. Adv. CHRISTIAN DEN FIERDE, Kong Christ. IV's modvendte Brystbillede, under hvis Skulder: C. A. MUHLE; Rev. HAN STOD SOM HELT VED HØIEN MAST — AF HAVETS SKJÖD MIN BORG HAN REISTE. Neptunus og Mercurius lægge staaende hver sin Krands paa et af Guds

Danske Medaillcr. Fredr. VI. (1824-1828). 59

Öie bestraalet Alter, paa hvis Forside Kong Christian IV's kronede Navnechiffer og Prospect af Börsens Façade. I Afsnittet: TO SECLER SVANDT — END STAAER KONG CHRISTIANS BÖRS 1824. C. A. MUHLE. NOVIT: FEC: 3 $\frac{1}{2}$ L.

Udarbeidelsen af denne Medaille var et Privatforetagende af Secretair Muhle, der understøttedes ved Subscription af Handelsstanden.

508 1824. Samme Medaille i Bronce.

509 ——— Samme afstøbt i Jern.

510 1826. En støbt Jernmedaille over Reformationsfesten i Flensburg d. A. Adv. Prospect af Staden Flensburg, som beskinnes af Solen; Rev. ANDENKEN AN DIE 1526 IN FLENSBURG EINGEFÜHRTE REFORMATION. I Midten: en syv-armet Lysestage, et Anker, en Kalk og en opslagen Bibel, hvorpaa: GAL. 5. v. 13, ved Siden af et med en Krands omvundet Kors; i Afsnittet: 1826.

511 1827. Medaille i Anledning af Landgreve Carl af Hessens 60 Aars Embedsjubilæum som Statholder i Hertugdømmerne. Adv. DEM LANDGRAFEN CARL ZU HESSEN. ALS STATTHALTER. ZUR 60 JÄHRIGEN JUBELFEYER AM 9: NOVEMBER 1827. Rev. SCHLESW. HOLST. PATRIOT. GESELLSCHAFT. To kronede Vaabenskjolde med de slesvigske Löver og det holsteenske Neldeblad, foran disse et Skjold med en Egekrands, og ved Siden en Bikube, en Ploug og Kornax; bagved sees Handelens og Skibsfartens Emblemer, en Trefork, en Mercurstav og et antikt Roer. I Afsnittet: D. 29. SEPT. 1812. (elegans) 2 $\frac{3}{4}$ L.

Denne Medaille blev tildeels bekostet af det slesvig-holsteenske patriotiske Selskab, hvis Præsens Landgreve Carl var; og som Revers benyttedes Adversen af Selskabets Præmiemedaille, paa hvilken Selskabets Stiftelsesdag er anført.

512 ——— Samme Medaille afstøbt i Jern.

513 1828. Af Conradsen. I Anledning af Prinds Frederik Carl Christians Formæling med Prindsesse Vilhelmine Maria den 1 Novbr. Adv. «FREDERICUS CAROLUS CHRISTIANUS ET WILHELMINA MARIA. PRINCIPES DANIÆ. Begges blotte Hoveder og under Prindsens Hals: CONRADSEN F.; Rev. Clio, siddende paa en Blok, med en Löve ved Fødderne, ridser med en Stylus i en Klippe: REGIA STIRPS DANO-RUM MUTUIS NEXIBUS FELIX DIE I NVBR. MDCCCXXXIX. 5 $\frac{1}{2}$ L.

Prindsens Hoved paa Adversen er udarbejdet efter en Vox-Model, udført af Kunstneren Voigt i Rom, hvorfra den sendtes til Kjöbenhavn.

514 ——— Samme Medaille i Bronce.

60 Danske Medailler. Fredr. VI. (1829-1833).

- 515 1829. Af C. A. Muhle og C. Christensen. I Anledning af Prinds Frederik Ferdinands Formæling med Prindsesse Caroline. Adv. FREDERICUS FERDINANDUS & CAROLINA PRINCIPES DANICÆ. Begges Hoveder og under Prindsens Hals: C. A. MUHLE F.; Rev. AVORUM SANGVINE JUNCTOS FAUSTE CONJUNXIT HYMEN, den bevingede Hymen staaende med en Krands i den høire Haand og en brændende Fakkel venstre Arm, læner sig op til et Alter; i Afsnittet: DIE 1. AUG: MDCCCXXIX. Paa Afsnitlinien: C. CHRISTENSEN F. (elegans) 5 $\frac{3}{8}$ L.

- 516 — Samme Medaille i Bronce.

Begge disse Formælingsmedailler (No. 513—516) udgaves paa Regjeringens Foranstaltning og uddeles ved Høitidelighederne i samme Anledning.

- 517 1831. Af C. Chr(istensen). Præmiemedaille for Søndags-skolerne. Adv. SÖNDAGSSKOLERNES STIFTER N. H. MASSMANN. HAANDVÆRKNES VELGIÖRER N. L. REIERSEN. Begges Hoveder og under den Förstes Hals: C. C(hristensen); Rev. en Geniüs, som gyder Olie i en paa en Piedestal staaende brændende Lampe. I Afsnittet: MDCCCXXXI, derunder: C. CHR(istensen). FE. (elegans) 4 L.

- 518 1833. Af Samme. I Anledning af Kongens Helbredelse af en farlig Sygdom. Adv. FREDERIK DEN SIETE (sic) FOLKETS FADER. Kongens blotte Hoved, hvorunder: C. C(hristensen); Rev. KONGESTADENS GLÆDE. Kjöbenhavn, som en Kvinde med Muurkrone, offrer til en paa et Fodstykke staaende Hygæa paa et brændende Alter, paa hvis Forside en Æsculapstav. I Afsnittet: DEN. 3. AUGUST 1833. (elegans) 1 $\frac{3}{8}$ L.

Bekostet af en frivillig Forening af 1700 Borgere i Kjöbenhavn, for hvilke Biskop P. E. Müller, Stadshauptmand Thorsen og Professor Freund stode i Spidsen. Den 3 August, som anføres paa Medaillen, var den Dag, da Kongen efter sin Helbredelse ankom til Kjöbenhavn.

- 519 — Af Albert Jacobson. I samme Anledning. Adv. DEM KÖNIG FRIEDERICH VI VON DÄNEMARK DEM ALLGELIEBTEN GEWEYHT. Kongens Hoved; nedenfor: ALB. JACOBSON; Rev. WIEDERHERSTELLUNG DES ALLERTHEUERSTEN BESTEN KÖNIGS LOUISEN LUND 1833. I Afsnittet: NEU PLATINA.

Denne Medaille blev bekostet af Kongens Svigerfader, Landgreve Carl af Hessen, og kun udmyntet i de af ham opfundne Metalcompositioner, hvidt og guult Ny-Platina. Dette Stykke er præget i den hvide Composition.

Professor A. Jacobson var en Søn af den ældre Medailleur S. A. Jacobson.

- 520 1833. Samme Medaille, afpræget i den af Landgreve Carl opfundne gule (røde) Metalcomposition.

Danske Medailler. Fredr. VI. (1834-1836). 61

- 521 1834. Af F. Krohn. I Anledning af Kongens 50 Aars Jubilæum som Regent d. 14 April. Adv. PATRI PATRIÆ UNIVERSITATES HAVNIENSIS ET KILIENSIS. XIV APR. MDCCCXXXIV. Kongens Hoved med Laurbærkrands, og under Halsen: F. KROHN. F.; Rev. FREDERICUS JUVENIS PATRIÆ SPES. Minerva fører en Yngling med en Bogrulle i Haanden hen til et Alter, paa hvilket alle Regalierne ligge og paa hvis Fod et Kors. I Afsnittet: XIV APR. MDCCCLXXXIV. (elegans) 6 $\frac{1}{2}$ L.

Denne Medaille bekostedes af det kjøbenhavnske og kielske Universitet; at Minerva fører Prindsen hen til et Alter hentyder til lige til, at han netop paa sin Confirmationsdag d. 14 April 1784 traadte ind i Statsraadet, 16 Aar gammel.

- 522 — Samme Medaille i Bronce.
523 — Af F. Krohn. Adv. FREDERICUS VI REX DANIÆ. Kongens Hoved med Laurbærkrands, under Halsen: F. KROHN. F.; forneden: INCOLÆ LIBERI COLORATI INSVLAR. DAN. IN IND. OCC. IN CIVITATEM RECEPTI PATRI PATRIÆ GRATI FAC. CVR. Rev. ÆQVITAS AIGVSTI. Æqvitas staaende med et langt Scepter og en Vægtskaal; ved hendes Fødder ligger en Löve, og den venstre Fod sætter hun paa Forstavnen af et Skib, hvorpaa den vestindiske Cocarde. I Afsnittet: XVIII APR. MDCCCXXXIV. 8 $\frac{7}{8}$ L.

Ved Forordningen af 18 April 1834 fik Mulatter og Frinegre paa de danske vestindiske Øer Adgang til lige Rettigheder med de Danske, hvilket dog alt længe forud var forberedt. Af Taknemlighed lode de denne Medaille forfærdige og Exemplarer i Guld tilstille Kongehuset og Generalgouverneuren P. v. Scholten.

- 524 — Samme Medaille i Bronce.
525 1836. Af F. Krohn. Præmiemedaille for Industriforeningen. Adv. ATHENÆ. Pallas Athenes Hoved med Hjelm og ved Halsen Ægiden; forneden: FRITS KROHN. F: Rev. INDUSTRIE UDSTILLINGEN 1836 i en Laurbærkrands. (elegans) 5 $\frac{1}{4}$ L.

Denne Medaille blev allerede udarbejdet i Aaret 1834, men da den første Gang uddeelttes 1836, sættes dette Aarsstal paa den.

- 526 — Af C. Christensen. I Anledning af Jubelfesten for Reformationens Indførelse i Danmark d. 30 Octbr. Adv. CHRISTIANUS III REX DANIÆ, Kong Christian III's halvt modvendte blottede Hoved; under Halsen: C: CHRISTENSEN: F: Rev. EVANGELII VERITAS RESTITUTA. Danmark og Religionen række staaende hinanden Haanden over et Alter, paa hvilket der staaer en Kalk; bag Danmark er det danske Vaaben i et ovalt Skjold; bag Religionen Luthers Svane. I Afsnittet: SOLLEMN: SÆCUL: TERT. D: XXX: OCTBR: MDCCCXXXVI. 5 $\frac{5}{8}$ L.

Reformationsfesten feiredes i tre Dage; d. 30 Octbr. og d. 1 Novbr. ved Kirketjeneste, den 31 Octbr. ved en Universitetshøitidelighed.

62 Danske Medailler. Fredr. VI. (1836-Uden Aar).

527 1836. Samme Medaille i Bronze.

528 — Af F. Krohn. I samme Anledning. Adv. FREDERICUS VI REX DANÆ. Kongens blottede Hoved med Knebelbart; derunder: F: C: KROHN. F:; Rev. PIE MEMOR. Det staaende Danmark (bag hvilket det danske Vaabenskjold) holder hen for den med Bibelen siddende Religion (bag hvilken en Svane) en Krands, hvori Aarstallet 1836, som Danmark ophænger ved Siden af to lignende med de to foregaaende Jubel-aarstal (1636-1736). I Afsnittet: POST TRIA SÆCULA D: XXX OCTBB: MDCCCXXXVI. $5\frac{5}{8}$ L.

Begge disse Reformationsmedailler bekostedes af Regjeringen efter Skizzer af Professor Freund. Krohn, der opholdt sig i Rom, udarbejdede den sidste der og sendte Stemplerne til Kjøbenhavn.

529 — Samme Medaille i Bronze.

530 1837. Af H. Conradsen. Præmiemedaille for fortjente Lærde, Kunstnere o. s. v. Adv. FREDERICUS VI D: G: DAN: v: G: REX. Kongens blotte Hoved med Knebelbart, under Halsen: H. CONRADSEN.; Rev. PRO MERITIS. Ubertas, siddende paa en Stol med et Overflødighedshorn i venstre Arm, fremrækker med høire Haand en Laurbærkrands, paa et Bord foran hende ligger en Egekrands. I Afsnittet: MDCCCXXXVII. (elegans) $3\frac{1}{2}$ L.

Denne Medaille udarbejdedes af den unge Harald Conradsen, en Søn af den ældre Medailleur af samme Navn under Prof. Friends Tilsyn, for at afløse den nedenfor No. 532 beskrevne af Harnisch forfærdigede Medaille. Den uddeles som Præmie i Guld.

531 Uden Aar. Af S. Jacobson. Priismedaille for det kongelige norske Videnskabernes Selskab i Trondhjem. Adv. FRIDERICUS VI D. G. REX DAN. NORV. VAND. GOTH. Kongens blotte Hoved; forneden: S. JACOBSON F.; Rev. ÆMULA LAURI. Den norske Löve liggende foran et Grantræ (Selskabets Symbol). I Afsnittet: REG. SOCIET. NORVEG. NID-ROSIANA. 5 L.

Denne Medaille udarbejdedes kort efter Kongens Thronbestigelse.

532 — Af J. Harnisch (i Wien). Adv. FRIDERICUS VI DEI GRATIA REX. Kongens blotte Hoved; forneden: J. HARNISCH. F.; Rev. under to Laurbærgrene sidder Minervas Ugle paa en Bog, der ligger paa et Fodstykke, til hvilket en Lyra og en Basun staae heldede; i Afsnittet: MERITO. (elegans) 3 L.

Denne Medaille bestilte Kong Frederik VI. i Wien 1814, og Stemplerne sendtes til Kjøbenhavn; men da den syntes mindre heldig udført, afløstes den 1837 af den ovenfor No. 530 beskrevne.

533 — Af S. A. Jacobson. Adv. FREDERIK VI DEN RETFÆRDIGE. Kongens blotte Hoved, forneden: S. A. JACOBSON. F.; Rev. בצלך נחיה בגרים. Et Træ; i Afsnittet: JEREM. KLAG G. c. 4. v. 20. Tin.

- 534 Uden Aar. Af Samme. Adv. GUD OG DEN RETFÆRDIGE SAG. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. PRÆGET I ACADEMIETS FORSAMLING. Sölv.

Begge disse Medailler (No. 533-34), af hvilke den sidste er meget lille, forfærdigede Prof. Jacobson 1815, da han troede sig tilsidesat af Kunstacademiet derved, at dette ei havde overdraget ham Udarbeidelsen af Kroningsmedaillen.

- 535 — Af J. Conradsen. Adv. MORTEN LUTHER, Luthers Brystbillede; Rev. VOR GUD HAN ER SAA FAST EN BORG, Troen staaende støtter sig til et Kors; paa Afsnitlinien: I. CONRADSEN. (rar.) $3\frac{1}{8}$ L.

Denne Medaille udkom 1817 i Anledning af Reformationsfesten og var et Privatforetagende af Medailleur Conradsen; kun faa Exemplarer ere hidtil udkomne.

- 536 — Af C. Chr(istensen). Præmiemedaille for Opdagelsen af en ny Comet. Adv. FREDERICVS VI REX DANLÆ. Kongens blotte Hoved, under Halsen: C. CHR(ISTENSEN). Rev. NON FRUSTRA SIGNORVM OBITVS SPECVLAMVR ET ORTVS. Urania siddende paa en Klippe med en Globus i venstre og en Griffel i høire Haand. I Afsnittet: COMETA VISVS. (elegans) $3\frac{1}{4}$ L.

Efter Forslag af Astronomen Conferentsraad Schumacher udarbejdedes denne Medaille; den uddeles i Guld.

- 537 — J. Conradsen. Præmiemedaille for ædel Daad. Adv. FREDERIK DEN SIETTE DANMARKS KONGE. Kongens blotte Hoved; under Halsen: I. CONRADSEN. F.; Rev. FOR ÆDEL DAAD omslynget af Egelöv; derunder: I. C(ONRADSEN). F. $3\frac{7}{8}$ L.

- 538 — Af Samme. Præmiemedaille for Druknedes Redning. Adv. samme som paa foregaaende; Rev. AF FARENS SVÆLG FREMBLOMSTRER PRIIS OG LÖN omslynget af Tangarter og Söplanter. I Randen er indhugget: SÖREN MÖLLER. 1814. $3\frac{7}{8}$ L.

- 539 — Af J. Conradsen og J. E. Bauert. Præmiemedaille for Borgerfortjeneste. Adv. FREDERIK DEN SIETTE. Kongens blotte Hoved, og under Halsen: CONRADSEN. Rev. FORTIENT. i en Egekrands, hvorunder: I. E., BAUERT F. $2\frac{5}{8}$ L.

Til denne Medailles Revers bruges endnu det under Kong Christian 7 forfærdigede Stempel til den ovenfor under No. 468 beskrevne Medaille.

- 540 — Af C. M(uhle). Præmiemedaille for Islændere, der udmærke sig ved Flid og Vindskibelighed. Adv. FRIDRIK HINN SJÖTTI DANMERKUR KONÚNGR* Kongens blotte Hoved; under Halsen: C. M(uhle). Rev. ÆRULAUN IDJU OK HYGGINDA TIL. EFLINGAR ALMENNRA HEILLA i en Egekrands. $3\frac{1}{2}$ L.

64 Danske Medailler. Fredr. VI. (Uden Aar - 1839).

- 541 Uden Aar. Af J. Conradsen. Det kongelige Veterinairselskabs Præmiemedaille. Adv. SOCIETAS REGIA HAFNIENSIS CULTORUM ATQUE FAUTORUM ARTIS VETERINARIÆ. Aristoteles's blotte Hoved, hvorunder: APIOTOTEAMS; under hans Hals: CONRADSEN; Rev. en aaben Krands af Egelöv, hvori deres Navne indgraveres, hvem Medaillen tildeles; forneden: I. C(onradsen). $4\frac{3}{8}$ L.

- 542 — Af C. C(hristensen). Præmie for den mosaiske Ungdom, der oplæres i Kunster og Haandværker. Adv. Minervas Hoved med Hjelm; under Halsen: C. C(hristensen). Rev. en brændende Lampe, staaende paa en med en Egekrands omslynget Steen, paa hvis Forside: PRÆMIE; Omskrift: FOR OPLÆRELSE I KUNSTER OG HAANDVÆRKER. $1\frac{3}{16}$ L.

- 543 — Af S. A. Jacobson. Adv. UDSTRAKT TIL AT BIELPE. En udstrakt Haand; i Afsnittet: DET FORENEDE UNDERSTÖTTELSES SELSKAB. Revers: AF SELSKABET TIL DEN FRATRÆDENDE ADMINISTRATOR. En Triangel, hvori: REDELIGHED. IVER. FLID. I Afsnittet: I FÖLGE N. BROKS LEGAT; paa Afsnitlinien: S. JACOBSON. Tin.

Grosserer Niels Brok havde i sit Testament bestemt et Legat, for hvilket denne Medaille skulde præges og et Exemplar i Guld tilstilles enhver fratrædende Administrator, hvilket endnu skeer.

- 544-46 Af Samme. Tre meget smaa Sölvmedailler:
 1. Adv. en kunstig Slöife; Rev. UOPLÖSELIG.
 2. Adv. TIDEN LÖBER. Et Timeglas; Rev. BENYT DEN.
 3. Adv. en Chokoladepok med Theeskee; Rev. 3 MARK N. V.

- 547 1839. Af C. Christensen. I Anledning af Kong Frederik VI's Död d. 3 December. Adv. FREDERIK DEN SIETTE FOLKETS FADER, Kongens Hoved med Knebelsbart, ombundet med en Laurbærkrands; under Halsen: C. CHRISTENSEN; Rev. ELSKET OG SAVNET, Danmarks Genius sidder sørgende ved en Gravstölte, paa hvis Forside Dödens Genius; i Afsnittet: REGIEREDE I 55 AAR SOM KONGE I 31 AAR DÖDE 3 DECB: 1839. (elegans) $3\frac{3}{8}$ L.

Denne Medaille, der först er udkommen i Aaret 1840, slutter saaledes denne næsten fuldstændige Samling af vor nyligt afdöde Konges Medailler.

- 548 Hæderstegn for Underofficierer for 16 Aars tro Tjeneste (et Kors med Ösken). Adv. i Midten Kong Frederik VI's kronede Navnechiffer og paa Korsets Arme: FOR 16 AARS TROE TIENESTE; Rev. i Midten: 1817. Bronze.

- 549** Hæderstegn for Underofficierer for 8 Aars tro Tjeneste (rundt med Ösken). Adv. Kong Fredr. VI's kronede Navnechiffer; Rev. FOR 8 AARS TROE TIENESTE. Det danske Rigsvaaben i et kronet Skjold.

Begge disse Hæderstegn ere af Bronze, sort emaillede i Grunden, men Randen, Bogstaverne og Typen ere ophøjede og forgyldte.

- 550** Af Heuberger. Medaillon af Jern, støbt i Berlin. Kong Fredr. VI's Brystbillede i Generals Uniform med blottet Hoved og hans Titel.
- 551** Større Medaillon af Jern, støbt i Berlin. Kongens Brystbillede i Uniform med trekantet Hat; uden Omskrift.

Begge disse have kun Typ paa den ene Side, omtrent som Bractealer.

- 552** Afslag i Sölvblik af Kong Frederik VI's store Rigssegl för Kielerfreden 1814. Adv. Kongen siddende paa sin Throne; Rev. de tre Hovedvaabener, omgivne af 15 Provindsvaabener.
- 553** Afslag i Tin af det kongelige Segl efter Kielerfreden 1814.
- 554** Afslag i Tin af det kongelige Finantscollegiums Segl förend Kielerfreden.
- 555** Afslag i Tin af: SEGL FOR DE DANSKE AMERIKANSKE ÖER.

SUITER AF MEDAILLER

OVER

KONGER AF DEN OLDENBORGSKE STAMME.

- A.** Af den sjældne Suite af Medailler, som Kong Christian IV. i Aaret 1598 lod støbe og ciselere af Abraham van Nuis over alle Konger af den oldenborgske Stamme indtil sig selv inclusive:
- 556** Af Abraham van Nuis. Medaille over Kong Christian II. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. i et ovalt Skjold hans Kroningsaar, Regjeringsaar, Dödsaar og Alder. B. Christ. II. T. VII. No. 4. (rar. fus. et trit.) Bronze.
- 557** Af Samme over Kong Frederik I. Typ som foregaaende. B. Fredr. I. T. XI. No. 2. (rar. et fusus) 4½ L.

66 Danske Medailler. Oldenborgske Stamme.

- 558 Af Samme over Kong Frederik II. Typ som foregaaende.
B. Fredr. II. T. VIII. No. 8. (rariss. fusus et cælatus) $4\frac{1}{8}$ L.
559 Samme Medaille i Bronze. (rariss. fus. et elegans).

B. Af den Suite, der foranledigedes ved og udførtes efter samme Plan som den nedenfor under No. 569 anførte Medaille over Kong Frederik IV:

Paa enhver af disse Medailler findes paa Adb. vedkommende Konges Brystbillede, og paa Rev. en latinsk Indskrift, der angiver hans Fødsels-, Regjerings- og Dødsaar, de Begivenheder, der meest have udmærket hans Regjering og hans Symbolum.

- 560 Af W(olff). Over Christian I. Beskr. Anhang T. I. No. 1. $6\frac{1}{8}$ L.
561 Af Samme. Over Johannes. Ibidem T. I. No. 2. 6 L.
562 (Af Samme?). Over Christian II. Ibid. T. I. No. 3. $5\frac{1}{8}$ L.
563 Af Samme. Over Frederik I. Ibid. T. II. No. 1. $6\frac{1}{8}$ L.
564 Af Samme. Over Christian III. Ibid. T. II. No. 2. $4\frac{3}{8}$ L.
565 (Af Samme). Over Frederik II. Ibid. T. II. No. 3. $6\frac{1}{8}$ L.
566 Af Samme. Over Christian IV. Ibid. T. III. No. 1. $6\frac{1}{8}$ L.
567 Af Samme. Over Frederik III. Ibid. T. III. No. 2. $6\frac{1}{4}$ L.
568 Af Samme. Over Christian V. Ibid. T. III. No. 3. 6 L.
569 Over Frederik IV. Ibid. T. IV. No. 1. $4\frac{1}{2}$ L.

Denne Medaille bekostedes efter Kongens Død af Enkedronningen, Anna Sophia.

- 570 Af M. G. Arbien. Over Christian VI. Ibid. T. IV. No. 2. 6 L.
571 Af J. H. Wolff. Over Frederik V. Ibid. T. IV. No. 3. 6 L.

Denne sidste Suite er aldeles complet, da den endnu ikke er bleven fortsat videre, og dens enkelte Stykker ere alle udmærket vel conserverede.

M E D A I L L E R

OVER

DANSKE, NORSKE OG HOLSTEENSKE PRIVATPERSONER,

tilligemed nogle i Danmark over Fremmede forfærdigede
Medailler.

- 572 *Adler, J. G. C., Generalsuperintendent. 1833. Af Koenig (hos Loos i Berlin). I Anledning af Adler's 50 Aars Embedsjubilæum. Adv. I. G. C. ADLER DR. D. THEOL. GEN. SUPERINT. IN SCHLESW. U. HOLST. GROSSKR. V. DBRG. U. D. M. Adlers Brystbillede i Ornat, og under Skulderen: LOOS DIR. KÖN. F.; Rev. DEM WUERDIGEN UND HOCHVERDIENTEN ZUR FEIER SEINES 50 JAHRIG. AMTSJUBELFESTES VON DESSEN VEREHRERN UND FREUNDEN D. 15 JAN. 1833 i en Egekrands. (elegans) 2½ L.*
Jacob Georg Christian Adler var født d. 6 December 1756; 1783 blev han Professor i det syriske Sprog ved Kjöbenhavns Universitet, og 1792 Oberconsistorialraad og Generalsuperintendent i Hertugdømmet Slesvig. Han døde den 22 August 1834.
- 573 *Aldenburg, Anton, Greve af. 1681. I Anledning af hans Død d. 27 Octbr. Adv. tre Stjerner, lagte paa hinanden, og ovenpaa dem et Hjerte; Rev. en latinsk Indskrift. Beskr. Chr. V. T. LZI. No. 1. 2½ L.*
Grev Anton af Aldenburg var en naturlig Søn af den sidste Greve af Oldenburg, Grev Anton Gynther, og ansat i kongelig dansk Tjeneste.
- 574 *Angell, Catharina. 1788. Af D. J. Adzer. Bekostet af hendes Mand, Kammerherre P. F. Suhm ved hendes Død d. 11 Juli. Adv. hendes Brystbillede; Rev. UXORI INCOMPARABILI P. F. SUHM i en Krands. B. Chr. VII. T. XIX. No. 1. 5½ L.*
- 575 *Balle, N. E., Dr. theol. Biskop. 1798. Af J. E. Bauert. Adv. D. NICOLAI EDINGER BALLE BISKOP I SIÆLLAND, hans Brystbillede, hvorunder: FÖD. 12. OCTOBER 1744; Rev. RELIGIONENS VEN STATENS VEN, Religionen, staaende paa en Klippe lyser med en Fakkell for Statens Skib, der omtumles paa et oprørt Hav. I Afsnittet: MATTHÆI. X. 32. 1798. 9 L.*
Denne Medaille blev bekostet af en Deel af Tilhørerne ved Biskoppens Bibellæsning og et Exemplar i Guld overraktes denne d. 24 April d. A.

68 Danske Medailler. Privatpersoner.

- 576 *Berckentin*, Christian August, Greve af, Statsminister, 1758. Af J. Wolff. I Anledning af hans Død d. 2 Juli, bekostet af hans Datter. Adv. hans Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift i en Egekrands. B. Fr. V. T. XXV No. 1. 7 L.
- 577 *Berger*, Joh. Just de, Livmedicus. 1776. Af A(dzer). I Anledning af hans Sölvbryllup d. 21 Septbr. Adv. et Alter, hvorpaa to Lyrer, med en Krands sammenbundne til Hymens Fakkelt; Rev. en latinsk Indskrift. B. Chr. VII. T. XVI. No. 1. $1\frac{1}{4}$ L.

- 578 *Bernstorff*, Andr. Peter, Greve af, Statsminister. 1793. Af D. J. Adzer. Adv. STATSMINISTEREN ANDREAS PETRUS BERNSTORFF. Bernstorffs Hoved med en Egekrands; forneden: AF MEBBORGERE; Rev. UDEN MISVISNING. Et Kompas, hvorunder Aarstallet. 6 L.

Bekostet af en Forening af Kjöbenhavns Borgere især af Haandelsstanden; den overraktes den berømte og fortjente Statsmand paa hans Födelsedag d. 28 August d. A.

- 579 — 1795. Af Jacobson. Adv. Bernstorffs Navn og Brystbillede, derunder Medailleurens Navn; Rev. NEC ERINYOS TURBINE MOTA; en qvindelig Figur (Securitas) holdende i den höire oprakte Haand en Krands og i den venstre et Spyd; i Afsnittet: SECVRITAS SEPTENT. MDCCXCV. $2\frac{1}{8}$ L.

Denne Medaille, ogsaa forfærdiget i Kjöbenhavn, overraktes ligeledes Green paa hans Födelsedag fra en privat Forening.

- 580 — Samme Medaille i Bronze.

- 581 — 1796. Af Loos i Berlin. Adv. Bernstorffs Navn og Brystbillede, hvorunder: LOOS; Rev. VED RET OG SKIEL BEFÆSTES STATENS VEL. Pallas siddende holder i venstre Haand Retfærdighedens Vægtskaal, i höire et med Laurbær omvundet Spyd; ved hendes venstre Fod et Skjold og tilhöire forskellige Attributer. I Afsnittet: LYKÖNSKNING D. 28 AUG. 1796. $1\frac{3}{4}$ L.

Ligeledes bekostet af en Forening af Borgere i Kjöbenhavn.

- 582 — 1797. Af Samme. I Anledning af Bernstorffs Død d. 21 Juni. Adv. som foregaaende; Rev. SIÆLDNE FORENING. En Cypreslund, hvori et brændende Alter med det bernstorffske Vaaben paa Siden; ved Foden forskellige Emblemer; under Fodstykket: DÖD D. 21 JUN. 1797. $1\frac{3}{8}$ L.
- 583 *Bernstorff*, Joh. Hartvig Ernst Greve af, Statsminister. 1772. Af D. J. Adzer. I Anledning af Bernstorffs Død d. 19 Febr. Adv. hans Brystbillede; Rev. en prægtig Sarcophag med en Plade, hvorpaa: VIRO DE PATRIA BENE MERENTI. B. Chr. VII. T. XV. No. 2. $6\frac{1}{2}$ L.

J. H. E. Bernstorff var födt 1712 i det Brunsvigske, blev 1750 Minister i Danmark, fremmede utrættelig Agerdyrkning, Handel

Danske Medailler. Privatpersoner. 69

og Videnskaber, Manufacturer og Fabrikker og tog sin Afsked d. 15 Septbr. 1770.

- 584 *Bernstorff*, Joh. Hartvig Ernst Greve af, Statsminister. Samme Medaille afpræget i Tin.

- 585 — 1772. Af Samme i samme Anledning. Adv. Bernstorffs Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift. B.l.c. T.XV. No. 3. 5 L.

- 586 — Samme Medailles Adversstempel, afpræget i Tin.

- 587 *Blücher*, C. v., Oberpræsident. 1814. Af Loos. Adv. C. V. BLÜCHER OBER PRÆSIDENT U. KAMMERHERR GROSS KR. D. DANNEBR. U. DANNEBR. MANN SO KLUG IN RATH ALS KÜHN IN THAT EIN STAATSMANN UND EIN RITTER. Blüchers Brystbillede, under Skulderen LOOS; forneden: IHREM BESCHÜTZER. Rev. DER ENKEL LERNT DEN THEUERN NAMEN SCHON ALS SÄUGLING STAMMELN. En ufuldført Støtte med Blüchers Brystbillede i en Medaillon, paa hvilket en Olding peger med sin Krykke, og til hvilket en Moder opløfter sit spæde Barn. Over Medaillonen er anbragt Guds Öie, under den Staden Altonas Vaaben; paa Støttens Fodstykke: ALTONA 1814 i en Egekrands. I Afsnittet: DIE GERETTETE.

(elegans) 12½ L.

Staden Altona lod nogle Aar efter Freden denne Medaille forfærdige af Erkjendtlighed for Overpræsident Blüchers Fortjenester af denne Stad i Krigens Tid; ogsaa Regjeringen havde stræbt at anerkjende disse ved at ophøje ham til dansk Greve under Navn af: Blücher-Altona.

- 588 *Blumenbach*, J. F. Uden Aar. Af S. Jacobson. Adv. I. F. BLUMENBACH. Hans Hoved, derunder: S. JACOBSON; Rev. SAGACI NATURAE INTERPRETI. Indeni en Laurbærkrands: MULTA FIUNT EADEM SED ALITER. I Afsnittet: GRATIA CULTORUM REVERENTIA. Bronze.

Denne Medaille, som rettere havde sin Plads mellem de tyske, er anført her paa Grund af, at den er forfærdiget i Kjöbenhavn af den ældre Medailleur Jacobson som Beviis paa, at denne erkjendte den Nytte, hans Søn, Lægen Ludvig Jacobson, havde høst af denne berømte Lærdes Underviisning, hvorved han tillige troede at inödekomme andre Blumenbachs Tilhørerens Önske.

- 589 *Borch*, E., Kammerraad. Uden Aar. Adv. FRA DET KONGELIGE LANDHUUSHOLDNINGS SELSKAB TIL KAMMERRAAD ENEVOLD BORCH i en Egekrands; Rev. ALBRECHT THAER, dennes Hoved; forneden: C. CHRISTENSEN. (elegans) 1½ L.

Reversen er udarbejdet af Medailleur Christensen under hans Ophold i Rom efter Opgivende af Landhuusholdningsselskabet, for at benyttes som Advers til en Priismedaille for dette Selskab. Da man önskede at vise Kammerraad Borch, der i 20 Aar uden Godtgjorelse havde været Selskabets Casserer, en Erkjendtlighed, lod man en ny Advers forfærdige og benyttede hiint færdige Stempel som Revers til denne Medaille, af hvilken et Exemplar i Guld tilstilledes Kammerraaden.

70 Danske Medailler. Privatpersoner.

- 590 *Borch*, Olaus, Prof. Dr. med. 1791. Af (S. A.) Jacobson. I Anledning af det af Prof. Borch stiftede "Borchs Collegiums" 100 Aars Jubilæum. Adv. Borchs Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift. B. Tillæg T. VI. No. 2. 3 L.
Bekostet af Alumnerne paa Collegiet og flere Embedsmænd, der forhen havde været Alumner der, til en Fest paa dets 100 Aars Stiftelsesdag d. 9 Juni 1791.

- 591 — 1824. I Anledning af samme Collegiums Gjenopbyggelse. Adv. samme Stempel som foregaaende; Rev. IN MEMORIAM INSTAVRATAE DOMVS BORRICHIAE MVYSIS SACRAE CVM D. IIII. SEPT. MDCCCVII IGNE HOSTILI DELETA A. MDCCXXIV E CINERE SVRGERET. I Afsnittet: IN MVTO NESCIT MARMORE FAMA MORI. 2½ L.

- 592 *Callisen*, Henrik. 1805. Af S. Jacobson. Adv. HENR. CALLISEN MED. DOCT. CHIRVRG. PROF. PRIM. ET DIRECT. GEN. NAT. MDCCXL. D. XI MAJ, Callisens Hoved, hvorunder: S. JACOBSON. F.; Rev. SENESCENTI DOCTORI, en Egekrands, derunder: DISCIPVLORVM PIETAS. DIE XXIX. MARTII MDCCCV. Tin.

Denne Medaille bekostedes af Callisens ældre og yngre Tilhørere som et Beviis paa Agtelse og Erkjendtlighed, og overrakte ham paa den paa Medaillen angivne Dag, paa hvilken han holdt sin sidste Forelæsning, förend han trak sig tilbage fra sin Embedsvirksomhed. Han døde som Conferentsraad d. 4 Februar 1824.

- 593 *Classen*, Joh. Fredr., Generalmajor. 1792. Af S. A. Jacobson. I Anledning af hans Död d. 24 Marts. Adv. IOH. FRID. CLASSEN ORD. DANEB. EQV. R. M. D. SUM. LEGAT. AD EXERCIT., forneden: NAT. MDCCXXV. MORT. MDCCXCII. DIE XXIII MART. Classens Brystbillede, hvorunder: JACOBSON. Rev. Afbildning af det af hans Broder over ham i Vinderöd Kirke opreiste Gravmonument. I Afsnittet: SUO MARTE ET MUNIFICENTIA PATRIAM ARMAVIT, ORNAVIT; paa Afsnitlinien: S. A. JACOBSON. 6 L.

Hvor Frederiksværk nu er i det nordostlige Sjælland, var först en Agatstibemølle; 1751 overtog en Franskmand Perimbert dette Sted, der nu fik Navn af Frederiksværk og hvor der skulde smeddes Jernkanoner; men Forsøgene mislykkedes og allerede 1752 maatte Kongen tage Stedet fra Perimbert. Normanden Joh. Fredr. Classen overtog det nu, og ved hans utrættelige Bestræbelser og Opoffrelser bragtes Værket i god Gang under hans 40aarige Bestyrelse.

- 594 *Cuvier*, Georg. 1820. Af S. Jacobson. Taknemligheds Erindring fra hans Discipel, Dr. L. Jacobson. Adv. GEORGIUS CUVIERIUS. Cuvier's Hoved, derunder: S. JACOBSON; Rev. OPERTA RERUM APERUIT. Isis staaende med Lotusblomsten paa Hovedet og Sistrum i Haanden; i Afsnittet:

Danske Medailler. Privatpersoner. 71

PRÆCEPTORI MAXIME COLENDO GRATE ET PIE D. LUD. JACOBSON DANUS. MDCCCXX. Bronce.

Dr. L. Jacobson, en Søn af den gamle Medailleur S. Jacobson, som i Kjøbenhavn udarbejdede denne Medaille, havde i Paris studeret under den lærde Cuvier. Paa Grund af dens specielle Öiemed ere kun faa Exemplarer prægede af denne Medaille.

- 595 *Danneskjold-Laurvig*, Fr. Christ. Greve af. 1696. Af A. Meibus. I Anledning af den unge Greves Død d. 24 Juni. Adv. hans Brystbillede; Rev. det danneskjoldske Stammetræ, af hvilket en Engel afbryder og bortfører en Green til Himlen. B. Chr. V. T. LIX. No. 1. 4 $\frac{3}{4}$ L.
- 596 *Eckermann*, J. C. R., Prof. 1832. Af C. Pfeuffer (hos Loos i Berlin). I Anledning af hans 50aarige Jubilæum som Prof. theol. d. 20 April. Adv. *I. C. R. ECKERMANN THEOL. D. ET PROF. IN ACAD. KIL. PRIM. REGI DAN. A CONS. ECCL. ORD. DANEBR. COMMEND. CET. Eckermanns Brystbillede, derunder: G. LOOS D. C. PFEUFFER F.; Rev. QVINQVAGENNALIBVS MVNER. PROF. ORDINARI SCHOLIS SCRIPTIS ACTIS ILLVSTRATI D. D. D. DISCIPVLI AMICI COLLEGAE D. XX. APRIL. A. MDCCCXXXII. — PS. 1. v. 1—3. Alt indfattet i en Laurbærkrands. (elegans) 2 L.
- 597 *Gerner*, Henrik, Fabrikmester ved Holmene. 1787. Af Holm. I Anledning af hans Død d. 27 Decbr. Adv. Gerner's Brystbillede; Rev. Archimedes staaende ved et Skib. B. Chr. VII. T. XIX. No. 2. 6 L.
- Denne Medaille bekostedes af de danske Söofficierer og den bestemtes til at uddeles som Præmie blandt Cadetterne ved den aarlige Examen paa Söcadet-Academiet; hvilket endnu finder Sted.*
- 598 *Gram*, Joh., Etatsraad. 1748. Af M. Arbien. I Anledning af hans Død d. 19 Febr. Adv. hans Brystbillede; Rev. et Bord, hvorpaa en lukket Bog ligger. B. Fr. V. T. XXIII. No. 1. 3 L.
- 599 *Griffenfeld*, Peter, Greve. 1674. Adv. hans Brystbillede; Rev. det grevelige Vaaben med vidtløftig Omskrift og Apollo og Diana som Skjoldholdere. B. Chr. V. T. LIX. No. 4. 4 $\frac{7}{8}$ L.
- 600 — 1676. Adv. Griffenfelds Hoved: Rev. FORTUNAM REUERENTER HABE. B. l. c. No. 3. 3 $\frac{1}{16}$ L.
- 601 — Uden Aar. Adv. Apollo, siddende paa Spidsen af en steil Klippe, rækker de danske Ordener og en Grevekrone til En, der med Møie bestiger Klippen; Rev. en Skov af Cedertræer. B. l. c. No. 2. (rar.) 1 $\frac{3}{8}$ L.
- 602 — Adv. REUERENTER HABE, Lykken staaende paa en Kugle med sit Klædebon, udspændt som Seil; Rev. en Paser, hvorover er lagt et Baand med Indskrift: MISURATI. B. Chr. V. T. LXII. No. 2. 3 $\frac{3}{8}$ L.

72 Danske Medailler. Privatpersoner.

- 603 *Griffenfeldt*, Peter, Greve. Uden Aar. En lignende lidet forskjellig, navnligt deri, at Lykkens Haar paa Adv. flagerer til Venstre, hendes Klædebon til høire Side. Ei i Beskr. (rar.) $\frac{3}{8}$ L.
- 604 — En lignende. Adv. FRONTE CAPILLATA EST, Lykken paa en Kugle, vendt mod Høire; Rev. som foregaaende. B. Tillæg. pg. 31. (perrar.) $\frac{3}{8}$ L.
- Peder Schumacher var født den 24 August 1635, 1671 blev han adlet under Navn af Griffenfeldt, d. 26 Novbr. 1673 blev han Greve, Storkantsler og Ridder af Elephanten; d. 11 Marts 1676 arresteredes han, den 26 Mai s. A. dømt til Døden, men beaaudet paa Retterstedet. Den 16 Mai 1680 blev han deporteret til Munkholm, erholdt først sin Frihed Mikkelstaften 1698 og døde af Blæresteen d. 11 Marts 1699.*
- 605 *Gyldenløve*, Christiana de, Grev Ahlefelds Gemalinde. 1689. I Anledning af hendes Død d. 12 Septbr. Adv. et Fruentimmer, omgivet med en Glorie, hæver sig fra en Ligkiste, med en Oliegreen i venstre, og en Fane i høire Haand, hvorpaa Christi Monogram; Rev. en Cypreslund med to op-hængte Tavler, hvorpaa hendes Fødsels- og Dødsdag. B. Chr. V. T. LVIII. No. 4. $1\frac{1}{8}$ L.
- Denne Christiana Gyldenløve var en Datter af Kong Christian V. og Sophie Amalia Moth, født d. 7 Juli 1672, og gift med Grev Frederik Ahlefeld, Statholder i Holsteen.*
- 606 *Gyldenløve*, Ulrik Frederik, Statholder i Norge. 1672. I Anledning af, at Christian V. d. 3 April lagde Grundstenen til Gyldenløves Palais (der senere fik Navn af Charlottenborg, da Enkedronning Charlotte Amalia kjøbte det). Adv. Gyldenløves Brystbillede; Rev. Prospect af Slottet. B. Chr. V. T. VII. No. 1. (rar.) $1\frac{1}{2}$ L.
- 607 — 1672. Adv. Samme Stempel som foregaaende; Rev. det gyldenløveske Vaaben, og derover Aarstal: 1672. B. Chr. V. T. LVIII. No. 2. $1\frac{1}{4}$ L.
- Er uden Tvivl den Medaille, der af Kongen nedlagdes i Grundstenen til Charlottenborg Slot.*
- 608 — Samme Medaille i Bronze.
- 609 — 1677. Over Marstrands Erobring (d. 23 Juli). Adv. Gyldenløves Brystbillede; Rev. Angrebet mod Marstrand. B. Chr. V. T. XIII. No. 2. $2\frac{5}{8}$ L.
- 610 — Af J. O. L. (?). Uden Aar. I Anledning af Gyldenløves Formæling med Antonetta Augusta, Grevinde af Aldenburg (d. 16 August 1677). Adv. Vielsen; Rev. et Fruentimmer (Saga), der sidder med Gyldenløves Vaabenskjold i venstre Haand, ridser paa en Pyramide: IN MEMORIAM. v. F. G. L. B. Chr. V. T. LVIII. No. 3. (rar.) $3\frac{1}{8}$ L.

Danske Medailler. Privatpersoner. 73

- 611 *Hansen, C. F.*, Conferentsraad og Bygningsdirecteur. 1830. Af C. Christensen. I Anledning af hans 50aarige Embeds-jubilæum d. 24 April. Adv. *TIL C. F. HANSENS 50AARIGE EMBEDSJUBILÆUM AF KUNSTENS DYRKERE OG VENNER. Hansens blotte Hoved; under Halsen c. c. Revers: Bygnings-kunsten forener staaende den foran hende siddende Maler-kunst og Billedhuggerkunst, alle tre personificerede som Gudinder. I Afsnittet: DEN XXIV APRIL MDCCCXXX; paa Afsnitlinien: C. CHRISTENSEN F. Bronze.

Da det var umuligt at faae denne Medaille færdig til den bestemte Dag, lod man blot forfærdige en Model til en Advers; til Revers benyttede man en Medaille-Composition, som den unge, da Billedhugger, senere Medailleur Christensen tidligere havde modeleret i Voks og derved vundet Præmien for en Priisopgave, der forandrede en Revers, som kunde tænkes anvendt til Academiets 100aarige Jubelfest 1854. Over disse Modeller toges en Form, hvori et Exemplar støbtes, der, omhyggeligt udciseleret, overraktes Conferentsraad Hansen i en høitidelig Forsamling af Academiets Præses. Senere ere Stempler udarbejdede, og Medailen uddeles nu som Præmie til unge Architecter for Compositioner, de udføre udenfor den almindelige Concurs.

- 612 *Hauch, Adam Vilhelm*, Overhofmarskal og Overkammerherre. 1838. Af Christensen. I Anledning af Hauchs Død. d. 26 Februar. Adv. ADAM WILHELM HAUCH. Hans blotte Hoved; under Halsen: CHRISTENSEN F.; forneden: F. XXVI SEPTBR. MDCCCLV. D. XXVI. FEBRUAR MDCCCXXXVIII. Revers: DYDEN ALENE ADLER, Arete staaende med nedvendt Spyd.

(elegans) 3 L.

- 613 — Samme Medaille i Bronze.

(elegans)

- 614 *Hemert, Just v. 1775.* Af J. E. Bauert. Ved hans Død d. 15 Juni. Adv. en latinsk Indskrift; Rev. et Monument, omgivet af Handelens Emblemer o. s. v. B. Chr. VII. T. XVII. No. 3. 5 L.

Bekostet af hans Søn Etatsraad v. Hemert og hans andre Børn i Danmark, Frankrig og Holland.

- 615 — *Peter, von, Etatsraad. 1792.* Af J. E. Bauert. I Anledning af hans og hans Hustru's Agatha Hooglants Sölvbryllup d. 11 Septbr. Adv. Begges Vaabener, satte op til en Pyramide; Rev. Hymen offerer en Krands paa et brændende Alter. B. Tillæg. T. VI. No. 4. 2½ L.

Bekostet af deres Børn.

- 616 *Hjelmstjerne, H.*, Geheimeraad, Justitiarius i Høiesteret. 1780. Af D. J. Adzer. I Anledning af hans Død d. 18 Juli. Adv. hans Brystbillede; Rev. et Gravmonument, ved hvis Fod Minerva og Retfærdighedens Gudinde sidde. B. Chr. VII. T. XVI. No. 3. 4½ L.

Bekostet af Hjelmstjernes Svigersøn, Grev M. G. Rosenkrone.

74 Danske Medailler. Privatpersoner.

- 617 *Holberg*, Ludvig, Baron. 1757. Af *Arbien*. Over L. Holberg, der var død d. 27 Januar 1754. Adv. Holbergs Brystbillede; Rev. PROFUIT UTROQVE. Minerva siddende med en Bog og et af Penge overflydende Overflödighedshorn. B. Fr. V. T. XXIII. No. 3. 3 L.

Holberg blev, som bekjendt, ved sine Skrifter ei alene berömt, men meget rig, saa at han kjøbte sig et heelt Baroni, hvilket han efter sin Död testamenterede til Sorö Academi.

- 618 *Holstein*, Joh. Ludv., Greve til Lethrabort. 1763. Af J. H. Wolff. I Anledning af hans Död d. 29 Januar. Adv. Grevens blotte Hoved med Elephantordenen om Halsen; Rev. en latinsk Indskrift i en Egskrands. B. Fr. V. T. XXVI. No. 3. 3 L.

Denne Medaille blev bekostet af Videnskabernes Selskab, hvis Præses Grev Holstein havde været.

- 619 — Samme Medailles Advers og Reversstempel, afprægede i Tin.

- 620 *Holstein*, Ulrik Adolph, Greve til Holsteinborg. 1725. Af G. V. Lode. I Anledning af hans Sölvbryllup d. 24 Decbr. Adv. Grevens Brystbillede; Rev. CONSTANTER. En Kvinde, staaende ved et Alter, viser med Haanden op til Apollo, der kjører i Skyerne. B. Fr. IV. T. XXXVII. No. 3. 6 L.

Grev Holstein havde d. 24 Decbr. 1700 Bryllup med Grev Conrad Reventlaus Datter, en Søster til Dronning Anna Sophie, Christine Sophie Reventlau, hvis Navn antydes ved de tre større Bogstaver i Overskriften paa Reversen. Han blev Grosskantsler ved sin Svigersfaders Död 1708, fjernedes 1718 fra Hoffet og sendtes som Amtmand til Flensborg, da Fröken Vieregg fordrede dette Offer af Kongen for sin Kjærlighed, men beholdt alligevel Kongens hele Fortrolighed og kaldtes Aaret efter tilbage, da Fröken Vieregg døde.

- 621 *Hoppe*, Frederik, Admiral. 1776. Af D. J. Adzer. I Anledning af hans Död d. 26 Octbr. Adv. Hoppes Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift. B. Chr. VII. T. XVIII. No. 2. 5½ L.

Bekostet af Admiral Hoppes efterladte Søn og Datter.

- 622 *Juel*, Niels, Admiral. 1677. Af C. S(chneider). I Anledning af Juels Seier i Kjögebugt d. 1 Juli over den svenske Flaade under Admiral Henrik Horn. Adv. Juels Knæbillede med Commandostav; Rev. Prospect af Slaget. B. Chr. V. T. XIII. No. 3. 9¾ L.

- 623 — Uden Aar. Af J. H(öhn?) I samme Anledning. Adv. Juels Brystbillede; Rev. Prospect af Slaget. B. Chr. V. T. XV. No. 1. 5½ L.

Begge disse Medailler uddeelttes som Præmiemedailler til de Officerer, der havde deeltaget i Slaget.

Danske Medailler. Privatpersoner. 75

- 624 *Klopstock, Friederich. 1803. Af (G. V.) B(auert). I Anledning af Digteren Klopstocks Død. Adv. KLOPSTOCK. GEN. D. 2. JULY. 1724. GEST. D. 14. MÄRZ. 1803, hans Hoved; Rev. uden Omskrift, en sørgende Muse tilhyller en Harpe, der tilligemed en Laurbærkrands hviler paa en Bog; i Afsnittet: B(auert). 2 L.*

Digteren Klopstock, der i mange Aar havde nydt Pension af den danske Regjering, boede fra Aaret 1771 i Staden Altona's Forstad Ottense, hvor han døde.

- 625 *Korff, Joh. Alb., Baron. 1766. Af J. E. Bauert. Over hans Død d. 7 April. Adv. hans Brystbillede; Rev. Fodstykket af en Obelisk, hvorpaa Sandhedens Gudinde har skrevet: ANIMAM NON CANDIDIOREM TERRA TVLIT; ved Obeliskens Fod sidde to sørgende Genier o. s. v. B. Chr. VII. T. XV. No. 1. (elegans) 6 L.*

Baron Korff havde i mange Aar været russisk Envoyé ved det danske Hof og døde i Kjöbenhavn.

- 626 *Kreber, C. D. v., Generalmajor. 1828. Af Jacobson. Adv. CHRISTOPH DANIEL VON KREBER. 1807—1828. Krebers Brystbillede i Uniform og med blottet Hoved; ved Siden: JACOBSON. Rev. NÆDRET AF KONGEN ELSKET AF UNDERGIVNE i en Egekrands.*

Generalmajor Kreber, hvis betydelige Mynt- og Medaillesamling denne Fortegnelse indeholder, var fra 1810 til 1828 Commandeur for Hans Majestæt Kong Frederik 6tes Regiment; da han paa Grund af Alder og Svagelighed søgte sin Afsked, forenede alle Regimentets Officierer sig og lode denne Medaille præge, af hvilken to Exemplarer overraktes Oldingen d. 1 Juli 1828, da han tog Afsked, eet i Guld og eet i Sølv. I Guld veier denne Medaille 10 Ducater, i Sølv $1\frac{3}{16}$ Lod, men den bliver naturligviis ikke bortsolgt ved denne Auction.

- 627 *Langebek, Jacob, Etatsraad og Geheimearchivarius. 1775. Af D. J. Adzer. I Anledning af hans Død d. 16 August. Adv. Langebeks Brystbillede; Rev. en Genius, siddende paa en Runesteen, skriver Runer i en Bogrulle. B. Chr. VII. T. XVII. No. 2. $4\frac{1}{8}$ L.*

Bekostet af Geheimeraad H. Hjelmstjerne og Kammerherre P. F. Suhm.

- 628 *Lassenius, Joh., Dr. og Prof. theol. 1684. Af en Ubekjendt. Adv. Lassens Brystbillede; Rev. VIR MVLTA STRVENS. Et Bord, hvorpaa ligger en opslagen Bibel med Paaskrift: *verbum Dei*; paa denne et Hjerte med et Kors ovenpaa, som bestraales af Solen. B. Chr. V. No. 293. (rar.) $3\frac{1}{4}$ L.*

Denne Medaille er sandsynligviis bekostet af Lassenii Tilhørere til Ære for ham; han var Præst ved Petri Kirke i Kjöbenhavn og berømt som geistlig Taler.

76 Danske Medailler. Privatpersoner.

- 629** *Lassenius*, Joh., Dr. og Prof. theol. 1692. Af B. M(eier). I Anledning af Lassenii Død d. 29 August. Adv. en latinsk Indskrift i en Laurbærkrands; Rev. MERCES PROMISSA LABORI. Propheten Elias, der optages til Himlen i en Ildvogn; derunder: AVRIGA ISRAELIS. B. Chr. V. T. LX. No. 1. (rar.) 1 L.

I Anledning af Dr. Lassenii Død haves i det kongelige Myntkabinet 4 forskjellige Medailler, alle af B. Meier, af hvilke denne er den mindste. Paa de andre angives hans Dødsdag d. 29 Aug.; paa denne derimod er ved en Feil af Medailleuren Slutningen af Indskriften: OB. XXI. AVGVS. MDCLXXXII, hvilket man har søgt at rette ved at sætte et ganske lille x ind efter XXI foran AVGVS.

- 630** *Löwendal*, Valdemar, Greve af. 1754. Til Grevens Ære forfærdiget af Arbien under hans Ophold i Paris. Adv. Grevens Brystbillede; Rev. PARTA TRIUMPHIS. Grevens Vaaben paa en Piedestal mellem Trophæer. B. Fr. V. T. XXVI. No. 1. Tin.

Statholder U. F. Gyldentöe havde, før han blev gift, en Søn, Valdemar Baron af Löwendal med Sophie von Uhren; denne var Fader til ovennævnte Grev V. Löwendal, født 1700, gik i forskjellige Staters Tjeneste, indtil han tilsidst i Frankrig blev Marschal 1747 og døde der den 27 Mai 1755.

- 631** *M.*, F. Jetton af en Ubekjendt til en Ubekjendt. Uden Aar, med mindre Tallene paa Rev. skulde betyde: 1789. Adv. FM. Rev. de friske Fettere 179. ¹⁶ L.

- 632** *Malling*, Ove, Geheimeraad og Statsminister. 1827. Af Koenig (hos Loos i Berlin). I Anledning af Mallings 50-aarige Jubilæum som Embedsmand d. 27 Januar. Adv. *OVENO MALLING AD PUBLICA MUNERA VOCATO D. 27 IAN. 1777 GRATI CIVIS D. 27 IAN. 1827. Mallings Brystbillede, under Halsen: KOENIG FEC. Revers: SALUS PUBLICA. Salus publica staaende med et Roer og et Overflødighedshorn; ved hendes Side en Hane og en Lampe. I Afsnittet: ASSIDUE ET PRUDENTER; forneden: G. LOOS DIR. Alt indeni en Ring, udenom hvilken en Egekrands. (elegans) $4\frac{3}{4}$ L.

Bekostet af en frivillig Forening af Borgere og Embedsmænd og overrakt ham paa hans Jubilæums Dag.

- 633** *Massmann*, N. H. See ovenfor No. 517.

- 634** *Moltke*, Adam Gotlob, Greve, Geheimeraad og Overhofmarskal. 1752. Af Arbien. Afpræg i Tin af Stemplerne til en Jetton. Adv. Grevens Vaaben med Elephant-Ordenskjæde, som Greven d. 8 Juli d. A. erholdt; Rev. CANDIDE ET CAVTE Grevens Valgsprog, som han antog ved samme Leilighed, holdt af en Engel. B. Fr. V. T. XXIV. No. 1.

A. G. Moltke var født i Meklenburg d. 10 Nov. 1710, kom ganske ung til Danmark og ansattes som Page ved Hoffet, hvor det inderligste Venskab opstod mellem ham og Kronprinds Frederik (Fredr. 5.), under hvis hele Regjering han var Kongens fornemste Raadgiver, fremmede Kunster og Videnskaber og anbefalede

Danske Medailler. Privatpersoner. 77

Ministre som Thott, Schulin og Bernstorff. Han døde d. 25 September 1792.

- 635 *Moltke*, Adam Gotlob, Greve, Geheimeraad og Overhofmarskal. 1757. Af M. G. Arbien. Adv. Grevens Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift i en Laurbærkrands. B. l. c. No. 2. 5 $\frac{1}{2}$ L.

- 636 — 1765. Af D. J. Adzer. Adv. Grevens Brystbillede; Rev. en Genius, der viser en bemalet Tavle til en ved et Bord staaende Mæcenat; bag dem en Søjle, hvorpaa en Buste (Grevens?) B. l. c. No. 3. 5 $\frac{1}{2}$ L.

- 637 — Afpræg i Tin af begge de foregaaende Medaillers Reversstempler.

Begge disse Medailler bekostedes af Kunstacademiet til Ære for Greven, der var dets Præsæs.

- 638 *Moltke*, Joachim Godske, Greve. 1818. Af Loos i Berlin. Til hans Ære bekostet af nogle formuende Privatmænd Adv. IOACH. GOTTSCHÉ COMES DE MOLTKE. Grevens Brystbillede, under Skulderen: LOOS. Rev. GENEROSO PATRIÆ AMICO GRATI DANIÆ CIVIS MDCCCXVIII. En aaben Laurbærkrands. (elegans) 5 $\frac{3}{4}$ L.

Grev J. G. Moltke var født d. 27 Juli 1746 og døde som Ordenskantsler, Overkammerherre og Geheime-Statsminister den 5 October 1818.

- 639 *Rantzau*, Henrik, Greve af. 1592. Adv. Rantzau's Brystbillede; Rev. *ANNO. DNI. M. D. X. CII. ÆTATIS. LXV. Det rantzauske Vaaben. B. Chr. IV. T. XXXIV. No. 1.

(fusus) 4 $\frac{1}{2}$ L.

Denne Grev Henrik Rantzau, berømt for sin Lærdom, var en Søn af den følgende som Hærfører saa berømte Johan Rantzau. Han var født d. 11 Marts 1526 og døde i Aaret 1598.

- 640 — Johannes. Uden Aar. Adv. Johan Rantzau's Brystbillede med Ordenskjæde; Rev. hans Frues Brystbillede. B. Fr. II. T. IX. No. 4. (fusus et cælatus) 3 $\frac{1}{2}$ L.

Denne Medaille er udarbejdet til Ære for Johan Rantzau, som døde d. 12 Decbr. 1565, og hans Hustru Fru Anna Walstorp. Han var født den 12 Novbr. 1492.

- 641 *Reiersen*, N. L. See ovenfor No. 517.

- 642 *Reventlow*, Claudius, Greve og Justitiarius i Høiesteret. 1758. Af M. G. A(rbien). I Anledning af Grevens Død d. 10 Mai. Adv. Grevens Brystbillede; Rev. FULCIMEN ET DECUS. Retfærdighedens Tempel, paa hvis Forside en af Støtterne er kuldkastet. B. Fr. V. T. XXV. No. 2. 5 L.

- 643 *Reventlow*, Conrad, Greve og Storkantsler. 1708. I Anledning af hans Død d. 31 Juli. Adv. uden Indskrift; hans Brystbillede; Rev. en latinsk Indskrift. B. Fr. IV. T. XXXVI. No. 2. 1 $\frac{1}{2}$ L.

Det var denne Storkantsler Reventlow, der var Fader til Kong Frederik IV's anden Dronning, Anna Sophie; han var født d. 21 April 1644 og døde paa sit Gods Clausholm i Jylland.

78 Danske Medailler. Privatpersoner.

- 644 Riies, Jacob, Fattiginspecteur i Kjöbenhavn. 1753. Forfærdiget af hans Ven, Arbien, under dennes Ophold i Paris. Adv. Riies's Brystbillede; Rev. en Obelisk med dansk Indskrift. B. Fr. V. No. 56. a. $1\frac{1}{4}$ L.

- 645 — 1754. Jetton af Arbien, ligledes forfærdiget i Paris. Adv. JACOBUS (med sammenslyngede Bogstaver) INSPECT: MAFNIE i en Krands af to sammenslyngede Slanges; Rev. PA, hvorunder et Riis og forneden 1754. B. Fr. V. No. 61. b. $1\frac{3}{8}$ L.

Riset antyder Vennens Navn, til hvis Ære Arbien forfærdigede denne Jetton, og læst i Forbindelse med Bogstaverne PA angiver det tillige Stedet, hvor Arbien paa den Tid opholdt sig.

- 646 Rüse, Henrik, de Sawert, Baron af Ryssensteen, General-lieutenant. 1660. En dreven og huul Medaille, forgyldt. Adv. Rüses Brystbillede, halvt en face, med Harnisk; Rev. Prospect af en Fæstning, derunder et Drapperi, der i Midten danner en aaben Plade; foroven forskelligt Armatur med et Midterskjold, hvori et med en Slange omsnoet Sværd. B. Fredr. III. T. XXVI. No. 1. (rar.) $4\frac{1}{4}$ L.

Henrik Rüse var født omtrent 1624 uden Tvivl i Holland; først var han som Ingenieur i hollandsk Tjeneste, derpaa gik han i fransk, tysk og venetiansk Tjeneste, hvorfra han vendte tilbage til Holland. Formodentlig i Anledning af den ulykkelige svenske Krig kom han omtrent 1658 til Danmark, der dengang haardt trængte til dygtige Ingeniører. Den 27 Januar 1664 blev Oberst Henrik Rüse ophøiet af Kong Frederik 3. i Adelsstanden, og d. 25 Mai 1671 af Kong Christian 5. til Baron. 1672 den 1 Juli blev han forlenet med Böcling Gods i Jylland, der oprettedes til et Baroni under Navn af Ryssensteen. Henrik Rüse døde den 20 Febr. 1679 paa sit Gods Sawert i Holland.

- 647 Suhm, Peter Frederik, Kammerherre, Historiograph. 1797. Af D. J. Adzer. Adv. PETRUS FRIDERICUS SUHM HISTORIOGRAPHUS. Suhms blotte Hoved; derunder: D. I. ADZER. F: MDCCLXXXVII. Rev. Portalet til et Apollotempel, hvis ene Dør er aabnet; i Afsnittet: APERUIT. 5 L.

Kammerherre P. F. Suhm var en af Danmarks virksomste Lærde og flittigste Historieforskere. Han var født i Kjöbenhavn den 18 Octbr. 1728; blev 1746 Student og allerede 1748 Assessor i Hofretten. Dog nedlagde han snart dette Embede for ganske at leve for Videnskaberne, navnlig Historiens Studium, hvilket blev ham lettere, da han 1751 ægtede Karen Angell (see ovenfor), en Datter af en rig Kjöbmand i Trondhjem, og derved kom i Besiddelse af en betydelig Formue. Han levede i Trondhjem til 1765, da han tog tilbage til Kjöbenhavn, hvor han især efter sin Søns Død (see nedenfor) opoffrede Alt for Videnskaberne og Videnskabernes Dyrkere. Han døde den 7 Septbr. 1798.

Den her beskrevne Medaille blev bekostet til hans Ære af et frivilligt Samfund af Medborgere, og et Exemplar i Guld af den overrakt ham d. 31 Octbr. 1797.

Danske Medailler. Privatpersoner. 79

- 648 *Suhm*, Ulrik Frederik, Admiral. 1770. Af J. H. Wolff. I Anledning af Admiral Suhms Død d. 26 Novbr. 1758, tolv Aar efter bekostet af hans Søn, ovennævnte Kammerherre P. F. Suhm. Adv. Admiral Suhms Brystbillede; Rev. En Sökrone (corona navalis). B. Fr. V. T. XXVI. No. 2. 5 L.
- 649 — Samme Medaille, afpræget i Tin.
- 650 — Ulrik Frederik. 1778. Af D. J. Adzer. Bekostet af Kammerherre P. F. Suhm, i Anledning af, at dennehans eneste Søn døde, 16 Aar gammel, d. 3 Januar. Adv. den unge Suhms Brystbillede; Rev. PIETAS PARENTUM. En sørgende Pietas sidder, heldet op til en Urne, der staaer paa et Fodstykke. B. Chr. VII. T. XVI. No. 2. 5 L.
- 651 *Thorvaldsen*, Albert, Conferentsraad, 1817. Af Brandt. Adv. A. THORVALDSEN DANVS SCULPTOR. Thorvaldsens Hoved; derunder: BRANDT NOVIC. F. 1817; Rev. En Genius gyder Olie i en paa et høit Fodstykke staaende brændende Lampe; ved Siden af denne sidder en grundende Muse, ved hvis Födder en Harpe og en Ugle; i Afsnittet: A GENIO LYMEN. Bronze.
- Reversen til denne Medaille er efter et berömt Basrelief af Thorvaldsen, anvendt med Allusion til denne selv.*
- 652 — 1837. Af C. Voigt i München. Adv. ALBERTVS THORVALDSEN, dennes Hoved, hvorunder: C. VOIGT. Rev. ERATO. Erato spillende paa Harpe for den ved hende staaende Amor. I Afsnittet: MDCCCXXXVII. (elegans) 2½ L.
- Reversen er her ligeledes efter et Basrelief af Thorvaldsen.*
- 653 — Uden Aar. Af Goetze. Adv. ALBERTVS THORVALDSEN. Thorvaldsens Hoved en façade; under Halsen: GOETZE F. Rev. Billedhuggerkunstens bevingede Genius, liggende paa det ene Knæ og med en Hammer i venstre Haand, betragter Thorvaldsens Gruppe, de tre Gratier, som den holder i høire Haand; Alt omgivet af en tyk Laurbærkrands. (elegans) Bronze.
- 654 — Af Samme, ligeledes uden Aar. En lignende Medaille, kun deri forskjellig fra foregaaende, at Hovedet paa Adv. er en profil, og Adv. i det Hele mindre relief. (elegans) Bronze.
- 655 *Treschow*, Niels, Prof. i Philosophien. 1813. Adv. uden Indskrift; Treschows Hoved, under Halsen: I. CONRADSEN; Rev. DOCTORI ABEUNTI CIVIUM UNIVERSITATIS HAVNIENSIS PIETAS. D. XIII MAII MDCCCXIII. I Midten: NICOLAO TRESCHOW, omvundet af Egelöv. Bronze.

Niels Treschow var Professor i Philosophien ved Kjöbenhavns Universitet, men kaldtes den paa Medaillen angivne Dag i samme Egenskab til det i Christiania nyligt anlagte Frederiksuniversitet.

80 Danske Medailler. Privatpersoner.

- 656 *Vahl*, Martin. Professor i Botanik. 1804. Adv. af Giannelli, Rev. af M. Frammery i Stockholm. I Anledning af Vahls Død. Adv. MARTINVS VAHL PROFESSOR BOTANICES HAFNIAE, Vahls Brysthillede, under Skulderen: GIANELLI; nederst: NAT. D. X. OCT. MDCCXLIX. DEN. D. XXIV. DEC. MDCCCIV. Rev. TE VARIIS SCRIBENT IN FLORIBUS HORAE, tvende dandsende Horn, der i Hænderne holde en Stylus, en Blomsterkurv, en Skaal med Frugter og en Viindrueklasse. Paa høire Side af dem: M. F. (M. Frammery); i Afsnittet: AMICI F. C. $4\frac{1}{4}$ L.

Da Giannelli ved Sygdom forhindredes i at fuldføre denne Medaille, paa hvilken han havde begyndt, blev Stemplet til Reversen forfærdiget i Stockholm af Frammery.

- 657 *Wedel*, A. G., Baron og Lieutn. i Sö-Etaten. 1781. Af D. J. Adzer. I Anledning af hans Død d. 7 Decbr.; Adv. Wedels Brysthillede; Rev. en Urne paa et Fodstykke, paa hvis Forside i en Medaillon et Skib i Havsnød. B. Chr. VII. T. XVI. No. 4. $7\frac{1}{8}$ L.

Denne Medaille lod Admiral A. F. Moltke slaae over sin Fæter, Baron Wedel, der i et haardt Veir druknede, idet han i en Barkasse fra Toldboden vilde gaae ombord paa det Skib, hvorpaa han var udcommanderet.

- 658 *Wessel*, J. Herman, Digter. 1835. Af F. Krohn. Adv. I. HERMAN WESSEL. FÖD D: VI OCT: MDCCXXXII. DÖD D: XXIX DEC: MDCCCLXXXV. Wessels Hoved; Rev. THALIA. Thalia siddende spiller paa Harpe; i Afsnittet: XXXI MARTS MDCCCLXXXV. F. KROHN F. (elegans) $2\frac{7}{8}$ L.

For Modellerne til denne Medaille, der først vare udførte større ifølge en Priisopgave, tilkjendtes Kunstneren Academiets store Guldmedaille. Den paa Rev. angivne Datum d. 31 Marts er Academiets Stiftelsesdag, paa hvilken de i Aarets Løb vundne Premier uddeles.

B.

DANSKE GULDMYNTER.

CHRISTIAN III.

- 659 1550. **En** Guldmynt (en Rosenoble?) Adv. uden Indskrift, Kongens Hoved; Rev. Kongens Titel. B. Tab. VIII. No. 6. Köhlers Ducaten-Cabinet No. 549. (perrar.) $2\frac{1}{2}$ Speciesducat.

*Der er Intet bekjendt, som gjør den i Beskr. fremsatte For-
modning rimelig, at denne Mynt skulde være en Medaille, udkom-
men i Anledning af Biblens første Udgave paa Dansk. Den har
været forsynet med en Ösken, som nu er afbrudt, men man veed,
at Guldmynter i den Tid bares som Smykker. Dersom den er
slagen som Mynt til den svare til en Rosenoble.*

FREDERIK II.

- 660 1563. En ungarsk Gylden eller Species-Ducat (Klipping). Adv. et kronet F i et Skjold, ved hvis Sider: 15—63; Rev. Fortuna paa en Kugle. B. T. I. No. 7. Köhler No. 554.

*Fra det følgende Aar begyndte først Ducaterne at udgives og
Værdien at sættes paa Guldmynter.*

- 661 1564. En Species-Ducat (Klipping). Adv. det danske Vaaben i et kronet Skjold; Rev. **I. DOG + KATE + 1564.** B. T. I. No. 13. Köhler No. 555. (rar.)

*Kong Frederik 2's Ducater bleve udprægede i Overensstemmelse
med den tyske Rigsmyntforordning af 1559, omtrent som nu,
nemlig 23 Karat 8 Green fine og 67 Stykker af den kölnske Mark.*

- 662 — En Guldkrone (Klipping). Adv. det danske Vaaben i et kronet Skjold; Rev. **I. GOLT KRONE. 1564.** B. T. I. No. 14. Köhler No. 556. (perrar.) 1 Sp. D.

CHRISTIAN IV.

- 663 1592. Afstøbning i Tin af en Portugalöser af d. A. B. T. IV. No. 5. Cfr. Köhler No. 565. Tin.

82 Danske Guldmynter. Christ. IV. (1592-1608).

664 1592. En quart Portugalöser. Adv. CHRIS. IIII. D: G. DA. NO. GO. WA. REX. ELE. Et Kors, derom NAC PORTUG SCH; Rev. Kongens övrige Titel, det danske og norske og 3 Provinds-Vaabener i et kronet Skjold, over hvilket: 92. B. T. IV. No. 6. (perrar.) $2\frac{1}{2}$ Sp. D.
Ganske i samme Smag som de gamle portugisike Crusader.

665 1604. En firkantet Guldmynt. Adv. CHRISTIANVS. IV. D. G. DA., Kongens kronede Brystbillede; Rev. VIII. DAL. 1604. B. T. VIII. No. 9. Ei hos Köhler. (rar.) $4\frac{1}{8}$ Sp. D.

666 — En lignende mindre. Adv. som foregaende, men i Omskriften DAN. istedelfor DA; Rev. VI. DAL. 1604. B. No. 75. T. VIII. No. 10. Köhler No. 569. (rar.) $3\frac{3}{4}$ Sp. D.

667 — En lignende endnu mindre. Adv. CHRISTIANVS IIII. D. G. DA., Kongens kronede Brystbillede; Rev. + IIII + DAL. + 1604. B. T. VIII. No. 11. Köhler ibid. $2\frac{3}{4}$ Sp. D.

668 — Afstøbninger i Tin af No. 665 og 667.

I den kongelige Instrux for Myntmester Nic. Sæbe af d. 8 Septbr. 1602 hedder det: 1. Portugalöserne skulle holde 23 Kar. 6 Gr. i fint Guld og af Mk. brutto udmyntes $6\frac{3}{4}$ Stkr., hver gjældte 17 Dal., altsaa udmyntedes den fine Mk. Guld til 117 Dal. 6 Sk. $3\frac{10}{17}$ Pg. 2. Af de ungerske Gylden skulle gaae 67 Stkr. paa 1 Mk. brutto og holde 23 Kar. 4 Gr. fint Guld og gjælde $1\frac{1}{2}$ Dal. $\frac{1}{2}$ Ort, saa kommer den fine Mk. ud for 111 Dal. 32 Sk. $6\frac{12}{35}$ Pg. Af de Firkantede eller Klippinge skulle 3. af dem, der ere mærkede med VIII, paa 1 Mk. brutto gaae $13\frac{1}{4}$ Stkr. og holde 22 K. 6 Gr. fin, de gjælde 8 Dal. altsaa udmyntes den fine Mk. til 113 Dal. 2 Sk. $2\frac{1}{5}$ Pg. 4. af dem, som ere mærkede med VI, skulle paa 1 Mk. brutto gaae $17\frac{2}{3}$ Stkr. og holde 22 K. 2 Gr., og gjælde 6 Dal., den fine Mk. = 115 Dal. 10 Sk. $2\frac{10}{133}$ Pg. 5. skulle af dem, som ere mærkede med IIII, paa 1 Mk. brutto gaae 24 Stkr. og holde 20 K., og gjælde 4 Dal., den fine Mk. til 115 Dal. 6 Sk. $7\frac{1}{5}$ Pg. løbsk. — Kongen forbeholdt sig dog Ret til at forandre denne Valuation, og allerede d. 20 Novbr. 1604 forandredes dette saaledes med de Klippinge, der ere mærkede med IIII, at de skulde udmyntes $24\frac{1}{2}$ Stkr. à Mk. brutto og holde 20 K. 4 Gr., den fine Mk. til $115\frac{1}{2}$ Dal. 5 Sk. $8\frac{10}{61}$ Pg. løbsk. De övrige Myntsorters Vægt og Gehalt blev uforandret, dog maa tilføies, at den Værdi, høortil den fine Mk. skulde udmyntes, og som stemmer med det ovenfor anførte ved de to Slags Klippinge, ved Rundmynterne derimod er forskjellig, saa at den fine Mk. nu (1604) i Portugalöserne skulde udkomme til 110 Dal. 9 Sk. $9\frac{10}{63}$ Pg. l. og i ungerske Gyldener til 107 Dal. $15\frac{1}{2}$ Sk. $5\frac{11}{35}$ Pg. løbsk. (Mscript.)

Disse Klippinge høres kun fra dette Aar (Elttsraad Külle anfører rigtignok en fra 1602, mærket med IIII); formodentligt har den udiagtige Fastsættelse af deres Værdi i Forhold til Dalerne forårsaget, at de som uhensigtsmæssige ei oftere udmyntedes.

669 1608. En tredobbelt ungersk Gylden. Adv. Kongen staaende med Regalierne; Rev. det danske Rigsvaaben med Omskrift: REGNA FIRMAT PIETAS, omgivet af 13 Provindsvaabener. B. T. VII. No. 4. Köhler No. 570. (rar.) $2\frac{7}{8}$ Sp. D.

Danske Guldmynter. Christ. IV. (1611 - 1645). 83

- 670 1611. En halv Rosenoble. Adv. Kongens kronede Brystbillede med Commandostav i venstre Haand; Rev. en Elephant med et bemandet Taarn paa Ryggen. B. T. IX. No. 14.. Cfr. Köhler No. 572. (rar.) $1\frac{1}{4}$ Sp. Df

Dette er det første Aar, af hvilket der haves Rosenobler af denne Konge; baade de hele og de halve holde 20 Kar. 2 Gri fin, og af hele Rosenobler udmyntedes à Mk. brutto $26\frac{1}{157}$ Stk. af halve altsaa det dobbelte Antal.

- 671 1612. En heel Rosenoble af samme Typ, men med forandret Aarstal. B. No. 231. Köhler No. 572. (rar.) $2\frac{1}{2}$ Sp. D.
672 1627. Afstøbning i Sølv af den yderst sjældne saakaldte Haaeisducat. Adv. QUID. NON. PRO. RELIGIO (sic) 1627, Kongens kronede Navuechiffer; Rev. *MONE: REGIS: DAN: NOR: VICAR: PHI: REIN: C: S, det solmske Vaaben. B. T. XVIII. No. 20; Köhler No. 2446.

Disse Guldmynter saavel som de tilsvarende større og mindre Sølvmünter bleve slagne i Wolfenbüttel af den fordrænte Hertug af Brunsvigs Guld og Sølv, da Grev Philip Reinhard af Solms havde besat hans Lande paa den i 30 Aars Krigen til Kredsoborst valgte Christian Ades Vegne. Grevens formeentlige alfor nøie Forbindelse med Hertugens Gemalinde har givet Anledning til disse Mynters Benævnelse: Haaeismynt.

- 673 1632. En Guldkrone. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. de tre Löver i et kronet Skjold paa et Kors. B. No. 823. $1\frac{1}{2}$ Sp. D.

Denne Konges Guldkroner, saavel de dobbelte (Doubloner) som enkelte og halve udmyntedes, 22 K. fine, 39, 78 og 156 Stkr. à Mk. brutto; denne Myntsort ophørte tilligemed Kronemyntfoden 1618, hvorefter dens Værdi bestemtes, og udmyntedes hyppigt fra 1619—27, sjældnere fra 1627—48.

- 674 1644. En Species-Ducat (en saakaldet: Ebræer). Adv. Kongen staaende med Regalierne; imellem hans Fødder en Blomsterbusk; Rev. JUSTUS יהודה JUDEx. 1644. B. T. XXV. No. 4. Köhler No. 581.

Disse Ducater med hebr. Indskrift paa Rev., saavel som de tilsvarende Sølvmünter, prægedes fra 1644—48 paa den Mynt, der af Kongen blev anlagt paa Slottet og sat under Ulfelds Opsigt; og idetmindste en Deel af, om ikke alle Ducaterne fra 1644—45 ere slagne af norsk Guld, fundet 1644 i en Mine i Nærheden af Arcndal (Ramus om de danske Guld.). Disse Ducater holde rimeligviis 23 Kar. 6 Gr. efter Myntordningen 1606, der ogsaa foreskrevs for de fra 1640 i Glückstadt prægede Ducater. (ibid.)

- 675 1645. En dobbelt Species-Ducat (Ebræer). Adv. Kongen, staaende paa et Gulv, holder Regalierne; Rev. JUSTUS יהודה JUDEx. 1645. B. No. 1021.

- 676 — En enkelt Species-Ducat af samme Typ som No. 674, men uden Blomsterbusken mellem Kongens Fødder. B. No. 1023.

84 Danske Guldmynter. Christ. IV. (1645-Uden Aar).

- 677 1645. En halv Species-Ducat af lignende Typ. B. No. 1028.
 678 1646. En halv Species-Ducat af samme Typ men af Aaret 1646. B. No. 1075.
 679 1647. En quart Species-Ducat, af samme Typ, med Aars-
 tal 1647. B. No. 1119.
 680 — En Species-Ducat (Brilleducat). Adv. Kongens kro-
 nede Navnechiffer; uden Omskrift; Rev. en Brille, hvor-
 under: VIDE MIRA DOMI. 1647. B. T. XXV. No. 10.
 Köhler No. 584. (fusus) $1\frac{1}{16}$ Sp. D.
 681 — En halv Species-Ducat (Brilleducat). Adv. Kongen
 staaende med Regalierne; Rev. en Brille, hvorunder: VIDE
 MIRA DOMI. 1647. B. No. 1117. Köhler No. 583. (rariss.)
*Af disse Ducater, der efter Forestillingen paa Rev. have faaet
 Narn af Brilleducater, prægedes i Aaret 1647 enkelte baade hele,
 halve og Quarter. Aarsagen til deres store Sjældenhed er, at de
 kun udmyntedes af et ubetydeligt Quantum norsk Guld. Brillen
 og Indskriften paa Reversen skal have Hentydning til, at Kongen
 selv havde uddraget det hertil anvendte Guld af nogle Ertzer fra
 en Mine ved Arendal, om hvilke alle Bergkyndige havde forsik-
 kret ham, at de ikke indeholdt Guld. Andre (Beskr.) mene, at
 deres Revers har Hensyn til Fremmedes Feitl om, at de ovenfor
 anførte ulfeldske Ducater (No. 674—679) virkelig vare prægede
 af Guld fra Norges Bjergværker.*
 682 1648. En Species-Ducat. Typ som No. 676, med for-
 andret Aarstal. B. No. 1140.
 683 — En dobbelt Guldkrone eller Doublon. Adv. det
 danske Vaaben i et kronet Skjold; Rev. en Krone, hvor-
 under: R. F. P. B. No. 1142. Cfr. T. XXII. No. 6. Köhler
 No. 579. $1\frac{3}{4}$ Sp. D.
 684 Uden Aar. Et Guldstykke. Adv. Kongens Brystbillede,
 hvorover en svævende Krone; Rev. REGNA. FIRMAT. PIETAS.
 De tre Löver i et Skjold, derover Kongens Navne-
 chiffer. Ved Siderne staae som Skjoldholdere to qvindelige
 Figurer, som tillige holde en Krone over Kongens Navne-
 chiffer. B. T. XXXI. No. 2. Köhler No. 573. (rar.) $2\frac{1}{4}$ Sp. D.

FREDERIK III.

- 685 1648. En firkantet Guldmynt, udkastet ved Kongens Kro-
 ning. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om
 Hovedet; Rev. et Røgelsekar, paa hvilket: TANDEM. B.
 T. I. No. 4. Köhler No. 585. $2\frac{1}{8}$ Sp. D.
 686 — En mindre af samme Typ. B. No. 19. a.
 1 Sp. D.
 687 — En endnu mindre af lignende Typ. B. T. I. No. 3.
 Köhler ibid. (rar.) $\frac{1}{2}$ Sp. D.

Danske Guldmynter. Fredr. III. (1650 - 1666). 83

- 688 1650. En Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet, derunder: 1650; Rev. DOMINVS PROVIDEBIT. B. T. II. No. 18.
- 689 1653. En halv Portugalöser af H. K. (Henrik Köhler, Myntmester i Kjöbenhavn). Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. det danske Vaabenskjold, omgivet af 11 mindre Vaabenskjolde. B. T. III. No. 18. cfr. Köhler No. 586. 5 Sp. D.
Ved Rescript af 29 August 1653 beordredes Myntmester Henrik Köhler at slaae Ducater efter det romerske Riges Skrot og Korn, fin 23½ Karat à Mk. brutto 67 Stkr., saa og Guldkroner efter den Skrot og Korn, som i Christian IV's Tid, fin 22 Karat à Mk. brutto 39 Stkr. (altsaa de dobbelte). Man seer heraf, at allerede da Benærmelsen: Doubletner eller dobbelte Guldkroner var forandret til blot Guldkroner.
- 690 1657. En Guldkrone. Adv. det danske Vaaben i et rundt Skjold; Rev. en Krone, hvorunder Kongens Valgsprog. B. T. V. No. 15. 1½ Sp. D.
- 691 1658. En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et seilende Skib, hvorved: tandem. B. No. 335. Köhler No. 588.
Disse Ducater sloges af guineisk Guld, og i dette Aar opsattes Ducatens Værdi fra 11 Mk. 8 Sk. til 12 Mk. (Ramus l. c.)
- 692 1659. En halv Portugalöser. Typ med Hentydning til de Svenskes Storm paa Kjöbenhavn d. 11 Febr. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, derunder en Klippe, ved hvilken: EREN-EZER; Rev. SOLI DEO GLORIA, et Sværd fra Skyerne aflugger en Haaud, der er udstrakt efter en Krone, hvorunder: 11 Febr. B. T. IX. No. 1. Köhler No. 589. 5 Sp. D.
- 693 — En halv Species-Ducat. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. otte F, stillede i Form af et Kors og i Midten et 3. B. No. 379. Köhler No. 590.
- 694 1660. En quart Species-Ducat af lignende Typ. B. No. 420.
- 695 1663. En dobbelt Species-Ducat af J. S. (Johan Stichmann, Myntmester i Kjöbenhavn?) Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. de 3 Hovedvaaben i et Skjold paa et bredt Kors. B. No. 533. Köhler No. 591.
- 696 1664. En halv Species-Ducat. Typ som No. 693. B. No. 559.
- 697 1665. En quart Species-Ducat, af G. K. (Gottfried Krüger i Kjöbenhavn). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. III. MARCK DANSKE. 1665. B. T. XIII. No. 10. Köhler No. 594.
- 698 1666. En Guldkrone af Samme. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. en Krone, derover: 1666, forneden Kongens Valgsprog. B. No. 655. Köhler No. 596. 1½ Sp. D.
- 699 — En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. et Skib for fulde Seil, derved: tandem; i Afsnittet: 1666. B. No. 656.

86 Danske Guldmynter. Fredr.III. (1666-UdenAar).

- 700 1666. En Species-Ducat af J. W. (Johan Woltreck, Myntmester i Glückstadt). Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. Lykken paa en Kugle. B. T. XV. No. 11. Köhler No. 598.
- 701 1667. En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. som No. 699. B. No. 725. Cfr. T. XIV. No. 3.
- 702 1668. En Guldkrone af G. K(rüger). Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. en Krone, hvorunder: XVIII. M. 1668. B. T. XVI. No. 12. Köhler No. 600. $\frac{1}{2}$ Sp. D.
- 703 — En quart Species-Ducat. Adv. Kongens kronede Navnechiffer og Valgsprog; Rev. III MARCK DANSKE. 1668. B. No. 781.
- 704 1669. En Species-Ducat af J. W(oltreck). Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. Lykken paa en Kugle. B. No. 830.
- 705 1670. En dobbelt Species-Ducat af G. K(rüger). Adv. Kongens Hoved med Laurbærkrands; Rev. fire dobbelte F. 3. med 4 Kroner over. B. T. XXI. No. 4. Köhler No. 601.
- 706 — En enkelt Species-Ducat af Samme. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. de tre Hovedvaabener i tre Skjold, lagte paa et Kors. B. T. XXI. No. 7.
- 707 — En quart Species-Ducat af Samme. Adv. et dobbelt kronet F. 3., hvorom Kongens Valgsprog; Rev. III MARCK DANSKE, det danske Vaaben. B. T. XXI. No. 5.
- 708 Uden Aar. En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands og hans Valgsprog; Rev. Kongens kronede Navnechiffer, omgivet af Regalierne, derom: A DOMINO REGNA. B. T. XIX. No. 2. Köhler No. 592. (perrar.)
- Denne dobbelte Ducat udkom i Anledning af Souverainitetens Indførelse, og kaldes derfor i Almindelighed Souverainitetsducaten.*
- 709 — En Species-Ducat. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. 8 F, satte i en Fiirkant, med 4 Kroner over, og i Midten 3. B. No. 888.
- 710 — En halv Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. den norske Löve i et rundt, kronet Skjold, hvorom Kongens Valgsprog. B. T. XXI. No. 8. Köhler No. 602.
- 711 — En Guldbracteate med Kongens kronede Navnechiffer og Valgsprog. B. T. XXI. No. 9. Köhler No. 603. $\frac{1}{16}$ Sp. D.
- Denne er den saakaldte Strömming.*

CHRISTIAN V.

- 712 1670. En dobbelt Species-Ducat af G. K(rüger). Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer. B. T. III. No. 1.
- 713 1671. Et trekantet Guldstykke, udkastet ved Kroningen.

Beskrevet ovenfor i Sölv blandt Christian V's Medailler No. 56.
B. T. III. No. 1. Köhler No. 604. $1\frac{1}{4}$ Sp. D.

Ved Forordn. af 22 Marts 1671 gjentoges Bestemmelserne i Kong Fredr. 3's Forordn. af 1653 om Ducatens Vægt og Fænhed, hvilken fra nu af var den eneste gängse Guldmynt; og disse Bestemmelser ere fulgte lige til vor Tid, dog ikke fuldkomment nøiagtigt overholdte i Virkeligheden. De senere Ducater ere for det Meste alle af en finere Gehalt: 23 Karat $7\frac{1}{2}$ Green, $8\frac{1}{4}$ Green, 9 Green (det Hyppigste), $9\frac{3}{8}$ Green, ja nogle af Christian 5tes Ducater (fra 1694) 23 Kar. $10\frac{1}{8}$ Green fine. De eneste Ducater, der ere fundne at være af ringere Gehalt end $23\frac{1}{2}$ Karat, ere nogle af Christian 6, der ifølge Gerhards Tafeln red en fransk Prøve skulde være befundne at være kun 23 Karat 3 Green fine.

- 714 1673. En Guldmynt. Adv. Kongen i Harnisk tilhæst; Rev. en Elephant med Taarn vendt til Høire. B. T. VIII. No. 4. Köhler No. 610. $2\frac{7}{8}$ Sp. D.
- 715 — En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Hoved med Laurbærkrands; Rev. som foregaaende. B. T. VIII. No. 1.
- 716 — En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. en Elephant, vendt til Venstre. B. T. VIII. No. 2. Köhler No. 608.
- 717 — En tredobbelt Species-Ducat. Adv. Kongen i Harnisk tilhæst; Rev. den norske Löve. B. T. IX. No. 4. Cfr. Köhler No. 609.
- 718 — En enkelt Species-Ducat, af J. W(oltreck) i Glückstadt. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. Kongens tredobbelte kronede Navnechiffer. B. T. VI. No. 19.
- 719 1674. En Species-Ducat af G. K(rüger). Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. de tre Hovedvaabener som No. 706. B. No. 112.
- 720 1675. En halv Species-Ducat af Samme. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer. B. T. XI. No. 5. Köhler No. 611.
- 721 1676. En quart Species-Ducat, af Samme. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. III MARK DANSKE. B. T. XI. No. 15. (rar.)
- 722 1678. En Guldmynt. Adv. Kongens Hoved med Laurbærkrands. B. T. IX. No. 3; Rev. Kongens tredobbelte Navnechiffer med 6 Kroner. B. T. IX. No. 1. (Zwitter). $2\frac{3}{4}$ Sp. D.
- 723 1682. En Species-Ducat, af G. S. (Gregorius Sesemann) i Kjöbenhavn. Adv. Kongens Brystbillede i Harnisk; Rev. Grundrids af Frederiksberg paa Kysten Guinea. B. T. XVIII. No. 4. Köhler No. 614. (rar.)
- 724 — En Species-Ducat (den saakaldte Vægter-Ducat). Af C. W. (Christopher Woltreck) i Glückstadt. Adv. Kongen staaende med Regalierne; Rev. Lykken paa en Kugle. B. T. XVIII. No. 5. Köhler No. 613.

88 Danske Guldmynter. Christ. V. (1683 - 1697).

- 725 1683. En Species-Ducat, af G. S(esemann). Adv. som No. 723; Rev. det fuldstændige Rigsvaaben. B. No. 281.
- 726 1684. Afpræg i Guld af Stemplerne til en Mark. Adv. C5. i et kronet Skjold holdes af den norske Löve; Rev. LABORANTEM CORROBORAT, Dannebrogskorset. B. No. 292. a. Cfr. T. XXI. No. 1. Köhler No. 619. $2\frac{5}{8}$ Sp. D.
- 727 1685. En Species-Ducat af C. W(oltreck). Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. Kongens tredobbelte kronede Navnechiffer. B. T. XVIII. No. 11.
- 728 1687. En dobbelt Species-Ducat. Af G. S(esemann) i Kjöbenhavn. Adv. Kongens Brystbillede med Paryk og en Elephantsnabel paa høire Skulder; Rev. Rigsvaabenet, omgivet af 15 Provindsvaabener. B. T. XXV. No. 1.
- 729 1688. En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede med Hjelm; Rev. Prospect af Christiansborg i Guinea med 2 Skildvagter paa Skandsen. B. T. XXV. No. 9.
- 730 1691. En dobbelt Species-Ducat. Af C. W(innecke) i Kjöbenhavn. Adv. Kongens Brystbillede med Elephantordenen; Rev. det fuldstændige Rigsvaaben. B. T. XXXI. No. 1.
- 731 — En enkelt Species-Ducat. Af Samme. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold. B. T. XXXI. No. 4. Köhler No. 616.
- 732 1692. En enkelt Species-Ducat. Af Samme. Adv. Kongen tilhest, uden Indskrift; Rev. Kongens tredobbelte i hinanden slyngede Navnechiffer. B. T. XXXI. No. 10.
- 733 — En Species-Ducat. Af Samme. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold. B. T. XXXI. No. 14. Köhler No. 621.
- 734 1693. En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Krone. B. T. XXXIV. No. 1. Köhler No. 624.
- 735 — Afpræg i Guld af Stemplerne til Toskillinger; Typ som foregaaende. B. T. XXXIV. No. 3. $\frac{1}{2}$ Sp. D.
- 736 1694. En Species-Ducat. Typ som No. 734. B. No. 551.
- 737 — En Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Jehovahs Tetragram, derom 3 dobbelte kronede C og 3 danske Femtal. B. No. 555. T. XXXI. No. 2. Köhler No. 620.
- 738 1696. En liden Species-Ducat uden Indskrift. Adv. Kongen tilhest; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold. B. T. XLI. No. 1.
- 739 1697. En Species-Ducat. Af H. C. M. (Henning Christopher Meyer) paa Kongsberg. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. HIOB 37. 22. VON MITTERNACHT KOMT GOLD KÖNIGSBERG AM 1 DEC. 1697. B. T. XLI. No. 2. (rariss.)
- Af den nye Sølogrube paa Kongsberg: "die beständige Liebe" vandtes i dette Aar lidt Guld, i Alt: 8½ Lod, af hvilket lille Quantum disse Ducater paa Oberberghauptmand Schlanbuschs Foranstaltning udmyntedes, hvis store Sjældenhed er en naturlig Følge af deres ringe Antal.*

Danske Guldmynter. Christ.V. (1699 - Uden Aar). 89

- 740 1699. En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et Skib, liggende ved Christiansborg i Guinea, paa hvis Speil staaer: D. W. C. B. T. XLI. No. 4. Soothe No. 219.
- 741 — En enkelt Species-Ducat af samme Præg. B. No. 665.
- 742 Uden Aar. Et Guldstykke (en dobbelt Species-Ducat). Adv. FVMO. FLAMMA. PROXIMA. En brændende og rygende Bombe; Rev. SED. SANGVINE. CONSTANT. En Samling af Vaaben. B. T. XLIX. No. 5. 2 Sp. D.
- 743 — Et Guldstykke (en dobbelt Species-Ducat). Adv. en Obelisk, hvorpaa et kronet C.5; Rev. en Elephant, derom: NOS DEO PIETAS CONCILIAT. B. T. XLIX. No. 3. 2 Sp. D.
- 744 — En lille Species-Ducat. Adv. Kongen tilhest, ridende i et Landskab; Rev. Kongens tredobbelte kronede Navnechiffer. B. T. XLI. No. 7. cfr. Köhler No. 605.
- 745 — En lille Species-Ducat. Uden Indskrift. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. Kongen tilhest med Commandostav. B. T. XLI. No. 8. Köhler No. 627.
- 746 — En Species-Ducat. Adv. Kongen tilhest; Rev. de tre Hovedvaabener i et rundt kronet Skjold. B. T. XLI. No. 11. Köhler No. 628.
- 747 — En lille Species-Ducat. Adv. Kongens Hoved med Laurbærkrands; Rev. den norske Löve i et rundt kronet Skjold. B. No. 726. T. XLI. No. 14.
- 748 — En Species-Ducat. Adv. en Obelisk med Kongens Navnechiffer paa et Fodstykke staaende i Havet, omgivet af Uveir og Storm; med Omskrift: NEC. VI. NEC. METU.; Rev. Prospect af Kjöbenhavn. B. No. 728. T. XLI. No. 17.
- 749 — En Species-Ducat. Adv. en Obelisk uden Fodstykke, staaende i Havet; derom Kongens Valgsprog; Rev. som foregaaende. B. T. XLI. No. 16. Köhler No. 623.
- 750 — En dobbelt Species-Ducat. Uden Indskrift. Adv. Kongen tilhest med Commandostav; Rev. Kongens dobbelte Navnechiffer med 6 Kroner. B. No. 731. a. Cfr. T. XLIX. No. 6.
- 751 — En Species-Ducat (den saakaldte Gyldenlöves Ducat). Adv. Kongen tilhest med Commandostav; Rev. den norske Löve, derved et Harnisk med lukket Hjelm. B. T. XLI. No. 15.
- 752 — En Species-Ducat. Af C. W(innecke). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de tre Hovedvaabener i et rundt kronet Skjold, omgivet af de 15 Provindsvaabener. B. T. XLI. No. 18. Köhler No. 615. a.

Man kan med temmelig Sikkerhed antage, at de fleste af Kong Christian 5's og de følgende Kongers Ducater, der ei have en bestemt Angivelse af Myntmesterens Navn eller Myntstedet, ere udmyntede i Kjöbenhavn.

FREDERIK IV.

- 753 1700. En halv Portugalöser med Kronepræg og et Hjerte som Myntmærke (fra Kjöbenhavn?) Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Jehovahs Tetragram, hvorom Kongens dobbelte kronede Navnechiffer tre Gange og de tre Hovedvaabener. B. No. 17. a. 5 Sp. D.
- 754 — En Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer. B. T. V. No. 5. Köhler No. 631.
- 755 1702. En lille Species-Ducat. Adv. Kongen tilhest med Commandostav; Rev. tre dobbelte kronede F med III under, og mellem dem de tre Hovedvaabener i kronede Skjolde. B. T. V. No. 16.
- 756 1704. En halv Portugalöser. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et seilende Skib, paa hvis Speil: D. W. C.; derom CONANDO INVENIMUS. B. T. IX. No. 2. 5 Sp. D.
Disse Mynter bleve slagne af det Guld, det danske vestindiske Compagnies Skibe bragte med sig fra Guinea.
- 757 — En Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. CHRISTIANSBORG IN GUINEA. B. No. 70. Köhler No. 634.
- 758 1705. En Species-Ducat fra Glückstadt (af Andreas Woltrack). Adv. Kongens Hoved, derunder Aarstal; Rev. en Krone, derunder et Neldeblad. B. T. V. No. 20. Köhler No. 636.
- 759 1708. En dobbelt Species-Ducat med et Hjerte som Myntmærke. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. et seilende Skib, derover: METIENDO MARIA AUGEMUR. B. T. XIII. No. 1. Köhler No. 644 a.
- 760 — En Species-Ducat med samme Myntmærke. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. CHRISTIANSBORG. I. GUINEA. B. T. V. No. 22. Köhler No. 642.
- 761 — En Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Stjerne, derom de tre Hovedvaabener i kronede Skjolde og tre Kongens kronede dobbelte Navnechiffer. B. No. 115. a. T. XXVII. No. 1. Köhler No. 641.
- 762 1711. Afpræg i Guld af Stemplerne til dette Aars Tolv-Skillinger. Af C. W(innecke). B. No. 146. 2 Sp. D.
- 763 — En Species-Ducat. Adv. Kongen tilhest med Commandostav; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold, omgivet af begge de danske Ordenskjeder. B. No. 148.
- 764 1712. Afpræg i Guld af Stemplerne til 1 SKILLING DANSKE. Af C. W(innecke) i Kjöbenhavn. B. No. 165. $\frac{1}{2}$ Sp. D.
- 765 1713. Afpræg i Guld af Stemplerne til: 1 SKILLING DANSKE 1713. Af Samme. B. No. 183. $\frac{9}{16}$ Sp. D.
- 766 1714. En Courant-Ducat. Af C. W(innecke). Adv. Kongens Hoved; Rev. en Krone, derom: 2. RIXDALER. COUR. MYNT. B. T. XXVII. No. 13. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
Ved kongelig Resolution af 24 Juni 1714 begyndtes Udmyntningen af disse Courantducater, der udgaves for at have en med

Danske Guldmynter. Fredr. IV. (1715-Uden Aar). 91

Courantmynten overensstemmende Guldmynt. Courantducaten skulde gjælde 2 Rbd. Cour., være 21 Kar. 2 Green fin og udmyntes 81½ Stk. af en Mk. brutto, saa at der udkom 92¼/100 Stkr. af den fine Mk. Disse ældre Courantducater reduceredes allerede ved en kongl. Forordn. af 9 Juli 1727 til 11 Mk., og igjen 1755 til 10 Mk.

- 767 1715. En Courant-Ducat. Af Samme. Samme Typ. B. No. 215. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
- 768 — En halv Courant-Ducat. Af Samme. Typ som foregaaende; men paa Rev. 1 RIXDALER COUR. MYNT. B. T. XXVII. No. 17. $\frac{2}{5}$ Sp. D.
- 769 1716. En Courant-Ducat. Af Samme og med samme Typ. B. No. 231. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
- 770 1719. En Species-Ducat. Af B. H. i Rendsborg. Adv. Kongens Brysbillede; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold, ved hvis Sider 17—19. B. No. 264.
- 771 — En halv Species-Ducat. Af Samme; med de tre Löver i et kronet Skjold paa Rev. og Aarstallet paa Adv. under Kongens Skulder. B. T. XXVIII. No. 2.
- 772 1720. Afpræg i Guld af Stemplerne til den i d. A. paa Kongsberg udmyntede Toskilling. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. den norske Löve, derom: 11 SKILLING. DANSKE. B. No. 282. $\frac{9}{16}$ Sp. D.
- 773 1726. En Species-Ducat. Adv. Kongens Brysbillede; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold, omgivet af Ordenskjederne. B. No. 316. Soothe No. 232.
- 774 Uden Aar. En Species-Ducat. Adv. Kong Christian V's og Rev. Kong Frederik IV's Brysbilleder. B. No. 7. a. T. V. No. 2. Köhler No. 629.
- Denne Ducat anføres i Beskr. under Aaret 1699, da den udkom kort efter Kongens Thronbestigelse.*
-
- 775 — En lille Medaille. Adv. Kongens Brysbillede; Rev. Dronning Lovises Brysbillede. B. T. XXIX. No. 12. Köhler No. 638. 1 Sp. D.
- 776 — En meget lille Medaille ligeledes med Kongens og Dronning Lovises Hoved. B. No. 357. a. Köhler No. 639. $\frac{1}{4}$ Sp. D.
- 777 — En lille Medaille. Adv. Kongens blotte Hoved; Rev. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer. B. T. XXIX. No. 14. $\frac{1}{4}$ Sp. D.
- 778 — En lignende. Adv. Dronning Lovises Hoved; Rev. som foregaaende. Ei i Beskr. (Zwitter). $\frac{1}{4}$ Sp. D.
- 779 — En lignende. Adv. Dronning Lovises Hoved; Rev. en Sol med Omskrift: L'INCOMPARABLE. B. T. XXIX. No. 15. Köhler No. 640. $\frac{1}{4}$ Sp. D.

CHRISTIAN VI.

- 780 1730. En Species-Ducat, slagen ved Kongens Thronbestigelse den 12 Octbr. med et Hjerle som Myntmærke. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. CHRISTIANSBORG. I. GUINEA. B. T. XIII. No. 1. Köhler No. 647.
- 781 1732. En Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold. B. T. XIII. No. 5. Soothe No. 233.
- 782 1733. (En dobbelt Species-Ducat). Afpræg i Guld af en norsk Otteskilling. Af N. B. F. (Nicolai Bernhard Fuchs, Myntmester paa Kongsberg). Adv. den norske Löve; Rev. VIII SKILLING DANSKE. Cfr. B. No. 22. 2 Sp. D.
- 783 — (En enkelt Species-Ducat). Af samme Præg. B. No. 22. 1 Sp. D.
- 784 1738. En Species-Ducat, med et Hjerle som Myntmærke. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer. Rev. CHRISTIANSBORG. I. GUINEA. B. T. XIII. No. 13. Köhler No. 648.
- 785 1743. Afpræg i Guld af en norsk Toskilling. Af T. L. (Truels Lyng, Myntmester paa Kongsberg). Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. den norske Löve. B. T. XIV. No. 7. $\frac{1}{2}$ Sp. D.

FREDERIK V.

- 786 1746. En dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongens Brystbillede, derunder: A(rbien, Medailleuren); Rev. REGALIBVS AVSPICIIS. Forstavnen af et antikt Skib. I Afsnittet: EX AVRO SINICO. Ei i Beskr.; men Typ aldeles som den enkelte Ducat. B. No. 3. T. XVI. No. 3.
- Indskriften i Afsnittet paa Rev. antyder, at disse Ducater udmyntedes af Guld, som det ostindiske Compagni lod føre hjem fra China, hvor det tilbyttede sig det for Sølv, som der søgtes mere og betales dyrere end Guld.*
- 787 — En Species-Ducat. Adv. Kongens Hoved, hvorunder A(rbien); Rev. REGALIBVS AVSPICIIS. De tre Hovedvaabener i et kronet Skjold; i Afsnittet: EX AVRO SINICO. B. T. XVI. No. 1. Soothe No. 235.
- 788 — En Species-Ducat. Adv. som foregaaende; Rev. FRA CHRISTIANSBORG. Prospect af Fortet og et Skib. B. T. XVI. No. 4.
- 789 1747. En dobbelt Species-Ducat. Adv. som foregaaende; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold, derved en Merkurstav, et Flag og en Jordkugle. B. T. XVI. No. 8.
- 790 — En enkelt Species-Ducat af samme Typ; dog Merkurstaven anderledes. B. T. XVI. No. 10. Köhler No. 649.
- 791 — En Species-Ducat. Adv. Kongen staaende i Kroningsdragt; Rev. Prospect af Fortet Christiansborg. B. No. 13. T. XVI. No. 7.
- 792 — En Species-Ducat. Af A(rbien). Adv. som foregaaende; Rev. de 3 Hovedvaabener i et kronet Skjold mel-

Danske Guldmynter. Fredr. V. (1747-1758). 93

lem et Speil og en Støtte, forneden: A(rbien). B. T. XVI. No. 9. Soothe No. 237.

Disse Ducater udkom ved Kongens Kroning d. 4 Sept. d. A., og Rev. paa No. 791 hentyder paa, at den udmyntedes af guineisk Guld. Speilet og Støtten paa No. 792 ere Emblemer for Kongens antagne Valgsprog: Prudentia et Constantia.

- 793 1747. Afpræg af en norsk Toskilling fra dette Aar. Af T. L(yng) i Kongsberg, paa en hollandsk Ducat. Ei i Beskrivelsen. $\frac{3}{4}$ Sp. D.
- 794 1748. En lille dobbelt Species-Ducat. Adv. Kongen tilhest med Commandostav; i Afsnittet Aarstallet; Rev. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer. B. T. XVII. No. 1.
- 795 — En enkelt Species-Ducat, af samme Præg. B. T. XVII. No. 1.
- 796 1749. En Species-Ducat. Af v. H. (von Haven, i Kjöbenhavn). Adv. Kongen tilhest med Commandostav; Rev. de 3 Hovedvaabener i et kronet Skjold, omgivet af Handelens forskjellige Attributer. B. T. XVII. No. 4. Soothe No. 240.
- 797 1753. En Species-Ducat. Af Samme. Adv. Kongens blotte Hoved; Rev. et seilende Skib; derom: DUCÉ PRUDENTIA CONSTANTIA COMITE. Ei i Beskr., Cfr. B. T. XVII. No. 11.
- 798 1756. Afpræg i Guld af en dobbelt Royalin. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. 2. ROYALINER; derunder det danske Vaaben i et rundt kronet Skjold. Ei i Beskrivelsen. $\frac{3}{8}$ Sp. D.
- 799 1757. En Courant-Ducat. Af v. H. (von Haven), Stemplerne af W(Georg Wilhelm Wahl, Hofmedailleur). Adv. Kongens Hoved med Hjelm; Rev. en Krone, hvorunder XII. M. B. T. XVII. No. 12. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
- 800 — En Courant-Ducat. Af Samme. Adv. Jehovahs Tetragram, om hvilket tre dobbelte kronede F. og tre V.; Rev. som foregaaende. B. T. XVII. No. 13. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
- Efterat Kong Frederik 5 havde ladet indkalde og indsmelte alle de af Kong Frederik 4 i Aarene 1714—15—16 myntede Courantducater, lod han 1757 begynde at slaæ nye men af forandret Gehalt, nemlig 21 Karat fine og 75 Stykker paa 1 Mk. brutto. De udmyntedes med de to forskjellige Præg, som her ere anførte, i alle Aar fra 1757 til 1765.*
- 801 1758. En Species-Ducat. Af Samme. Stemplerne af A(rbien). Adv. Kongens blotte Hoved; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold paa en Klippe med Indskrift: EBEN-EZER. B. T. XVII. No. 15. Soothe No. 241.
- 802 — En Courant-Ducat. Af Samme. Som No. 799. B. No. 80. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
- 803 — En Courant-Ducat. Af Samme. Stemplerne af W(ahl). Adv. Kongens blotte Hoved; Rev. som foregaaende. B. No. 79. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

94 Danske Guldmynter. Fredr. V. (1759-Uden Aar).

- 804 1759. En Courant-Ducat. Af Samme. Samme Typ som foregaaende. B. No. 86. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
 805 1760. En Courant-Ducat. Ligeledes af samme Typ. B. No. 96. $\frac{4}{5}$ Sp. D.
 806 1761. En Courant-Ducat. Af W. (G. W. Wahl, Myntmester i Kjøbenhavn). Typ som foregaaende. Ei i Beskr. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

Denne Ducat synes at være den eneste større Mynt, der udmyntedes af Wahl, medens han forestod Mynten.

- 807 — En Courant-Ducat. Af K. (Hans Schiervén Knoph, Myntmester i Kjøbenhavn). Typ som foregaaende. B. No. 99. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 808 — En Courant-Ducat af samme Præg, men med et Stempelrift i Kronen, som liguer en Saug. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

Disse Ducater kaldes paa Grund af Stempelriftet: Ducaterne med Saugen i Kronen.

- 809 1762. En Courant-Ducat. Af Samme. Typ som næstforegaaende. B. No. 112. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

At der fra Aarene 1761 og 62 findes Courantducater baade af v. Hæven og Knoph, begge Myntmestere i Kjøbenhavn, hidrører fra, at de i disse Aar udmyntedes baade paa Kongens og paa Bankens Mynt, to forskellige Mynter i Kjøbenhavn.

- 810 1763. En Courant-Ducat. Af Samme. Typ som foregaaende. B. No. 124. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 811 — En Courant-Ducat. Af Samme. Typ som No. 800. B. No. 125. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 812 1765. En Courant-Ducat. Af Samme. Stemplerne af D. J. A(dzer). Typ som No. 803. Ei i Beskr. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 813 Uden Aar. En Species-Ducat. Adv. Kong Christ. VI's, Rev. Kong Frederik V's Brystbillede. B. No. 5. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

Denne Ducat, hvis Stempler ere forfærdigede af Arbien, udkom 1746 ved Frederik 5's Thronbestigelse.

- 814 — Afpræg i Guld af en enkelt Royalin. Adv. et kronet F. 5; Rev. 1 ROYALIN og derunder det danske Vaaben i et kronet Skjold. Ei i Beskr. $\frac{3}{8}$ Sp. D.

CHRISTIAN VII.

- 815 1771. En Species-Ducat. Af Medailleuren W(olff?) rime-
 ligviis præget paa den i dette Aar i Altona oprettede Mynt.
 Adv. en Vildmand holder et Skjold, hvorpaa Kongens kro-
 nede Navnechiffer; Rev. MON. AUR. ALTONAV. AD LEGEM
 IMPERII. B. T. XII. No. 15. (rar.)

- 816 — En Courant-Ducat. Af K(noph, Myntmester i Kjø-
 benhavn). Stemplerne af B. (Medailleur J. E. Bauert?)
 Adv. Kongens Brystbillede; Rev. i en Laurbærkrands: DEN.
 29. JANUARI, derom Kongens Valgsprog. B. T. XII.
 No. 12. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

Denne Ducat udkom i Anledning af Festen paa Kongens Fødselsdag d. A., og udkastedes blandt Folket paa Christiansborgs Slots Ridebane tilligemed hele og halve Kroner. Samme Dag indstiftede ogsaa Dronningen Mathilde-Ordenen.

DanskeGuldmynter. Christ.VII.(1775-UdenAar). 95

- 817 1775. En Christiansd'or. Adv. Kongens Hoved, hvorunder Aarstallet; Rev. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer, paa Hjørnerne af Jehovahs Tetragram; derom hans Valgsprog. Cfr. B. T. XIII. No. 4 (uden Aar). Soothe No. 242.

Disse Christiansd'or udmyntedes først 1773 og i større Mængde 1775, til lige Gehalt med de fremmede Louisd'or og Friderichsd'or, nemlig 21 Kar. 8 Gr. fine og 35 Stykker paa Marken. De vare ei bestemte til gangbar Mynt her i Landet, men til dermed at afbetale et udenlandsk Laan, som var contraheret i denne Mynt-sort. De udmyntedes ogsaa uden Aarstal.

- 818 1778. Afpræg i Guld af Stemplerne til en Toskilling, præget i Altona af Myntmesteren C. H. L. (Casper Henrik Lyng). B. T. XIII. No. 13. $\frac{3}{4}$ Sp. D.

- 819 1781. En Courant-Ducat. Af C. H. L. (Casper Henrik Lyng, Myntmester i Altona). Stemplerne af W(olff?) Adv. Kongens blotte Hoved; Rev. en Krone. B. T. XIII. No. 17. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 820 -1782. En Courant-Ducat. Aldeles som foregaaende, men med forandret Aarstal. B. No. 125. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 821 1783. Afpræg i Guld af en Otteskilling af H. J. A. B(ranth, Myntmester paa Kongsberg), B. No. 144. $\frac{7}{8}$ Sp. D.

- 822 --- En Courant-Ducat som No. 819, kun med forandret Aarstal. Cfr. B. No. 139. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 823 1785. En Courant-Ducat. Af D. C. L. (Didrik Christian Liebst, Myntmester i Altona). Som foregaaende, med forandret Aarstal. B. No. 152. $\frac{4}{5}$ Sp. D.

- 824 1791. En Species-Ducat. Adv. en Vildmand, støttet til en Kølle, holder i høire Haand et Skjold med det danske Vaaben, derover: MONETA. AUREA. DANICA, paa begge Sider af Vildmanden: 17—91; Rev. I. SPECIESDUCAT 23 $\frac{1}{2}$ KARAT 67. STYKKER I. MARK. BRUTO, indfattet i en ziirlig Ramme. B. Tillæg T. IV. No. 1.

I dette Aar indførtes disse nye Speciesducater, hvis Vægt og Føinhed, der angives paa selve Ducaten, endnu er uforandret.

- 825 1792. En Species-Ducat. Som foregaaende; med forandret Aarstal.

- 826 1794. En Species-Ducat. Ligeledes kun med forandret Aarstal.

- 827 1802. En Species-Ducat. Ligeledes kun med forandret Aarstal.

- 828 Uden Aar. En Christiansd'or. Af Medailleur W(olff?). Adv. CHRIST. VII. D. G. REX. DAN. NORV. V. G., Kongens Hoved, derunder: W(olff?); Rev. GLORIA EX AMORE PATRIÆ; Kongens dobbelte kronede Navnechiffer paa Hjørnerne af Jehovahs omstraaledede Tetragram. Ei i Beskr. Cfr. B. T. XIII. No. 4. (rar.)

96 Danske Guldmynter. Fredr. VI. (1827-1830).

FREDERIK VI.

- 829** 1827. En dobbelt Frederiksd'or. Af J. F. F. (Johan Friederich Freund, Myntmester i Altona); Stemplerne af Medailleur J. C(onradsen). Adv. FREDERICUS VI REX DANIE. Kongens Hoved, og under Halsen J. C(onradsen); Rev. 2 FREDERIKSD'OR 1827. Forneden: I. F. F(reund).
- 830** — En enkelt Frederiksd'or. Aldeles som foregaaende, kun at paa Reversen staaer: 1 FREDERIKSD'OR.
- 831** 1828. En enkelt Frederiksd'or. Af Samme, præget sammesteds; Stemplerne af Samme. Adv. aldeles som No. 830; Rev. det fuldstændige danske Vaaben i et kronet Skjold; ved Siderne I. FR—D'OR; forneden: F. 1828. F. (Friedrich Freund).
- 832** 1830. En dobbelt Frederiksd'or. Som foregaaende, men større, med forandret Aarstal, og ved Siderne af Vaaben-skjoldet: 2 FR—D'OR.

Senere ere udprægede dobbelte Frederiksd'or med et endnu sjældnere Præg med tvende Vildmænd som Skjoldholdere.

C. DANSKE OG NORSKE MYNTER.

VALDEMAR IV ATTERDAG.

Valgt og hyldet 1340. Død 1375.

- 833 (To Wittenpenninge?) + :WALDEMARVS: i Midten .|.|. ;
Rev. + :REX: DANORVM: i Midten et Kors. B. T. XXIV.
No. 12.
- 834-35 Samme Mynt, to lidet forskellige. B. T. XXIV. No. 4 og 5.
(2 Stykker).
- 836-38 Samme Mynt, lidet forskjellig. B. T. XXIV. No. 7, 9
og 20. (3 Stykker).

MARGRETHE.

Valgt til at forestaae Riget 1387. Død d. 28 October 1412.

- 839-40 To Bracteater med et kronet Hoved med udstaaende
Lokker. B. T. XXV. No. 8. og 9.

ERIK AF POMMERN.

Eneregent d. 28 October 1412. Afsat 1439. Død 1459.

Gurre.

- 841-42 ERICVS. DI. GRA. REX. D's'n', i Midten en Krone; Rev.
NONETA CASTRI GORGE; et lukket E (Munkeskrift) lagt
paa et Kors. B. T. XXVI. No. 24. (2 Stykker).
- 843-45 Samme Mynt, og to andre lidet forskellige. Cfr. B. T.
XXVI. No. 21. (3 Stykker. trit.)

Disse Mynter ere slagne paa Gurre Slot i det nordlige Sjøland, der blev bygget af Valdemar Atterdag.

Lund.

- 846-47 Adv. som foregaaende) (NONETA LVNDEINSIS, et E paa
et Kors. B. T. XXVI. No. 23. (rar.) (2 Stykker).

98 Danske og Norske Mynter. Erik af Pommern.

- 848 En mindre Sölvmynt (Firepenning?) $\text{ERICVS}^{\circ}\text{REX}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{S}^{\circ}\text{O}^{\circ}\text{N}$, en Krone)($\text{*HONETA}^{\circ}\text{LVNDENSIS}$, et Kors. B. T. XXVI. No. 9.

Denne og de følgende Mynter (No. 848-53) ere formodentligt af de i Myntforeningen med Høusestæderne 1424 omtalte "Firepenninge", der da allerede vare udkomne og for Fremtiden skulde gjælde 4 af de Huulpenge med Kronen, som vare i Danmark, og 2 af de nye, som skulde myntes og have en Løve til Tegn. (Kbhvn. Selsk. Skr. IX. pg. 704).

- 849-50 En lignende, men paa Rev. LVNDENSI. Ei i Beskr. (2 Stykker).
851-52 En lignende, men paa Rev. LVNDENS. B. T. XXVI. No. 1. (2 Stykker).
853 En lignende, men paa Rev. LVNDEN. Ei i Beskr.
854-55 Penning (af Kobber). MONETA LVNDEN (In nomine domi. B. T. XXVI. No. 10. (2 Stykker).

Nestved.

- 856-57 (Sterling?) Adv. som No. 848)($\text{HONETA}^{\circ}\text{NESTVED}$. B. T. XXVI. No. 3. (2 Stykker).

Disse ere rimeligviis af de under Kong Erik af Pommern omtalte gode "Nestvedske Sterlinger" eller "sjællandske Engelske". De gjaldt 3 lybske Penge.

- 858-60 Samme Mynt. (3 Stykker).
861-67 Penning (af Kobber). + MONETA NESTW (som No. 854. B. T. XXVI. No. 6. (7 Stykker. trit.)

Naar Myntning i Nestved er begyndt, og naar den er ophørt, vides ikke bestemt; men allerede 1407 nævnes i en Qvittering: "Mester Gherd Muntmester to Nestvede", og endnu 1480 nævnes i et Diplom: "Myntergaarden i Nestved", dog kan denne naturligviis godt have beholdt Navnet, efterat Anvendelsen var ophørt.

Odense.

- 868-71 Penning (af Kobber), af samme Typ som foregaaende, med forandret Omskrift. B. T. XXVI. No. 11. (4 Stykker. trit.)

Randers.

- 872-73 Penning (af Kobber). Typ som foregaaende med forandret Omskrift. B. T. XXVI. No. 8. (2 Stykker. trit.)

Stokholm.

- 874 Örtug $\text{ERICVS}^{\circ}\text{REX}^{\circ}\text{D}^{\circ}\text{S}^{\circ}\text{O}^{\circ}\text{N}$, i Midten et Skjold med de tre Kroner, lagt paa et Kors) ($\text{*HONETA}^{\circ}\text{STOCHOL}$, et rundt og lukket E lagt paa et Kors. Cfr. B. T. XXVI. No. 15. Brenner Tab. VI. No. 1. (rar.)

Unionskongernes svenske Mynter anføres under de danske som Stedemynter, slagne under Rigerens fælleds Konger.

Danske og Norske Mynter. Erik af Pommern. 99

875-77 Bracteater, med en Krone. Lidet forskellige. B. T. XXVI. No. 25-27. (3 Stykker).

Om disse Huulpenes Cours see ovenfor No. 848 Anm.

Det danske Myntvæsen var i hele denne Periode saaledes i Forfald, at udenlandsk Mynt, navnligt engelsk og Hansestædernes, saa godt som ene var courant her i Landet; deraf kan man forklare sig saadanne Myntbenænelser som de ovenfor No. 856 Anm. omtalte, saavel som det hele Myntsistem med Skillingen, Hvide og Penninge, der indkom fra Hansestæderne og aldeles fortrængte de ældre danske Benænelser. Under Erik vare de danske Mynter saa slette, at det selv i Danmark vakte en almindelig Misforståelse, hvilken Eriks Dronning Philippa skal have søgt at formilde ved — uden Kongens Vidende — at lade slaae bedre Mynt med de sædvanlige Stempler. (Holbergs Danm. Hist. I. pg. 617).

Af Erik af Pommerns Myntmestere nævnes: 1413 d. 30 Novbr. "Mester Gherit van Ghossen, Myntmester i Lund", maaskee den samme Geert, som 1407 var i Nestved. (see No. 861. Anm.)

MYNTER FRA WISBY PAA GULLAND,

omtrent fra denne Tid.

878 Adv. + moneta civitatis; Rev. + wis(bv)cen(s)is. Det gullandske Lam med en Glorie om Hovedet. Cfr. B. T. XXVI. No. 28. (rar.)

879 Adv. + monet s) (+ wis(bv)cen(s)is). Det gullandske Lam uden Glorie om Hovedet, men i Fanen et Kors. Cfr. B. Chr. II. T. V. No. 11. (rar.)

Disse to (No. 878 og 879) ere af det ældre sjældnere Slags, der ere større og af bedre Gehalt, end de senere, der sædvanligt benævnedes: svarte Gule o: de sorte gullandske Penge paa Grund af deres slette Gehalt.

880-84 Fem af de senere, mindre og af slettere Gehalt. B. Chr. II. T. V. No. 11 og 13. (5 Stykker. trit.)

CHRISTOPHER AF BAJERN.

Valgt 1439. Hyllet 1440. Død d. 4 Januar 1448.

885 Skilling. $\frac{1}{2}$ CRISTOFER'D'G' REX, DACIE; de tre Löver i et Skjold)($\frac{1}{2}$ GLORIA IN EXCELSIS DEO; det baierske Vaaben i et Skjold. Cfr. B. T. XXVII. No. 1.

886 Skilling. Som foregaaende, kun at Omskriften paa Adv. ei begynder med Kors, og at der paa Rev. findes Kors mellem Ordene. Cfr. B. T. XXVII. No. 2.

Disse Mynter (No. 885-86), der før have været antagne for Søslinger (o: Haleskillinger), ere hele Skillinger. Sølvetts daværende Værdi var nemlig saaledes, at et Led reent Sølv var 16 Sk. Danske; disse Mynter ere omtrent $7\frac{1}{2}$ lödige og veie $\frac{3}{8}$ Quintin Stykket; desuden veie de næsten lige med 3 af de samtidige Kors-

100 Danske og Norske Mynter. Christoph. af Baiern.

*hvide, om hvis Vardi der forlængst ikke er Tvivl, og som udmyn-
tedes omtrent til samme Lødighed. Dertil kommer, at der i en
Forordning af Kong Carl Knutson 1453 omtales hele danske Skil-
linger, der herefter skulde gaae for "tio Penningar" Stykket,
og at der i en Qvittering af 1459 udtrykkeligt nævnes "Kong
Christofers Skillinge" hvorved nødvendigt maa tænkes paa disse
Mynter.*

Malmö.

- 887 Korshvid. CRISTOF* REX* D* S* N*)(HON* MALMOIENS. B.
T. XXVII. No. 7.
888 En lignende, men mellem Ordene paa Adv. Kors. B. T.
XXVII. No. 6.
889-91 Tre lignende. (trili)
892-93 Korshvid. CRISTOFER* REX* DACIO*)(HONETA* HALHOIENS.
Cfr. B. T. XXVII. No. 13. (2 Exemplarer).
894-96 Tre lignende, lidet forskjellige. (trili)

Stockholm.

- 897 Örtug. KRISTOFER* REX*)(HONETA STOCHOL. Cfr. B. T.
XXVII. No. 17. Brenner T. VII. No. 2. (perrar.)

*Af Kong Christopher af Baierns Myntmestere kjendes nu kun
Johannes Mindel eller Myndel, der först 1440 og oftere i de
følgende Aar nævnes som Kongens Foged og Myntmester i Malmö.*

INTERREGNUM,

fra den 4 Januar, til den 28 September 1448.

- 898 (Skilling?) HONETA O (REGNI) DACIE, det danske Vaaben i
et Skjold) (GLORI(A* IN* E)XSELSIS* DEO, et aabent Skjold,
lagt over et stort Kors. Cfr. B. T. XXVII. No. 4. (rar).

*Denne Mynt er formodentligt en Skilling, da den er baade lidt
righaltigere og tillige lidt mindre vægtig, end de ovenfor for Skil-
linger antagne Mynter under Kong Christopher af Baiern, og alti-
saa omtrent af samme Vardi som disse. Desuden er dennes Typ
jo en ligefrem Efterligning af hines.*

- 899 Korshvid. *NOVA* REGNI* DACIE, i Midten en Löve)(som
No. 887. B. Chr. I. T. I. No. 8.

MYNTER AF KONGERNE AF DEN OLDENBORGSKE STAMME.

CHRISTIAN I.

Valgt d. 1 Septbr., hyldet d. 28 Septbr. 1448. Død d. 22 Mai 1481.

Valgsprog: Virtute monstrante viam.)*

Malmö.

- 900-1 Korshvid. *CRISTIERN'D'G'R'D' i Midten et kronet K (Munkeskrift)(HON HA⁰HOIENS. B. T. I. No. 10. (2 Exemplarer).
 902-4 Tre lignende; lidet forskellige.
 905-9 Fem lignende; den ene som B. T. I. No. 9. (triti).
 910 Korshvid. Som No. 900, kun at paa Adv. staaer: CRISTIERN'G'R'D'. Ei i Beskr.
 911-14 Korshvid. *CRISTIERN'R'D')(Rev. som foregaaende. B. T. I. No. 13. og tre lignende. (4 Stykker).
 915-16 Korshvid. CRISTIERN'REX:D')(HON) MA'HOIENS. Ei i Beskr. Cfr. B. T. I. No. 14; og en lignende med eet Punkt efter REX. Ei i Beskr.
 917-22 En lignende, uden Punkt efter REX. Som B. T. I. No. 14. (6 Stykker).
 923-24 Korshvid. *CRISTIERN'DEIG'R'D')(MON MALMOIENS. B. T. I. No. 15. (2 Exemplarer); og en Hvid med noget forskjellig Omskrift paa Adv., men trit.

Stockholm.

- 925 Örtug. *CRISTERNOS REX; i Midten et lukket C med en Punkt i)(HONETA STO'HOL'; tre Kroner i et Skjold, lagt over et Kors. B. T. II. No. 8. (rar.)
 926-29 Fire Bracteater (Blafferter? o: halve Hvide), i hvilke et kronet C. B. T. II. No. 1 og 3.
 930-33 Fire lignende.
 934 En lignende, med en Punkt indeni C.

Disse Bracteater anføres her, fordi de i Beskrivelsen henføres til denne Konge, og fordi man ei med Bestemthed kan anvise dem deres Plads; muligt ere de fra Kong Christian I, muligt tilhøre de endog Christian 3.

*) Dette saavel som de følgende Kongers Valgsprog ere tagne af den ovenfor anførte Suite af M. dailler over Kongerne af den oldenborgske Stamme (No. 560-71).

102 Danske og Norske Mynter. Johannes.

Af Kong Christian den Førstes Myntmestere i Malmö kjendes nu: Hans Mindel, der nævnes endnu 1449; 1467 var Henrik Dringenberg eller Dingelberg Myntmester i Malmö, og 1483 fik hans Søn, Mester Hans Dringenberg (eller som han ogsaa kaldes: Dingelberg) Quittering "for at have gjort Kong Hans Rede og Rigtighed for Told og Sagfald, oppebaaret i Malmö," allsaa formodentligt under Christian den Førstes Regjering. Med Hensyn til Mynternes Værdi under denne Konge findes i afslöde Etatsraad Langebeks Excerpter anført, at en Gylden i Aaret 1449 gjældte 21 Sk. dansk, og efter et andet gammelt Manuscript gik der 1467 18 Sk. dansk paa 1 Lod Sölc.

JOHANNES.

Fra d. 22 Mai 1481. Död d. 21 Februar 1513.

Valgsprog: Pro lege et grege.

- 935 En Joachimsdaler eller heel Gylden. Adv. IOHANNES. DEI. GRATIA. REX. DAC. Kongen staaende kronet, med Scepteret i höire og Rigsæblet i venstre Haand; Rev. MONET. ARGENT. REGNI. DACIE., de tre Löver i et kronet Skjold, lagt over et stort Kors. B. No. 13. T. II. No. 9. Madai No. 260. (rar. sed fusus).
- 936-37 Korshvid-norsk. Adv. HANS DGB NORWEI, et kronet h, bag hvilket et o; Rev. MONETA NORWEI, den norske Löve; og en anden lidet forskjellig, men detrit. Cfr. B. T. IV. No. 17 og 18. (2 Stykker).

Aalborg.

- 938-39 Korshvid. To lidet forskjellige. Adv. et kronet h; Rev. et aabent Skjold lagt over et Kors B. T. IV. No. 6 og 7. (2 Stykker).
- 940-44 Korshvide. Fem lidet forskjellige; ligeledes B. T. IV. No. 6 og 7. (5 Stykker).

Bergen.

- 945 Sösling. Adv. et kronet h; Rev. den norske Löve i et Skjold. B. T. IV. No. 15. (rar.)

Kjöbenhavn.

- 946-48 Skilling. Adv. det oldenborgske Vaaben i et mindre Skjold indeni et större, begge lagte over et stort Kors; Rev. de tre Löver i et Skjold. B. T. II. No. 11. (3 Exemplarer).
- 949-52 Samme Mynt. (4 Exemplarer).

Det et uden Tvivl disse ældre Skillinge, der omtales i Christian 3des Reces 1540 som "Firevide", hvortil de let imidlertid kunde være bletne opsatte, og som her bestemmes til fremdeles at gjælde 4 Hvide. Skillingernes Værdi i Forhold til den altid langt slettere Smaamynt forandredes nemlig ofte, for at de ei al-

Danske og Norske Mynter. Johannes. 103

deles skulde fortrænges af denne. Skillingen opsattes til 4 Hvide, ja under den følgende Konge endnu mere. Hvidene synes baade i Gehalt og Typ at have undergaaet mindst Forandring, og da de alle paa Rev. havde et Kors, kaldtes de i Almindelighed "Korshvide", hvilket Navn her er beholdt, for at de ei skulde forveksles med Hansestædernes ogsaa i Danmark courante "Wittenpenninge", der ligeledes kaldes Hvide, og med hvilke de ikke have Andet tilfældes end det oprindeligt fældes Navn.

- 953 Sösling. Adv. $\text{ioh}^{\text{s}} \text{* DEI * GR * REX DACI *}$, det oldenborgske Vaaben i et Skjold, lagt over et stort Kors; Rev. $\text{monETA * NOVA * HAF(NI)ENS'}$, de tre Löver i et Skjold. B. T. II. No. 14. (perrar.)

Er rimeligviis en af de i samme Reces omtalte To-Hvide.

Malmö.

- 954 Skilling. $\text{ioh}^{\text{us}} \text{ DEI GRA REX D(ACIÆ)}$; Rev. (Krone) $\text{monETA NOVA MALMOËNSIÆS}$, med Roser imellem Ordene; Typ som No. 945. B. T. II. No. 16.
- 955 Skilling. $\text{* ioh}^{\text{s}} \text{ DEI * GRA * REX DACIÆ}$ (Krone) $\text{monETA * NOVA * HALHOIENS *}$; Typ som foregaaende. Cfr. B. T. III. No. 8.
- 956 En anden lidet forskjellig og som det synes noget mindre (maaskee en To-Hvide).
- 957-60 Korshvid. Typ som No. 938. Adv. $\text{* ioheS}^{\text{9}} \text{D}^{\text{9}} \text{G}^{\text{9}} \text{R}^{\text{9}} \text{DACIÆ}$. B. T. III. No. 13-15. (4 Stykker).
- 961-65 Fem lignende og lidet forskjellige.
- 966-69 Fire lignende.
- 970-75 Korshvid. Adv. $\text{iohaeS D G R DACIÆ}$. Typ som No. 938. B. T. III. No. 19-22. (6 Stykker).
- 976-81 Sex lignende.
- 982 En lille tyk Sölvmynt (vog $\frac{9}{16}$ Lod)), med samme Typ som No. 957. B. No. 35. T. III. No. 13. (fusus)
- 983 Samme Mynt. (fusus).

Begge disse Stykker (No. 982 og 983) synes at være senere Afstøbninger af en yderst sjælden Mynt, af hvilken et præget Exemplar opbevares i det Kongelige Myntcabinet i Kjöbenhavn.

Af Kong Hans's Myntmestere kjende vi, som allerede ovenfor er omtalt, Mester Hans Dringenberg, der 1483 aflagde Regnskab som Myntmester i Malmö. I Aaret 1497 nævnes denne Mand tilligemed hans Fader, Henrik D., som Gaardeiere i Kjöbenhavn, og 1501 var Mester Johan D. (uden Tvivl den samme) Myntmester i Aalborg (ifølge Gildeskraaen for Guds Legems Gilde i denne By), hvor han formodentlig er bleven i denne Stilling under hele Kong Hans's Regjering, i det Mindste nævnes han endnu sammesteds 1525. — Ifølge et Excerpt af Langebek skal Daleren 1501 have været 2 Mk. danske.

104 Danske og Norske Mynter. Christ. II. (1515).

CHRISTIAN II.

Fra d. 21 Februar 1513. Forlod Danmark d. 20 April 1523.

Død d. 24 Januar 1559.

Valgsprog: Sic fuit in fatis.

- 984 1515. Skilling, præget i Malmö. Adv. Kongen staaende med Regalierne; Rev. det danske Vaabenskjold lagt over et stort Lilliekors. B. T. I. No. 8.

I Suhms nye Samlinger II. pag. 123 *haves en Instrux, dat. St. Petri Dag ad vincula 1513, for den nye Myntmester Dines Blicher i Malmö, ifølge hvilken han skulde mynte Skillingen og Hvide, hver Skilling til 3 Hvide o. s. v., og ibidem pag. 141 findes følgende mere udtvandede Instrux 1514 (Kjöbenh. Selsk. Skr. VIII. pag. 5) til Summe: at Nobeles skulle holde 23½ Karat fint Nobelguld, 16 Stkr. paa 1 Mk. cölnsk, da er Stykket = 6 Gylden. Rhinske Gylden skulle holde 18 Karat fint Nobelguld (o: 17⅜ Karat), 72 Stkr. paa 1 Mk. cölnsk. Sölvgyliden, hele og halve, skulle holde 14 Lod fin, 8½ og 17 Stkr. paa 1 Mk. cölnsk; Sølpenninge 12 paa en Gylden Slödige, 58 Stkr. paa en Mk. cölnsk; Skillinge, 24 Stkr. paa 1 Gylden, Glödige, 88 Stkr. paa 1 Mk. cölnsk; Hvide skulle holde 5 Lod fin, 220 Stkr. paa 1 Mk. cölnsk; Blafferte skulle holde 5 Lod fin, 496 Stkr. paa 1 Mk. cölnsk (sic); Smaapeninge skulle holde 4 Lod fin, 864 Stkr. paa 1 Mk. cölnsk. Denne nye Mynt var bedre end den ældre, hvorfor ogsaa den rhinske Gylden, der 1513 var opsat til 32 Sk., 1515 igjen nedsattes til 24 Sk.*

Skjönt ovenstaaende Instrux udtrykkeligt siger, at hver Skilling skal myntes til 3 Hvide, omtales dog allerede de 1515 udkomne Skillingen som "huer skeling fore V hvide regnendes" S. N. S. pg. 149; man maa altsaa antage, at der er bleven gjort Forskjel mellem gamle og nye Hvide.

- 985 1523. Joachimsdaler. Adv. Kongen siddende paa Thronen med Regalierne, Omskrift: hans Titel; Rev. det fuldstændige Rigsvaaben, i et kronet Skjold, Omskrift: + XPS: IHS: ELEGIT: ME: REGEM: POPVLO: SVO: 1: 5: 23. Cfr. B. T. III. No. 1. Madai No. 261. (fusus).

Denne Mynt har formodenligt været bestemt til at bruges af Kongen i Udlandet, hvor Klippingmynt og den danske Smaamylt ei vilde være courant. Den 20 April d. A. seilede Kongen fra Kjöbenhavn.

- 986-87 Uden Aar. En tyk Sölvmynt fra Malmö. Typ som No. 984. men mindre i Omfang og meget tykkere. Typ og Omskrift omtrent som B. No. 45. T. IV. No. 11, men mindre i Omfang. (2 Expl.) (fus.) hver 1⅓ L.

I det kongelige Myntcabinet opbevares tvende originale Exemplarer af lignende men endnu større og vægtigere Mynter, der synes at have kunnet gjælde som et Slags Gylden; ovenstaaende to Mynter, der ere raat støbte, have maaskee aldrig existeret som Mynt, men ere tykke Afstøbninger af en mindre Myntsort, hvilken — efter Stemplernes Omfang at dømme — med Rimelighed kan antages at have været en Sösling.

Danske og Norske Mynter. Christ. II. (Uden Aar). 105

988-89 Uden Aar. Skilling fra Malmö. Som No. 984, men uden Aar. B. T. V. No. 14. (2 Expl.)

990-92 — Samme Mynt. (3 Expl.)

993-94 — Sölv-Klipping. Adv. Kongen staaende med Regalierne; Rev. de tre danske Löver med udrakte Tunger og en opadböiet, kruset Hale. B. Christ. I. T. II. No. 9. (2 Expl.) (rar.)

Rimeligviis begyndte man först 1518 i Krigstiden at udmynte disse Klippinger, der prægedes af smalle Stænger med Skillingsstempler og i en saadan Mængde, at af de 436,234 Mark Sölv, man veed, at Jörgen Koch udmyntede fra 1518 til 1522, den største Deel udtrykkeligt siges at have været i Klippinge. Denne Klippingsmynt blev efterhaanden saa slet, at den vakte almindelig Misfornöielse og skaffede Kongen Ögenænet: Kong Klipping; den anføres endog blandt Grundene, hvorfor Rigsraadet opsagde ham Troskab; derfor var ogsaa deres Ommyntning en af Rigsraadets første Foranstaltninger efter Frederik I's Thronbestigelse.

De ovenansførte Klippinge (No. 993-94) ere af det første og bedre Slags, der siden efter Rigsraadets Brev (Danske Magazin II. pg. 126) skulde ommyntes til XIII Penninge.

995 — En Sölvmynt (Skilling?) fra Gulland. + SEVERIN + S + NORBI + S, i Midten Sören Norby's Vaabenskjold) (+ AGNE DEI MISERERE MEI, det gullandske Lam. Cfr. B. T. V. No. 4. (rar.)

Denne Mynt er i Störrelse omtrent som Skillingerne fra Kong Christ. II; men af endnu langt slettere Gehalt; men da man veed, at den dels er slagen i Krigsaarene, dels at den gullandske Mynt altid var meget slet, hvorover saa mange Klager ere opbevarede til vor Tid, feiler man vel neppe ved at antage den for en Skilling.

Som vi allerede ovenfor have omtalt, var Mester Hans Dringenberg rimeligviis under hele Kong Christian 2's Regjering Myntmester i Aalborg; men det Sted, hvor alle betydeligere Udmyntninger fandt Sted, var Malmö. Til Myntmester blev her 1513 Dionysius eller Dines Blicher beskikket; i Aaret 1518 omtales han som afgaaet, og allerede i Begyndelsen af s. A. nævnes Jörgen Koch fra Westphalen som hans Efterfølger, der, efter den 3 April (Langfredag) 1523 at have faaet Quittants af Kong Christian 2 for sin hele Udmyntning, vedblev under den næste Regjering at forestaa Mynten.

MYNTER, PRÆGEDE FOR ÆRKEBISPER I TRONDIJEM.

ERIK WALKENDORF (udvalgt 1516).

996 1519. Skilling. Adv. SANCTVS * OLAWS * R' * NORVEG' * 1519 (og en Bispehue), i Midten et Skjold, hvori et Kors og to Öxer; Rev. ERICVS DEI * GRA ARC'EPS NID'SEN, Ærkebiskoppens Familievaaben i et Skjold midt paa et stort Kors. B. T. I. No. 14.

106 Danske og Norske Mynter. Ærkebisk. i Trondh.

997 Uden Aar. Skilling. Typ og Omskrift omtrent som foregaaende. B. T. IV. No. 16.

OLUF ENGELBRECHTSÖN LUNGE (udvalgt 1523. Död landflygtig 1538).

998 Uden Aar. Skilling. Omtrent som foregaaende, men med Ærkebiskoppens forandrede Navn og Familievaaben paa Reversen. B. T. IV. No. 19.

999 — Skilling, lidet forskjellig fra foregaaende. B. T. IV. No. 20.

De af Rigsraadet og Kong Christian den Andens Tilhængere efter Kong Frederik den Førstes Död prægede Mynter findes nedenfor anførte paa d.tte Sted.

FREDERIK I.

Valgsprog: Nihil sine numine.

Ved sin Faders, Kong Christian I's Död 1481 havde Frederik faaet en Deel af Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen i Arv; for at faae disse Dele forenede med Kronen igjen lod hans Broder Kong Johannes ham indtræde i den geistlige Stand og studere i Cöln, hvor han erhvervede ham et Kannikedom, men uden Broderens Vidende forlod Frederik dette, vendte tilbage og antog 1512 som Hertug Regjeringen over sine Arvelande. De af ham som Hertug af Holsteen, før han blev Konge, udgivne Mynter findes nedenfor anførte blandt de holsteenske.

Valgt i Februar 1523. Kronet d. 10 August 1524. Död d. 3 April 1533.

1000 1523. X Hvide? Adv. ⁰FREDERICVS⁰ELECTVS⁰REX⁰DACIE⁰, Kongens Hoftebillede i Harnisk, men med blotet Hoved; ved Siderne Aarstallet: 2—3; Rev. DEO DVCE MILITES TRIVM⁰PHANT, de tre Löver i et Skjold, lagt over et stort Kors. Ei i Beskr. (rar.)

Denne Mynts Aarstal og Omskrift gjør det høist rimeligt, at den er en af de i Christian 3's Recces af 1540 omtalte: "Kong Frederiks X Hvide-Stykker, som kaldes Leierskillinger", hvilket Navn de formodentligt have faaet, fordi de vare bestemte for Armeen, der beleirede Kjöbenhavn. De skulde — ifølge Reccsen — herefter gjælde 3 Skilling.

1001 1524. VI Penning fra Landskrone. Adv. FRIDERIC 8 (ELEC)T 8 REX Z 8 (o: 24), det oldenborgske Vaaben i et kronet Skjold; Rev. MONET 8 NO 8 LAND8K..., de tre danske Löver i et bredt Skjold uden Krone. Ei i Beskr. (perrar.)

Ifølge Rigsraadets Befaling skulde Kong Christian 2dens anden og slettere Slags Klippingemynt ommyntes til VI Penninge, af hvilke — som alene denne Fortegnelse viser — en betydelig

Danske og Norske Mynter. Fredr. I. (1524). 107

Mængde udmyntedes paa forskjellige Steder. Den større og bedre Sort Klippinge ommyntedes til XIII Penninge. For hurtigere at udføre denne store Ommyntning, har man formodentlig udridet Hovedmyntens Virksomhed i Malmö ved ogsaa at lade mynte i Landskrone og Rodneby (cfr. No. 10-10). Af Rigsraadet fik Jörgen Kock strax Ordre at mynte Nobler, 23 Karat, 16 Stkr. paa Marken, og hele, halve og quart Gylden, 14 lödige, 8, 16 og 32 Stkr. paa Marken. Endnu samme Aar befalede Kongen Jörgen Kock og Myntmesteren i Ribe at slaae Nobler 23½ Kar., 16 Stkr. paa Marken; rhinske Gylden 18 Kar., 72 Stkr. paa 1 Mk.; Tomarker, Marker, halve Marker og Fireskillinger 14 lödige, 11, 22, 44, 88 Stkr. paa Marken; Fireheide 5 Lod 2 Green lödige 96 Stkr. og Heide 4 lödige 300 Stkr. paa Marken. Ved Ommyntningen af Christian 2dens Klippinge skulde den fjerde og sletteste Sort forbedres til 2 lödig og deraf myntes Penninge 960 Stkr. paa Marken. (K. S. S. l. c. pg. 10).

- 1002 1524. En lignende med en noget forandret Omskrift og et smallere Skjold paa Rev. B. T. V. No. 8. (rar. et trit.)
- 1003 — VI Penning fra Ribe. Adv. FREDERIC^o ELECT REX DACIÆ. Kongens Knæbillede med Scepteret og Rigsæblet, og foran hans Födder det oldenborgske Vaabenskjold; Rev. MONE NOVA RIPENSIS 152 8, de tre Löver i et kronet Skjold, lagt over et stort Kors. B. T. IV. No. 5. (perrar.)
- 1004 — VI Penning fra Aalborg. Adv. FREDERICVS: D: GRA: R: DACI, det oldenb. Vaaben i et kronet Skjold paa et stort Kors; Rev. MONETA NOVA ALBORGENSIS 152 8 (og et stort men utydeligt Myntmærke), de tre danske Löver i et Skjold uden Krone. Ei i Beskr. (perrar.)
- 1005 — En lignende, lidet forskjellig. Adv. FREDERICVS O D G^o REX DACIÆ^o; Rev. MONE * NOVA * AELBORGENSIS 152 8; Typ som foregaaende. Cfr. B. T. VII. No. 14. (rar.)
- 1006 — En lignende, men med Aarstallet paa Adv., og paa Rev. + MONETA^o NOVA^o ALEBORG. B. T. VII. No. 15. (rar.)
- 1007-10 — VI Penning fra Kjöbenhavn; Rev. MONE NOVA KOPENHAGE 24 og over Skjoldet med de tre Löver Myntmesterens Mærke: c*. B. T. I. No. 9 og 10. (4 Expl.)
- 1011-15 — Samme Mynt. (5 Stykker.)
- 1016-17 — VI Penning fra Kjöbenhavn med samme Myntmærke, men paa Rev. MONE NOVA HAFNENS. B. T. IV. No. 1, og en anden lidet forskjellig som B. T. IV. No. 2.
- 1018-20 — Samme Mynt, men paa Rev. begynder Omskriften med en Krone, og over det danske Skjold staaer Aarstallet: 24, hvorimod Myntmærket er anbragt ved Siderne af Skjoldet. B. T. I. No. 13. (3 Expl.)
- 1021 — En anden af samme Typ og med samme Myntmærke, men Omskriften paa Adv. deelt saaledes ved Kor-

108 Danske og Norske Mynter. Fredr.I. (1524-1526).

set: FRED—ERICV—SREXD—ACIE, og paa Rev. Ringe imellem Ordene og Aarstallet over Skjoldet: 2 8 (med det gamle Fiirtal). Ei i Beskr., Cfr. T. VII. No. 6.

1022-25 1524. VI Penning fra Malmö. Adv. og Rev. de samme Vaabenskjold som paa foreg. B. T. VII. No. 21. (4 Expl.)

1026-28 ——— En lignende fra Malmö med det fuldstændige Aarstal i Reversens Omskrift. B. T. VII. No. 17. (3 Expl.)

1029-32 ——— Samme Mynt. (4 Expl.) (triti).

1033 ——— VI Penning fra Ribe med de samme Vaabenskjold og det fuldstændige Aarstal i Omskriften paa Adv. B. T. VII. No. 10. (4 Expl.)

1034 1525. En Sölvafstøbning af en Nobel fra Ribe, aldeles som den nedenfor under No. 1056 beskrevne, med Undertagelse^A at her paa begge Sider af Kongens Brystbillede paa Reversen er anbragt Aarstallet: 15—25. (fusus) 1 $\frac{3}{4}$ L.

Da denne Mynt er en nyere Afstøbning maa Aarstallet være indtrykket i den Form, hvori den er støbt, saa meget mere som dette Aarstal staaer aabenbart i Strid med Kongens Titel: REX ELECTVS.

1035-36 ——— VI Penning fra Malmö. Adv. FREDERIC D G REX DACIE, det oldenborgske Vaaben i et kronet Skjold paa et stort Kors; Rev. (Krone) MONET * NO * MALM * 25 *, de tre Löver i et Skjold. Ei i Beskr. Cfr. T. VII. No. 1, og en anden lidet forskjellig, dog med utydeligt Aarstal.

1037-39 ——— VI Penning fra Ribe. Typ som No. 1033 kun med forandret Aarstal. B. T. IV. No. 15. (3 Expl.)

1040 ——— VI Penning fra Runnebye i Skaane; Rev. MONE \$ NOV \$ ROT \$ ENI * 25 * og Sören Norby's Familievaaben. B. T. VI. No. 13. (rar. trit).

1041-42 ——— Samme Mynt. (2 Expl.) (rar. detrit).

Norby's Vaaben, anbragt som Mynttegn, viser, at denne Mynt maa være præget i den korte Tid, da Norby af Kong Frederik I havde Sölveborg i Forlehning, hvortil Rodneby hørte.

1043 1526. Fire-Hvid fra Opslo. Adv. FREDRICVS * DEI * GRA * REX * NORV., det oldenborgske Vaaben i et lille Skjold, lagt paa Midten af et Kors over et større Skjold; Rev. (Krone) MONETA * NOVA * ANSLOIENSIS * 26, den kronede norske Löve i et Skjold. B. T. VI. No. 22.

St. Lucæ Evangelistæ Dag 1525 tillod Oluf Galde, Statholder over det Söndenfjeldske, Myntmester Hans Hansen i Opslo at mynte Fire-Hvide, 4lödige, 112 Stkr. à Mk. brutto, 30 Stkr. paa en rhinsk Gylden à 2 $\frac{1}{2}$ Mk. danske, men allerede 1526 bestemte han, at de kun skulde være 3 $\frac{1}{2}$ lödige, saa at den fine Mk. cölnsk udmyntedes til 17 istedetfor 15 rhinske Gylden.

1044 ——— To-Schilling fra Slesvig. Adv. $\overset{0}{0}$ FREDERIC $\overset{0}{0}$ D $\overset{0}{0}$ G $\overset{0}{0}$ DVX $\overset{0}{0}$ HOLSACIE $\overset{0}{0}$, Kongens Hoftebillede i Rustning med blot-

Danske og Norske Mynter. Fredr. I. (1527). 109

tet Hoved og Neldebladet i et Skjold forneden; Rev. **MONETA^{NOVA}_{NOVA}SLESVICENSIS**, de slesvigske to Löver i et Skjold, over hvilket Aarstallet: 26. B. T. VI. No. 19. (rar.)

1045 1527. VI Penning fra Malmö. Typ som No. 1022. Cfr. B. No. 83; dog har denne paa Rev. rigtigt: **MONETA**. (rar.)

1046-47 1528. Fire-Hvid fra Opslo. Typ som No. 1043, dog paa Rev.: **ANSLOENSIS** og fuldstændigt Aarstal: 1528. B. T. V. No. 9; og en lignende med: **ANSLOIENSIS** paa Rev. Cfr. B. T. V. No. 10. (rar.)

Den norske Mynt blev efterhaanden meget slet og fremkaldte mange Klager; udenfor Norge vilde man ei modtage den, og i Landet selv havde den som oftest en tvungen Cours, saaledes har man endnu fra 1551 et kongeligt aabent Brev, "at Fire-Hvidene, som man egenmægtigt i Norge havde sat ned til To-Hvide, skulde fremdeles gjælde Fire-Hvide og 36 Stkr. af dem en Joachimsdaler".

Af et Brev fra Jörgen Kock til Eske Bille af 1530 sees, at Sølvet var steget saa meget i Priis, at "Mynten har ligget stille nu paa tredie Aar", og at hiin ikke da havde Befaling at mynte uden Stkr. paa 2 Mk., 1 Mk. og 8 Sk., alle 14 lödige og 4 Mk. brutto 11, 22 og 44 Stkr.

1048 1532. En Joachimsdaler. Adv. Kongens og Dronningens mod hinanden vendte Brystbilleder, i Afsnittet: **FRIDERICVS: ET. SOPHIA: D: G: REX ET. REGINA DANIE**; Rev. **IN · MANV. DOMINI · OMNIS · POTESTAS · TERRE***. 15 · 32. det oldenborgske og delmenhorstiske Vaabenskjold holdes af en Genius midt imellem de tvende Rigsvaabener og 5 Provindsvaabenskjolde. B. T. IX. No. 4. Madai No. 265. (fusus). 2 L.

1049 — En Sölvmynt, af lignende Præg, men meget mindre. B. T. IX. No. 1. (fusus). $\frac{7}{8}$ L.

1050 — Fireskilling fra Kjöbenhavn. Adv. Kongen siddende paa sin Throne med Regalierne; Rev. de tre danske Löver i et kronet Skjold, ved hvis Sider Aarstallet: 3—2 (det sidste udslidt). B. T. VIII. No. 1.

Da Christian 2 i Novbr. 1531 landede i Norge som Prætendent, kom Frederik 1 i en saadan Forlegenhed, at han med Rigsraadets Tilladelse udstødte den Befaling, at alle Guld- og Sølvkar i Landets Kirker skulde udlereres og udmyntes (Mscript); ligeledes finder man fra Aaret 1532 meget slette Mynter, blandt andre en Klippingmynt, der dog maaskee er et ikke udført Project, da man kun kjender eet Exemplar af den. Da Christian 2 maatte overgive sig den 1 Juli 1532 var Forlegenheden forbi, og Mynten begyndte strax at blive bedre.

1051-52 Uden Aar. Fire-Hvid fra Bergen. Adv. (Krone) **FREDRIC DEI GRA. REX · NORI**, den norske Löve i et Skjold; Rev. **MON. NOV. BERGEN.**, det oldenborgske Vaabenskjold,

110 Danske og Norske Mynter. Fredr.I. (Uden Aar).

lagt paa et stort Lilliekors. Cfr. B. T. VIII. No. 9 og 10.
(2 Expl.)

1527 tillod Statholder Vincents Lunge Myntmesteren Hans Hansen i Bergen at slaae 4½ lodige Fire-Hvide, 126 Stkr. à Mk. brutto; Kongen forbød det 1529, men 1530 tillod han igjen Myntningen i Bergen, dog "efter samme Korn og Payement som i Danmark".

1053 Uden Aar. Fireskilling fra Malmö. Typ som No. 1050. B. No. 121. T. VIII. No. 8.

1054 — En lignende, men Indskriften paa Rev. er her: MONETA:NOVA MALMAOGENSIS. Ei i Beskr.

1055 — En dobbelt Penning, Bracteat af slet Gehalt med et kronet F. B. T. VIII. No. 16.

1056 — Sølvaftøbning af en Guldmynt. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. MONETA:NOVA:AVREA:RIPENSIS, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold. B. T. III. No. 2. (fusus et cælatus) 2½ L.

At Kongen i Omskriften paa Adv. kaldes: REX ELECTUS, riser, at denne Mynt ei kan være yngre end 1524. I dette Aar ved man ogsaa, at Kongen befalede Jörgen Kock og Myntmesteren i Ribe at slaae Nobler; om de udkom, vides ikke; til Nobler, udmyntede af Jörgen Kock, findes intet Spor, men af Stempler til Nobler fra Ribe har man fundet Sølvaftøbninger; intet Exemplar i Guld er opbevaret, muligt at kun saa ere udmyntede og at disse paa Grund af deres Righaltighed ere forsvundne.

1057 — En Sølmynt fra Ribe (Gylden?). Adv. Kongen siddende med Regalierne paa Thronen; Rev. *MONETA*NOVA *RIPENSIS, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold. B. T. VIII. No. 7. (fusus). 1½ L.

Paa Rigsdagen 1523 raadede Rigsraadet Kongen til at ansætte en Myntmester i hvert Land og lade ham mynte for Alle og Enhver, og i de følgende Aar nævnes en heel Deel Myntmestre. Hovedudmyntningerne foretoges i Malmö, Kjöbenhavn og Ribe. I Malmö vedblev Borgermester Jörgen Kock at forestaae Mynten, og tiltog i Anseelse og Indflydelse; Frederik I slog ham til Ridder og forlenede ham med Borreby, og i Rigsraadets Brev 1525 nævnes Myntergaarden i Malmö blandt de flere større Slotte og Byer, som skulle bestæses. Af Forhandlingerne paa Rigsdagen i Odense 1526 sees, at Mynten i Malmö var "af Kongen forpan- tet", de andre derimod "efter hans Naades Villie", og at Kongen ei havde Midler til at indløse den, hvilket Rigsraadet tilraadede. Rimeligviis har Jörgen Kock havt den i Pant og beholdt den under hele Frederiks Regjering (Ny danske Mag. 5 Deel pp. 19, 97, 102 og 115). — 1523 var Berndt Buske Kong Frederiks Myntmester og 1526 nævnes han som Myntmester i Kjöbenhavn. Indtil 1525 var Mester Hans Dringenberg Myntmester i Aalborg, og blev i dette Aar uden Triel voldsomt afsat, thi hans Eftermand Jörgen Dreuck forlangte s. A. af Magistraten: "at der skulde overlades ham et Huus til Mynten, at den Myntmester, der nu er, affordres hans Stempler, som enten maatte gjemmes paa Raadhuset eller slaaes i Stykker, saa og at han og hans Folk beskjærnes for Overfald, at man ikke efter

Danske og Norske Mynter. Grevens Feide. 111

Trudsel omgaaes med ham som man havde gjort ved Tolderen". 1532 omtales Jörghen Drävers som Myntmester i Husum og 1533 lod Anders Bilde af ham slaae XXI Nobler, vog 60 Lod mindre end 1 Quintin (Mscript) og en tyk Nobel vog 3 Lod 1 Quintin Guld (Langebeks E.c.c.) — Af de norske Myntmestere ere ovenfor omtalte Mester Hans i Bergen, og Hans Hansen i Opslo, desuden nævnes i Saml. til det norske Folks Sprog og Hist. I. pg. 511: Jacob Schult som Ærkebispens Myntmester i Trondhjem d. 25 April 1529.

MYNTER PRÆGEDE AF RIGSRAADET OG AF KONG CHRISTIAN II's PARTI.

för og under Grevens Feide (1533-1535).

- 1058 1533. Toskilling fra Malmö. Adv. (Krone) SENATVS O REGNO DANIE O, de tre danske Löver i et Skjold; Rev. MONETA O NO MALMO O 1533, et stort Skjold, lagt over et Kors, og midt paa Korset et mindre Skjold, hvori to Löver (Slesvigs Vaaben?). B. Fr. I. T. VIII. No. 5. (perrar.)
- 1059 1535. Fireskilling. Adv. IMMERITI CARCERIS APVD. HOLSATAS, Christian II siddende paa Thronen med Regalierne; Rev. MO CHRISTERNI DAN SVE NOR REGIS, de tre danske Löver i et kronet Skjold, ved hvis Sider Aars-tallet: 3—5. B. Chr. II. T. III. No. 14. (perrar.)
Efterat Kong Christian d. 1 Juli 1532 var tagen til Fange og sendt til Sönderborg paa Als, søgte som bekjendt Grev Christopher af Oldenburg ved Lybekkernes Hjälp at befrie ham og vinde Landet tilbage for ham. Denne saavel som følgende ere af Grev Christophers Mynter.
- 1060 — Fireskilling fra Malmö; Rev. MONETA. NO. MALMOGENSIS XXXV. B. T. III. No. 12, dog holder Kongen paa Mynten et Scepter. (rar.)
- 1061 — Fireskilling. Adv. CHRISTERNVS D G REX DACI. 1535, Chr. II. siddende paa Thronen; Rev. CHRISTOPHORVS COMES OLDENBUR, Oldenburgs og Delmenhorsts Vaaben i et kronet Skjold. Cfr. B. Chr. II. T. III. No. 7, men forskjellig.
- 1062 Uden Aar. Fireskilling, med Kongens Titel fuldstændigere paa Adv. og uden Aarstal; Typ som foregaaende. B. Chr. II. T. IV. No. 4.
- 1063 — Fireskilling, lidet forskjellig fra foregaaende. B. ibidem No. 5.

Disse Mynter ere rimeligviis myntede af Jörgen Kock, som spillede en Hovedrolle i Grevens Feide.

I Opslo har Kong Christian formodentligt under sit Ophold i Norge ogsaa ladet mynte; thi i et Brev, dat. Opslo d. 24 Novbr. 1531 bevidner han: "at have anmaant for et kjerligt Laan Hr. Mogens Gyldenstjernes Mynteredskab og Myntemester", hvilke han forpligter sig til "at lade indkomme igjen paa Aggershuus" uden al Argelist, "naar han det af os begjerer".

CHRISTIAN III.

1534. Død d. 1 Januar 1559.

Valgsprog: Fiat voluntas tua, domine.

- 1064 1535. Otteskilling. Klipping, præget i Aarhus; kun med Præg paa den ene Side, nemlig: C, i hvilket et Klöverblad med lige Stilk; derunder det holsteenske Neldeblad, med Aarstallet 3—5 paa begge Sider. B. T. II. No. 3. (perrar.) $\frac{1}{8}$ L.
- 1065 — Fireskilling. Klipping, ligeledes præget i Aarhus. Adv. C, hvori et Klöverblad med lige Stilk; Rev. 3. 5. B. T. II. No. 4. (rar.) $\frac{1}{16}$ L.
Disse Klippingmynter ere at ansee som Nødmynter, udkomne under Krigen, og synes at være af de i Kjöbenh. S. S. VIII. pg. 14 omtalte Klippinge, der udmyntedes i Aarhus og havde et Klöverblad med lige Stilk til Myntmærke.
- 1066 — Tomark. Adv. O° CHRISTIAN O° D O° G O° E O° REX O° DACIÆ O° og et Klöverblad med lige Stilk; i Midten Kongens Brystbillede med blottet Hoved; Rev. : MONETA : NOVA : REGNI : DACIÆ : og samme Klöverblad; i Midten de tre Löver i et kronet Skjold, ved hvis ene Side 35. Cfr. B. T. I. No. 2. Cfr. Madai No. 266. (rar.) 1 L.
- 1067 — En Mark. Typ som foregaaende, men med Aarstallet 15—35 paa Adversen paa begge Sider af Kongens Brystbillede. Cfr. B. T. I. No. 7.
- 1068 — En anden (Mark) lidet forskjellig, uden Punkter mellem Ordene paa Rev., ellers omtrent som B. T. I. No. 9.
- 1069 — En anden (Mark) lidet forskjellig, navnlig ved Myntmærket. Ei i Beskr.
Man veed bestemt, at meget ringhaltige ($6\frac{1}{2}$ lødige) Tomarker og Marker med dette Aarstal ere udmyntede i Roeskilde, og at disse maae ansees for en Slags Nødmynt; men af ovenstaaende Mynter synes kun No. 1068 at være af saa slet Gehalt, de andre synes idetmindste paa Probeersteen at være meget finere. — Borgerkrigen havde iøvrigt ødelagt Landet i den Grad, at den egentlige danske Mynt (ikke Hertugdømmernes) maatte opsættes til det dobbelte af den lübske; i Aaret 1534 udmyntedes saaledes af de slette danske Fireskillinger 62 til 75 Stkr. af Marken, medens de bedre slesvigske II Schillingen kun udmyntedes 59 Stkr. af Marken.
- 1070 — Firehvid fra Opslo. Adv. CRISTERN D^{I} D^{I} GHERES NORVE, det oldenborgske Vaaben i et mindre indeni et større Skjold, lagt over et stort Kors; Rev. (Krone) MONETA : NOVA : ASLOENSIS 1535, den kronede norske Löve i et Skjold. B. Chr. II. T. VI. No. 3. (rar.)
- 1071 — Fireskilling fra Aarhus. Adv. CRISTIANUS. D : G. ELECT. REX. DACIÆ, Kongens Brystbillede; Rev. MONETA. NOVA. ARHVSIIENSIS, det danske kronede Vaabenskjold, ved hvis Sider: 3—5. B. T. IV. No. 9.

Danske og Norske Mynter. Chr.III. (1535-1536). 113

- 1072 1535. Samme lidet forskjellig, nemlig paa Rev. ARHVS-
ENSI. Ei i Beskr.
- 1073 — Samme lidet forskjellig, nemlig paa Adv. CRISTIANI
etc. REX : DAC. B. T. IV. No. 11.
- 1074-76 — Fireskilling fra Kjöbenhavn. Omskrift paa
Adv. som foregaaende; Rev. MONETA : NOVA : HAFNIENSIS
Typ som foregaaende. B. T. II. No. 5. (3 Expl.)
*Disse Mynter ere enten slagne udenfor Kjöbenhavn eller først
i det følgende Aar med det ældre Aarstal, efterdi Kjöbenhavn
først overgav sig til Christian 3 d. 29 Juli 1536.*
- 1077-78 — Fireskilling fra Ribe. Adv. CRISTIANI etc. REX
DACI; Rev. MONETA : NOVA : RIPENSIS. Typ som fore-
gaaende. B. T. IV. No. 2. (2 Expl.)
- 1079-82 — Fireskilling fra Roeskilde. Typ som foregaa-
ende. Med Variationer: DACIE og DA; Rev. MONETA
NOVA ROSKILDNSIS. B. T. III. No. 12 og 17. (4 Expl.)
- 1083-87 — Samme Mynt med Variationer: DACIE, DACI
og DA, og paa Rev.: ROSKILDNSI og ROSCILDNSI; paa
den ene ogsaa: MONETA NOAV (sic). B. T. III. No. 1,
7 og 8. (5 Expl.)
- 1088 — En Mynt fra Wisby. Adv. *AGNE O DEI O MISE-
RERE O MEI, det gullandske Lam; Rev. *MONETA O WIS-
BEENSIS, det oldenborgske Vaaben i et Skjold, ved hvis
Sider Aarstallet: 3—5. Ei i Beskr. Cfr. T. IV. No. 16.
- 1089 1536. Toskilling fra Aarhuus. Adv. Kongens Titel og
Knæbillede i Harnisk; Rev. : MONETA : NOVA : ARHVSISNSI.
36: , det danske og norske Vaaben og et Kors i tre Skjolde,
satte i Trekant, mellem dem: c. r. d. B. T. V. No. 8.
- 1090-93 — Toskilling fra Kjöbenhavn. Typ som foregaa-
ende; Rev. MONETA. NOVA. HAFNIENSIS (med smaa Va-
riationer). Cfr. B. T. IV. No. 21. (4 Expl.)
- 1094-98 — Skilling fra Kjöbenhavn. Adv. CRISTIAN D.
G. REX. DANIE. ET. n., Kongens kronede Brystbillede;
Rev. MONETA NOVA HAFNIENSIS, de tre Löver i et kro-
net Skjold, ved hvis Sider Aarstallet: 3—6, (med liden
Variation 4 Expl.) og en med Indskrift paa Adv. DACIE.
Ingen af dem aldeles i Beskr. cfr. B. T. IV. No. 25.
(5 Expl.)
- 1099-1100 — Toskilling fra Ribe. Typ som No. 1089 med
den forandrede Omskrift: RIPENSIS. B. T. V. No. 5.
(2 Expl.)
*Disse To- og Enskillinger ere endnu saa slette, at de maae
ansees for et Slags Nödmünter.*
- 1101 — En Mynt fra Wisby. Som No. 1088 med foran-
dret Aarstal og paa Adv.: m istedetfor: MEI. B. T. V.
No. 12.

114 Danske og Norske Mynter. Chr. III. (1537-1544).

- 1102 1537. Joachimsdaler eller Species. Adv. Kongens Titel; i Midten hans kronede Brystbillede med Scepteret i højre og Sværdet i venstre Haand; Rev. MONETA † NOVA † REGNI † DANIE: †.; det fuldstændige danske Vaaben i et kronet Skjold, over hvilket Aarstallet; 3—7. B. T. V. No. 20. Madai No. 266. (rar.)

Dette Stykke er af den bedre Mynt, som man nu søgte at indføre istedetfor den slettere under Krigen udgivne.

- 1103 — En Mynt fra Slesvig (maaskee 2 Schilling lübsch). Adv. CRISTIANVS. D. G. DVX. HOLSACIE; Kongens Knæbillede i Harnisk med Sværdet i højre Haand og blottet Hoved og det holsteenske Neldeblad i et lille Skjold forneden; Rev. MONETA † NOVA † SLESVICENSIS., de to Löver i et Skjold, hvorover: .37. B. T. VII. No. 2.

Søndagen efter St. Lucæ Ev. Dag d. A. udkom en Forordning, der blev noget forandret og først synes at være traadt i Kraft ved Recessen af 1540. Ved hin nedsatte Kongen al sin egen tidligere Mynt til halv Værdi og befalede at slaæ nye Hvide og Penninge, som og at en rhinsk Gylden eller Joachimsdaler ei maatte væexles eller tages for mere end 3 Mark danske; ved denne bestemtes, at alle danske Hvide, To-Hvide og Fire-Hvide skulde beholde deres Værd som forhen, og alle andre danske Mynter sættes efter den, saaledes: "først skulde de gamle dobbelte Skillingsstykker herefter gjælde 4 Hvide; dernæst Kong Frederiks halve Marker og Fire-Skillinger herefter 4 og 2 Skillinger; hvorimod Frederiks Søslinge og XIV Penningsstykker skulde beholde deres Værdi uforandret. Item Kong Frederiks X Hvide (Leyerskillinger) skulde herefter gjælde 3 Skilling. Kong Christians egen Mynt nedsattes: Tomarker til 12 Sk., Marker til 6 Sk., Fire-To- og Enskilling til 4, 2 og 1 Hvid. Gyldener skulde gjælde 3 Mk., hver Mk. regnet til 16 Sk. danske og ikke kaldes liden Mark eller stor Mark som hidtil skeet er". 1541 Søndagen Oculi udgik et aabent Brev til Norge af selv samme Indhold som denne Reces.

1540 fik Guldsmedene Ordre, at det Sölv, de forarbejdede, skulde være 14½ lüdigt, og at de skulde sætte baade deres eget og Byens Mærke derpaa.

- 1104 1541. Mark-dansk. B. T. VII. No. 7. (perrar.)

Denne og alle følgende Mynter af denne Konge, ved hvilke Forandringerne ikke udtrykkeligt ere anførte, have eens Typ, nemlig samme som følgende Otteskilling, med Undtagelse af den Forskjellighed, der følger af den forskjellige Værdi og det forandrede Aarstal. Paa dem alle staaer: "Mark eller Skilling Danske" og de som norsk Mynt anførte kaldes kun saaledes, fordi de paa Adv. have det norske Vaabenskjold istedetfor det danske.

1541 blev Poul Fechtel Myntmester og begyndte strax at sætte Myntens Værdi paa den; Mynternes Gehalt forbedredes meget ved den Myntordning, der udgaves i Kjöbenhavn Tirsdagen efter Crucis 1541, ifølge hvilken Marker, halve Marker og Fireskillinge herefter skulde være 15 lüdige og udmyntes 24, 48 og 96 Stkr.

Danske og Norske Mynter. Chr.III. (1541-1545). 115

à Mk. brutto; Skillinge og Hvide skulde være 4 lødige, à Mk. brutto 106 og 318 Stkr.; Penninge 2 lødige og af hvert Lod brutto 48 Stkr. For de 15 lødige Myntsorter skulde Myntmesteren i Løn, Omkostninger og Afgang have 1 Mk. danske pr. Mk. fin; for de 4 lødige 2 Mk. danske og for Penningene 6 Mk. danske.

- 1105 1541. Otteskilling-dansk. Adv. CHRISTIANVS • D^{IX} G • DANIE, de tre Löver i et kronet Skjold, lagt over et stort Kors; Rev. NORWE. SLAVO. GOTOR. Q. REX; i Midten: + 8 + SKILLINCK DANSKE. + 1541 + Ei i Beskr. (rariss.)
- 1106 — Fireskilling-dansk. Typ som foregaaende. B. T. VII. No. 8. (rar.)
- 1107 1542. Skilling-dansk. B. T. VII. No. 9.
- Paa denne saavel som paa alle følgende Toskillinge og Skillinge af denne Konge staar i Omskriften paa Rev.: VANDA istedetfor SLAVO paa de større Mynter.*
- 1108 1544. Mark-dansk. B. T. VII. No. 12. (perrar.)
- 1109 — Otteskilling-dansk. B. T. VII. No. 13. (perrar.)
- 1110 — Fireskilling-dansk. B. T. VII. No. 15. (rar.)
- 1111-12 — Skilling-dansk. B. T. VII. No. 17. (2 Expl.)

I den Myntordning, der udstødtes fra Kjöbenhavn Löverdugen efter Matthæi ap. 15:14 til den yngre Jörgen Kock, Kongens Myntmester i Norge forandrede Bestemmelserne af 1541 saaledes, at Marker, halve Marker og Fireskillinge, skjönt af samme Vægt, kun skulde være 14½ lødige; Skillinge skulde være 4 lødige, à Mk. brutto 118 Stkr.; Hvide 3½ lødige, à Mk. brutto 314 Stkr. — De norske Mynter udmyntedes af Sölv fra det Golmsbergske Bjergværk; men allerede den 4 Octbr. 1546 befalede Kongen, at Mynten i Norge skulde ophøre og Sölvet bringes til Kjöbenhavn.

- 1113 1545. Species for Hertugdömmene Slesvig og Holsteen. Adv. CRISTIA. D: G. REX. DANI. DVX. SL. Z. HOL. Kongens Hoftebillede i Rustning med Fjederhat paa, holdende med den ene Haand om Sværdfæstet; Rev. MO. DVCATW. SLES-VICE. Z. HOL., det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold, ved hvis Sider Aarstallet: 4—5. B. T. VII. No. 19. Madai No. 2657. (rariss.)
- 1114 — Mark-norsk; med det norske Vaaben i et kronet Skjold paa Adv. B. T. IX. No. 3. (perrar.)
- 1115 — Toskilling-dansk. Adv. *CHRISTIA. 3. D. G., tre Vaabenskjolde (med det danske og norske Vaaben og et Kors) satte i Form af et Klöverblad; imellem dem en Triangel, hvori tre Klöverblade; Rev. DANIE. NOR. VANDA. GO. Q. REX¹; i Midten: + 11 + SKILLINCK DANSKE. + 45 +. B. T. IX. No. 5. (perrar.)
- 1116 — Skilling-dansk. B. T. IX. No. 7.
- 1117 — Sechsling for Hertugdömmene. Adv. CRISTIA. D. G. REX. DAN., som Myntmærke en Lillie; i Midten det

116 Danske og Norske Mynter. Chr.III. (1546-1554).

holsteenske Neldeblad i en kunstig Indfatning; Rev. mo.° mo.
 DVCATV. SLF (sic). z. HO^o, Slesvigs Vaaben, to Löver,
 i et Skjold, ved hvis Sider Aarstallet: 4—5. Ei i Beskr.
 (perrar.)

- 1118 1546. Species-norsk. Adv. Kongens kronede Brystbillede med Regalierne; Rev. den kronede norske Löve. B. T. IX. No. 9. Madai No. 267. (perrar.)
- 1119 ——— Mark-norsk. B. T. IX. No. 12. (perrar.)
- 1120 ——— Fireskilling-dansk. B. T. IX. No. 13. (perrar.)
- 1121-22 ——— Skilling-dansk. B. T. IX. No. 14. (2 Expl.)
- 1123 ——— Sechsling for Hertugdømmerne. Adv. CHRISTIA. D. G. REX. DANIE, som Myntmærke en Fane; Rev. mo.° mo. DVCATV. SLES. z. HOLSA. Typ omtrent som No. 1117. B. T. X. No. 3. (rar.)
- 1124 ——— Penning af Kobber. Adv. de tre Löver i et Skjold; Rev. I. PENNING. 46. B. T. X. No. 2. (rar.)
- 1125 1547. En Species for Hertugdømmerne med en Lillie som Myntmærke. Adv. Kongens Brystbillede med Fjederhat; ved Siderne: 15—47; Rev. mo. DVCATV. SLESVICE. z. HOLSA. Det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold. B. T. VIII. No. 5. (rar.)
- 1126 ——— En halv Species af samme Typ; men paa Rev. DVCATW. Cfr. B. T. X. No. 6. Ei i Beskr. (rariss.)
- 1127 ——— Skilling-dansk. B. T. X. No. 8.
1547 gik der ifølge et Manuscript 24 Sk. danske paa et Lod Sølv; ligesom der og i et andet Document af d. A. omtales som Mynt: en Skjærv = $\frac{1}{2}$ Penning.
- 1128-29 1548. Skilling-dansk. B. T. X. No. 9. (2 Expl.)
- 1130-32 1549. Skilling-dansk. B. T. IX. No. 8. (3 Expl.)
- 1133 1550. Skilling-dansk. B. T. X. No. 14.
- 1134 1551. Skilling-dansk. B. No. 172.
- 1135-36 1552. Skilling-dansk. B. T. X. No. 15. (2 Expl.)
- 1137 1554. Mark - dansk. Adv. CHRISTIANVS 3 etc.; Rev. GOTOR etc. B. T. X. No. 16. (perrar.)
- 1138 ——— Mark-dansk; paa Adv. blot: CHRISTIANVS (ikke: 3) og paa Rev. GOTO, foruden nogle mindre Forskjelligheder. Ei i Beskr. (rariss.)
- 1139 ——— Fireskilling-dansk. B. T. X. No. 18. (rar.)
- 1140 ——— Skilling-dansk. B. T. X. No. 19. (detrit.)
- 1141 ——— En Sölvmynt fra Gulland. Adv. CHRISTIANVS. D. G. DANOR. GO REX. De 3 Löver i et kronet Skjold, ved Siderne: 5—4; Rev. MONE NO INSULÆ GOTLANDT, det gullandske Lam. B. T. XI. No. 3.
- 1142 ——— En lignende, næsten af Kobber. Adv. blot DANOR' REX. B. T. XI. No. 2.
- 1143 ——— En mindre, slet Sölvmynt fra Gulland af lignende Typ. B. T. X. No. 20.

Danske og Norske Mynter. Chr. III. (1555-Ud. Aar). 117

- 1144 1555. Mark-dansk. B. T. XI. No. 4. (perrar.)
 1145 — Skilling-dansk. B. T. XI. No. 5.
 1146-47 1556. Skilling-dansk. B. T. XI. No. 6 og 7.
 (2 Stykker, forskjellige).
 1148 1557. Toskilling-dansk. B. T. XI. No. 9.
Paa denne og alle de følgende Toskillinger af denne Konge er det danske Vaabenskjold paa Ad. lagt over et zierligt Kors, hvis Arme ende sig i Lillier.
 1149 — Toskilling-dansk. Typ som foregaaende; men paa Adv. DAN, og paa Rev. GOTO:Q. og i Midten: +11+ SKILLINCK DANSKE o, foruden nogle mindre Forskjelligheder. Ei i Beskr. (rar.)
 1150 — Skilling-dansk. B. T. XI. No. 12.
 1151 1558. Toskilling-dansk. B. T. XI. No. 16.
 1152 — Toskilling-dansk, noget forskjellig, nemlig med Stjerner istedetfor Kors ved Indskriften paa Midten af Rev. Ei i Beskr.
 1153-54 — Skilling-dansk. B. T. XI. No. 22; og en Skilling (detrit.)
 1155 1559. Toskilling-dansk, med Stjerner mellem alle Ordene, undtagen i Omskriften paa Rev., hvor der kun ere Punkter. Ei i Beskr.
 1156 — En lignende, men med Punkter paa Adv. og Kors og Stjerner paa Rev.; desuden i Omskriften paa Rev. REX (for REX). Ei i Beskr.
 1157 Uden Aar. En Korshvid. Adv. CHRISTIANVS D. G. Et aabent Skjold, derover et Kors; Rev. DANIE. NORWEGI. REX. Et kronet C. B. T. XI. No. 26. (3 Expl.)
 1158 — En lille Mynt (Hvid?) fra Gulland. Typ som No. 1141, men mindre; Rev. GOTLA, ellers som B. T. XI. No. 27.

Heo der 1535 forestod Udmyntningen i Aarhus, vides neppe. S. A. omtales Reinholdt Junge som Myntmester i Roeskilde, hvor han begik Underslæb og derfor allerede 1536 arresteredes; 1540 kom han fri, imod at hans Regnskaber skulde revideres, og han underkaste sig Revisorernes Bestemmelser; 1542 var han i Huse, uden Titel som Myntmester, og 1545 fik han Tilladelse til at slaae Guldgyldener paa Mynten i Flensborg; 1547 var han død, thi d. 6 Juli d. A. befalede Kongen, at hans Enke skulde have godtgjort nogle Bygninger, han havde opført ved Mynten i Flensborg. Den gamle Jürgen Kock levede endnu 1546 som Borgermester i Malmö; og formodentligt var "Junge Jürgen Kock" hans Søn, der 1544 modtog en Myntordning som Kongens Myntmester i Norge; endnu d. 14 Decbr. 1546 var han i Norge, og Onsdagen efter Andæi 1547 udstædtes i Kjöbenh. en ny Myntordning for ham som Myntmester i Hertugdømmerne især i Flensborg i 4 Aar. I Flensborg nævnes Jürgen Dhegener 1545 som Myntmester, derpaa Reinholdt Junge, og udtrykkeligt

118 Danske og Norske Mynter. Fr. II. (1559-1563).

efter Dhegeners Död Jörgen Kock. I Kjöbenhavn var 1536 Gerhard Myntmester, og 1541 blev Poul Fechtel, en Borger fra Helsingör, beskikket til dette Embede, som han forestod til 1565. Han ordnede og forbedrede det danske Myntvæsen meget; derfor ere ogsaa Kong Christians større Mynter saa sjældne, fordi de allerede under den følgende Regjering inddroges i Krigsaarene paa Grund af deres Righaltighed.

FREDERIK II.

Fra d. 1 Januar 1559. Död d. 4 April 1588.

Valgsprog: Spes mea sola deus.

- 1159-60 1559. Toskilling-dansk. Typ som No. 1148. B. T. I. No. 2. (2 Expl.) (rar.)
- 1161 1560. Mark-dansk. Typ som No. 1104. B. No. 7.
- 1162-63 — Otteskilling-dansk. Lignende Typ. B. T. I. No. 4. (2 Expl.)
- 1164 — Toskilling-dansk. Lignende Typ. B. No. 10.
- 1165 1561. Mark-dansk. B. No. 11.
- 1166 — Otteskilling-dansk. B. No. 12.
- 1167-68 — Toskilling-dansk. B. No. 13. (2 Expl.)
- 1169 1562. Mark-dansk. B. No. 15.
- 1170-71 — Toskilling-dansk. B. No. 16 og 17. (2 Expl.)
- 1172 — Skilling-dansk. Typ som No. 1107. B. T. I. No. 5.
- 1173 1563. En Tomark (Klipping). Adv. et F. i et kronet Skjold; Rev. o 11 o MARCK o 1563 o. B. T. I. No. 10. (perrar).
- 1174 — En Mark (Klipping) af lignende Typ. B. T. VIII. No. 4.
- 1175-76 — En Fireskilling (Klipping). Samme Typ; men med Aarstal: o 63 o. B. T. I. No. 12. (2 Expl.)
- 1177 — Species-dansk. Typ som No. 1161; Rev. + III + MARCK DANSKE + LXIII +. B. T. I. No. 9. Madai No. 269.
- 1178 — Mark-dansk. Som B. No. 31, kun at der her efter: GOTO staae to Stjerner.
- 1179 — Mark-dansk. B. No. 32.
- 1180 — Mark-dansk. Som B. No. 47; kun at der her efter: GOTO staaer een Stjerne og efter: q en Stjerne istedetfor en Punkt.
- 1181 — Mark-dansk. Som B. No. 55, kun at der her efter: a paa Adv. staaer en Stjerne.
- 1182 — Otteskilling-dansk; omtrent som B. No. 61, kun at her efter DANSKE er en Punkt istedetfor en Stjerne.
- 1183-84 — Otteskilling-dansk, lidet forskjellig, nemlig med DAN paa Adv. og flere mindre Forskjelligheder. Ei i Beskr. (2 Expl.)
- 1185-86 — Toskilling-dansk. B. No. 69. (2 Expl.)

Danske og Norske Mynter. Fr. II. (1563-1582). 119

- 1187-94 1563. Skilling-dansk. Cfr. B. No. 71. 72. 74. 78, 81; dog ere kun de to fuldkomment beskrevne i Beskr. og en med Omskriften afklippet. (8 Stkr.)
- 1195 1564. En Mark (Klipping). Adv. et F i et kronet Skjold; Rev. o 1 o MARK o 1564 o. B. No. 86.
- 1196 — Samme Mynt, men af endnu slettere Gehalt.
- 1197-1200 — En Toskilling (Klipping) af samme Typ. B. T. I. No. 16. (4 Stykker, af hvilke den ene synes at være uden de to Ringe ved Siderne af Skjoldet).
- 1201-3 1565. Toskilling (Klipping), med og uden Ringe ved Skjoldet. B. No. 100 og 101. (4 Expl.)
- Alle disse Klippingmynter, der udkom under Krigen, inden Peder Ore blev Røgshofmester 1566, ere af meget slet Gehalt, og den fra 1564 skal være den sletteste, da Kongen allerede i April d. A. maatte opfordre hele Landet til som Laan til Ommyntning at indlevere alle de i forrige Aar udkomne Klippinge. Der foretoges meget store Udmyntninger. Fra Halmstad befalede Kongen d. 28 Septbr. 1563, at Kongens Guldsmed paa Holmen skulde mynte eller lade mynte Kroneguld og rhinsk Guld, som skulde skilles fra det allerede myntede ungerske Guld ved et andet Stempel, dog med et kronet F. paa den ene Side; og d. 11 Decbr. 1564 beskikkedes Hans Koppelman til Myntmester paa et Aar for at mynte "smaa Penge" paa Bremerholm. 1563 ankom ligeledes 10 Myntsvende fra Sachsen, indsendte af Churfyrsten, Kongens Svoger, men allerede i Novbr. 1564 ønskede disse at vende tilbage, fordi de fik slet Kost af Myntmesteren og bleve betalte med Krigsmynt. Den samme Misnøie med denne Klippingmynt var hos Folket, og kun ved at opreise Galger holdtes den i sin tvungne Cours.*
- 1204 1572. Species-dansk. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; ved Siderne af dette: 15-7Z; Rev. DEVS. REFUGIUM. ET. FIDUCIA. MEA. det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold. B. T. V. No. 1. Madai No. 270.
- 1205 — Samme, lidet forskjellig, med Stjerner mellem Ordene baade paa Adv. og Rev. B. No. 113.
- Efterat Krigen med Stærrig var endt, udgav Kongen d. 16 Juni 1572 efter Overlæg med Rigsraadet en Forordning, hvorved al ældre mindre Mynt nedsattes til den halve Værdi, og tillige bestemtes, at Daleren herefter skulde regnes for 32 Sk. af den saaledes nedsatte Mynt. Da derved den mindre danske Mynt blev bedre end Hænsæstødernes, forbødes strængeligt al Udførsel af disse Myntsorter.*
- 1206 1579. Otteskilling-dansk. Adv. et F i et kronet Skjold, lagt over et stort Kors. Som B. No. 121 undtagen at her efter D. paa Adv. ere to Stjerner istedetfor een. (perrar.)
- 1207 — Skilling-dansk. Typ som foregaaende. B. T. II. No. 5. (perrar.)
- 1208 1582. Otteskilling-dansk, større end sædvanligt, og med en meget ziirlig Typ. (paa Rev. staaer her: GOTOROM.) B. T. II. No. 6. (rar.)

120 Danske og Norske Mynter. Fr. II. (1582-Ud. Aar).

- 1209 1582. Otteskilling-dansk, mindre og med noget forandret Typ. B. T. II. No. 7.
- 1210 ——— Toskilling-dansk, Typ omtrent som foregaaende. Paa Rev. staaer her: GOTO. B. T. II. No. 8.
- 1211-13 ——— Toskilling, lidet forskjellig; paa Rev. GOTO: (ei i Beskr.) og to andre med: GOTO. B. No. 135 og 136. (3 Stkr.)
- 1214 ——— Skilling-dansk. B. T. II. No. 11.
- 1215 ——— Korshvid. Adv. et aabent Skjold paa et stort Kors; Rev. et kronet F, ved hvis Sider: 8—Z, Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. B. T. II. No. 10.
- Poul Gulden, der ansattes som Myntmester ved det nye "Mynt-Trykværk", der var opfundet af Casper Göbell, Borger i Dansig, erholdt d. 12 Januar 1582 fra Frederiksborg følgende Instrux: at han skulde slaæ hele og halve Marker, 9 Lod 15 Green fine, efter det ældre Skrot; Toskillingen 5 lødige, 100 Stkr. af 1 Mk. brutto; Eenskillinger 3 lødige, 132 Stkr. à Mk. brutto og Hvide 2 Lod 12 Green fine, 370 Stkr. à Mk. brutto; og han maatte Intet mynte for Andre uden Kongens Tilladelse.*
- 1216 1583. Mark-dansk. B. T. II. No. 12.
- 1217-18 ——— Otteskilling-dansk. B. No. 146 og 148. (2 Stkr.)
- 1219-20 ——— Toskilling-dansk. B. No. 151. (2 Expl.)
- 1221-26 ——— Skilling-dansk. B. No. 155; og Korshvid, Typ som No. 1215. B. No. 156. (af Hviden 5 Expl.)
- 1227 1584. Otteskilling-dansk. B. No. 165.
- 1228 1585. Otteskilling-dansk med: GOTO paa Rev. Cfr. B. No. 168.
- 1229 ——— Toskilling-dansk. B. No. 169.
- 1230-31 Uden Aar. Schilling for Hertugdømmerne. Adv. FRIDRIC. II. D. G. REX. DANIE. Det holsteenske Neldeblad i en ziirlig Indfatning; Rev. MO. DVCATV. SLES. Z. HOLSA. De to slesvigske Löver i et Skjold. B. No. 184 og 185.
- 1232-33 ——— Sechsling. Af lignende Typus. B. No. 187 og 188 den ene med: REX DA og paa Rev. HOLSA, den anden med: REX DANIE og paa Rev. HOLSA; cfr. B. T. II. No. 20. (2 Stkr.)

Poul Fechtel vedblev at forestaae Mynten i Kjöbh.; d. 17 Mai 1565 ansattes en Guldsmid fra Flensborg, Lafrents Boessen, til at assistere Fechtel som Stempelshjæper; d. 23 Mai s. A. fik Fechtel Tilladelse til at oppebære Konge- og Kirketienden af Gladsaxe Sogn, efterat han d. 22 Mai havde erholdt Afshed i Naade paa Grund af Alderdomssvagthed og som han selv anfører, fordi hans Svoger var død. Hans Svigersøn, Hans Dalhausen Smed, blev hans Eftermand, men i et Brev til Magnus Gyldenstjerne, Statholder paa Kjöbh. Slot, dat. d. 13 Octbr. 1568 siger Kongen: "fordi Povell Myntmester havde ligesom tilkjendegivet, at han neppe længer kunde blive, skulde han formane ham derom og tillige i Tide betænke, om det er gavnligt igien at for-

Danske og Norske Mynter. Fr. II. (Uden Aar). 121

skrive den *Myntmester af Münster*, som tilforn i Tjeneste var, at Mynten ikke skulde ligge". Poul Fechtel har allsaa efter 1565 forestaaet Mynten; naar Myntmesteren fra Münster har været i Landet rides ikke, maaskee i de første Krigsaar (see Anm. efter No. 1203). 1581 d. 2 Octbr. udnævntes Poul Fechtel til Kongens Uhrmager, dog med den udtrykkelige Betingelse, at han skulde vedblive at hjælpe ved Mynten. S. A. besluttede Kongen at indrette det første Mynttrykverk, der anlagdes i Frederiksborg Dyrehave, ved hvilket Poul Gulden d. 1 Septbr. 1581 blev ansat som Myntmester; men da det var noget ganske nyt, søgte man Hjælp hos Fremmede. 1581 d. 17 August udnævnedes Jacob Benthler til "Probierer" ved Kongens "fürstehende Münts Druckwergck", rimeligt er det hans Død Churfyrsten af Sachsen allerede beklager i et Brev af 6 April 1582. Samme Churfyrst anbefalede 27 Febr. 1581 Hans Jahn, der havde tjent som Svend hos Myntmester Gratian Gonsalo i Danzig. S. A. d. 22 August løver Markgreve Georg Frederik af Brandenburg paa en kort Tid at sende sin egen Myntmester og Svend til Kongen for at sætte det nye Værk i Gang, og s. A. d. 1 Novbr. erholdt Hans Stammen (mon ikke Jahn?) fra Chursachsen en Expectants-Bestalling som Myntmester ved Mynttrykværket, naar den nærværende, der forskrevs fra Preussen, afgaaer, og blev imidlertid sendt til Norge. — I Norge prægedes Hvide i Bergen 1575, og paa Gulland udmyntedes Skillemynt 1565, ellers synes alle Mynt-officiner i Provindserne at være gaaede ind. Efter Sagnet fik Raadmand Oluf Bager i Odense, der fra Rigdom var nedsunken i Armod, Tilladelse at lade præge Mynt i denne By.

- 1234 Uden Aar. Adv. MAG · D · G · EPS · OSI · CV · ET · RE, Prinds Magnus's Brystbillede; Rev. MO: NO: ARNSBURGENSYS: En Örn (Ösels Vaaben). Ei i Beskr. Typ som B. T. III. No. 2. (perrar.)

Denne Magnus var Kong Frederik 2's yngre Broder, der 1560 ved Kjøb erholdt Bispedømmerne Ösel og Reval. Han døde i Curland 1579.

CHRISTIAN IV.

Fra d. 4 April 1588. Kronet d. 29 August 1596. Død d. 18 Febr. 1648.

Valgsprog: Regna firmat pietas.

- 1235 1590. Species. Adv. CHRISTIANVS 4 D G PRI ET ELECT. REX · DAN: NO Z, den udvalgte Konges modværdte Brystbillede; Rev. REGNA: FIRMAT: PIETAS. Det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold, hvorover: 15—90. Cfr. B. T. I. No. 2. Madai No. 271. (fusus.)

1589 blev en Species eller Rigsdaler opsat til 4 Mk.

- 1236-37 1594. Toskilling-dansk. Rev. de tre Löver i et Skjold paa et Kors. B. T. IV. No. 8, og en anden med Aars-tallet mellem to Punkter. B. No. 23. (2 Stkr.)

122 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1595-1602).

- 1238-40 1595. Toskilling-dansk. Af samme Typ, den ene med Aarstallet mellem to Stjerner; den anden med Aarstallet mellem to Punkter. B. No. 26 og 27, og en med Omskriften afklippet. (3 Stkr.)
- 1241-43 — Skilling-dansk. Typ som foregaaende, med et sammenknebet Skjold paa Adv. og Aarstallet mellem to Stjerner. B. T. IV. No. 9 (2 Expl.) og mellem to Punkter. B. No. 29. (3 Stkr.)
- 1244 1596. Species. Adv. CHRISTIANVS. IIII. D. G. DANIE*, Kongens kronede Brystbillede, under Skulderen 1596; Rev. NORVE VANDAL. GOTTHO. Q. REX, de tre Löver, omgivne af ni Hjerter, i et forziret ovalt Skjold paa et Kors, hvorover en Krone. B. T. V. No. 1. Madai No. 273. (perrar.)
- 1245 — Species. Adv. * CHRISTIANVS IIII. D. G. DANIE*, de tre Löver i et kronet sammenknebet Skjold over et Kors; Rev. NORVEGIÆ. SLAVO. GOTTORVMQ. REX. I Midten: * IIII * MARCK DANSKE * 1.5.9.6 *. B. T. IV. No. 10. Madai No. 2658. (perrar.)
- 1246 — Mark-dansk. Typ som foregaaende. B. T. IV. No. 11.
- 1247 — Fireskilling-dansk, af lignende Typ. B. T. IV. No. 13. (rar.)
- 1248 — Toskilling-dansk. Af lignende Typ med et forskjelligt Skjold paa Adv. B. T. IV. No. 14. (rar.)
- 1249 — Toskilling-dansk. Adv. CHRISTIANVS 4. D. G. DANIE, de tre Löver i et Skjold, lagt over et Kors; Rev. NOR. VAND. GOTO. Q. REX. ELECTVS, og en Halvmaane som Myntmærke; i Midten: * II * SKILLINCK. DANSKE * 96 *. Ei i Beskr. (perrar.)
- Kongens Titel viser, at denne Mynt maa være udkommen förend Kongens Kroning d. 29 August d. A.*
- 1250 — Skilling-dansk. Typ som næstforegaaende, dog med det ufuldstændige Aarstal: 96. B. T. IV. No. 15. (perrar.)
- 1251 1597. Species. Adv. * CHRISTIANVS. IIII. D. G. DANIE*, Kongens kronede Brystbillede, hvorunder to Roser imellem Punkter; Rev. NORVEGI. VAN. GOT. REX, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold, hvorover Aarstallet: .1.5.9.7. B. No. 43. T. V. No. 4.
- 1252 1602. Mark-dansk; med et ovalt Skjold paa Adv. B. T. VIII. No. 1.
- Den 12 August 1602 opsattes en Species til 66 Sk. dansk.*
- 1253 — Fireskilling-dansk. Samme Typ. B. T. VIII. No. 2.
- 1254-59 — Korshvid. Adv. et Skjold paa et Kors; Rev. et kronet C, hvori 1602; Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel.

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1602-1604). 123

- B. No. 54. cfr. T. VIII. No. 3; den ene uden Punkter mellem Ordene paa Adv. (6 Stkr.)
- 1260 1602. Blaffert. Adv. et kronet C med Aarstal: 1—602; Rev. I+I PENNING. B. T. VIII. No. 4.
- 1261 — Kobbermynt (Penning). Omtrent som foregaaendes Advers; kun præget paa den ene Side. B. T. VIII. No. 6.
- Ifølge Instruæ af 25 Juni d. A. skulde myntes: "Marker, 24 Stkr. à Mk. brutto, 9½ lødige; Fireskillinger 76 Stkr., 7¼ l.; Toskillinge 108 Stkr. 4¼ l.; Firehvide 116 Stkr. 3¼ l.; Skillinge 136 Stkr. 2¼ l.; Søslinge 220 Stkr. 2 l.; Hvide 312 Stkr. 1½ l.; Blaffertes 400 Stkr. Olöd. Denne Instruæ forandredes d. 8 Septbr. s. A., saa at ovennævnte Mynter (undtagen Firehvide, der ikke omtales) skulde udmyntes til samme Lødighed, men 25, 80, 112, 146, 230, 328 og 200 Stkr. à Mk. brutto. Desuden skulde der myntes Marker (4 paa en Species), Otte- og Fireskillinge, 14 Lod 4 Green fine, 38, 80 og 160 Stkr. à Mk. brutto.*
- 1262 1603. En dobbelt Species. Adv. MONETA NO: REGIS DANIE, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet og med Zirater omgivet Skjold; Rev. IN HOC SIGNO VINCES, et Kors, i hvis Vinkler: REGNA — FIRMAT — PIETAS — MDCIII. Ei i Beskr. Cfr. den enkelte Species. B. T. XXII. No. 10 og Madai No. 2661. (rariss.)
- Denne høist sjældne Mynt, uden Trivl det eneste Exemplar, der existerer, er præget med Stempler, der oprindeligt have været bestemte til Portugaløserne, som maaskee ikke udkom, fordi de efter Beregningen vilde blive for righaltige.*
- 1263 — En Species ligeledes med Portugaløserstempel. Adv. CHRISTIANVS IIII. D. G. DAN. V. G. REX, Kongen siddende paa sin Throne, hvorover: VIVAT ET VALEAT; ved Siderne 16; Rev. som foregaaendes Adv. B. T. VI. No. 3, Madai No. 5252; cfr. Köhlers Duc. C. No. 568. (suspect.)
- 1264 — VIII Solidi. Omskrift: Kongens Titel; Advers: en Elephant med et bemandet Taarn. B. T. VIII. No. 7. Köhlers Duc. C. No. 567.
- 1265 — IIII Solidi; Typ omtrent som foregaaende. B. T. VIII. No. 8.
- No. 1263-65 (og efter Beskr. formodentligt ogsaa den enkelte Species, svarende til No. 1262) udkom og udkastedes blandt Folket i Anledning af Kongens Hyldning i Hamburg d. A.*
- 1266-68 — Toskilling-dansk. B. No. 67 og 71, cfr. T. XXII. No. 1; lidet forskjellige. (3 Stkr.)
- 1269-70 1604. Tomark-dansk. B. No. 84 (med een Punkt efter G paa Adv.), cfr. T. VIII. No. 16. (2 Expl.)
- 1271 — Mark-dansk. B. No. 88. (med en Punkt efter REX), cfr. T. VIII. No. 17.

124 Danske og Norske Mynter. Chr.IV. (1604-1608).

- 1272 — Fireskilling-dansk. B. T. VIII. No. 18.
- 1273 — En lignende, men med en aldeles forskjellig Krone over Vaabenskjoldet paa Adv. Ei i Beskr.
- 1274-76 — Toskilling-dansk. B. No. 95, 96 og 97.
(med ubetydelig Forskjellighed 3 Stkr.)
Den 20 Novbr. 1604 udkom en Myntanordning, ligegyldende med den af 8 Septbr. 1602.
- 1277 1605. Toskilling-dansk. B. No. 99.
- 1278 — Skilling-dansk. B. T. VIII. No. 19.
- 1279 1606. Mark-dansk. Adv. CHRISTIAN IIII · D : G · DAN, Kongens Brystbillede, hvorover en svævende Krone; Rev. NORVEGI · VANDA · GOTHORVM · REX, i Midten: · I · MARCK · DANS 1606, derunder de tre Löver i et ovalt forziret Skjold paa et Kors. B. T. VIII. No. 20.
- 1280-81 — Mark-dansk. Typ som No. 1252; med og uden Punkt efter G paa Adv. B. No. 103 og 104. (2 Stkr.)
- 1282 — Otteskilling-dansk. Adv. CHRISTIANVS · IIII · D : G · DAN, Kongens kronede Brystbillede, hvorunder Aarstal; Rev. NORVEGI · VANDA · GOTHORVM · REX, i Midten: · VIII · SKILLIK · DANS, derunder de tre Löver i et ovalt forziret Skjold paa et Kors. B. T. VIII. No. 21.
- 1283 — Samme, undtagen at her paa Rev. staaer: NORVEG:, to Punkter efter VANDA og en Punkt efter REX; cfr. B. No. 111.
- 1284 — Otteskilling-dansk, med de tre Löver i et kronet Skjold paa et Kors. B. T. VIII. No. 23, dog at paa Rev. staaer: GOTHO. for GOTO. (perrar.)
- 1285 1607. Mark-dansk. Typ omtrent som No. 1279. B. T. IX. No. 3.
- 1286 — Mark-dansk. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel og Aarstal. Typ: Adv. Kongens kronede Hoftebillede; Rev. · I · MARCK · DANSK., derunder: de tre Löver i et Skjold, ved hvis Sider en Palme- og en Laurbærgreen. B. T. IX. No. 2.
- 1287-90 — Otteskilling-dansk. Som No. 1282; med GOTHOR:, cfr. B. No. 133; GOTO., B. No. 132 og GOTHO med og uden en Punkt efter REX, B. No. 130 og 128. T. XXII. No. 2.
- 1291 — Toskilling-dansk, med NORVEGI paa Rev. B. No. 134.
- 1292 — Samme med en forandret Krone paa Adv., og Rev.: NORVE · VANDA : GOTO : Q · REX, i Midten: · II · SKILLIN (GD)ANSKE 1607. Ei i Beskr. cfr. No. 135.
Den 28 Mai 1607 udstædedes en Myntordning for den nye Myntmester, Hans Flemming i Helsingör, ordlydende med den af 8 Septbr. 1602.
- 1293 1608. Species. Omskrift paa begge Sider: Kongens fuldstændige Titel. Typ: Adv. Kongen staaende med Re-

Danske og Norske Mynter. ChrIV. (1608-1611). 125

- galierne, ved Siderne: 16—08; Rev. de tre Löver i et forziret Skjold midt paa et stort Kors; i Korsets Vinkler Kungens Valgsprog; rundt om 13 mindre Vaabener i ovale Skjolde. B. T. IX. No. 6. (rar.)
- 1294 1608. Mark-dansk. Som No. 1286. B. No. 144.
- 1295 ——— Otteskilling-dansk. Som No. 1282 undtagen at her staaer: VANDALO.GOTHO. Ei i Beskr. cfr. No. 167.
- 1296 ——— Samme med: VANDALO:GOTO og .VIII.DANSKE SKILLING. cfr. B. No. 159.
- 1297 ——— Samme med: VANDA:GOTO:, cfr. B. No. 155.
- 1298-99 ——— Otteskilling-dansk. Typ som Marken No. 1286. Paa Rev. NORVE: og GOTO:. Cfr. B. T. IX. No. 9. (2 Expl.)
- 1300 ——— En lignende, med DAN for DA, NORV. for NORVE og GOT for GOTO. Cfr. B. No. 148.
- 1301 ——— Fireskilling-dansk. Typ som Otteskillingen No. 1295. B. No. 173.
- 1302 ——— Fireskilling-dansk. Typ som No. 1300, men uden Grene ved Skjoldet og med DA for DAN og GOTO for GOT. B. T. IX. No. 10. (rar.)
- 1303 ——— Toskilling-dansk. Rev. de tre Löver i et kronet Skjold paa et Kors. B. No. 175.
- 1304-6 ——— Skilling-dansk, Typ omtrent som foregaaende. B. No. 177 og 178 og en med I SKILLINK DANSK. Ei i Beskr. (3 Stkr.)
- 1307 1609. Species. Typ som No. 1293; kun at Korset paa Rev. ei er forlænget udenfor de mindre Vaabenskjolde. B. No. 180.
- 1308 ——— Mark-dansk. Typ som No. 1286. B. No. 187.
- 1309 ——— Otteskilling-dansk. Typ som No. 1298. B. No. 191.
- 1310 ——— En lignende, men paa Rev. VIII. DANKSE (sic) SKILLING. B. No. 190.
- 1311 ——— Fireskilling-dansk, Typ som Toskillingen No. 1303. B. No. 195. T. XXII. No. 3. (rar.)
- 1312 ——— Fireskilling-dansk. Typ som No. 1302, men med GOT: for GOTO. B. No. 194.
- 1313-14 ——— Toskilling og Skilling-dansk, som No. 1303 og 1304. B. No. 199 og 200. T. XXII. No. 4, men denne med tre Punkter under Aarstallet.
Den 6 Marts d. A. opsattes en Species til 68 Sk. dansk og Marken til 17 Sk.
- 1315 1610. Species som No. 1293. B. No. 206. cfr. Madai No. 274.
Den 11 April d. A. blev en Species opsat til 74 Sk. dansk og en Mark til 18 $\frac{1}{2}$ Sk.
- 1316-20 1611. Toskilling-dansk, som No. 1303; med: GOTO. B. T. IX. No. 17 (3 Expl.) og med GOTHO, B. No. 220 og 223.

126 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1611-1617).

- 1321-26 1611. Skilling-dansk. Cfr. B. T. IX. No. 18. B. No. 224, 225 (4 Expl.) og 226.

Af Hans og Casper Flemming i Helsingør udmyntedes (udenfor Myntordningen af 1607) 1610 og 1611 Species 14 lødige.

- 1327 1612. Afstøbning i Tin af en Species som No. 1293. B. T. IX. No. 19.

- 1328 — Mark-dansk. Typ som No. 1286, men uden Grene ved Skjoldet paa Rev. B. No. 236. cfr. T. XIII. No. 2.

I d. A. begyndte man at udmynte ufine Marker, 9½ à 9 lødige 27 Stkr. à Mk. brutto og med denne nye Typ. De vedbleve at præges endnu 1628; 1616 opsattes de til 20 Sk. og fik Navn af Rigsmarker.

- 1329 — Skilling-dansk som No. 1304. B. No. 240.

- 1330 1613. Mark-dansk som No. 1328. B. No. 244.

- 1331-32 — Toskilling-dansk, med CHRISTIAN IIII OG DAN, B. No. 250, og med CHRISTIAN 4. B. No. 251.

- 1333-35 — Skilling-dansk som No. 1304. B. No. 253. (3 Expl.)

- 1336 — Korshvid. Typ som No. 1254. B. T. XXII. No. 5. (rar.)

- 1337 1614. Mark-dansk. Som No. 1328; men her: *I. MARCK DANSKE. Ei i Beskr. cfr. B. T. XIII. No. 6.

- 1338 — Mark-dansk, med et ovalt Vaabenskjold paa Rev. B. No. 263. (rar.)

- 139-40 — Skilling-dansk; med forskjelligt Skjold paa Adv. og forandret Myntmærke. B. No. 265 og 266. (2 Stkr.)

- 1341 — Korshvid. Typ som No. 1254. B. No. 267. (rar.)

- 1342 1615. Mark-dansk. Som No. 1337. B. No. 268. Typ T. XIII. No. 2.

- 1343-44 — Skilling-dansk, med forskjelligt Skjold og Myntmærke. B. No. 278, cfr. T. XIII. No. 9. (2 Stkr.)

- 1345 1616. Rigs-Mark. Som No. 1337. B. No. 282. Typ T. XIII. No. 2.

- 1346-48 — Fireskilling-dansk, med forskjelligt Skjold og Myntmærke, og paa Adv. CHRISTIAN IIII og 4, DAN og DA. B. T. XIII. No. 10 og 11; den tredje ei i Beskr.

- 1349 — Skilling-dansk, med et ovalt forziret Skjold paa Adv. B. No. 289. Typ T. XIII. No. 7.

Den 4 Juli d. A. opsattes en Species til 80 og en Mark til 20 Skilling dansk.

- 1350-51 1617. Rigs-Mark. Som No. 1337; med VANDA og VAND. (2 Stkr.) B. No. 290 og 292.

- 1352 — Fireskilling-dansk. B. No. 298. Typ T. XIII. No. 10.

- 1353 — En lignende, med CHRISTIAN 4, et ovalt forziret Skjold og et Kløverblad som Myntmærke. Ei i Beskr.

- 1354 — Skilling-dansk; som No. 1349. B. No. 300. (rar.)

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1618). 127

- 1355 1618. Species. Typ som No. 1293; dog sees her paa Rev. kun Enderne af Korsets Arme. B. T. XIII. No. 12.
Den 1 Mai d. A. blev en Species opsat til 84 Skilling dansk, men Marken blev uforandret.
- 1356 — Firedobbelt Krone. Adv. Kongen staaende med Regalierne; Rev. en Krone med Spidser mellem Bladene, hvorover: R.F.P., og under Kronen: CORONA. DANICA. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. B. T. XIII. No. 14. Cfr. Madai No. 275.
- 1357 — Dobbelt Krone. Som foregaaende, kun uden Spidser mellem Kronens Blade. B. T. XIII. No. 15, dog med Kongens venstre Arm lige.
- 1358 — Dobbelt Krone. Samme Typ, men med Kongens venstre Arm bøiet og Spidser mellem Kronens Blade; cfr. B. T. XIII. No. 15.
- 1359 — Dobbelt Krone. Lignende Typ, men Kongens venstre Haand fremhængende over Sværdhæftet og Kronen uden Spidser. (Kongens Stilling som paa B. T. XIII. No. 18). Ei i Beskr.
- 1360 — Dobbelt Krone. Som foreg. med en noget forskjellig Krone, og GOTO: istedetfor GOTOR: Ei i Beskr.
- 1361 — Krone. Adv. CHRISTIANVS IIII. D: G DANIÆ*, Kongen staaende med Regalierne; Rev. NORVEGI* VANDAL* GOTORV: Q: REX., en Krone, hvorover: *1*6*1*8*, og under den *R*F*P*. Typ Adv. B. T. XIII. No. 18, Rev. T. XIV. No. 1.
- 1362 — Krone. Adv. CHRISTIANUS. IIII. D: G: DANIA.; Rev. en Krone med Spidser mellem Bladene; og Punkter mellem Ordene. Typ som foregaaende. Cfr. B. T. XIII. No. 17.
- 1363 — Krone, af lignende Typ, som B. T. XIII. No. 18, kun at her staaer: VANDAL: GOTOR. istedetfor VANDALO: GOTO.
- 1364 — Halv-Krone, af lignende Typ; paa Rev. NORVEG: og GOTO: Q. B. No. 330. cfr. T. XIV. No. 3.
- 1365 — En lignende, men forskjellig; Kongens Navn endes foran hans Fod, og imellem hans Fødder en Punkt; Rev. som B. T. XIV. No. 4, med Spidser mellem Kronens Blade. Ei i Beskr.
- 1366 — En lignende, med Spidser mellem Kronens Blade. Cfr. B. No. 335. Typ som B. T. XIV. No. 3.
- 1367-68 — Kronmark af lignende Typ. B. T. XIV. No. 6, og en, hvorpaa der istedetfor GOTO: Q. staaer GOTO: O.
- 1369 — En lignende med: CHRISTIAN IIII (det Halve af Tallet mellem Kongens Fødder) og en forandret Krone paa Rev. B. T. XIV. No. 7.
- 1370 — Kronmark, Typ ganske som den halve Krone No. 1365. Ei i Beskr.

128 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1618-1619).

- 1371 1618. Kron-Otteskilling. Typ som No. 1369. B. No. 346, men her paa Adv. **DANI.** (perrar.)
- 1372 — Samme Mynt. (perrar.)
Den nye Myntfod, Kronemynten, indførtes i d. A., og al ældre Kronemynt undtagen Skillingerne vare 13 $\frac{3}{4}$ lödige; deres Udmyntning ophørte 1627 paa Grund af deres Misforhold til Speciesmyntfoden; og hvad man nu kalder dobbelte og enkelte Kroner var i den Tid enkelte og halve o. s. v.
- 1373 — Rigs-Mark, som No. 1337. B. T. XIV. No. 8.
- 1374-75 — Fireskilling-dansk; tvende af den ældre Typ med forskjelligt Skjold paa Adv. B. No. 348 og 350.
- 1376 — En lignende, men paa Adv.: **CHRISTIA 4**, og paa Rev.: * **IIII** * **SKILLIN. DANSKE.** B. T. XIV. No. 9.
- 1377-78 — Toskilling-dansk. Den ene med: **CHRISTIAN**, den anden med: **CHRISTIA.** B. T. XIV. No. 10 og 11.
- 1379 — Skilling-dansk, med et ovalt Skjold paa Adv. og i Omskriften: **CHRISTIAN.** Cfr. B. No. 359. (rar.)
- 1380 1619. Species. Typ som No. 1293. B. No. 366, men her paa Rev. **OL:ET:D:** Madai No. 274. (rar.)
- 1381 — Dobbelt Krone. Typ som No. 1362; men med Aarstallet i Omskriften paa Rev., over Kronen: **R.F.P.** og under Kronen: **CORONA.DANICA.** B. T. XIV. No. 17.
- 1382 — En lignende, noget forskjellig, paa Adv. **DANÆ** og med Stjerner mellem Ordene. B. T. XIV. No. 19.
- 1383 — Krone, Typ omtrent som No. 1362. I Omskriften **DANI** og **VANDALO.** B. No. 383. cfr. T. XIV. No. 20.
- 1384 — Krone. Lignende Typ; med: **DANIA, NORVEG.** og **VANDAL.** B. No. 404. T. XV. No. 4.
- 1385 — En lignende, kun forskjellig i Punkterne mellem Ordene. B. No. 405.
- 1386 — Halv-Krone. Lignende Typ. I Omskriften: **DANI.** B. T. XV. No. 6.
- 1387 — En lignende, med: **DANIÆ.** B. T. XV. No. 7.
- 1388 — Kron-Otteskilling. Adv. en Krone, hvorover Aarstallet og under den **R.F.P.**; Rev. **VIII. SKILLING. DAN.** og derunder i en oval Ring: **12**; Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. B. T. XV. No. 9. (rar.)
- 1389 — Kron-Fireskilling. Samme Typ; i Ringen paa Rev.: **24**; i Omskriften: **CHRISTIAN. III. D:G:DANI.**, og med Aarstallet i Omskriften paa Rev. B. T. XV. No. 10.
- 1390 — En lignende med Aarstallet over Kronen og: **CHRISTIANVS. 4.** B. T. XV. No. 11. (rar.)
- 1391 — Kron-Fireskilling som No. 1389, med: **DAN.** B. No. 441.
- 1392-93 — Kron-Toskilling. Typ som Otteskillingen No. 1388. B. T. XV. No. 12; og en anden med: **CHRISTIANVS. 4.** **NORV:VAND:GOTO.REX.** Ei i Beskr. (rar.)

Danske og Norske Mynter. Christ. IV. (1619-1620). 129

- 1394 1619. Kron-Toskilling. Samme Typ; med CHRISTIANVS.
III. D: G. DANIA. B. No. 446. (rar.)
- 1395-96 — Kron-Toskilling, med Aarstal i Omskriften paa
Rev. og: II. SKILLING. B. T. XV. No. 13. (2 Expl.) (rar.)
- 1397 — Kron-Toskilling, uden Ring om Kronen paa Adv.;
Rev. (uden Omskrift): +II+ SKILLING DAN. 16-19. B.
T. XV. No. 14. (rar.)
- 1398 — Kron-Skilling. Typ som foregaaende, men med
Ring om Kronen. B. T. XV. No. 17. (rar.)
- 1399 — Kron-Skilling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer,
hvorom: R. F. P.; Rev. SKILL 16-19 og derunder i
en oval Ring: 96. B. T. XV. No. 16. (rar.)
- Af en Forordning af 8 April d. A. sees, at de hele Kroner
(her kaldet dobbelte) udgaves for 1½ Species, og at der paa en
heel Krone gik 12 Otte-, 24 Fireskillinger o. s. v., hvilket — som
anført — angives paa disse Skillemynter selv. Paa en Species
gik af samme Skillemynt kun 8-16 Stkr. o. s. v., da den be-
regnedes til 64 Kronsillingen; men allerede d. 19 Novbr. op-
sattes en Species til 96 Skilling, en Krone altsaa (= 1½ Sp.)
til 144 Sk. Skillemynten udmyntedes i Overensstemmelse her-
med meget formindsket og dens forandrede Forhold til en Krone
angives paa den i følgende Aar. 1619 synes endnu kun To- og
En-Skillingen at være udmyntede efter den forandrede Myntfod.
I samme Forordning befales strængt, at al Handel ene maa skee
i Skillinge, en Mark-dansk beregnet til 20 Sk. og en Daler til
4 Mk. eller 80 Sk.; en saadan Daler udmyntedes dog ikke og
var blot til som Regningsmynt under Navn af "Courrentdaler".
Dens Aendelse ophævedes ved Forordningen af 20 Febr. 1621.*
- 1400-1 — Fireskilling-dansk; tvende med forskjeligt Skjold
og Myntmærke. Cfr. B. No. 436 og 437.
- 1402-3 — Skilling-dansk. B. T. XV. No. 18. (2 Expl.)
- 1404 — Korshvid; med Aarstal i Omskriften og Kongens
kronede Navnechiffer paa Rev. Ei i Beskr.
- Denne Mynt er en af de i ovennævnte Forordning af 8 April
omtalte (Kors-) Hvide af Payment, af hvilke der gik 4 paa en
Skilling.*
- 1405 1620. Species. Typ som No. 1293. B. No. 454, cfr.
T. XV. No. 20. Madai No. 274. (rar.)
- 1406 — Krone, som No. 1383. B. No. 459.
- 1407 — Krone, lidet forskjellig; med DANIA og en Vibe
som Myntmærke. B. No. 471. Cfr. T. XV. No. 21.
- 1408 — En lignende med samme Myntmærke, men med
DANIE. B. No. 482.
- 1409 — Halv-Krone, som No. 1386. B. T. XVI. No. 1.
- 1410 — Halv-Krone, lidet forskjellig, med DANIE og en
Vibe som Mynttegn. B. T. XVI. No. 3.
- 1411 — Halv-Krone, som den hele Krone No. 1407. B.
No. 492.

130 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1620-1621).

- 1412 1620. Samme Mynt, men ved Mispræg staaer her paa Adv.: DANIAA. Ei i Beskr.
- 1413-14 — Kron-Otteskilling. Adv. en Krone, hvorunder: R. F. P.; Rev. .VIII. SKILLING DANS, derunder i en oval Ring: 18; Omskrift: Kongens Titel og Aarstal; Myntmærke: et Klöverblad. B. No. 494. T. XVI. No. 5; og en anden lidet forskjellig. B. No. 497.
- 1415-16 — Kron-Otteskilling, lignende Typ, men med DANIA og en Vibe som Myntmærke; og en lignende med to korslagte Hager som Myntmærke. Ei i Beskr.
- 1417-20 — Kron-Fireskilling; lignende Typ. Med et Klöverblad til Myntmærke, B. No. 512, cfr. T. XVI. No. 7; med to Hager, B. T. XVI. No. 9, og med en Vibe, B. No. 516; dog findes ingen af dem fuldkomment i Beskr.
- 1421 — Kron-Toskilling, af samme Typ. B. T. XVI. No. 10. (rar.)
- 1422-23 — Kron-Toskilling, uden Ring om Kronen paa Adv., og Rev.: +II+ SKILLING DAN 1620; den ene med: CHRISTI, den anden med CHRIST. B. No. 523 og 524.
- 1424-29 — Skilling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, hvorom R. F. P.; Rev. I. SKILLING DAN. B. T. XVI. No. 12 og 14, og B. No. 530. (6 Stkr.)
- 1430 1621. Species. Typ som No. 1293. B. No. 534. Madai No. 274.
- 1431 — Krone, som No. 1383. B. T. XVI. No. 15.
- 1432 — Krone, Adv. som foreg., Rev. NORVEG. VANDALGOTOR. Q. REX, og en Vibe som Myntmærke. B. T. XVI. No. 16.
- 1433 — Samme, men paa Adv. DANIA. B. No. 539.
- 1434 — Samme med en Punkt mellem REX og Viben. B. No. 541.
- 1435 — Halv-Krone, af lignende Typ; paa Adv. DANI. B. No. 550.
- 1436 — En lignende; paa Adv. DAN. B. No. 551.
- 1437 — Halv-Krone, samme Typ, med DANIA og en Vibe mellem to Punkter som Myntmærke. B. T. XVI. No. 18.
- 1438-41 — Kron-Otteskilling. Typ som No. 1413. Fire lidet forskellige: med DANI og et Klöverblad, B. T. XVI. No. 19; med DANI og en Vibe, B. No. 558; med DANIA og en Vibe, B. No. 560, og med DAN. og to Hager som Myntmærke. B. No. 562.
- 1442-47 — Kron-Fireskilling. Typ som No. 1417; med DANI og et Klöverblad, B. T. XVI. No. 21; med DAN og to Hager, B. No. 566; med DAN og en Vibe, B. No. 567; en lignende med: CHRISTIAN, B. No. 568 (2 Expl.), og en med DA., ei i Beskr.

Danske og Norske Mynter. Chr.IV.(1621-1623). 131

- 1448 1621. Afpræg af ovenstaaende Kron-Fireskilling med DAN og en Vibe paa en udslaaen Mark af Aar 1535 (som ovenfor No. 1068).
- 1449 — Toskilling-dansk. Adv. de tre Löver i et kronet spansk Skjold, lagt over et Kors; og Aarstal i Omskriften paa Rev. Ei i Beskr. (perrar.)
- 1450-55 — Skillinger. Typ som No. 1424; en med et Klöverblad mellem Aarstallet, B. No. 570; med to Hager under P, B. No. 573. (3 Stkr.) og med en Vibe under P. B. T. XVI. No. 23. (2 Stkr.).

*D. 20 Febr. 1621 blev en Rigsmark opsat til 21 Sk.; hvori-
mod de grove Fire- og Toskillinge nedsattes til 3 og 1½ Skilling.*

- 1456 1622. Tolvskilling-dansk. Adv. de tre Löver i et ovalt kronet Skjold; Rev. Kongens kronede Navnechiffer, hvorunder: XII. SK.; Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. B. T. XVII. No. 1.
- 1457-58 — Otteskilling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, hvorom: R. F. P.; Rev. .8. SKILLI 1622. B. T. XVII. No. 2. (2 Expl.)
- 1459 — Sexskilling-dansk. Adv. som No. 1456; Rev. uden Omskrift, Kongens kronede Navnechiffer, hvorunder Aarstal og ved Siderne: VI—SK. B. T. XVII. No. 3. (rar.)
- 1460 — Samme Mynt. (rar.)
- 1461-62 — Skilling. Typ som No. 1424; med et Klöverblad mellem Aarstallet, ei i Beskr.; og en anden med baade F og P over det kronede C, men med utydeligt Aarstal.

Af Forordn. af 16 Aug. d. A. sees, at af ovennævnte Tolv- og Otteskillinge skulde gaae 12 og 18 Stkr. paa en heel Krone (nu en dobbelt), hvilket senere fandtes at være for meget. En Species vedblev at regnes for 6 Mk. og Rigsmarken for 21 Sk.

- 1463 1623. Species fra Glückstadt. Adv. .CHRISTIANVS. 4. D:G:DAN:NO:V:G:R: (en Lykkepote, en Punkt, en Hage og en Punkt), Kongen, staaende kronet og i Harnisk, holder i høire Haand det danske kronede Vaabenskjold; Rev. .MO:NO:CIVI:GLVCKSTADENSIS. 623, Lykken paa en Kugle. B. T. XVII. No. 6. Madai No. 277.
- 1464 — En lignende, men paa Rev.: GLVCKSTADENS. B. No. 596.
- 1465 — En lignende, med: GLVCKSTADES. Ei i Beskr.
- 1466 — Halv-Species. Samme Typ, men her: GLVCKST: 23. B. T. XVII. No. 7.
- 1467 — Quart-Species. Adv. Kongens kronede Navnechiffer og Titel; Rev. som foreg., med Aarstal: 623. B. T. XVII. No. 8.
- 1468-70 — Sexskilling. Samme Typ. Adv. CHRIS. 4. D. G. D. og Rey. .MO:NO:CI:GLV. 23. B. T. XVII. No. 10.

132 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1623-1624).

- (2 Expl.), en mindre af samme Typ og en med CHRI. 4 og c. GLV. B. No. 614. (4 Stykker).
Glückstadt anlagdes 1619—20 og fik 1623 betydelige Rettigheder for at befordre dens Opkomst; en Mynt oprettedes her, men den ophørte snart, formentlig under Krigen 1625—29. 1610 anlagdes en ny Mynt, men for privat Regning i Glückstadt.
- 1471-72 1623. Tolyskilling-dansk. Typ som No. 1456. B. No. 608. (2 Expl.)
- 1473-74 — Otteskilling. Typ som No. 1457. B. No. 611. (2 Expl.)
- 1475 — Skilling. Typ som No. 1424; med en Vibe under P. paa Adv. Ei i Beskr. (perrar.)
- 1476 1624. Firedobbelt Species. Adv. Kongens kronede Brystbillede med Valgsproget som Overskrift og under Brystbilledet Kongens Titel i en Ramme, ved hvis Sider: *ns* (Nicolai Svabe) og et Klöverblad; nederst: .1.6.2.4; Rev. BENEDICTIO DOMINI DIVITES FACIT, de tre Löver i et ovalt forziret Skjold, lagt midt paa et Kors og omgivet med 13 mindre ovale Vaabenskjolde, under een stor Krone; forneden Elephantordenen. B. T. XVII. No. 12. Madai No. 276. (rar.)
- 1477 — Tredobbelt Species. Typ som foregaaende. B. No. 619. (rar.)
- 1478 — Dobbelt Species. Samme Typ. B. No. 621.
- 1479 — Species. Samme Typ. B. No. 622.
- 1480 — Halv-Species. Liguende Typ. B. T. XVII. No. 13.
Man veed, at ovenstaaende Species (No. 1477—80) saavel som de af samme Typ fra de følgende Aar bleve slagne i Kjöbenhavn af Udbyttet af de 1623 i Norge fundne Sökrminer, der gæve Anledning til Bergstaden Kongsbergs Anlæggelse. Indskriften: BENEDICTIO DOMINI kan ikke, som Nogle have meent, have Hensyn til den rige Grube Segen Göttes, der först opdagedes 1629.
- 1481 — Species fra Glückstadt. Typ omtrent som No. 1463; men her paa Rev.: GLVCKSTADEN:24. B. No. 627.
- 1482 — Dobbelt tyk Krone. Adv. Kongen staaende i Harnisk med Commandostav; Rev. en Krone, hvorover: R. F. P. og under den: CORONA DANICA. B. T. XVII. No. 15. Madai No. 275.
- 1483 — Enkelt tyk Krone. Adv. som foreg.; Rev. en Krone, hvorunder: R. F. P.; i Omskriften: GOTOR. B. T. XVIII. No. 1.
- 1484 — En lignende med GOTORU. B. No. 637.
- 1485 — Krone (större), med Aarstallet over og Valgsproget under Kronen; i Omskriften: DANIE og GOTORUMQ. B. No. 644.
- 1486 — Halv-Krone, Typ som foreg., men med DANI og GOTORUQ. B. T. XVIII. No. 4.
- 1487 — Halv-Krone (lille og tyk). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. en Krone, hvorunder: R. F. P. B. T. XVIII. No. 2.

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1624-1625). 133

- 1488 1624. En lignende, hvor der ved Stempelskjærerens Forseelse i Omskriften ikke findes DAN. B. No. 650. (rar.)
- 1489-91 — XXIV Skilling-dansk. Adv. de tre Löver i et ovalt kronet Skjold paa et Kors; Rev. XXIII SKILLING DAN 1624; Omskrift: KongensTitel; med VAND; VANDAL; og VANDA: i Omskriften. B. No. 651-53. T. XVIII. No. 5.
- 1492-94 — XVI Skilling-dansk. Adv. CHRISTIANUS. IIII. DGD A, de tre Löver i et ovalt kronet Skjold; Rev. XVI. SKILLING DAN 1624., hvorover et Klöverblad mellem to Punkter. B. T. XVIII. No. 6. (3 Expl.)
- 1495 — XVI Skilling-dansk som foreg.; men paa Adv. DGD: D. B. No. 656.
- 1496-99 — XII Skilling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer mellem to Roser, og derunder R.F.P.; Rev. som foreg. B. T. XVIII. No. 7. (4 Expl.)
- 1500-1 — Otteskilling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, hvorover: R.F.P., og ved Siden et Klöverblad. B. No. 661. (2 Expl.)
- 1502 — En lignende, meget tyk (sammenloddet af flere). B. No. 663. v. $\frac{3}{4}$ L.
- 1503-4 — Sexskilling fra Glückstadt. Typ som No. 1468. B. No. 665; og en lignende med: GGL paa Rev. B. No. 664. (2 Stkr.)
- 1505 — Toskilling-dansk. B. No. 667.
- 1506-7 — Skilling-dansk. B. T. XVIII. No. 10; og B. No. 669.
- 1508-9 — Sösling-Lubs. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, ved Siderne: 2-4. B. No. 672. (2 Stkr.)
- 1510 — Sösling af Kobber. Adv. CHRISTIA 4 REX, Kongens kronede Brystbillede; Rev. SÖSLING 1624 og et Klöverblad i et ovalt forziret Skjold. B. T. XVIII. No. 11.
- 1511-13 — Korshvid (af Kobber), som No. 1404. B. T. XVIII. No. 12. (3 Expl.)
- I en udateret Betænkning (Mscript), formodentligt af d. A. og af Nic. Swabe, siges, at man i daglig Handel og Vandel maatte give 104 à 106 Sk. for en Species, og han raader derfor at lade væse paa Mynten, saa at Enhver der kunde bytte og tilbytte sig Species mod 4 og 5 Sk. i Opgjæld pr. Stk. — Ved den nye Myntordning d. 14 Febr. d. A. blev en Species opsat til 100 Sk.; Kronerne vedbleve at regnes for 144 Sk.; saavel hele- halve- og Orts-Kroner som Tolv- og Otteskillinge skulde være $13\frac{3}{4}$ lødige og udmyntes $6\frac{257}{1400}$, $12\frac{257}{700}$, $24\frac{257}{350}$, 76 og 115 Stkr. à Mk. brutto, Toskillinge $4\frac{1}{2}$ lødige 180 Stkr., Skillinge $2\frac{1}{2}$ lødige 254 Stkr. og Söslinge og Hvide af Kobber 150 og 231 Stkr. à Mk. brutto.*
- 1514 1625. Species fra Glückstadt; som No. 1481; men her paa Rev. GLVCKSTADE Z5. B. No. 678. (rar.)
- 1515 — Halv Species fra Glückstadt; af lignende Typ. B. No. 680.

134 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1625-1627).

- 1516 1625. Krone som No. 1483; i Omskriften: VANDALO.: B. No. 681.
- 1517 — En lignende; med: VANDAL.: B. No. 684.
- 1518 — Halv-Krone. Typ som No. 1487. B. No. 688.
- 1519 — XVI Skilling-dansk, som No. 1492. B. T. XVIII. No. 14.
- 1520 — XII Skilling-dansk, som No. 1496. B. No. 692.
- 1521-23 — VI Skilling-Lybsk. Adv. CHRIS:4:D:G:D:N:, Kongens kronede Navnechiffer; B. T. XVIII. No. 16; en anden med: D:G:D:N:V:, B. No. 695; og en med: D:G:D:N:G:R. B. No. 696. (3 Stkr.)
- 1524-25 — Otteskilling-dansk, som No. 1500. B. XVIII. No. 17. (2 Stkr.)
- 1526 — Sexskilling fra Glückstadt. Typ som No. 1470. B. No. 700.
- 1527 — Toskilling-dansk, med de tre Löver i et kronet spansk Skjold over et Kors. B. No. 701.
- 1528-29 — Sösling-Lubs, som No. 1508. B. No. 703. (2 Expl.)
- 1530-32 — Korshvid (af Kobber), som No. 1404. B. No. 704. (3 Expl.)
Den 4 Mai d. A. nedsattes en Species til 96 Sk. (eller 6 Mk.), og Kronernes Værdi bestemtes, saa at en heel Krone skulde gjælde 8 Mk. o. s. v.; de ældre Rigsmarker ansattes til 20 Sk.; al nyere Mynt nedsattes: 24 Sk. til 20 Sk., en ny Mark til 13 Sk. 1 Hvid, en 12 Sk. til 10 Sk., en 8 Sk. til 6 Sk. 2 Hvide, en 6 Sk. til 5 Sk. og en 4 Sk. til 3 Sk. 1 Hvid. Om Rytterpengene og Nellebladene see nedenfor No. 1759. Anm.
- 1533 1626. Dobbelt Species. Som No. 1478. B. No. 707. Madai No. 276.
- 1534 — Species. Samme Typ. B. No. 708. Madai No. 276.
- 1535 — Toskilling-dansk, som No. 1527. B. No. 713.
- 1536 1627. Firedobbelt Species. Som No. 1476. B. No. 723. Madai No. 276. (perrar.)
- 1537 — Dobbelt Species. Samme Typ. B. No. 724.
- 1538 — Species; Typ som foregaaende. B. No. 725.
- 1539 — Halv-Species af lignende Typ. B. No. 729.
- 1540 — Species. Adv. ❀ QVID. NON. PRO. RELIGIONE. A^o 1627, Kongens kronede Navnechiffer; Rev. ❀ MONET:R:D:N:VIC:PHIL:REINH:C:S:, det grevelige Solmske Vaaben. B. No. 718. T. XVIII. No. 22. Madai No. 1908.
- 1541 — En lignende, lidet forskjellig; med en lukket Krone paa Adv. B. T. XVIII. No. 23; Rev. som B. T. XVIII. No. 22. Ei i Beskr. cfr. Madai No. 4385. (rar.)
- 1542 — Species. Typ som foreg., men paa Adv. en aaben Krone, Aarstallet ved Siderne af Navnechifferet, og Roser mellem Ordene i Omskriften. B. T. XVIII. No. 24. cfr. Madai No. 4386. (rar.)

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1627-1629). 135

- 1543 1627. Groschen. Adv. QVID. NON. PRO. RELIGIO, Kongens kronede Navnechiffer; Rev. *NACH REICHSSCHROT. V. K. I Midten: *I* GYTER GROS: 1627. B. T. XX. No. 2. (rariss.)

No. 1540—43 ere af den saakaldte Hanreismynt (see ovenfor No. 672 Anm.)

- 1544 — Rigs-Mark. Typ omtrent som No. 1328. B. T. XVIII. No. 26. (rar.)

- 1545 — Toskilling-dansk. B. No. 736.

- 1546 1628. Species. Typ som No. 1479. B. No. 748.

- 1547 — Species-norsk. Adv. *CHRISTIANVS. IIII. D: G: DANI: NOR. REX:, Kongens kronede Brystbillede; Rev. *BENEDICTIO: DOMINI: DIVITES (en Rose med Stilk) FACIT, den norske kronede Löve og Aarstal 1628. B. T. XX. No. 5. Madai No. 278.

1627 overdrog Kongen Kongsbergs Sølvværk til Private, og 1628 oprettedes en Mynt i Christiania for at mynte det deraf vundne Sölv. Ifølge Myntmesterens A. Petersens Bestalling af 28 April 1628 skulde her myntes: hele-, halve-, Orts og halve Orts-Dalere 15½ lödige 9, 18, 36 og 72 Stkr. à Mk. brutto (No. 1547, 1550—51), men allerede 1629 gjorde man denne Mynt grovere og vægtigere og tilføiede Kongens Valgsprog omkring hans Brystbillede for at gjøre Forskjelligheden mere tydelig.

- 1548 — Species-norsk, som foregaaende; kun at efter NOR. paa Adv. staaer: &c. B. No. 753.

- 1549 — Halv-Species. Typ som No. 1480. B. No. 757.

- 1550 — Quart-Species-norsk. Typ som No. 1548. B. T. XX. No. 7. (rar.)

- 1551 — Ottendedeel-Species-norsk. Lignende Typ. B. T. XX. No. 8. (rar.)

- 1552 — Rigs-Mark. Typ omtrent som No. 1328. B. No. 762.

- 1553 — VI Skilling-dansk, med de tre Löver i et kronet Skjold paa Adv. og et Klöverblad som Myntmærke. B. No. 766.

- 1554 — VI Skilling-dansk med Kongens Brystbillede paa Adv. og som Myntmærke: .R.D. (fra Glückstadt). B. T. XX. No. 9.

Den 29 Septbr. 1628 fik Peder Grüner Ordre at mynte VI Sk., ⅓ Rth., 12½ lödige, 132 Stkr. à Mk. brutto.

- 1555 1629. Dobbelt Species-norsk. Typ som No. 1548; men med Kongens Valgsprog om hans Brystbillede. Som den enkelte Species B. T. XX. No. 11. Ei i Beskr.

- 1556 — Species-norsk. Samme Typ. B. T. XX. No. 11.

- 1557 — Halv-Species-norsk. Lignende Typ. B. T. XX. No. 12.

136 Danske og Norske Mynter. Chr.IV. (1629-1631).

- 1558 1629. Samme, men uden Valgsprog om Kongens Brystbillede (altsaa af de finere). B. No. 789.
- 1559 ——— Quart-Species-norsk, Typ lignende No. 1555. B. T. XX. No. 13. (rar.)
- 1560 ——— Samme, uden Valgsproget, (altsaa fin). B. No. 791. (rar.)
- 1561 ——— Ottendedeel-Species-norsk. Typ lignende No. 1555. B. T. XX. No. 14. (rar.)
- 1562-64 ——— VI Skilling-dansk, med Kongens Brystbillede. B. No. 794, og med de tre Löver i et kronet Skjold. B. No. 795 (2 Expl.); begge med en Rose som Myntmærke.
- 1565 ——— Toskilling-dansk, med samme Myntmærke. B. No. 799.
- 1566-67 ——— Skilling, Bractcat, hvori Kongens kronede Navnechiffer og i. s. 29., cfr. B. T. XXII. No. 7; og to andre utydelige, cfr. ibid. No. 8. (3 Stkr.)
- Ifølge Forordningen af 10 Octbr. d. A. skulde udmyntes 8, 4, 2 og 1 Skillinge, alle 14 lödige og 98, 198, 398 og 800 $\frac{1}{3}$ Stk. à Mk. brutto (af disse udmyntedes i d. A. neppe andre end Skillinge). Af Smaumynt, der ei kunde være 14 lödige, skulde Søslinge være 4 lödige 472 Stkr. og Hvide 2 lödige 363 Stkr. à Mk. brutto. En Species skulde i denne Mynt gjælde 96 Sk. Nedsættelsen af de ældre Myntsorter af 4 Mai 1625 bekræftedes med Tilføiende, at de nye Særskillinge (No. 1553 og 1562-64) skulde herefter gjælde 5 Sk. 1 Hvid.*
- 1568 1630. Species-norsk. Typ som No. 1556. B. No. 805. T. XX. No. 15.
- 1569 ——— Quart-Species-norsk. Lignende Typ; med REGNA, cfr. B. No. 807.
- 1570 ——— Ottendedeel-Species-norsk. Lignende Typ. Ei i Beskr.
- 1571-72 ——— Otteskilling, med Kongens kronede Hoftebillede paa Adv. B. T. XX. No. 16. (2 Expl.)
- 1573-76 ——— Fireskilling, med Kongens kronede Brystbillede (3 Expl.); og Toskilling-dansk med de tre Löver i et kronet spansk Skjold. B. T. XX. No. 17 og 18.
- 1630 d. 21 Januar gav Kongen en Myntordning til Mynten paa Kjöbenhavns Slot, ligelydende med den af 10 Octbr. 1629.*
- 1577 1631. Dobbelt Species. Typ som No. 1478, dog at Myntmesterens Navn her er: P. G(rüner). B. No. 812.
- 1578 ——— Species. Samme Typ. B. No. 813.
- 1579 ——— Species-norsk. Typ som No. 1556. B. No. 816.
- 1580 ——— Halv-Species-norsk. Lignende Typ. B. No. 818.
- 1581 ——— Quart-Species-norsk. Lignende Typ. B. No. 819.
- 1582 ——— Ottendedeel-Species-norsk. Lignende Typ. B. No. 820. (rar.)
- 1583 ——— Sösling. Adv. CHRISTIAN 4 D. G. (og et Klöverblad), Kongens kronede Brystbillede; Rev. SÖSLING DANS 1631 i et ovalt forziret Skjold. B. T. XX. No. 19.

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1632-1637). 137

- 1584 1632. Species. Typ som No. 1578. B. No. 826. (rar.)
 1585 ——— Quart-Species-norsk. Som No. 1581. B. No. 830.
 (rar.)
 1586 ——— Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B.
 No. 831. (rar.)
 1587-88 ——— Fireskilling; med Kongens kronede Brystbillede.
 B. No. 833. (2 Expl.)
 1589-91 ——— Toskilling-dansk, som No. 1576. B. No. 834.
 (3 Expl.)
 1592 1633. Species-norsk. Typ som No. 1556. B. No. 837.
 1593 ——— Quart-Species-norsk af lignende Typ. B. No. 839.
 1594 ——— Ottendedeel-Species-norsk af lignende Typ. B.
 No. 840. (rar.)
 1595 1634. Species. Typ som No. 1578. B. No. 844.
 1596 ——— Halv-Species af lignende Typ. B. No. 846.
 1597 ——— Dobbelt-Species-norsk. Som No. 1555. B. No. 847.
 1598 ——— Species-norsk. Samme Typ. B. No. 848.
 1599 ——— Halv-Species-norsk af lignende Typ. Ei i Beskr.
 (rar.)
 1600 ——— Quart-Species-norsk. Lignende Typ. B. No. 849.
 (rar.)

Paa denne sidste sees tydeligt, at Aarstallet oprindeligt har været 1633, og at dette er forandret til 1634 ved at indslaae et Fiirtal over det sidste Chiffer; denne Forandring af Aarstal synes derimod ikke at have fundet Sted ved den halve Species (No. 1599).

- 1601 1635. Dobbelt-Species-norsk. Som No. 1555. B. No. 853.
 1602 ——— Species-norsk. Samme Typ. B. No. 854.
 1603 ——— Halv-Species-norsk. Lignende Typ. B. No. 855.
 (rar.)
 1604 ——— Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 856.
 1605 1636. Dobbelt-Species-norsk. Som No. 1555. Ei i Beskr.
 1606 ——— Species-norsk. Samme Typ. B. No. 857.
 1607 ——— Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 859.
 1608 ——— Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B.
 No. 860. (rar.)

Aarstallet paa de tre sidste Mynter (No. 1606-8) har oprindeligt været 1635, som i Stemplet er blevet forandret til 1636.

- 1609 1637. Species-norsk. Typ som No. 1556. B. No. 863.
 1610 ——— Halv-Species-norsk af lignende Typ. B. No. 864.
 1611 ——— Quart-Species-norsk af lignende Typ. B. No. 865.
 (rar.)
 1612 ——— Ottendedeel-Species-norsk af lignende Typ. B.
 No. 866. (rar.)

138 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1638-1641).

- 1613 1638. Species-norsk. Typ som No. 1556. B. No. 868.
 1614 ——— Halv-Species-norsk af lignende Typ. B. No. 869.
 1615 ——— Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 870.

Paa denne sees tydeligt, at Aarstallet i Stempleet er forandret fra 1637 til 1638.

- 1616 1639. Species-norsk. Typ som No. 1556. B. No. 872.
 1617 ——— Halv-Species-norsk, af lignende Typ. Ei i Beskr.
 1618 ——— Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 873.
 1619 ——— Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 875. (rar.)

- 1620 1640. Species fra Glückstadt. Adv. CHRISTIANUS. IIII. D:G:DAN:N:V:G:Q:REX., Kongens kronede Brystbillede, hvorom hans Valgsprog, og derunder det danske Vaabenskjold; Rev. MONET:NOV:GLÜCKSTADENSIS. 1640. og som Myntmærke en Fjeder og s. t. (Simon Timpf), i Midten: Lykken paa en Kugle. Cfr. B. T. XXIII. No. 2.

- 1621 ——— Species-norsk. Som No. 1556. B. No. 878.
 1622 ——— Halv-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 879.
 1623 ——— Quart-Species-norsk, af lignende Typ (i Omskriften paa Rev. FAC:). B. No. 881.

- 1624 ——— En lignende med: FACIT i Omskriften paa Rev. Ei i Beskr.

- 1625 ——— Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 882. (rar.)

- 1626 ——— Sexskilling fra Glückstadt. Adv. Kongens kronede Brystbillede; Rev. XVI E. REISDAL. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel og Myntmærke som No. 1620. B. T. XXIII. No. 3.

- 1627 ——— Sösling fra Glückstadt. Adv. CHRISTIANUS. 4.D:G:, Kongens kronede Navnechiffer; Rev. G:DAN:N:V:G:Q:REX. 1640 (og Myntmærke som No. 1620); i Midten: .I.SOESLIN:. Ei i Beskr. (rar.)

Ifølge kongelig Bevilling d. 17 Septbr. 1640 anlagde Simon Timpf en privat Mynt i Glückstadt med Tilladelse til at mynte: Ducater fin 23 Kar. 6 Gr. à Mk. brutto 67 Stkr., hele, halve og Orts Rigsdalere fin 14 Lod 4 Gr. à Mk. br. 8, 16, 32 Stkr., Sexskillinge 13 lødige à Mk. br. 131 Stkr., Skillinge 5 lødige à Mk. br. 332 Stkr., og VIII Lübsch Schill. 13 lødige à Mk. br. 48 Stkr. Denne Myntordning bekræftedes d. 31 Decbr. 1641; Hamburg klagede over, at VIII L. S. og Sex- og Enskillingene vare for ringhaltige, og skjönt S. Timpf ei havde overtraadt sin Bestalling, table han dog Processen og sin Myntretlighed 1643.

- 1628 1641. Species fra Glückstadt. Som No. 1620. B. No. 885. T. XXIII. No. 4.

- 1629 ——— Species-norsk. Som No. 1556. B. No. 889.
 1630 ——— Halv-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 892.
 1631 ——— Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 893.

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1641-1643). 139

- 1632 1641. Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 894.
- 1633 — VIII Lübsch-Schilling fra Glückstadt. Adv. Kongens Titel og hans kronede Brystbillede, hvorunder det danske Vaahenskjold; Rev. REG:MAIES:MO:PROVINCIALIS: VIII. L. S. (og Myntmærke som No. 1620), Lykken paa en Kugle, ved Siderne: 16—41. B. T. XXIII. No. 5.
- 1634 — Otteskilling-norsk. Adv. den norske Löve i en Ring; Rev. VIII SKILLING:DANSK. B. T. XXIII. No. 6.
- 1635 — Sexskilling fra Glückstadt, som No. 1626. B. No. 904.
- 1636-39 — Sexskilling fra Glückstadt. Adv. Kongens Titel og kronede Brystbillede; Rev. MON:NOV:GLUCKSTAD:(GLUCKSTA og GLUCKST.) 1641 og Myntmærke som foregaaende; i Midten: .XVI. E:REICH:DA. B. No. 901-2-3; cfr. T. XXIII. No. 7. (4 Stkr.)
- 1640-42 — Fireskilling-norsk. Typ som No. 1634. B. T. XXIII. No. 8, og Toskilling-norsk af lignende Typ, dog uden Ring om den norske Löve. B. T. XXIII. No. 9. (2 Expl.)
- 1643 — Sechslin fra Glückstadt. Typ omtrent som No. 1627. B. T. XXIII. No. 11.
- 1644 1642. Dobbelt-Species-norsk. Som No. 1555. B. No. 912.
- 1645 — Species-norsk. Samme Typ. B. No. 916.
- 1646 — Halv-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 917.
- 1647 — Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 919.
- 1648 — Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 921. (rar.)
- 1649-50 — VIII Lübsch-Schilling fra Glückstadt. Som No. 1633. B. No. 922. (2 Stkr.)
- 1651-52 — 8 S. L. (Schill. - Lübsch); tvende lidet forskellige. B. T. XXIII. No. 12. (2 Expl.)
- 1653-54 — Otteskilling-norsk. Adv. den norske Löve; Rev. .VIII.SKILLING:DANSK. B. No. 926; og en anden lidet forskellig. B. No. 929.
- 1655 — Sexskilling fra Glückstadt som No. 1636. B. No. 930.
- 1656 — Fireskilling-norsk. Typ som No. 1653. B. No. 932.
- 1657-60 — Toskilling-norsk. B. No. 936 og 939. (3 Expl.)
- 1661 — Sechslin fra Glückstadt. Som No. 1643. B. No. 941.
- 1662 1643. Species-norsk. Som No. 1556. B. No. 942.
- 1663 — Halv-Species-norsk, af lignende Typ. Omtrent som B. No. 944.
- 1664 — Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 945.
- 1665 — Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 946.

140 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1643-1644).

- 1666-67 1643. Otteskilling-norsk. Som No. 1653. I Om-
skriften: NOR. B. No. 947; og en lignende med: NO.
B. No. 952.
- 1668-69 — Sexskilling fra Glückstadt. Som No. 1636.
To lidet forskellige. B. No. 953 og 954.
- 1670-72 — Skilling-norsk. Typ som Otteskillingen No.
1653. B. T. XXIII. No. 14. (3 Expl.)
*I P. Grüners Bestalling som Myntmester i Christiania dat. den
25 April 1643 bestemtes, at Speciesmynten skulde udmyntes
14 Lod 2 Gr. lödig; ligeledes skulde han mynte: Otte- og Fire-
skillinge 12 lödige 100 og 200 Stkr. à Mk. brutto (hermed sy-
nes allerede at være begyndt 1642), fremdeles Toskillinge 4½ l.
og Enskillinge 2½ lödige 180 og 254 Stkr. à Mk. brutto.*
- 1673 1644. Species-norsk. Som No. 1556; dog mellem Lövens
Bagbeen: P (en Blomst) G(rüner). B. No. 966. (rar.)
- 1674 — Tomark. Adv. II MARCK: DANKE. 1644: Kongens
kronede Navnechiffer; Rev. IUSTUS. יְהוָה. IUDEX. og
et Klöverblad som Mynttegn. B. T. XXIII. No. 19.
- 1675 — XX Skilling af lignende Typus, men med en Hage
som Mynttegn. B. T. XXIII. No. 21. (rariss.)
- 1676 — XVI Skilling af lignende Typus. B. No. 995, cfr.
T. XXIII. No. 23.
- 1677-78 — Fireskilling af lignende Typus; med Aarstallet
överst paa Rev. B. T. XXV. No. 2; og en lignende
med Aarstallet forneden paa Rev. B. No. 1013. (2 Stkr.)
- 1679-80 — Otteskilling-norsk. To forskellige, som No.
1666 og 1667. B. No. 1001 og 1003.
- 1681-83 — III Schilling L. G. fra Glückstadt; med to kors-
lagte Hager som Myntmærke. B. T. XXIII. No. 24. (3 Stkr.)
*I Novbr. 1643 erholdt Jacob Schwiegeelt Tilladelse til at oprette
en Mynt i Glückstadt og Instrux til der at mynte Speciesmynt,
og for at erstatte det derved muligt opstaaende Tab for ham til-
stodes ham at maatte mynte forskjellig Smaaamyt, af hvilken dog
alle de større Sorter skulde være 13 lödige.*
- 1684 — Toskilling-dansk. Cfr. B. T. XXV. No. 3.
- 1685 — Toskilling-norsk. B. No. 1016.
- 1686-87 — Skilling-dansk. Ei i Beskr., og Skilling-norsk.
B. No. 1017.
- 1688-90 — Sösling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer.
B. No. 1018. (3 Expl.)
*Den uformodede Krig med Sverrig tvang Regjeringen til at lade
udmynte ringhalligere Mynter, hvis hebraiske Pauskrift valgte
med Hensyn paa Öieblikkets Forhold; Firemarker af samme Typ
omtales, men maae ligesom XX Sk. ansees for Prövestykker, der
ei bifaldtes eller udkom. Ifölge Instrux for H. Köhler i Kbhvn.
skulde han mynte: Tomarker og Marker, 9½ lödige 21 og 42 Stkr.
à Mk. brutto, Fireskill. 7½ lödige 120 Stkr. à Mk. brutto, (To- og
Enskillinge som forhen 4½ og 2½ lödige 180 og 254 Stkr. à
Mk. brutto); i Christiania udmyntedes de samme, undtagen Fire-
skillinge, der kun omtales som prægede i Kjöbenhavn. Disse Mynt-*

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1645-1646). 141

ter kaldes sædvanligt Ulfelds Mynter, (see No. 674. Anm.) efter hvis Forslag man troede at de vare udkomne, eller, paa Grund af den hebr. Indskrift, Ebræer. (Om deres senere Cours see Anm. efter No. 1744).

- 1691 1645. Species fra Glückstadt. Som No. 1620, men med to korslagte Hager som Myntmærke og ved Siderne af Lykken: i. s. (Jacob Schwiegelt). B. No. 1031.
- 1692 — Halv-Species fra Glückstadt, af lignende Typ, men her staaer: is efter Aarstallet. B. T. XXV. No. 5. (rar.)
- 1693 — Quart-Species fra Glückstadt, af lignende Typ, med i. s. ved Siderne af Lykken. B. T. XXV. No. 6. (rar.)
- 1694 — VIII L. S. (Lübsch-Schilling) fra Glückstadt, som No. 1633, med to Hager som Myntmærke. B. T. XXV. No. 7. (perrar.)
- 1695 — Sexskilling fra Glückstadt. Typ som No. 1636, men med to Hager som Myntmærke. B. No. 1062.
- 1696 — Species-norsk. Typ som No. 1673. B. No. 1036. T. XXV. No. 8.
- 1697-98 — Tomark. Som No. 1674. B. No. 1041, og en anden lidet forskjellig (med to korslagte Hager som Mynttegn). B. No. 1055.
- 1699-1700 — XVI Skilling; af lignende Typ. B. No. 1060, og en lignende med Aarstallet nederst paa Rev. B. No. 1057.
- 1701-3 — Fireskilling af lignende Typus. B. No. 1065. (3 Stkr.)
- 1704 — Toskilling-dansk. B. T. XXV. No. 9.
I en Arithmetica Danica af Tyge Hansen, trykt i Kjøbenhavn 1645, siges, at en Sk. dansk er det Halve af en Sk. Lübsch, og at en "Sjætling" er det Halve af en Skilling-dansk. Ogsaa han omtaler Skjærve = $\frac{1}{2}$ Penning som en Mynt.
- 1705 1646. Species. Typ som No. 1479; nederst paa Adv. H. K(öhler) og en Hage. B. No. 1079.
- 1706 — En lignende, noget forskjellig. B. No. 1081.
- 1707 — En lignende, noget forskjellig (uden Hagen). B. No. 1082.
- 1708 — Halv-Species, af lignende Typ. B. No. 1083. (rar.)
- 1709 — Species fra Glückstadt. Som No. 1691. B. No. 1084.
- 1710 — Dobbelt-Species-norsk. Typ som No. 1673. B. No. 1087.
- 1711 — Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1090.
- 1712 — Halv-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1096.
- 1713 — Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1099.
- 1714 — Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1101. (rar.)
- 1715 — Tomark. Typ som No. 1676. B. No. 1104.
- 1716-17 — XVI Skilling. Samme Typus, men med et Kløverblad. B. No. 1108; og en lignende med Aarstallet og en Hage forneden paa Rev. B. No. 1107.

142 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (1646-Ud. Aar).

- 1718-20 1646. Sexskilling fra Glückstadt. Typ som No. 1695.
Med CHRISTI, CHRIST., og CHRISTIAN. B. No. 1109,
1110 og 1111. (3 Stkr.)
- 1721 — Toskilling-norsk. B. No. 1112.
- 1722 — Søsling fra Glückstadt; med Kongens kronede
Navnechiffer og to Hager som Myntmærke. B. No. 1113.
- 1723 1647. Dobbelt-Species. Typ som No. 1707. Ei i Beskr.
- 1724 — Species. Samme Typ. B. No. 1121.
- 1725 — Species fra Glückstadt. Som No. 1691. B.
No. 1120.
- 1726 — Dobbelt-Species-norsk. Som No. 1673. B. No. 1123.
- 1727 — Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1124.
- 1728 — Halv-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1127.
- 1729 — Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1128.
- 1730 — Tomark. Som No. 1674. B. No. 1129.
- 1731 — XVI Skilling, af lignende Typus. B. No. 1134.
- No. 1730-31 og 1733 ere de sidste, der udmyntedes af de
ringhaltige saakaldte ulfeldske Mynter.*
- 1732 — Sexskilling fra Glückstadt. Som No. 1718. B.
No. 1135.
- 1733 — Fireskilling. Som No. 1701. Ei i Beskr. (perrar.)
- 1734-35 — Toskilling- og Skilling-norsk. B. No. 1137
og 1138.
- Ved en Forordning af 10 Decbr. 1647 opsattes en Species
til 6 Mark 8 Sk.; ligeledes opsattes Guldmynternes Værdi, men
de mindre Myntsorter omtales aldeles ikke.*
- 1736 1648. Dobbelt-Species-norsk. Som No. 1673. B. No. 1144.
- 1737 — Species-norsk, af samme Typ. B. No. 1146.
- 1738 — Halv-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 1154.
- 1739 — Quart-Species-norsk, af lignende Typ. Paa Rev.:
FACIT. Ei i Beskr. (forgylt).
- 1740-42 — Toskilling-dansk, med de tre Löver i et ovalt
kronet Skjold paa Adv.; med DANS. B. T. XXV. No. 13,
og med DANSK. B. No. 1157; og Toskilling-norsk. B.
No. 1159.
- 1743-44 — Skilling-dansk og norsk. B. No. 1160 og
1161.
- Den 21 Marts 1648 nedsattes igjen Guldmynterne og Specierne
til 6 Mark; ligeledes nedsattes de nye (?: de ulfeldske), To-
marker, Marker og Fireskillinge til 28, 14 og 2 Sk. (dette siges
allerede at være skeet 1647, fordi man troede, at de eftermyn-
tedes i Holland, men autentisk Hjemmel haves først i ovenstaaende
Forordning).*
- 1745 Uden Aar. VIII Skilling-dansk, med Kongens kronede
Brystbillede paa Adv. B. T. XXV. No. 16.
- 1746 — Sexskilling fra Glückstadt. Typ som No. 1468
(uden Myntmærke). B. T. XXV. No. 18.

Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (Uden Aar). 143

- 1747 Uden Aar. Toskilling-dansk, med de tre Löver i et spansk kronet Skjold paa Adv. og Kongens Titel som Omskrift paa begge Sider. Ei i Beskr. (rar.)
- 1748-52 — 4 S. L. (Schilling-Lübsch). Adv. Kongen tilhest; Rev. Kongens Titel paa Plattydsk. B. T. XXV. No. 19. (5 Expl.)
- 1753-59 — 2 S. L. (Schill.-Lübsch) af lignende Typus. B. No. 1203-6. (7 Expl.)
- No. 1748—59 ere af de saakaldte Rytterpenge, hvis med de andre danske Mynter uovereensstemmende Skrot og Korn (ligesom de saakaldte Nelleblade, Hertug Johan af Sönderborgs Mynt) stedse gjorde Bestemmelsen af deres Cours vanskelig og væklende. Bønderne i Riberhuus og Koldinghuus Lehne vægrede sig ved at modtage dem, og Gregers Krabbe bevirkede derfor 1624 kongelig Tilladelse til, at de nedsattes fra 7 og $3\frac{1}{2}$ til 6 og 3 Sk. Dog synes denne Nedsættelse ei i Virkeligheden at have fundet Sted dengang, thi da Myntmesterne i deres Betænkning meente, at de med Fordeel kunde ommyntes, udstædtes d. 2 Jan. 1625 et Rescript, at de alle skulde indkaldes til St. Hansdag. Ved Forordning af 4 Mai 1625 nedsattes de fra 7 og $3\frac{1}{2}$ Sk. til 6 Sk. 2 Hvide og 3 Sk. 1 Hvid; og for at fremme deres Inddragelse bestemtes, at de efter St. Hansdag kun skulde gjælde 6 og 3 Sk.
- 1760 — En liden Sölvmynt (To-Hvide?). Adv. Kongens Brystbillede; Rev. de tre Löver i et ovalt kronet Skjold, lagt over et Kors; Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. B. T. XXV. No. 25.
- 1761-65 — En mindre Mynt, af lignende Typ. B. T. XXV. No. 26. (5 Expl.)
- 1766 — En endnu mindre Mynt af lignende Typ. B. T. XXV. No. 27.
- 1767-74 — Korshvid; med Kongens kronede Navnechiffer paa Rev. B. T. XXV. No. 28 og 29 og B. No. 1225 (med ringe Forskjellighed 7 Stkr.); og en afklippet Skilling-dansk.
- 1775 — Sösling-lübsch. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, foran hvilket Myntmærket (en Lykkepote); Rev. + I + · SÖESLINCK · LÜBS · +. Ei i Beskr.
- 1776 — Blymynt for de danske Ostindiske Besiddelser. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. T. B. CAS. 164... Ei i Beskr. (rariss.)

T. B. betyder formodentligt Tranquebar.

Myntmesterne Hans Dalhausen og Poul Gulden levede endnu ved Christian 4's Thronbestigelse, den første døde 1596. — Ved Instrux dat. Kolding d. 14 Septbr. 1593 beskikkedes Andreas Meltzner til Myntmester i Kjöbhen.; d. 25 Juni 1602 erholdt Nicolai Schwabe sin første Instrux som Myntmester sam-

144 Danske og Norske Mynter. Chr. IV. (Uden Aar).

mesteds, og d. 8 Septbr. s. A. modtog han den anden noget forandrede. 1607 fik Hans Flemming Tilladelse at oprette en privat Mynt i Helsingöer, og han selv erholdt Bestalling som Myntmester ved denne d. 28 Mai mod at han skulde lønne den, af Kongen d. 15 Juli s. A. udnævnte Guardein, Johan Post fra Kjöbenhavn med 300 Rdl. aarligt. Det hedder i Flemmings Bestalling, at han ogsaa for udenlandske Kjöbmænd maatte slaae to Sorter, nemlig: Gyldener i Gehalt og Vægt som de ungerske, og Sølvgylde til $50\frac{2}{3}$ Sk. danske, som skulde udføres til fremmede Steder, men disse skulde være nøiagtigt efter det romerske Riges Myntfod under Kongens Billede og Overskrift. I Slagskat skulde han for hver Mk. Guld, han til 23 Kar. 6 Gr. myntede for fremmede Kjöbmænd, betale 14 Sch. lübsch og for hver Mk. Sölo af de smaa Dalere til $50\frac{2}{3}$ Sk. dansk 4 Sch. lübsch. Ved Rescript af 28 Septbr. 1609 fik Hans Flemming Tilladelse til at slaae Rigsdalere (?: Species) mod for dem ligeledes at erlægge den foranførte Slagskat. 1614 aflöstes Hans Fl. af Casper Flemming, men endnu s. A. nedlagdes Mynten i Helsingöer, og Johan Post udnævntes til Myntmester ved en ny oprettet Mynt i Kjöbenhavn, hvor N. Schicabe endnu forestod den ældre. 1621 oprettedes et tredje Myntofficin under Johan Engelbrecht, som dog for det Meste myntede paa Frederiksborg Slot, hvor han ifølge Sagnet blev halshugget for Bedrageri. 1624 d. 21 August overtog Nicolai Schicabe for kongelig Regning Mynten i Kjöbenhavn ganske, men har nok snart paa Grund af Alder og Svaghed maattet lade Forretningerne besørge af en anden; saaledes finder man paa en Species af Aaret 1627 og af Typ som No. 1536 en Myntmesters Navn anført: B. Z., hvilke Bøgstavers Betydning man endnu ei har kunnet bestemme, og d. 29 Septbr. 1629 udnævntes Peder Grüner til Myntmester i Kjöbenhavn under Overtilsyn af den gamle N. Schicabe, der "paa Grund af Alderdom" var entlediget d. 25 Septbr. s. A. med Pension af 200 Species og 96 Rdl. Cour. aarligt og Fritagelse for alle Skatter. 1629 oprettedes med kongelig Bevilling en privat Mynt i Kjöbenhavn af Matthias Clausen ved Siden af den kongelige. 1643 forflyttedes P. Grüner som Myntmester til Christiania, men først d. 27 Marts 1644 beskikkedes Henrik Köhler til hans Eftermand ved Mynten i Kjöbenhavn. Borgermester Michael Wibe havde overtaget paa egen Risiko at lade udmynte en vis Sum. Som Mynttegn lod han anbringe en lille Fugl (en Vibe), der findes paa flere danske Mynter fra 1620-22 og paa Skillingen fra 1623; Wibe døde Paaskedag 1624. — Den 28 April 1628 oprettedes en ny Mynt i Christiania og Guldsmed Andreas Petersen beskikkedes til Myntmester ved samme; d. 25 April 1643 udnævntes Peder Grüner til Myntmester i Christiania. — Fra 1623-30 bestod en Mynt i Glückstadt under en Myntmester R. D., hvis Navn ei endnu vides. Den 17 Septbr. 1640 fik Simon Timpf Bevilling (udvidet den 31 Decbr. 1641) paa at anlægge en privat Mynt i Glückstadt, men 1643 tabte han sin Myntrettighed (see No. 1627. Anm.); og d. 2 Novbr. 1644 fik Jacob Schwiegelt Tilladelse til at oprette en privat Mynt i Glückstadt, hvor han vedblev at mynte under Frederik 3. — Den 28 Marts 1644 fik Georg Preiss Bestalling som Guardein (formodentlig ved Mynten i Kjöbenhavn).

FREDERIK III.

Ærkebiskop af Bremen og Biskop i Verden*).

1634—1648.

Valgsprog: Dominus providebit.

- 1777 1641. Dobbelt Species. Adv. FRIDERICUS: D: G: ARCH: ET: EPISC: BREM: ET: VERDEN:, Frederiks Brystbillede med blottet Hoved og derom: DOMINUS PROVIDEBIT; Rev. C: HALB: HÆ: NOR: D: SLE: HOLS: STO: DIT: C: O: E: D, det ærkebiskoppelige, biskoppelige og hertugeligt slesvig-holsteenske Vaaben i et kronet ovalt og forziret Skjold. Over Kronen et Dödningshoved og Aarstallet 16—41, forneden Myntmesterens Navn: P. T. B. T. II. No. 1. Madai No. 727. (rar.)
- 1778 — Species af samme Typ. B. No. 4. (rar.)
- 1779 — Sexskilling. Adv. Frederiks Brystbillede; Rev. XVI E: REICHSDA:, Omskrift som foregaaende, men mere abbrevieret. B. T. II. No. 2.
- 1780 — Sechsling. Adv. to korslagte Nøgler; Rev. .I. SECHSLIN, Omskrift som forrige. B. T. II. No. 3.
- 1781-84 1642. Sexskilling. Som No. 1779. B. T. VI. No. 4; og en anden lidet forskellig. B. No. 11. (3 Expl.)
- 1785 1643. Sexskilling af lignende Typ. B. No. 14.

Konge i Danmark og Norge.

Hyldet d. 6 Juli 1648. Död d. 9 Februar 1670.

Valgsprog: Dominus providebit.

- 1786-89 1648. Toskilling—dansk, med Kongens Titel som "electus". Adv. de tre Löver i et ovalt forziret og kronet Skjold, ved hvis Sider Aarstallet $\frac{1}{6}-\frac{8}{4}$. Som Mynttegn har den en Hage**). B. T. II. No. 6; en lignende med samme Mynttegn, men med Aarstallet i Omskriften paa Adv. Ei i Beskr.; og en lignende med samme Myntmærke,

*) 1618 begyndtes de for Danmark saa kostbare Forhandlinger om at faae Hertug Frederik sikkert Valget til Ærkebisp i Bremen; 1621 udvalgtes han til Coadjutor hos den gamle Ærkebisp Hertug Johan Frederik. I Juni 1623 udvalgtes og indsattes han til Biskop i Verden og fik tillige et Domprovsti i Halberstadt; men under Krigen indtog de Svenske disse Lande, og de havde Bremen inde, da Johan Frederik døde 1634; desuagtet holdt Hertug Fr. sit Indtog i Bremen som Ærkebisp d. 21 Decbr. s. A. og efter d. 8 Febr. 1635 at have sluttet en Overeenskomst med Sverrig, lod han sig d. 19 Febr. hyldes som Ærkebisp i Stade og Buxtehude og tiltraadte Regjeringen d. 24 s. M. D. 22 Marts 1637 hyldedes han af Staden Bremen, efterat den var forladt af de Svenske, men 1645 besattes igjen baade Bremen og Verden af de Svenske, som beholdt dem besatte, skjöndt Frederik først, efterat han var bleven hyldet som Konge i Danmark, formeligt frasagde sig sine Fordringer paa disse Lande.

**) Det her staaende Mynttegn, der ofte baade enkelt og dobbelt findes paa Chr. 4 og Fr. 3 Mynter og er kaldet Fane, kaldes i Sammling beröhmter Medailleurs und Münzmeister nebst ihren Zeichen Nürnberg 1778 Zain-Hacke 3: Glödehage, hvormed Tenene trækkes ud af Glödeovnen; vi beholde herefter Navnet Hage og bede det rettet i det Foregaaende.

146 Danske og Norske Mynter. Fr. III. (1649-1650).

- men med et indknebet (tydsk) Skjold paa Adv., ved hvis Sider: 16—48. B. T. II. No. 5; og en Skilling-dansk af samme Typ som den sidste. Ei i Beskr.
- 1790 1649. Dobbelt Species. Adv. Kongens Titel og hans kronede Brystbillede; Rev. Kongens Valgsprog, de tre Löver i et indknebet Skjold, omgivet af 11 mindre ovale Vaabenskjolde, og lagt midt paa et stort Kors, hvorover en Krone. Mynttegn: H. K(öhler i Kjöbenhavn). B. T. II. No. 8. (rar.)
- 1791 — Species af samme Typ. B. No. 29.
- 1792 — Species, af lignende Typ, men med Aarstallet paa begge Sider af Kronen og med en Hage som Mynttegn. Ei i Beskr.
- 1793 — Dobbelt Species-norsk. Adv. som foregaende; Rev. DOMINUS (et Klöverblad) PROVIDEBIT: 16 (en Rose) 49: i Midten: den norske kronede Löve, mellem hvis Bagbeen: P. G(rüner i Christiania). B. T. II. No. 10.
- 1794 — Species-norsk af samme Typ. B. No. 36.
- 1795 — Halv-Species-norsk af lignende Typ. B. T. VI. No. 7.
- 1796 — Quart-Species-norsk, af lignende Typ; som B. No. 39, men paa Adv. DAN. Cfr. B. T. VI. No. 9. (rar.)
- 1797 — Tomark-norsk. Adv. : II: MARCK: DANSKE: 1649; Kongens kronede Navnechiffer; Rev. Kongens Valgsprog (med et Klöverblad); i Midten den kronede norske Löve. B. T. II. No. 11.
- 1798 — XVI Skilling-norsk. Lignende Typ. B. T. II. No. 13.
- 1799 — VIII Skilling-norsk. Lignende Typ. B. T. II. No. 14. (rar.)
- 1800-2 — Toskilling-dansk. Adv. de tre Löver i et sammenknebet Skjold, ved hvis Sider 16—49; Rev. .II. SKIL DANS. (med en Hage som Mynttegn) B. T. II. No. 15. (2 Expl.); en lidet forskjellig af samme Typ; Rev. .II. SKILLING DANSK. B. No. 52.
- 1803-4 — Toskilling-norsk. Adv. den norske kronede Löve; Rev. Aarstallet i Omskriften (og et Klöverblad). B. T. II. No. 16; og Skilling-norsk, af lignende Typ. B. ibid. No. 17.
- I Norge begyndte man 1649 med den saakaldte grove Krone-Myntfod, 10³/₄ lödig, hele og halve Kroner, Marker og Otteskillinge 10¹/₂, 21, 42 og 84 Stkr. à Mk. brutto. Med Hensyn til Speciesmynten fra Christiania gav Statholder Krabbe en Ordre 1649, at den 14 lödige Mk. brutto i Species skulde udmyntes til 8 Rdl. 12 Sk.*
- 1805 1650. Species. Som No. 1791. B. No. 58. Madai No. 281.
- 1806 — Tredobbelt Species-norsk. Som No. 1793. B. No. 62. Cfr. Madai No. 280. (rar.)
- 1807 — Dobbelt Species-norsk af samme Typ. Cfr. B. No. 64.

Danske og Norske Mynter. Fr.III. (1650-1651). 147

- 1808 1650. Species-norsk, af samme Typ. B. No. 64. Madai No. 280.
 1809 ——— Quart-Species-norsk, af lignende Typ. B. No. 70. (rar.)
 1810 ——— Krone-dansk. Adv. IIII MARCK. DANSKE I S(tichmann), Kongens kronede Navnechiffer; Rev. DOMINUS PROVIDEBIT 1650, de tre Löver, omgivne af ni Hjerter i et kronet spansk Skjold, lagt over et Kors. B. T. II. No. 19. (rar.)
 1811 ——— Tomark-norsk. Som No. 1797. B. T. III. No. 1.
 1812 ——— XVI Skilling-norsk af lignende Typ. B. T. III. No. 2.
 1813 ——— VIII Skilling-norsk af lignende Typ. B. No. 79. a.
 1814-15 ——— Toskilling-dansk. Som No. 1800. B. No. 80; og Toskilling-norsk, som No. 1803. B. T. III. No. 4.
 1816-18 ——— Skilling-dansk. B. T. III. No. 5. (2 Expl); og Skilling-norsk. B. T. III. No. 6; begge Typ som de foregaaende Toskillinger.
 1819 1651. Species-norsk. Som No. 1794. B. No. 91.
 1820 ——— Species-norsk lidet forskjellig; med et Myntstempel til Mynttegn (istedetfor Klöverbladet). B. No. 89.
 1821 ——— Dobbelt-Krone. Adv. FRIDERICVS. III. D : GRA : DANIE. 1651, Kongens kronede Brystbillede; Rev. NORVEGI. VANDAL. GOTORV. Q. REX. (en Hage), i Midten: en Krone, hvorunder Kongens Valgsprog (fra Höire til Venstre). B. T. III. No. 7.
 1822 ——— Krone af samme Typ. B. No. 94.
 1823 ——— Krone af lignende Typ, men Valgsproget forkortet: DOMIN9: PROVID:.. B. No. 102.
 1824 ——— Halv-Krone. Adv. FRIDERICVS : 3 : D : GRA. DANIE.; Kongens kronede Brystbillede med Aarstallet 16—51 ved Siderne; Rev. som foregaaende, kun at Valgsproget staaer fra Venstre til Höire og er forkortet: DOM: PROVID: B. T. III. No. 8.
Ved Forordning af 9 Mai 1651 befaledes, at der skulde op-høres med at mynte Smaamynt, og at der skulde myntes hele og halve Rigsdalere, Slettedalere og Rigsorter af Skrot og Korn som i "Salig Hr. Fadens Tid" altsaa 13¼ lödige, men allerede næste Aar forandrede dette.
 1825 ——— Tomark-norsk, som No. 1797, kun at her er et Myntstempel til Mynttegn. B. No. 109.
 1826 ——— XVI Skilling-norsk. Typ som foregaaende. B. No. 112.
 1827 ——— VIII Skilling-norsk, af lignende Typ. B. No. 114.
 1828-32 ——— Toskilling-dansk, med de tre Löver i et ovalt Skjold paa Adv. B. T. III. No. 9; samme med ni Hjerter om Löverne, ibid. No. 10; en anden med: FRIDERIC9:3. B. No. 120; en anden med de tre Löver i et sammenknebet Skjold, ved hvis Sider 16-51, og en med samme

148 Danske og Norske Mynter. Fr. III. (1651-1653).

Adv., men Rev. .II. SKIL DANS 1651 (altsaa dobbelt Aarstal). De to sidste ei i Beskr.

1833-34 1651. Toskilling-norsk. B. No. 121; Skilling-norsk. Ei i Beskr.

1835-37 — Søsling af Kobber. Adv. DOMIN9. PROVID, Kongens kronede Navnechiffer; Rev. *I* SÖSLING DANSKE 16 (en Hage) 51. B. T. III. No. 11. (3 Expl.)

1838 — Hvid af Kobber. Adv. D * G * DANIE * REX, Kongens kronede Navnechiffer; Rev. DOMIN9. PROVID. Et rundt Skjold, hvori et Kors, i hvis Vinkler $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$. B. No. 129, cfr. T. III. No. 12.

Efter kongelig Resolution af 9 Marts d. A. udmlyntedes ovenstaaende Halvskillinge (danske Søslinge) og Hvide til Beløb 2400 Mk., hver Mk. til 80 Sk., og efter Resol. af 2 Aug. s. A. 1000 Rdl. i Halvskillinge à Mk. Kobber 160 Stkr. og 1000 Rdl. i Hvide à Mk. Kobber 240 Stkr.

1839 1652. Dobbelt Species-norsk. Typ som No. 1820; men Myntmesterens Navn her: F. G (rüner). B. No. 131.

1840 — Species-norsk. Samme Typ. B. No. 133.

1841 — Halv-Species-norsk af lignende Typ. B. No. 135. (rar.)

1842 — Krone. Typ som No. 1823. B. No. 137. Madai No. 5622.

1843 — Krone-dansk. Adv. III: MARCK: DANSKE: 165Z, Kongens kronede Navnechiffer; Rev. hans Valgsprog, de tre Löver, omgivne af ni Hjerter i et kronet tydsk Skjold paa et Kors; (uden Mynttegn). B. No. 143, cfr. T. III. No. 14.

Ifølge kongeligt Rescript, dateret Kjöbh. d. 13 April 1652, skulde Myntmesteren i Kjöbenhavn slaae Slettedalere paa lige Skrot og Korn, som Tomarks-Stykkerne i Norge da bleve slagne.

1844 — Halv-Krone-dansk. Af lignende Typ. B. T. III. No. 15.

1845 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1825. B. No. 145.

1846 — XVI Skilling-norsk. Som No. 1826. B. No. 147.

1847 — VIII Skilling-norsk. Som No. 1827. B. No. 149.

1848-51 — Toskilling-norsk. B. No. 150. Skilling-dansk. B. No. 151 og Skilling-norsk. B. No. 152. (2 Expl.)

Efter et kongeligt Rescript af 20 Mai d. A. skulde i Kjöbenhavn myntes Eenskillinge for 2000 Rdl. Species af lige Værd med de i Kong Christ. 4's Tid slagne Eenskillinge.

1852 1653. Dobbelt Species. Som No. 1790. B. T. III. No. 19. (rar.)

1853 — En lignende; med de tre Löver paa Rev. i et spansk Skjold paa et Kors, adskilt ved en Ring fra de andre Vaabenskjolde. B. T. III. No. 19. (rar.)

1854 — Species-norsk. Som No. 1840. B. No. 165.

1855 — Samme. Paa Adv. VAN. GOT. REX. B. No. 169.

Danske og Norske Mynter. Fr.III. (1653-1654). 149

- 1856 1653. Samme, med: **VA. GOT. REX.** B. No. 166.
 1857 ——— Quart-Species-norsk af lignende Typ. B.No. 171.
 1858 ——— Krone-dansk. Omtrent som No. 1843. Med Aars-
 tal: 1633 (sic) og med en Hage som Mynttegn. B. No. 177.
 1859 ——— Krone-dansk. Af lignende Typ, men omkring
 Kongens kronede Navnechiffer paa Adv. er her den
 franske St. Michaels-Orden. B. T. V. No. 2. (rar.)
 1860 ——— Krone-dansk. Adv. **III: MARCK: DANSKE: 1653:**
 Kongens kronede Navnechiffer; Rev. de tre Löver i et kro-
 net spansk Skjold paa et Kors, omgivet af St. Michaels-
 Ordenen; med en Hage som Mynttegn. Cfr.B. No. 183
 og T. V. No. 3. Madai No. 5367. (perrar.)
 1861 ——— Krone-dansk med St. Michaels-Ordenen baade paa
 Adv. og Rev. og samme Mynttegn som forrige. B. T. V.
 No. 1. (perrar.)

*Kun paa Mynter fra dette Aar findes St. Michaels - Ordenen
 anbragt.*

- 1862 ——— Krone-dansk, med de tre Löver, omgivne af ni
 Hjerter, i et spansk Skjold paa et Kors og uden nogen
 Orden og Mynttegn. B. T. III. No. 20.
 1863 ——— Samme, lidet forskjellig. B. No. 190.
 1864 ——— Halv-Krone-dansk af lignende Typ; med et spansk
 Skjold paa Rev. Ei i Beskr., cfr. T. V. No. 7.
 1865 ——— Halv-Krone-norsk. Som No. 1825. B. No. 193.
 1866 ——— XVI Skilling-norsk. Som No. 1826. B. No. 195.
 1867 ——— VIII Skilling-norsk. Som No. 1827. B.No.197. (perrar.)
 1868-71 ——— Toskilling-dansk. B. T. V. No. 5; Toskilling-
 norsk, B. No. 201. Skilling-dansk. Ei i Beskr.; og Skil-
 ling-norsk. B. No. 203.

*Ved Rescript af 29 August d. A. beordredes Myntmester Köhler
 til at slaae Toskillinge, 4½ lødige à Mk. brutto 192 Stkr., og
 Eenskillinge, 2½ lødige à Mk. brutto 256 Stkr. (cfr. Myntordn.
 af 14 Febr. 1624).*

- 1872 1654. Dobbelt Species-norsk. Som No. 1839. B.No.206.
 1873 ——— Species-norsk. Samme Typ. B. No. 207.
 1874 ——— Species-norsk, af lignende Typ. Paa Adv. **NOR.**
VAN. G. REX. B. No. 209.
 1875 ——— Krone-dansk. Som No. 1862, men uden Mynttegn.
 B. No. 220.
 1876 ——— Krone-dansk noget forskjellig. B. No. 222.
 1877 ——— Halv-Krone-dansk af lignende Typ; men med en
 Hage til Mynttegn. B. T. V. No. 7.
 1878 ——— Halv-Krone-norsk. Som No. 1825. B. No. 226.
 1879 ——— XVI Skilling-norsk. Som No. 1826. B. No. 227.
 1880 ——— VIII Skilling-norsk. Som No. 1827. B. No. 229.
 (rar.)

150 Danske og Norske Mynter. Fr. III. (1654-1657).

- 1881-86 1654. Toskilling-dansk. B. No. 230 og 231 (2 Expl.)
Toskilling-norsk. B. No. 236. Skilling-dansk. B. T. V.
No. 8, og Skilling-norsk. B. No. 238.
- 1887 1655. Species. Adv. som No. 1791; Rev. Kongens Valg-
sprog, de tre Löver omgivne af ni Hjerter i et ovalt Skjold
paa et Kors, derom 11 mindre spanske Vaabenskjolde.
B. No. 244. T. V. No. 11. Madai No. 281. (rar.)
- 1888 — Species-norsk. Som No. 1840. B. No. 245.
- 1889 — Krone-dansk. Typ som No. 1862. B. No. 258.
- 1890 — Halv-Krone-dansk af lignende Typ, (med Hagen).
B. No. 260.
- 1891 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1825. B. No. 262.
- 1892 — XVI Skilling-norsk. Som No. 1826. B. No. 267.
- 1893 — VIII Skilling-norsk. Som No. 1827. B. No. 269.
(rar.)
- 1894-98 — Toskilling-dansk, med FRIDERIC III. og .3.,
og med de tre Löver i et ovalt og i et ziret spansk
Skjold. Cfr. B. No. 270 og 272. Toskilling-norsk. B.
No. 274. Skilling-dansk. B. No. 275. Skilling-norsk.
B. No. 276.
- 1899 1656. Firedobbelt Species-norsk. Typ som No. 1839.
B. No. 280. (perrar.)
- 1900 — Dobbelt Species-norsk. Samme Typ. Cfr. B. No. 282.
- 1901 — Species-norsk. Lignende Typ, (med va:). B. No. 283.
- 1902 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1825. B. No. 288.
- 1903 — XVI Skilling-norsk. Som No. 1826 (dog med et
Klöverblad istedetfor Myntstempellet som Myntmærke). Cfr.
B. No. 291. (maaskee fra 1650).
- 1904 — VIII Skilling-norsk. Som No. 1827. Ei i Beskr. (rar.)
- 1905-6 — Toskilling- og Skilling-norsk. B. No. 293 og 295.
- 1907 1657. Dobbelt Species. Som No. 1887, dog er det
danske Vaabenskjold paa Rev. hjerteformet foroven og sam-
menknebet (tydsk). B. No. 303. T. V. No. 16. Madai
No. 281. (rar.)
- 1908 — Species. Samme Typ. B. No. 305.
- 1909 — Species-norsk. Som No. 1839, dog at Mynttegnet
staaer midt i en Zirat af 4 Grene. B. No. 309.
- 1910 — Samme, paa Adv. va: GOTHOR: REX. B. No. 311.
- 1911 — Species-norsk, uden Grenene om Mynttegnet og Typ
som No. 1839. B. No. 312.
- 1912 — Dobbelt Krone-dansk, (med enkelt Krones Stempel);
Rev. de tre Löver, omgivne af ni Hjerter i et hjerteformet
kronet Skjold paa et Kors, og en Hage som Mynttegn.
B. T. VIII. No. 1.
- 1913 — Krone-dansk af lignende Typ. B. No. 316.
- 1914 — Krone-dansk. Som No. 1862. B. No. 318.

Danske og Norske Mynter. Fr.III. (1657-1659). 151

- 1915 1657. Halv-Krone-dansk af Typ som No. 1890. B. T. VIII. No. 2.
- 1916 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1825. B. No. 321.
- 1917 — XVI Skilling-norsk. Som No. 1826. B. No. 327.
- 1918 — VIII Skilling-norsk. Som No. 1827. B. No. 328.
(rar.)
- 1919-21 — Toskilling-dansk. B. No. 329. Toskilling-norsk. B. No. 331 og Skilling-norsk. B. No. 332.
- 1922 1658. Dobbelt Species-norsk. Typ som No. 1910. B. No. 340.
- 1923 — Species-norsk af lignende Typ, men her den norske Löve omgivet med en Krands af Lövværk, der endes i to nedhængende Blomster, mellem hvilke Mynttegnet (et Myntstempel). B. T. VIII. No. 3.
- 1924 — Samme, men paa Adv. efter Omskriften en Blomst mellem to Stjerner. B. No. 344.
(rar.)
- 1925 — Krone-dansk. Som No. 1862. B. No. 347.
- 1926 — Samme, med Hagen som Mynttegn. B. No. 346.
- 1927 — Krone-dansk. Som No. 1913. B. No. 345.
- 1928 — Krone-dansk. Som No. 1926, med Salzburgs Vaaben, hvorover 16 S 81, indslaget paa Adv. som Contramærke.
- 1929 — Halv-Krone-dansk, med et forandret Skjold paa Rev. B. T. VIII. No. 4.
- 1930 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1825. B. No. 353.
- 1931 — XVI Skilling-norsk. Som No. 1826. B. No. 356.
- 1932 — VIII Skilling-norsk. Som No. 1827. B. No. 359.
- 1933-34 — Sexskilling fra Glückstadt. Adv. Kongens Titel og kronede Brystbillede; Rev. MON. NOV. GLUCKSTAD 1658, i Midten: · XVI · ERREICHSDA · IS (chwiegelt). B. No. 360, og en anden, lidet forskjellig.
- 1935-37 — Toskilling-dansk, Toskilling- og Skilling-norsk. B. No. 364, 367 og 368.
- 1938 1659. Species-norsk. Adv. Kongens Titel og kronede Brystbillede; Rev. Kongens Valgsprog, den norske Löve i en Laurbærkrands, hvorunder: 16 (et Klöverblad) 59; mellem Lövens For- og Bagbeen: F. G (rüner). Cfr. B. No. 382.
- 1939 — En lignende med en forskjellig Krands om Löven, et Stempel til Myntmærke og Forskjellighed i Omskriften (cfr. B. No. 383). Ei i Beskr.
- 1940 — Dobbelt Krone. Adv. Kongens Valgsprog og Aars-tal, i Midten Kongens kronede Navnechiffer over en Klippe, hvorved EBEN EZER; Rev. ✽ SOLI ✽ DEO ✽ GLORIA, en Haand fra Himlen afhugget med et Sværd en efter en Krone udstrakt Haand; under Kronen: 11 Feb. (den Dag, de Svenske bestormede Köbenhavn). B. T. IX. No. 1.

152 Danske og Norske Mynter. Fr.III. (1659-1660).

- 1941 1659. Krone af samme Typ. B. No. 372. c.
- 1942 — Dobbelt Krone. Typ som foregaaende, men med Omskrift paa Adv.: IIII MARCK DANSKE 1659 (altsaa med enkelt Krones Stempel). B. T. VIII. No. 6.
- 1943 — Krone af samme Typ. B. No. 373. c. Madai No. 282.
- 1944 — Krone-dansk. Typ som No. 1862; men i Omskriften paa Adv.: I. s(chwiegelt). B. No. 385.
- 1945 — Krone-dansk. Typ som foregaaende, men med Aarstallet paa Rev. i Korsets Vinkler: $\frac{1}{5}$ - $\frac{6}{9}$. B. T. VIII. No. 8.
- 1946 — Krone-dansk, med Aarstallet i Omskriften paa Adv. og et langt og smalt spansk Skjold paa Rev. B. T. X. No. 8.
- 1947 — Krone-dansk. Som No. 1944, men med et længere Skjold paa Rev. og Aarstal: 59 (ikke 1659). Ei i Beskr. (rar.)
- 1948 — Halv-Krone-dansk. Som No. 1929. B. No. 397.
- 1949 — Halv-Krone-norsk. Typ som No. 1825, men med et Klöverblad som Mynttegn (i Omskriften paa Adv.) B. No. 401.
- 1950 — XVI Skilling-norsk. Som No. 1826. B. No. 403.
- 1951 — VIII Skilling-norsk. Som No. 1827, men med et Klöverblad istedetfor et Stempel til Mynttegn. B. No. 405.
- 1952-56 — Sexskilling fra Glückstadt. Som No. 1933. B. No. 406 og 407. (2 Stkr.). Toskilling-dansk og -norsk og Skilling-norsk. B. No. 410, 411, 412.
- 1957-59 — Sechsling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. . I. SECHSLIN I s(chwiegelt). Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel og Aarstal. B. T. VIII. No. 9. (3 Expl.)
- 1960 1660. Dobbelt Species-norsk. Omtrent som No. 1938 (dog uden Klöverbladet). B. No. 427.
- 1961 — Species-norsk af samme Typ. Ei i Beskr.
- 1962 — Krone-dansk. Som No. 1946. B. No. 435.
- 1963 — Krone-dansk. Som No. 1944. B. No. 439.
- 1964 — Krone-dansk. Som No. 1945. B. No. 443.
- Uagtet den ulykkelige Krig med Søerrig var den danske Myntfod ingenlunde bleven slettere, og den 24 Marts 1660 udgik et kongeligt Rescript til Henrik Köhler: "at han indtil videre naadigst Anordning med de Stempler, som ham af Os elskelig Jens Larssen etc. leveres, skal vedblive at mynte Firemarks-Dalere efter samme Skrot og Korn som de forrige".*
- 1965 — Halv-Krone-dansk. Som No. 1929. B. No. 445.
- 1966 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1825; men uden Mynttegn. B. No. 450.
- 1967 — XVI Skilling-norsk. Som No. 1826; med et Klöverblad som Mynttegn. B. No. 453.
- 1968 — VIII Skilling-norsk, af lignende Typ. B. No. 455.

Danske og Norske Mynter. Fr.III. (1660-1662). 153

- 1969 1660. Sexskilling fra Glückstadt. Typ som No. 1933. Ei i Beskr. (rar.)
- 1970-75 ——— Toskilling-dansk. B. No. 458; Toskilling-norsk. B. No. 459-60 (2 Stkr.); Skilling-norsk. B. No. 464; og Sechsling som No. 1957. B. No. 466. (2 Expl.)
- Ifølge et kongeligt Rescript af 18 April d. A. bestemtes Cour-sen for Ulfelds Tomarker og Marker i Hertugdømmerne til 14 og 7 Sch. lübsch; og ved Rescript af 24 Septbr. s. A. befaledes, at den grove Kronemynt, som var udmyntet fra Aaret 1649, sammesteds ei skulde antages højere end til 28, 14 og 7 Sk.*
- 1976 1661. Dobbelt Species. Omtrent som No. 1907. B. No. 471.
- 1977 ——— Species af lignende Typ. B. T. XI. No. 1.
- 1978 ——— Species, lidet forskjellig. B. No. 475.
- 1979 ——— Dobbelt Species-norsk. Typ som No. 1960. B. No 480.
- 1980 ——— Species-norsk af lignende Typ. B. No. 481.
- 1981 ——— Krone-dansk. Som No. 1946. B. No. 485.
- 1982 ——— Halv-Krone-norsk. Rev. *·DOMINUS (et Klöver-blad) PROVIDEBIT. B. No. 486.
- 1983 ——— Samme, med Klöverbladet mellem to Punkter. B. No. 487.
- 1984 ——— XVI Skilling-norsk. Som No. 1967. N.No. 494.
- 1985 ——— XII Skilling-norsk. Adv. ·FRIDERICUS III. D:G: D. N. V. G. REX., Kongens modvendte kronede Brystbillede; Rev. ·XII. SKILLING ·DANSK ·1661. Den norske kronede Löve, mellem hvis For- og Bagbeen: F. G. B. T. VIII. No. 13. (rar.)
- 1986 ——— VIII Skilling-norsk. Typ som No. 1827, men paa Rev. ·DOMINVS (en Stjerne, en Punkt og et Klöver-blad) PROVIDEBIT. Ei i Beskr.
- 1987-91 ——— Toskilling-dansk og -norsk. B. No. 500 og 502. Skilling-dansk. B. T. VIII. No. 14 (2 Expl.) og -norsk. B. No. 504.
- 1992 1662. Species. Som No. 1977, men istedetfor H. K. staaer her: I. S(tichmann). B. No. 510. (rar.)
- 1993 ——— Species-norsk. Typ som No. 1961, men her: FRIDERICUS. 3. &c. B. No. 517.
- 1994 ——— Species-norsk af lignende Typ, men med Kongens Brystbillede paa Adv. omgivet af en Laurbærkrands. B. T. X. No. 4. (rar.)
- 1995 ——— Halv Krone-norsk. Rev. DOMINUS. * PROVIDEBIT (et Klöverblad). Cfr. B. No. 522.
- 1996-99 ——— Toskilling-dansk (med en Hage og en Lillie som Mynttegn. B. No. 524 og 525; Toskilling- og Skilling-norsk. B. No. 526 og 528.

154 Danske og Norske Mynter. Fr. III. (1663-1665).

- 2000** 1663. Dobbelt Species-norsk. Som No. 1993. Ei i Beskr. (rar.)
- 2001** — Species-norsk. Samme Typ. B. No. 537.
- 2002** — Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ. B. T. XIII. No. 1. (rar.)
- 2003** — Halv-Krone-norsk. Som No. 1995. B. No. 544.
- 2004** — XVI Skilling-norsk, af lignende Typ, med et Klöverblad paa Adv. B. No. 547.
- 2005** — VIII Skilling-norsk, af lignende Typ, med et Klöverblad paa Rev. B. No. 548.
- 2006-9** — Toskilling-dansk (med et Klöverblad og en Lillie som Mynttegn). B. No. 549 og 550. Toskilling-og Skilling-norsk. B. No. 551 og 553.
- 2010** 1664. Species. Adv. Kongens Titel og hans Brystbillede med en Laurbærkrands om Hovedet, hvorover to svævende Engle holde en Krone; Rev. Kongens Valgsprog, de tre Hovedvaabener i et ovalt forziret Skjold paa et Kors inden i en Laurbærkrands, hvorunder: c. h(erbach); over Skjoldet en Krone, ved hvis Sider: 16-64. B. T. XIII. No. 6.
- 2011** — Dobbelt Species-norsk. Som No. 2000. B. No. 569.
- 2012** — Samme, lidet forskjellig. B. No. 570.
- 2013** — Species-norsk. Samme Typ. B. No. 571.
- 2014** — Species-norsk, lidet forskjellig; paa Adv. NOR: VA:GO:REX. Cfr. B. T. X. No. 7.
- 2015** — Halv-Krone-norsk. Som No. 1995. B. No. 575.
- 2016-18** — Toskilling-dansk. B. No. 577. Toskilling-norsk. B. No. 580 og et Afpræg i Sølv af en Ducat. B. T. XII. No. 1.
- 2019** 1665. Dobbelt Species. Adv. Kongens Titel og Brystbillede med en Laurbærkrands om Hovedet; Rev. omtrent som No. 2010, men med Aarstal 16-65 mellem Skjoldet og Kronen, og neden for Skjoldet: F. c. — h(erbach). B. No. 595. T. XIII. No. 11. (rar.)
- 2020** — Species-norsk. Adv. Kongens Titel og Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. hans Valgsprog; den norske kronede Löve i et ovalt forziret Skjold paa et kronet Kors; under Skjoldet: F — G(rüner); forneden: 1665. B. T. XIII. No. 15.
- 2021** — Ottendedeel-Species-norsk, af lignende Typ, men med Kongens Titel som Omskrift paa begge Sider, Aarstal i Omskriften paa Rev. og uden Bogstaverne: F. G. B. T. XIII. No. 7. (rar.)
- 2022** — Krone. Adv. Kongen staaende med Commandostav, iført Rustning og Pluderhoser (Pumpbucksen); Rev. en Krone, ved hvis Sider: G. K(rüger) og derunder Kou-

Danske og Norske Mynter. Fr. III. (1665-1666). 155

- gens Valgsprog. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel og Aarstal. B. T. XV. No. 1. Madai No. 2673.
- 2023 1665. Halv-Krone af samme Typ. B. No. 607. (rar.)
Disse Kroner og Halve-Kroner, der ere af finere Lødvighed end anden Kronemynt efter Aaret 1652, ere formodentligt et Forsøg af den nye Myntmester Gottfried Krüger.
- 2024 — Halv-Krone. Kongens Titel og Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. som foregaaende. Ei i Beskr., men som Guldmynten B. No. 586. T. XII. No. 3. (rar.)
- 2025 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1995. B. No. 612.
- 2026 — XVI Skilling-norsk af lignende Typ. B. No. 613.
- 2027 — VIII Skilling-norsk af lignende Typ. B. No. 615.
- 2028 — Tolvskilling fra Glückstadt. Adv. Kongens Titel og kronede Brystbillede; Rev. *MONETA .NOVA .GLVCK-STADIENSIS* (to korslagte Hager); i Midten: .VIII .EINEN REICHSDALER 1665. B. T. XV. No. 2.
- 2029-30 — Sexskilling fra Glückstadt af lignende Typ. B. T. XV. No. 3; og en lignende, lidet forskjellig. B. No. 618.
- 2031-32 — Fireskilling. Adv. Kongens Valgsprog og kronede Navnechiffer; Rev. *III *SKILLING DANSKE* 1665 *. G K(rüger). B. T. XV. No. 4; og en anden af lignende Typ, men meget mindre. B. No. 626.
- 2033-42 — Toskilling af lignende Typ. Med liden Forskjellighed 5 Stkr. B. No. 628-32. T. XIII. No. 8 og T. XV. No. 6. Toskilling-dansk, med de tre Löver i et langt smalt og forskjelligt forziret spansk Skjold (men med samme Mynttegn, Kløverbladet). B. T. XV. No. 8 cfr. *ibid.* No. 7. (2 Stkr.) Toskilling-norsk. B. No. 644. Skilling-dansk og -norsk. B. No. 641 og 650.
- 2043 1666. Dobbelt Species-norsk. Typ som No. 2020. B. No. 662.
- 2044 — Species-norsk af samme Typ. B. No. 663.
- 2045 — Krone. Typ som No. 2024, med Aarstallet over Kronen paa Rev. og Valgsproget forneden med Cursiv. B. T. XV. No. 13. Madai No. 2676.
- 2046 — Krone-dansk. Adv. Kongens Valgsprog og kronede Navnechiffer; Rev. .III .MARCK .DANSKE . 1666 (fra Venstre til Høire), det danske Vaabenskjold paa et Kors, hvorover en Krone, og ved Skjoldets Sider: G. K(rüger). B. T. XV. No. 18.
- 2047 — Samme, med en Rose efter PROVIDEBIT. B. No. 688.
- 2048 — En lignende, med Kongens Navnechiffer staaende. B. No. 689.
- 2049 — Krone-dansk. Som No. 2046, men med Omskriften paa Rev. fra Høire til Venstre. B. No. 690.

156 Danske og Norske Mynter. Fr. III. (1666-1667).

- 2050 1666. Krone-dansk af lignende Typ, med et Klöverblad paa Adv. og uden Bogstaverne G. K. ved Skjoldet paa Rev. B. No. 692.
- 2051 — Halv-Krone, med Aarstallet i Omskriften paa Rev.; under Kronen: DOMINVS PROVIDEBIT. B. T. XV. No. 14.
- 2052 — En lignende; under Kronen: Dominus Providebit. B. No. 673.
- 2053 — Halv-Krone af lignende Typ. Under Kronen paa Rev. 1666. og derunder: Dominus Providebit. B. No. 677.
- 2054 — En lignende, med Aarstallet over Kronen. Typ som No. 2045, men mindre. B. No. 678.
- 2055 — Halv-Krone. Adv. som foregaaende; Rev. II. MARCK · DANSKE · A^o. 1666. (et Klöverblad), i Midten en Krone, hvorunder Kongens Valgsprog. B. T. XV. No. 16.
- 2056 — En lignende med en større Krone paa Rev., og derunder Valgsproget med Cursiv. B. T. XV. No. 15.
(rar.)
- 2057 — Halv-Krone. Adv. FRIDERICVS · III · D · G · DAN · NOR · VAN, Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. GOTH · QVE · REX, og fra Venstre til Høire: II. MARCK · DANSK · A · 1666. En Krone, hvorunder tre Punkter og derunder: DOMINVS · PROVIDEBIT. B. No. 679. (perrar.)
- 2058 — Halv-Krone-norsk. Typ som No. 1995. Cfr. B. No. 703.
- 2059 — Kroumark. Typ lignende No. 2054, men her i et Afsnit paa Rev.: I · MARCK · DANSKE. B. T. XV. No. 17.
- 2060 — XVI Skilling-norsk. Som No. 2026. B. No. 706.
- 2061-62 — Sexskilling fra Glückstadt. Typ som No. 2029; med: FRIDERIC · 3. og: FRIDER · 3. B. No. 707 og 712.
(2 Stkr.)
- 2063-66 — Toskilling som No. 2033. B. No. 716. Toskilling-dansk og -norsk, Skilling-norsk. B. No. 717, 719 og 722.
- 2067 1667. Species. Adv. FRID · III · D · G · DAN · NOR · VAN · GOT · REX, Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. DVX · SL · HO · STO · DIT · CO · OL · & · DEL, det fuldstændige Rigsvaaben i et stort spansk Skjold, der er afdeelt ved et bredt Kors; ved Skjoldets Sider: G · K (ruger); forneden: 1667 B. T. XVI. No. 2. (perrar.)
- 2068 — Species. Adv. FRIDERIC · 3 · D · G · DAN · NOR · VAN · GOT · REX. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. DOMINUS PROVIDEBIT De tre Hovedvaabener i et ovalt forziret Skjold paa et kronet Kors; over Skjoldet: 16—67, og under Skjoldet: FC-H(erbach), Alt indenfor to med en Sløife forneden sammenbundne Laurbærgrene. Ei i Beskr. (rar.)

Danske og Norske Mynter, Fr.III.(1667-1668). 157

- 2069 1667. Species af lignende men forskjellig Typ. Adv. FRIDERICVS. 3. etc.; Rev. F.C.H. under de over hinanden korslagte Laurbærgrene. B. T. XVI. No. 4.
- 2070 — Species. Adv. som foregaaende; Rev. Aarstallet i Omskriften, og de tre Hovedvaabener i et stort rundt forziret Skjold paa et kronet Kors, hvorunder: FCH (uden Laurbærgrene eller Krands). B. T. XVI. No. 5. (rar.)
- 2071 — Dobbelt Species-norsk. Som No. 2020. Ei i Beskr.
- 2072 — Species-norsk. Samme Typ. B. No. 737.
- 2073 — Species-norsk af lignende Typ, men Kongens Brystbillede paa Adv. uden Harnisk. B. No. 736. b.
- 2074 — Samme, lidet forskjellig (med Aarstallet mellem Punkter etc.). Ei i Beskr.
- 2075 — Krone-dansk. Som No. 2046. B. No. 740.
- 2076 — Krone-dansk, lidet forskjellig. B. No. 742.
- 2077 — Krone-dansk. Som No. 2050. B. No. 747.
- 2078 — Halv-Krone (Tomark)-dansk. Typ som No. 2046, men mindre. B. No. 750.
- 2079 — Halv-Krone. Som No. 2052. B. T. XVI. No. 6.
- 2080 — Halv-Krone-norsk. Som No. 1995. B. No. 753.
- 2081 — XVI Skilling-norsk af lignende Typ. B. No. 755.
- 2082-83 — Sexskilling fra Glückstadt. Som No. 2029. B. No. 756; og en lidet forskjellig, ei i Beskr.
- 2084-90 — Fireskilling-dansk. Adv. Kongens Titel og det danske Vaabenskjold; Rev. som No. 2031. B. T. XVI. No. 7. Toskilling-dansk med forskjelligt Vaabenskjold paa Adv. B. No. 765, 767, 768, 770 og T. XVI. No. 9. (5 Stkr.) og et Afpræg af en Revers til en Toskilling.
- 2091 — Toskilling-norsk med den norske kronede Löve i et tydsk kronet Skjold paa Adv. B. T. XVI. No. 11. (rar.)
- 2092-95 — Toskilling-norsk. B. No. 771. Skilling-dansk (med et Klöverblad som Mynttegn istedetfor en Valtse) to lidet forskjellige; ei i Beskr. Cfr. T. XVI. No. 10. Skilling-norsk. B. No. 775.
- 2096 1668. Dobbelt Species-norsk. Som No. 2020. Ei i Beskr., men som den enkelte Species No. 777. d.; cfr. T. XVII. No. 4.
- 2097 — Species-norsk af samme Typ. B. No. 777. d.
- 2098 — Krone-dansk. Typ som No. 2050. B. No. 786.
- 2099 — Krone-dansk. Typ som No. 2049. B. No. 788.
- 2100 — Krone-dansk. Som No. 2046. B. No. 789.
- 2101 — Krone-dansk, af lignende Typ, med Omskriften paa Adv. fra Venstre til Höire, paa Rev. fra Höire til Venstre. B. No. 799.

158 Danske og Norske Mynter. Fr.III. (1668-1669).

- 2102 1668. Krone-dansk; med Omskriften paa begge Sider fra Venstre til Høire. B. No. 790.
- 2103 ——— Krone-dansk af samme Typ, med Salzburgs Vaaben, hvorover 16 S 81, indslaaet paa Adv. B. T. XVI. No. 14.
- 2104 ——— Krone-dansk. Typ som No. 2050 med Omskrift: Adv. ❀ IIII ❀ MARCK (et Klöverblad) DANSKE ❀ 16618; Rev. DIOMINIS PROVIDEBIT. (Mispræg).
- 2105 ——— Halv-Krone-dansk, af Typ lignende No. 2102. B. T. XVI. No. 15.
- 2106 ——— Halv-Krone-norsk. Som No. 1995. B. No. 804.
- 2107 ——— Kron-Mark-dansk. Typ som Kronen No. 2102, dog uden Bogstaverne **g** **k** ved Skjoldet. B. T. VI. No. 10. (rar.)
- 2108 ——— XVI Skilling-norsk. Som No. 2081. B. No. 809.
- 2109 ——— VIII Skilling-norsk af lignende Typ. Ei i Beskr. (rar.)
- 2110-13 ——— Sexskilling fra Gluskstadt. Som No. 2061-62. B. No. 811 og 815. (4 Sskr.)
- 2114-17 ——— Toskilling-dansk med forskjelligt Skjold paa Adv. og som Mynttegn en Valtse eller et Klöverblad. B. No. 816, 17, 18, og et Afpræg af Reversstempleet til en Toskilling.
- 2118 ——— Toskilling-norsk. Som No. 2091. B. No. 825. (rar.)
- 2119-20 ——— Toskilling-norsk og Skilling-norsk. B. No. 823 og 826.
- 2121 1669. Dobbelt Species af **g. k**(rüger). Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. de tre Hovedvaabener i ovale Skjolde under en Krone paa et stort Kors, omgivne af 15 mindre ovale Vaabenskjolde; Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. Randskrift: DOMINUS PROVIDEBIT ANNO MDCLXIX. Cfr. B. T. XXI. No. 1 og No. 10. Madai No. 2677.
- 2122 ——— Dobbelt Species af F. C. H(erbach). Adv. Kongens Titel og hans Brystbillede med en Laurbærkrands i en Ring; paa Rev. Kongens Valgsprog, de tre Hovedvaabener i et ovalt Skjold, omgivet af 15 mindre ovale Vaabenskjolde, paa et stort Kors, i hvis Vinkler: $\frac{1}{6}-\frac{6}{9}$; uden Randskrift. B. No. 834. Typ T. XVI. No. 13. (rar.)
- 2123 ——— Species af lignende Typ, men med Aarstallet: $\frac{1}{6}-\frac{6}{9}$ under Tverstykket af Korset paa Rev. Ei i Beskr., men som den dobbelte Species. B. No. 836. (rar.)
- 2124 ——— En mindre Sølvmünt af Typ, Omskrift og Randskrift aldeles lignende No. 2121, men meget mindre (vog $1\frac{1}{2}$ Lod). B. T. XXIV. No. 1; cfr. B. No. 828. (rar.)
Dette Stykke, der i Beskr. kun findes i Guld, menes der at

Danske og Norske Mynter. Fr.III. (1669-1670). 159

være udkommet i Anledning af den til Lovens Udgivelse i dette Aar nedsatte Commission. Skjönt det saaledes maaskee kun er en Afprægning i Sølv af Stemplerne til en Guldmynt, er det dog en stor Sjældenhed.

- 2125 1669. Species-norsk. Som No. 2020. B. No. 837.
 2126 ——— Halv-Species-norsk af lignende Typ. B. T. VI. No. 8. (rar.)
 2127 ——— Krone-dansk. Som No. 2050. B. No. 840.
 2128 ——— Krone-dansk af lignende Typ, med Kongens Valgsprog paa Adv. og .IIII. MARCK. DANSKE. 1669 paa Rev. B. No. 845.
 2129 ——— En lignende, med Omskriften paa begge Sider fra Venstre til Høire og ved Skjoldet paa Rev. G. K(rüger). B. No. 849.
 2130 ——— Krone-norsk. Adv. DOMINUS. (et Klöverblad med Stilk). PROVIDEBIT. Kongens kronede staaende Navnechiffer; Rev. .IIII. MARCK * DANSKE. 1669. Den norske kronede Löve i et ovalt kronet Skjold paa et Kors; ved Siderne: F. G(rüner). B. T. XXI. No. 2.
 2131 ——— En lignende, men forskjellig. Rev. .IIII. MARCK (et Klöverblad med Stilk) DANSKE. 1669. Ei i Beskr.
Disse Kroner ere de første og de eneste Kroner af denne Typ fra Kong Frederik 3; de menes at være guldhaltige.
 2132 ——— Halv-Krone-dansk af Typ som den hele Krone No. 2050. B. No. 853.
 2133 ——— Halv-Krone-norsk. Som No. 1995. B. No. 855.
 2134 ——— XVI Skilling-norsk af lignende Typ. B. No. 856.
 2135 ——— VIII Skilling. Adv. Kongens Titel og kronede Brystbillede; Rev. (et Klöverblad) VIII. .SKILL. .DANSK. 1669, de tre Hovedvaabener i ovale Skjolde, omfattede af Elephantordenen, paa et kronet Kors. B. T. XXI. No. 3.
 2136 ——— En lignende, men forskjellig og i det Hele større. Adv. Kongens kronede Brystbillede med Elephantordenen; Rev. intet Klöverblad, Korset bredere og forlænget op over Kronen. Cfr. B. No. 859. (rar.)
 2137-38 ——— Sexskilling fra Glückstadt. Som No. 2061-62. B. No. 860 og 862.
 2139-42 ——— Fireskilling-dansk. Som No. 2084. B. No. 863. Toskilling-dansk. B. No. 864. Toskilling-norsk. B. No. 867. Skilling-norsk. Ei i Beskr. (rar.)
 2143 1670. Krone. Adv. Kongens Valgsprog og hans tredobbelte sammenslyngede, kronede Navnechiffer; Rev. *IIII* MARCK DANSKE (et Klöverblad) 1670, de tre Hovedvaabener i ovale forzirede Skjolde, omhængte med Elephantordenen, paa et Kors, hvorover en Krone. B. T. XXI. No. 6. (perrar.)

160 Danske og Norske Mynter. Fr. III. (1670-Ud. A.)

- 2144 1670. Krone-dansk. Som No. 2050. B. No. 872.
 2145-48 ——— Toskilling-dansk og -norsk. B. No. 873 og 874; en afklippet Toskilling-dansk og Afpræg af Advers-stemplet til en Skilling-norsk.
 2149 Uden Aar. Species, slagen med Stemplerne til den dobbelte Species No. 2121, men uden Randskrift. B. No. 902. T. XXI. No. 10. (rar.)
 2150 ——— Species af lignende Typ, men mindre (af sædvanlig Størrelse) og uden Bogstaverne G. K (rüger). B. No. 904. Madai No. 2674.
 2151 ——— Halv-Species af lignende Typ, men mindre og med Bogstaverne: G. K (rüger). Ei i Beskr. Cfr. B. No. 905. (rar.)
 2152 ——— Halv-Krone (Tomark)-dansk, med Kongens Valg-sprog paa begge Sider, en Hage som Myntmærke og de tre Löver, omgivne af ni Hjerter i et sammenknebet (tydsk) kronet Skjold paa et Kors. B. T. XXI. No. 12. (rar.)
 2153 ——— XVI Skilling-norsk af den sædvanlige Typ. B. No. 908.
 2154 ——— En firkantet Nödmynt af Bly med Kongens kronede Navnechiffer i en Ottekant (eensidig). B. T. XXI. No. 14.

Antages at være præget under Kjöbenhavns Beleiring 1658-1660.

MYNTER FOR DE DANSKE BESIDDELSER I OSTINDIEN.

- 2155 Uden Aar. Kobbermynt. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. den norske kronede Löve. B. T. XXI. No. 13. (rar.)
 2156 ——— Blymynt. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. den Cimbriske Löve over de ni Hjerter (Jyllands Vaaben). (ined.)
 2157 ——— Blymynt. Adv. som foreg.; Rev. det holsteenske Neldeblad. (ined.)
 2158 ——— Blymynt. Adv. som foreg.; Rev. en Rose. (ined.)
 2159-60 ——— Blymynt. Adv. som foreg.; Rev. D. N. (Dansborg ?) hvorunder et utydeligt Aarstal. (ined.) og en Blymynt (detrit.)

Alle disse Blymynter for de danske Besiddelser i Ostindien ere selv i Ostindien meget sjældne, fordi de forlængst ere ude af Brug og erstattede med Kobbermynter.

I Kjöbenhavn vedblev Henrik Köhler at forestaae Mynten i det Mindste til 1662, og i dette Tidsrum haves fra Aar 1654 en kongelig Tilladelse, "at Myntmesteren maa forflytte sit Værktöi fra Slottet til Byen, enten til G a m m e l m y n t eller andetstedsken,

dog at Kongen forbeholder sig Fordelen deraf, ligesom der og i Rescriptet af 29 August 1653 udtrykkeligt siges, at H. Köhlers Mynt var paa Slottet. Endnu medens H. Köhler levede, blev Johan Stichmann, Guldsmed i Kjöbenhavn, 1662 beskikket til kongelig Myntmester i Kjöbenhavn; men 1663 døde han, og hans Eftermand var Frederik Cusper Herbach (Kunst-Casper, der 1647 var indkommen fra Holland som Bergkyndig, fik Bestalling som dansk Embedsmand d. 30 Januar 1649 og gjorde sig navnkyndig som Alchymist, Chemiker, Guldsmed og Steensliver). Den 6 Marts 1650 fik Herbach af Kongen Skjøde paa Agatmøllen i Lyngby og han døde i October 1664. Som Myntmester ansattes i hans Sted hans Søn af samme Navn, og denne har endnu myntet 1669; men skal allerede under Frederik 3. være falden i Kongens Debet; han levede endnu 1672 (vide infra efter Christ. 5.). Fra 1665 forestod Gottfried Krügeren, fra den under Herbach staaende forskjellig, Mynt i Kjöbenhavn (ikke fra 1660, som Beskrivelsen vil paa Grund af en Species med denne Myntmesters Navn, hvorpaa der ved en Feil af Stempelskjæreren staaer Aarstallet: MDCLXI istedetfor: MDCLXIX). Mod Slutningen af denne Konges Regjering synes Herbach at have forlagt sin Mynt til Lyngby, formodentligt til den saakaldte Agatmølle, han der havde anlagt, thi i Frederik 3's sidste Aar indtil 1671 findes Skillemynt, især To- og Enskillinge at være myntede i Lyngby. — I Christiania forestod Peder Grüner Mynten indtil 1652 og blev s. A. efterfulgt af Frederik Grüner, formodentligt hans Søn. — Ligeledes vedblev Jacob Schwiegelet at forestaae Mynten i Glückstadt, og han har endnu myntet 1660. Fra 1664 forkommer derimod Johan Woltereck som Myntmester i Glückstadt.

CHRISTIAN V.

Hyldet d. 9 Februar 1670. Død d. 25 August 1699.

Valgsprog: Pietate et justitia.

- 2161 1670. Species-dansk. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. de tre Hovedvaabener i ovale Skjold, omfattede af Elephantordenens Baand og under en Krone omgivne af 15 mindre ovale Vaabenskjolde, lagte over et Kors. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. Randskrift: PIETATE · ET · IUSTITIA · ANNO · MDCLXX. B. T. IV. No. 2. Madai No. 289.
- 2162 — Species-norsk. Adv. som foregaaende; Rev. PIETATE · ET · IUSTITIA · 1670. Den norske Löve i et ovalt forziret kronet Skjold paa et Kors; forneden: F. G(rüner). B. T. IV. No. 4.
- 2163 — Krone-norsk. Adv. Kongens Valgsprog og kronede Navnechiffer; Rev. .IIII: MARCK. (et Klöverblad) .DANSKE · 1670. Den norske Löve i et ovalt Skjold paa et Kors, hvorover en Krone, ved Siderne: F. G(rüner). B. T. IV. No. 5.

I dette og det følgende Aar udmyntedes, dog kun paa Mynten i Christiania, Kroner 10²/₃ lödige, 11 Stkr. à Mk. brutto, alt-

162 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1670-1671).

saa slettere end den almindelige grove Kronemynt (10 $\frac{3}{4}$ löd, 10 $\frac{1}{2}$ Krone à Mk. brutto); men denne forringede Myntfod forlodes snart.

- 2164** 1670. Halv-Krone-norsk af lignende Typ, dog uden Bogstaverne: F. G. B. T. IV. No. 6.
- 2165** — XVI Skilling-norsk. Adv. som foregaaende; Rev. .XVI: SKILLING. DANSKE. 1670, i Midten: den norske Löve. B. T. IV. No. 7.
- 2166** — VIII Skilling-norsk af lignende Typ. B. T. IV. No. 8.
- 2167-68** — Toskilling-norsk. B. T. IV. No. 9; og Skilling-norsk, Typ som B. T. IV. No. 10. Ei i Beskr.
- 2169** 1671. Dobbelt-Species. Adv. Kongens Titel og Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. Kongens kronede Navnechiffer og derunder: 16—71 og D O C sammenslyngede under en aaben Krone; nederst: G. K(rüger). Alt omfattet af to sammenbundne og opstaaende Palmegrene. B. T. IV. No. 13. Cfr. Madai No. 292.
- 2170** — Species af samme Typ. B. No. 30. Madai No. 292. *Species med Markét: D O C 3: dansk ostindisk Compagni, ere udgivne af dette Compagni, der i Aarene 1671 og 1672 fik Tilladelse til at mynte Species paa den kongelige Mynt.*
- 2171** — Species-norsk. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; Rev. den norske Löve i et ovalt forziret Skjold paa et Kors, hvorover en Krone; derom Kongens Valgsprog. Ved Siderne: F. G(rüner) og forneden: 16—71. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. B. T. IV. No. 14. Madai No. 290.
- 2172** — Halv-Species-norsk. Typ som No. 2162, men med F. G(rüner) ved Siden af Skjoldet og forneden: 16—71. B. T. IV. No. 15. (rar.)
- 2173** — Quart-Species-norsk af lignende Typ, men med Aarstallet foroven ved Skjoldet: 16—71. B. T. VI. No. 1. (rar.)
- 2174** — Ottendedeel-Species-norsk. Adv. CHRISTIAN. 5. D. G. REX , Kongens Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. .XII. SKILLING. DANSKE. 1671. Den norske Löve i et ovalt forziret Skjold paa et Kors under en Krone. B. T. VI. No. 2. (rar.)
- 2175** — Krone-dansk. Adv. .PIETATE. ET. IVSTITIA. (fra Venstre til Høire). Kongens kronede Navnechiffer; Rev. IIII MARCK DANSKE 1671 . De tre Löver, omgivne af ni Hjerter i et spansk kronet Skjold paa et Kors; ved Siderne: G. K(rüger). Ei i Beskr. cfr. T. VI. No. 3. Madai No. 293 og 2679.
- 2176** — Krone-dansk af lignende Typ, men med et forandret C og Krone paa Adv. og Roser mellem alle Ordene. B. T. VI. No. 4. (Paa denne Krones Adv. er tillige indslaaet Salzburgs Vaaben og derover: 16 S 81).

- 2177 1671. Krone-dansk af lignende Typ, men i Omskriften paa Adv. to korslagte Hager som Mynttegn; Rev. Punkter mellem Ordene og uden Bogstaverne G. K(rüger). Omskriften paa begge Sider fra Høire til Venstre. B. No. 43.
- 2178 ——— Krone-norsk. Adv. Kongens Valgsprog og kronede Navnechiffer; Rev. Omskrift som foregaaende, men med en Kløver med Stilk som Mynttegn. I Midten: den norske Löve i et ovalt Skjold paa et kronet Kors; ved Siderne: F. G(rüner). B. No. 45.
- 2179 ——— Halv-Krone-dansk. Typ lignende No. 2176. B. T. VI. No. 5.
- 2180 ——— Halv-Krone-norsk. Rev. den norske kronede Löve (uden Skjold) ellers Typ lignende No. 2178, men uden Bogstaverne: F. G. B. T. VI. No. 6.
- 2181-83 ——— XVI Skilling-norsk af lignende Typ, men uden noget Mynttegn. B. No. 53.
Toskilling-norsk. B. No. 55. (2 Expl.)
- Den 22 Marts 1671 udkom en ny Myntanordning, hvorved Opsynet over Mynten overdroges til Commerce-Collegiet, og der fastsattes, at tre Mynter skulde være i Gang, en for Danmark i Kjöbenhavn, en for Norge i Christiania og en for Holsteen i Glückstadt. Mynternes indre Værdi bestemtes saaledes, at al Speciesmynt, baade større og mindre, skulde være 14 lödig, og 1 Mk. brutto udmyntes til $8\frac{3}{32}$ Speciesdaler; saavel den større, som den mindre Kronemynt skulde være $10\frac{3}{4}$ lödig, hver Mk. brutto til $10\frac{1}{2}$ Krone eller Slettedaler. Med Hensyn til den mindre Mynt skulde: Fireskillinge være $7\frac{1}{2}$ lödige 120 Stkr., Toskillinge $6\frac{1}{2}$ lödige 214 $\frac{1}{2}$ Stk., Enskillinge 4 lödige 288 Stkr., Søslinge 2 lödige 320 Stkr. alt à Mk. brutto. Commerce-Collegiet sluttede derpaa en Contract med Myntmesterne i Kjöbenhavn og Glückstadt, men til Myntmesteren i Christiania, der myntede det Sölvs, som udbragtes af Kongsberg Bjergværk, udstededes blot en ny Instrux og et nyt Reglement, dat. d. 20 Juli 1671, for den Myntlön, han skulde have for hver 100 Mk. Sölvs, han udmyntede i de forskjellige Myntsorter.*
- 2184 1672. Species. Typ som No. 2170. B. T. XLII. No. 3.
- 2185 ——— Species-norsk. Som No. 2171. B. No. 66.
- 2186 ——— Krone-dansk. Som No. 2177, dog med Kors mellem Ordene paa Rev. B. No. 67.
- 2187 ——— Krone-dansk, lidet forskjellig. B. No. 71.
- 2188 ——— Krone-dansk. Som No. 2175. B. T. VI. No. 11.
- 2189 ——— Krone-norsk. Som No. 2178. B. T. VI. No. 13.
- 2190 ——— Halv-Krone-norsk. Typ som No. 2181. B. T. VI. No. 14.
- 2191 ——— Mark. Adv. Kongens Valgsprog og kronede Navnechiffer; Rev. * I * MARCK DANSKE 1672. G. K(rüger) *. B. T. VI. No. 15.
- 2192 ——— Otteskilling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. * VIII * SKILLING DANSKE 1672 G. K(rüger) *. B. T. VI. No. 16.

164 Danske og Norske Mynter, Chr.V. (1672-1675).

- 2193 1672. VIII Skilling-norsk. Typ lignende No. 2181. B. T. VI. No. 17.
- 2194 1673. Krone-dansk. Som No. 2186. B. No. 102.
- 2195 ——— Krone-norsk. Som No. 2178. B. No. 106.
- 2196 ——— Halv-Krone-norsk. Som No. 2190. B. No. 107.
- 2197 ——— XVI Skilling-norsk af lignende Typ. B. T. XI. No. 2.
- 2198-99 ——— Toskilling - norsk. Adv. Kongens kronede Navnechiffer og Titel; Rev. II. SKILLING DANSKE. Derunder den norske Löve og ved dens Sider: 16-73. B. T. XI. No. 3. (2 Expl.)
- 2200 ——— Toskilling-norsk med Kongens Titel og den norske Löve paa Adv.; Rev. II. SKILLING DANSKE. 1673. og et Klö-verblad nederst som Mynttegn. B. No. 111.
- 1673 begyndtes först i Christiania den regelmässige Udmyntning af Species, Kroner og Toskillinge efter Myntanordningen af 22 Marts 1671; i 1670 myntedes her endnu (cfr. No. 2163. Anm.) Kronerne $10\frac{2}{3}$ lödige, Toskillingene $4\frac{1}{2}$ lödige, men 1671 findes herfra Species efter den nye Forordning, Kroner baade efter den gamle og den nye og Toskillinge alene efter den gamle. (See Indt. til Beskr. pg. XLIII).
- 2201 1674. Species-dansk. Som No. 2161, men uden Randskrift og med Aarstallet: 1674 under Kongens Brystbillede paa Adv. B. T. XI. No. 4.
- 2202 ——— Species-norsk. Som No. 2171. B. No. 118.
- 2203 ——— Krone-norsk. Som No. 2178. B. No. 121.
- 2204 ——— Halv-Krone-norsk. Som No. 2190. B. No. 122.
- 2205 ——— XVI Skilling-norsk. Som No. 2181. B. No. 123.
- Da der i Aaret 1673 var blevet bestemt i den nedersachsiske Kreds, at alle Mynter skulde stemme overeens med Rigs-Constitutionerne, befalede Kongen d. 30 Decbr. 1673, at Myntmesteren i Glückstadt ikkun skulde mynte Ducater og Species, hvilke sidste ifølge et andet Rescript af 17 Januar 1674 skulde være efter det romerske Riges Bestemmelser 14 Lod 4 Gr. lödige. — Dog erholdt Myntmesteren i Glückstadt d. 3 Febr. 1677 Tilladelse til at udmynte 30,000 Rdlr. i Markstykker, og 1679 omtales, at den i dette Aar afdøde Myntmester Johan Wolterreck i de foregaaende Aar har med kongelig Bevilling udmyntet 100,000 Rdlr. i Kroner.*
- 2206 1675. Species. Adv. CHRIST. V. D. G. REX. DANIE, Kongens Hoftebillede med Regalierne, derunder: G. K(rüger); Rev. NORVEG. VANDAL. GOT. 1675, Kongens kronede Navnechiffer tredobbelt sammenslynget. B. T. XI. No. 7. Madai No. 294.
- 2207 ——— Dobbelt-Species-norsk. Typ som No. 2171; men med Myntmesterens Navn: P. G(rüner). Ei i Beskr.
- 2208 ——— Species-norsk, af samme Typ. B. T. XI. No. 8.
- 2209 ——— Dobbelt-Krone. Adv. Kongen tiltest med Commandostav (under Hesten Grönsvær); Rev. VIII. MARCK. DANSKE. 1675, de tre Löver med ni Hjerter i et kronet Skjold paa et Kors, omhængt med Elephantordenen, og ved Siderne: G. K(rüger). B. T. XI. No. 10.

Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1675-1677). 165

2210 1675. En lignende, lidet forskjellig (under Hesten en Streg). B. No. 131.

2211 — Samme Mynt.

Disse Ottemarker udmyntedes efter den finere Krone-Myntfod, 13 $\frac{3}{4}$ Lödige 6 $\frac{25}{100}$ Stkr. a Mk. brutto (Cfr. Forordn. 14 Febr. 1624).

2212 — XVI Skilling-norsk. Som No. 2181. B. No. 133.

2213 — Mark. (lille og tyk). Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. I MARCK DANSKE 1675, og derunder to Grene, sammenhæftede med en Rose. B. T. XI. No. 11.

2214-15 — Toskilling- og Skilling-norsk. Typ som No. 2200. B. T. XI. No. 12 og 14.

Efter Forordn. af 8 Marts d. A. skulde al fremmed Mynt, undtagen Guld, Species, Ducatons og engelsk Sølvmint herefter kun gjælde $\frac{3}{4}$ af den Værdi, de vare udgivne til.

2216 1676. Species-norsk. Som No. 2208. B. No. 149.

2217 — Krone-dansk. Typ lignende No. 2175, men forskjellig og uden Myntmesterens Navn eller Mærke. B. T. XI. No. 16.

2218 — Krone-norsk. Som No. 2178, men med Myntmesterens Navn: P. G(rüner). B. No. 155.

2219 — Mark. Som No. 2191. B. No. 156.

2220 — XVI Skilling-norsk. Som No. 2181. B. No. 159.

2221-30 — Toskilling-dansk. B. T. XI. No. 17. Toskilling-norsk. ibid. No. 19, med Aarstal: 1667 (sic). Toskilling-norsk som No. 2200. B. No. 162. Skilling-dansk. B. No. 164 og T. XI. No. 18. (4 Stkr.) Halv-Skilling-norsk. Adv. den norske kronede Løve uden Omskrift. B. T. XI. No. 20. (3 Expl.)

Da der ikke findes Halvskillinge fra 1675, maa denne sidste være en af de Halvskillinge, der ifølge Indl. til Beskr. pg. XLIII udmyntedes i Christiania 2 $\frac{1}{2}$ Lödige 388 Stkr. a Mk. brutto.

2231 1677. Species-norsk. Som No. 2208. B. No. 174.

2232 — Krone-dansk. Som No. 2177. B. No. 176.

2233 — Krone-dansk. Typ omtrent som No. 2175. B. T. XI. No. 21.

2234 — Krone-norsk. Som No. 2218. B. No. 179.

2235 — Fireskilling. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. .IIII. SKILLING DANSKE. 1677. (en Kløver med Stilk). B. T. XI. No. 22.

2236 — Toskilling, af lignende Typ. B. T. XVI. No. 1.

Da den fra 1675 med Sverrig førte Krig forandrede hurtigere og større Udmyntninger end de sædvanlige, foreslog Oberberg-antsforvalter Hassius ved Kongsbergs Bjergværk at lade den mindre Skillemynt udmynte af det sølvhaltige Kobber (Grenaille) uden først at udskille det. Forslaget gik igjennem og ovenstaaende Fireskillinge og Toskillinge ere af dette Slags; de ere 2 Lödige og udmyntedes 40 og 84 Stkr. a Mk. brutto, altsaa langt fra at ansee som Nødmynt. Ikke desto mindre ansaaes de almindeligt for slettere end de ældre, og da man tillige formodede deres Størrelse fandt dem ubegjæmte, inddroges de til 1 Januar 1683 ifølge en Forordn. af 28 Octbr. 1682, og indsmeltedes.

166 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1677-1680).

- 2237-41** 1677. Toskilling-dansk. B. No. 183 og to Mispræg af samme med to Halvdele af Adversstempler paa Adv. Toskilling-norsk som No. 2200. B. No. 186, og Skilling-dansk. B. No. 187.

Man veed, at der i d. A. udmyntedes en stor Mængde danske Toskillinge, som efter Bestemmelsen skulde være $4\frac{1}{2}$ lödige 192 Stkr. à Mk. brutto; men det Høstværk, hvormed denne Udmyntning foretoges, hvilket de talrige Mispræg noksom bevise, gjorde en omhyggelig Prøve af Lødheden og en nøiagtig Control umulig; det viste sig som en Følge heraf, at Fremmede med Fordeel efterlignede og indførte dem af endnu slettere Gehalt, og man besluttede derfor i det følgende Aar 1678 slet ikke at lade mynte Toskillinge i Kjöbenhavn. Dette skete virkelig heller ikke, saa at altsaa alle Toskillinge, der maatte findes af Aaret 1678 med det danske Vaubenskjold, ere falske.

- 2242** 1678. Firedobbelt-Species-norsk. Typ som No. 2207. B. T. XVI. No. 3.

- 2243** — Dobbelt Species-norsk af samme Typ. B. No. 193.

- 2244** — Species-norsk af samme Typ. B. No. 194.

- 2245-46** — Krone - norsk. Som No. 2218. B. No. 195. Toskilling-norsk. Som No. 2200. B. No. 197.

I dette Aar er ikkun i Christiania udmyntet Toskillinge.

- 2247** 1679. Species-norsk. Som No. 2208. B. No. 203.

- 2248** — Krone-dansk. Som No. 2177. B. No. 204.

- 2249** — Krone-norsk. Som No. 2218. B. No. 207.

- 2250** — Halv-Krone-dansk. Typ lignende den hele Krone No. 2177. B. T. XVI. No. 6.

- 2251-52** — XVI Skilling - norsk. Som No. 2181. B. No. 210; Toskilling-norsk, som No. 2200. B. No. 211.

- 2253** 1680. Tredobbelt Species-norsk. Typ som No. 2207. B. No. 216.

- 2254** — Dobbelt Species-norsk af samme Typ. B. No. 217.

- 2255** — Species-norsk af samme Typ. B. No. 218.

- 2256** — Krone-dansk. Som No. 2175. Cfr. B. No. 226.

- 2257** — Krone-dansk. Som No. 2177. B. No. 225.

- 2258** — Krone. Adv. Kongens Titel og Kongen staaende i Rustning med Commandostav og med blottet Hoved; Rev. IIII MARCK DANSKE 1680, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet og med Elephantordenen omhængt Skjold, ved hvis Sider: G. S(esemann). B. T. XVI. No. 9. Madai No. 2682.

- 2259** — Krone. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. som foregaaende. B. T. XVI. No. 10.

- 2260** — Krone. Adv. Kongens Valgsprog og kronede Büste paa et Fodstykke, hvorpaa hans kronede Navnechiffer; Rev. som foregaaende, men større og uden Bogstaverne: G. S. B. T. XVI. No. 11.

- 2261 1680. Krone-norsk. Som No. 2218. B. No. 227.
- 2262 ——— Halv-Krone-dansk. Som No. 2250. B. No. 228.
- 2263 ——— Sexskilling fra Glückstadt. Adv. Kongens Titel og kronede Brystbillede; Rev. MONETA · NOVA · GLVCKSTAD (og to korslagte Hager som Mynttegn); i Midten: XVI. EREICHSTHA 1680. B. T. XVI. No. 12. (perrar.)
 Som ovenfor er anført (see Anm. efter No. 2205) vide vi, at Myntmesteren i Glückstadt, ifølge kongelig Resolution af 30 Decbr. 1673 ikkun maatte mynte Ducater og Species, men sammesteds have vi ogsaa anført to specielle Tilladelser til at udmynte en vis Sum i mindre Mynt. At ovenstaaende Sexskilling er saa meget sjælden, kan altsaa enten forklares derved, at kun et ringe Antal af dem er udmyntet ifølge en speciel nu ubekjendt Bevilling, eller ved at antage den for en Prøve af den nye, i d. A. der ansatte Myntmester Christopher Woltereck, paa at slaae en Myntsort, han ventede at faae Tilladelse til at slaae.
- 2264-66 ——— Toskilling-dansk, af: G. s(esemann). B. No. 230; Toskilling-norsk som No. 2200. B. No. 232 og Skilling-dansk. B. No. 233.
 Den i Kjøbenhavn i dette Aar ansatte nye Myntmester, Sese-mann, begyndte endnu 1680 at udmynte Toskillinge $4\frac{1}{2}$ lödige, men kun 180 Sthr. à Mk. brutto; dog fandt man snart, at disse vare for ringhaltige, hvorfor man forhøiede deres Gehalt betydeligt, (see Anm. efter No. 2302) og formindskede deres Vægt, dog saaledes, at bestandigt en Mark brutto kun udbragtes til 192 Sk.
- 2267 1681. Krone-dansk. Typ som No. 2177, men uden Myntmærke paa Adv.; paa Rev. derimod nedenfor Skjoldet Bogstaverne: G. s(esemann). B. No. 236.
- 2268 ——— Krone-norsk. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, hvorunder: P. E. I. og ved Siderne: 16 — 81; Rev. den kronede norske Löve under en større Krone og mellem to Laurbærgrene, ved Lövens Sider: P. G(rüner) og forneden: 4 M. D. (4 Mark-dansk). B. T. XVI. No. 16.
- 2269 ——— Halv-Krone-dansk. Typ lignende No. 2267. B. T. XVIII. No. 2.
- 2270 ——— Halv-Krone-norsk. Typ lignende No. 2268, men uden Bogstaverne: P. G. B. T. XVIII. No. 1. (rar.)
- 2271 ——— Mark-norsk af lignende Typ. B. T. XVI. No. 17.
- 2272 ——— Otteskilling-norsk af lignende Typ. B. T. XVIII. No. 3.
- 2273-79 ——— Toskilling-dansk af G. s(esemann). B. No. 253; en lignende med Aarstal: 1861 (sic). B. No. 257. To-skilling-dansk med to korslagte Hager som Mynttegn. B. No. 255. Toskilling-norsk som No. 2200. B. No. 258, og Skilling-dansk af G. s(esemann). B. No. 259. (3 Expl.)
- 2280 1682. Krone-dansk. Som No. 2267. B. No. 262.
- 2281 ——— Krone-dansk. Som No. 2177 (uden Bogstaverne: G. s. og med to korslagte Hager som Mynttegn). B. No. 267.

168 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1682-1685).

- 2282 1682. Krone-norsk. Som No. 2268. B. No. 269.
 2283 — Halv-Krone-dansk. Som No. 2269. B. No. 271.
 2284 — Mark-norsk. Som No. 2271, men med Bogst.: P. G. B. No. 274.
 2285 — Otteskilling-norsk af lignende Typ. B. No. 275.
 2286-90 — Toskilling-norsk, som No. 2200 men paa Rev.: P. G(rüner) istedetfor Klöveren. B. No. 277. (2 Expl.), Skilling-norsk af lignende Typ. B. No. 278. (2 Expl.), og Halvskilling-norsk. Adv. den norske kronede Löve; Rev. I: HAL SKILING DANSKE. 1682. B. T. XVIII. No. 6. (2 Expl.)
 2291 1683. Krone-norsk. Adv. den kronede norske Löve holder et ovalt kronet Skjold, hvori Kongens Navnechiffer og under Skjoldet: Elephantordenen; Omskrift: DAN NORW REX, i Afsnittet: 1683; Rev. ✱LABORANTEM CORROBORAT, Dannebrogskorset, i hvis Midte et lille Kors, omgivet med en Glorie. B. T. XXI. No. 1. Madai No. 297.
 2292 — Krone-norsk. Som No. 2268. B. No. 284.
 2293 — Halv-Krone-norsk af lignende Typ, (med Bogstaverne: P. G.). B. No. 285. (rar.)
 2294 — Mark-norsk af lignende Typ. B. No. 286.
 2295-96 — Otteskilling-norsk af lignende Typ. B. No. 287. Toskilling-norsk som No. 2286. B. No. 288.
 2297 1684. Krone. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. Kongens Valgsprog, et kronet Skjold paa et Kors, hvori: .IIII-MARCK DANSKE 1684. G. S(esemann). B. T. XVIII. No. 8.
 2298 — Krone-norsk. Som No. 2268. B. No. 298.
 2299 — Halv-Krone. Typ lignende No. 2297. B. T. XVIII. No. 9.
 2300-2 — Mark-norsk. Typ lignende Kronen No. 2291. B. No. 292. b. (2 Expl.) Toskilling-norsk. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. .II-SKILLING DANSKE, og derunder den norske kronede Löve, ved hvis Sider: 16—84 og P. G(rüner). B. T. XVIII. No. 10.
I dette Aar befaledes, at der paa Mynten i Christiania skulde udmyntes Toskillinge 5½ lödige á Mk. brutto 192 Stkr., hvilken Bestemmelse ogsaa sees at have været fulgt ved Mynten i Kjöbenhavn.
 2303 1685. Krone. Som No. 2297. B. No. 314.
 2304 — Krone-norsk. Som No. 2268. B. No. 317.
 2305 — Halv-Krone. Som No. 2299. B. No. 318.
 2306 — Mark, af lignende Typ. B. T. XVIII. No. 12.
 2307 — Mark-norsk. Som No. 2284. B. No. 322.
 2308-9 — Otteskilling-norsk. Typ lignende Kronen No. 2291. B. No. 311. c. (2 Expl.)
 2310-11 — Otteskilling-norsk. Som No. 2285, men med Myntmesterens Navn med Cursiv. B. No. 323. (rar.)
 Toskilling-norsk. Som No. 2301. Ei i Beskr.

Danske og Norske Mynter. Chr. V. (1686). 169

- 2312** 1686. Krone. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. IIII. MARCK DANSKE. 1686, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold paa et Kors; om Skjoldet Elephantordenen, forneden: G. S(esemann). B. T. XVIII. No. 13.
- 2313** — En lignende, noget forskjellig; med et meget bredere Skjold paa Rev. og uden Blomster i Omskriften paa Adv. B. No. 328.
- 2314** — Krone-norsk. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. * IIII. MARCK. DANSKE. 1686. (og to korslagte Hamre). Den norske Löve i et kronet spansk Skjold, omhængt med Elephantordenen. B. T. XVIII. No. 14.
- De paa denne Krone anbragte korslagte Hamre, som i den følgende Tid saa hyppigt forekomme, ere Mynttegnet for den først i d. A. paa Kongsberg anlagte Mynt.*
- 2315** — Samme, men med Mispræg ved Aarstallet.
- 2316-17** — Halv-Krone. Typ lignende No. 2312. B. T. XVIII. No. 15; og en lignende (uden Blomster i Omskriften). B. No. 337.
- 2318** — Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg). Typ lignende No. 2314. B. T. XVIII. No. 16.
- 2319** — Mark-norsk, af lignende Typ. B. T. XVIII. No. 17.
- 2320** — Mark-norsk. Typ som No. 2284. B. No. 343.
- 2321-22** — Toskilling, af G. S(esemann), uden Omskrift, med Kongens dobbelte kronede Navnechiffer paa Adv. B. T. XVIII. No. 18. (2 Expl.)
- 2323-24** — Toskilling-norsk. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. den norske Löve i et kronet spansk Skjold paa et Kors, ved Siderne: 16—86; og som Mynttegn to korslagte Hamre. B. T. XVIII. No. 19. (2 Expl.)
- 2325-26** — Toskilling-norsk. Som No. 2302; og en anden med Kongens dobbelte kronede Navnechiffer paa Adv. (uden Omskrift); Rev. den norske Löve i en Ring. Ingen af dem i Beskr.
- 2327-38** — Skilling, af G. S(esemann) med Kongens dobbelte Navnechiffer paa Adv. B. T. XVIII. No. 20. (2 Expl.); med Kongens enkelte Navnechiffer paa Adv. og to korslagte Hamre som Mynttegn. B. ibid. No. 22. Halvskilling af G. S(esemann) med Kongens dobbelte Navnechiffer. B. ibid. No. 23. (2 Expl.)
- Hvid af Samme, med Kongens enkelte Navnechiffer; Rev. .I. HVID DANSK. B. ibid. No. 24. (3 Expl.)
- Samme med: .I. HVID DANS. B. ibid. No. 25. (4 Expl.)
- Af gamle Myntregnskaber sees, at der i d. A. dels i Kjöbenhavn og dels i Christiania er myntet Toskillinge 5½ lødige 192 Stkr. à Mk. brutto, Eenskillinge 3 lødige 203 Stkr. à Mk.*

170 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1687-1688).

brutto, Halveskillinge 2½ lødige 350 Stkr. à Mk. brutto og Hvide 2 lødige 420 Stkr. à Mk. brutto; nogle faa Eenskillinge skulle i Christiania være udmynkede 3 lødige 210 Stkr. à Mk. brutto.

- 2339** 1687. Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2314, men med et forandret Skjold paa Rev., og ved Skjoldets Sider: H. C. — M(eyer). B. T. XXV. No. 2.
- 2340** — Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2314. B. No. 358.
- 2341** — Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 360.
- 2342** — Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg). Typ lignende No. 2339. B. T. XXV. No. 3.
- 2343** — Mark-norsk, af lignende Typ, dog uden de korslagte Hamre. B. T. XXV. No. 4.
- 2344-47** — Toskilling-norsk. Som No. 2323. B. T. XXV. No. 5; en anden med samme Rev., men Adv. et dobbelt C, paa hvilke et V og derover en Krone. Ei i Beskr. Skilling, med Kongens enkelte Navnechiffer paa Adv. og to korslagte Hamre som Mynttegn paa Rev. B. T. XXV. No. 7. (2 Expl.)
- Ved en Forordning af 30 April d. A. tillodes Udførselen af grov Courantmynt, og Forbudet mod fremmed Smaamynts Indførelse indskjærpedes.*
- 2348** 1688. Species. Adv. Kongens Titel og Brystbillede med Paryk; Rev. Kongens Valgsprog, de tre Hovedvaaben i et rundt kronet Skjold paa et Kors, omgivet af 8 mindre runde Vaaben-skjolde, der ere omslyngede af to Palmegrene; forneden: 16 HCM(eyer) 88. Randskrift: HÆC BOREAS CYMBRO FERT ORNAMENTA LABORUM og to korslagte Hamre. B. T. XLII. No. 4. Cfr. Madai No. 302.
- Species med syvsaadanne tildeels smigrende Randskrifter udgaves efter Berghauptmand Schlanbusch's Forslag fra 1688 til 1696. De syv forskjellige Randskrifter findes i denne Samling No. 2348, 2383, 2384, 2425, 2427, 2462 og 2463.*
- 2349** — Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2339. B. No. 373.
- 2350** — Krone-norsk. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. . IIII . MARCK . DANSKE . 1688. (to korslagte Hamre), den norske kronede Löve (ikke i et Skjold), omslynget af to Laurbærgrene, i hvilke Elephantordenen hænger, og ved Siden af denne: H. C. M(eyer). B. T. XXV. No. 10.
- 2351** — Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 376.
- 2352** — Halv-Krone-norsk. Typ lignende No. 2350, men med: HCM(eyer) lige under Löven. B. T. XXV. No. 11.
- 2353** — Mark-norsk, af lignende Typ. B. T. XXV. No. 12.
- 2354** — Mark-norsk. Som No. 2343, men med de korslagte Hamre. Ei i Beskr.

Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1688-1691). 171

- 2355-57 1688. Toskilling-norsk. Som No. 2345. B.T. XXV. No. 13; en anden, Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. den norske Løve, og i Omskriften to korslagte Hamre som Mynttegn. B. T. XXV. No. 14. Skilling, som No. 2347. B. No. 383.
- 2358 1689. Krone. Omtrent som No. 2313. B. No. 390.
- 2359 — Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 392.
- 2360 — Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350; cfr. B. T. XXV. No. 21. Ei i Beskr.
- 2361 — Halv-Krone. Som No. 2317. B. T. XLII. No. 5.
- 2362 — Halv-Krone-norsk. Som No. 2352, men med: HCM(eyer) under Laurbærgrenene. Ei i Beskr. (rar.)
- 2363 — XVI Skilling. Adv. CHRIST. QVINT REX. D. N. WGE mellem de fire Ender af et Kors; i Midten den norske Løve; Rev. ❀ XVI ❀ WINTER ❀ SCHYDTZ ❀ P(ost), i Midten en Rytter, hvorunder: 1689. B. T. XXV. No. 17.
- 2364 — XII Skilling SOMMER · SCHYDTZ af aldeles lignende Typ. B. T. XXV. No. 16.
Disse to sidste Mynter bleve udgitne til Bequemmelighed for Reisende i Norge, hvor Taxten for at befordres en Mål var 16 Sk. om Vinteren og 12 Sk. om Sommeren.
- 2365-66 — Otteskilling-norsk (fra Christiania). Som No. 2285. B. No. 398. (rar.)
Toskilling-norsk. Som No. 2356. B. No. 399.
- 2367 1690. Krone. Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer, hvorunder to korslagte Blomster; Rev. Kongens Valgsprog (og en Blomst), det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet spansk Skjold, ved hvis Sider: 4—M og derunder: 16—90; forneden Elephantordenen og ved den: c—w(innecke). B. T. XXV. No. 19.
- 2368 — Krone. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. som forrige. B. T. XLII. No. 7.
- 2369 — Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350. B. T. XXV. No. 21.
- 2370 — Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 406.
- 2371-72 — Halv-Krone. Typ lignende No. 2368. B. T. XXV. No. 20.
Toskilling-norsk. Som No. 2356. B. No. 409.
- 2373 1691. Tredobbelt Krone. Typ omtrent som No. 2367, men med Aarstallet: 16—91 oppe ved Kronen og i en Runding. B. T. XXXI. No. 6.
- 2374 — Dobbelt Krone, af samme Typ. B. No. 427.
- 2375 — Krone, af lignende Typ, med Aarstallet: 16—91 oppe ved Kronen, i en lige Linie. B. No. 430.

172 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1691-1692).

- 2376** 1691. Krone (lille og tyk med Tomarks-Stempel). Typ aldeles lignende No. 2373, men meget mindre i Omfang. B. No. 434.
- 2377** ——— Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350. B. No. 435.
- 2378** ——— Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 436.
- 2379** ——— Halv-Krone. Typ lignende Kronen No. 2375. B. No. 439.
- 2380-82** ——— Mark af lignende Typ, men uden Omskrift paa Adv.; Rev. Omskrift: Kongens Titel. B. T. XXXI. No. 8. Toskilling-norsk som No. 2356. B. No. 446. Skilling. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. to korslagte Hamre som Mynttegn. B. No. 447.
- 2383** 1692. Species. Adv. Kongens Brystbillede med Laurbærkrands om Hovedet, ellers som No. 2348, men med Randskrift: DET KLIPPERNE YDER. VOR BERGMAND UDBRYDER HVAD HYTTEN DA GYDER. AF MYNTEN VI NYDER og to korslagte Hamre. B. No. 463.
- 2384** ——— En lignende med Randskrift: DANNER KONGIS NORDSKE FIELDE SLIGE FRUGTER HAR I VÆLDE og samme Mynttegn. B. T. XXXI. No. 15.
- 2385** ——— Krone. Typ omtrent som No. 2375, men med Aarstallet i Omskriften paa Rev. B. No. 468.
- 2386** ——— Krone, som No. 2375. B. No. 472.
Den 16 April 1692 resolveredes, at den kjøbenhavnske Mynt skulde staae stille, men paa Kongsberg skulde myntes Species og Kroner.
- 2387** ——— Krone-dansk. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer, omslynget af to Laurbærgrene, under hvilke: c—w(oltereck) og to korslagte Hager som Mynttegn; Rev. de tre Löver med ni Hjerter i et ovalt ziret Skjold paa et Kors og omhængt med Elephantordenen under en Krone. B. T. XXXI. No. 16.
- 2388** ——— Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 476.
- 2389** ——— Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350. B. T. XXXI. No. 18.
- 2390** ——— Halv-Krone. Typ lignende No. 2385. B. No. 478.
- 2391** ——— Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg). Typ lignende No. 2362. Ei i Beskr.
- 2392-93** ——— Mark. Som No. 2380. To lidet forskellige. B. No. 479 og 480.
- 2394-95** ——— Mark-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2353. B. No. 481. Toskilling-norsk. Som No. 2356. B. No. 482.
Den 31 Decbr. 1692 udkom et nyt Myntreglement for den finere, saakaldte Quinti, Kronemynt, der ved Siden af den ældre og grovere udmyntedes i de følgende Aar med en egen Typ, nemlig Kongens Brystbillede paa Adv. og en Krone paa Rev. Efter dette Reglement skulde hele og halve Kroner og Marker

Danske og Norske Mynter. Chr. V. (1693). 173

være $13\frac{1}{3}$ lødige à Mk. brutto 13, 26 og 52 Stkr.; Toshillinge 8 lødige 256 Stkr. à Mk. brutto, og Haloskillinge af Kobber 1 Mk. brutto til 64 Stkr. (Toshillingene findes kun udmyntede i Aaret 1693). — Da Kjöbenhavn's Prövesölv ligeledes skulde være $13\frac{1}{3}$ lødigt, lettedes herved Controllen mellem det udmyntede og forarbejdede Sölv. Medailleuren Meibus har uden Tvivl haft Deel i det Forslag, der fremkaldte dette forandrede Myntreglement, i Anledning af hvilket han udgav de to ovenfor (No. 103 og 104) anførte Medailler.

- 2396 1693. Species. Som No. 2383 og med samme Randskrift: DET KLIPPERNE YDER etc. B. T. XXXIV. No. 6. Typ Madai No. 301.
- 2397 — Species af samme Typ med Randskrift: DANNER KONGIS etc. (som No. 2384). B. No. 506. Madai No. 299.
- 2398 — Species af samme Typ, med Randskrift: HÆC BOREAS etc. (som No. 2348). B. T. XXXIV. No. 7.
- 2399 — Species. Adv. som foregaaende; Rev. Kongens Valgsprog, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold paa et Kors, omhængt med Elephantordenen, forneden: 16 Hc — M(eyer) 93. Randskrift: DANNER KONGIS etc. (som No. 2384). B. T. XXXIV. No. 9.
- 2400 — Halv-Species. Typ lignende No. 2383; Randskrift: SAADAN NORDENS SKAT GUD GIEMTE TIL KONG CHRISTIANDEND FEMTE. B. T. XXXIV. No. 8. Cfr. Madai No. 304.
Efterhaanden var Værdien af Species stegen; d. 28 Mai 1684 befalede, at Ingen maatte tage mere end 4 pCt. Agio pr. Species imod Kroner; 1686 og 1687 var Agioen bestemt til 6 pCt. og ved en Forordning af 25 Febr. 1693 fastsattes, at en Species skulde gjælde 6 Mk. 8 Sk.; men da denne Værdi endnu ikke sparede fuldkomment til Speciernes indre Værd i Forhold til Kronerne, ophørte man snart at mynte Species og beregnede Alt efter Kroner.
- 2401 — Tredobbelt Krone. Adv. CHRIST. V. DEI. GRATIA. Kongens Brystbillede; Rev. * DAN. NOR. VAN. GOT. REX * En Krone, hvorunder: .PIET. & .IVST., og nederst: 16 (et Hjerter) 93. Ei i Beskr. Typ B. T. XXXVII. No. 1. (perrar.)
- 2402 — Dobbelt Krone af samme Typ. B. No. 523.
- 2403 — Dobbelt Krone (lille og tyk, Klumpkrone) af lignende Typ, men meget mindre, og under Kronen paa Rev. blot: P. & I. B. T. XXXIV. No. 15.
- 2404 — Krone. Typ som No. 2401. B. No. 524.
- 2405 — Krone af lignende Typ, men under Kongens høire Skulder: AMB. F. (o: Anton Meibus fecit). B. No. 525. (rar.)
Denne Krone er uden tvivl et Afpræg af Prövestempler, der ei bleve antagne og benyttede.
- 2406 — Krone (Klumpkrone). Typ som No. 2403. B. No. 517. T. XXXIV. No. 15.
- 2407 — Krone-dansk. Som No. 2387. B. T. XXXVII. No. 2.

174 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1693-1694).

- 2408 1693. Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350. B. No. 532.
- 2409 ——— Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 533.
- 2410 ——— Halv-Krone (Klumpkrone). Som No. 2403, men mindre. B. No. 518. (rar.)
- 2411 ——— Halv-Krone-dansk. Typ lignende No. 2387; men med Aarstallet 16—93 under Skjoldet paa Rev. B. T. XXXVII. No. 3.
- 2412 ——— Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg). Typ lignende Kronen No. 2350. B. T. XXXVII. No. 4.
- 2413 ——— Kron-Mark. Typ lignende No 2403, men ikke Klumpmynt, og ved Kronens Sider: 1—m(ark). B. No. 529.
- 2414 ——— Mark-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2362. Ei i Beskr.
- 2415 ——— Fireskilling-dansk. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, ved hvis Sider: 16—93 og forneden to korslagte Hager; Rev. III. SKILLING DANSKE. De tre Löver med ni Hjerter i et ovalt ziret og kronet Skjold. B. T. XXXVII. No. 5.
- 2416-18 ——— Kron-Toskilling. Typ lignende No. 2403; ved Siderne af Kronen 2—S. B. T. XXXIV. No. 3. (3 Expl.)
- 2419-23 ——— Toskilling. Adv. som No. 2415; Rev. * II. SKILLING DANSKE *(to korslagte Hager)*. B. T. XXXVII. No. 7.
- Toskilling-norsk. B. No. 543. (2 Expl.)
- Kron-Halvskilling af Kobber. Typ lignende No. 2403; ved Siderne af Kronen: $\frac{1}{2}$ —s. B. T. XXXVII. No. 8. (2 Expl.)
- 2424 1694. Species. Som No. 2399; men med to korslagte Hamre efter Omskriften paa Rev. B. No. 562.
- 2425 ——— Species af samme Typ, med Randskrift: SAADAN NORDENS SKAT GUD GIEMTE TIL KONG CHRISTIAN DEND FEMTE. B. No. 563. Cfr. Madai No. 304.
- 2426 ——— Species af samme Typ, med Randskrift: HÆC BORREAS CYMBRO FERT ORNAMENTA LABORUM. B. No. 566.
- 2427 ——— Species af samme Typ, med Randskrift: I DETTE ANSIGT DANNEMARK OK NORGE SKUER SIN MONARK*. Ei i Beskr. (rar.)
- 2428 ——— Species af samme Typ, men uden Elephanten under Kongens Brystbillede og med Randskrift: DET KLIPPERNE YDER o. s. v.. (see No. 2383). B. No. 560.
- 2429 ——— Tredobbelt Krone. Som No. 2401. B. No. 567.
- 2430 ——— Dobbelt Krone, af samme Typ. B. No. 568.
- 2431 ——— Krone, af samme Typ. B. No. 569.
- 2432 ——— Krone-dansk. Som No. 2387. B. No. 571. T. XXXVII. No. 10.

Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1694-1695). 175

- 2433 1694. Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350. B. No. 573.
- 2434 ——— Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 575.
- 2435 ——— Halv-Krone-dansk. Som No. 2411. B. No. 572.
- 2436 ——— Halv-Krone-norsk. Som No. 2412. B. No. 574.
- 2437 ——— Kron-Mark. Som No. 2413. B. No. 570. .
- 2438-39 ——— Otteskilling. Adv. Kongens Valgsprog og kronede Navnechiffer hvorunder: 8; Rev. *VIII* SKILLING DANSKE. 1694. * (to korslagte Hager) *. B. T. XXXVII. No. 12. (2 Expl.)
- 2440-44 ——— Fireskilling-dansk. Som No. 2415. B. T. XXXVII. No. 13. Toskilling, som No. 2419. B. No. 579. Toskilling-norsk. B. No. 580. Skilling-dansk. Typ som No. 2419. B. T. XXXVII. No. 14, og Kron-Halvskilling af Kobber, som No. 2423. B. No. 582.
- De i Aarene 1693 og 1694 med to korslagte Hager som Mynttegn udkomne Otte-, Fire- og Toskillinge ere uden al Tvivl udmyntede i Glückstadt, hvorfra vi dog mangle paalidelige originale Efterretninger. Otteskillingene maae have været 9 lödige à Mk. brutto 76½ Stk.; men Fireskillingene (hvilket ogsaa bekræftes ved en funden Opsats) 7 lödige à Mk. brutto 120 Stkr.*
- 2445 1695. Species. Typ og Randskrift som No. 2399, men med to Hamre efter Omskriften paa Rev. B. No. 592.
- 2446 ——— Species af samme Typ, med Randskrift: DET KLIPPERNE YDER o. s. v. (som No. 2383). B. No. 594.
- 2447 ——— Species af samme Typ, med Randskrift: SAADAN NORDENS SKAT o. s. v. (som No. 2425). B. T. XXXVII. No. 17.
- 2448 ——— Species af samme Typ, med Randskrift: I DETTE ANSIGT o. s. v. (som No. 2427). B. T. XXXVII. No. 18. (rar.)
- 2449 ——— Species af samme Typ, med Randskrift: НАС БО-РЕАС o. s. v. (som No. 2426). B. No. 600.
- 2450 ——— Krone. Som No. 2404. B. No. 604.
- 2451 ——— Krone-dansk. Som No. 2387. B. No. 607.
- 2452 ——— Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350. B. No. 608.
- 2453 ——— Krone-norsk (fra Christiania). Som No. 2268. B. No. 610.
- 2454 ——— Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg). Typ lignende Kronen No. 2350. B. No. 611.
- 2455 ——— Mark-norsk, af lignende Typ. B. No. 612.
- 2456 ——— Kron-Otteskilling. Typ som No. 2413, men ved Kronens Sider: 8—S. B. No. 605.
- 2457 ——— Otteskilling. Som No. 2438. B. T. XXXVII. No. 19.
- Toskilling-norsk. B. No. 614.

176 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1696-1698).

- 2458 1696. Species. Typ og Randskrift: SAADAN NORDENS
SKAT o. s. v. (som No. 2425). B. No. 625.
- 2459 — Species af samme Typ, med Randskrift: DANNER
KONGIS NORDSKE FIELDE o. s. v. (som No. 2384). B.
No. 626.
- 2460 — Species af samme Typ, med Randskrift: DET KLIP-
PERNE YDER o. s. v. (som No. 2383). B. No. 627.
- 2461 — Species af samme Typ, med Randskrift: HÆC BO-
REAS o. s. v. (som No. 2426). B. No. 628.
- 2462 — Species af samme Typ, med Randskrift: NICHT
AUS SILBERSUCHT DIESE NORDENS FRUCHT. WIRD ZU
GOTTES EHR GESUCHT. B. No. 630. (rar.)
- 2463 — Species af samme Typ, med Randskrift: STORR
KONGE NORDENS ÆRE LAD DE FRUGTER YNDIG VÆRE
SOM DIG NORSKE KLIPPER BÆRE. Ei i Beskr. (rar.)
- 2464 — Dobbelt Krone (Klumpkrone). Som No. 2403.
Ei i Beskr. (rar.)
- 2465 — Krone, slagen med samme Stempel. B. No. 631.
- 2466 — Krone. Som No. 2404. B. No. 635.
- 2467 — Krone-dansk. Som No. 2387. B. No. 637.
- 2468-69 — Krone-norsk (fra Kongsberg), som No. 2350.
B. No. 639; og en i Billon eller Messing støbt Krone af
samme Typ.
- 2470 — Halv-Krone-dansk. Som No. 2411. B. No. 638.
- 2471 — Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg). Som Kronen
No. 2350. Ei i Beskr.
- 2472-74 — Kron-Mark. Som No. 2413, men uden: I—M
ved Siderne af Kronen. B. No. 636.
Skillings (fra Kongsberg), som No. 2382. B. No. 640.
Halvskillings af Kobber, som No. 2423. B. No. 641.
- 2475 1697. Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350.
B. No. 649.
- 2476 — Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg) af lignende
Typ; men med to Hamre efter Omskriften paa Adv. B.
No. 650.
- 2477-79 — Mark-norsk (fra Kongsberg) af lignende Typ.
B. No. 651.
Otteskillings. Som No. 2438. B. No. 652.
Toskillings-norsk. B. No. 653.
- 2480 1698. Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350.
B. No. 659.
- 2481 — Halv-Krone-norsk (fra Kongsberg) af lignende
Typ. B. No. 660.
- 2482-83 — Mark-norsk (fra Kongsberg) af lignende Typ.
B. No. 661.
Toskillings-norsk. Som No. 2356. Ei i Beskr.

Danske og Norske Mynter. Chr.V. (1699-Ud.A.). 177

- 2484 1699. Dobbelt Krone (Klumpkrone). Som No. 2401, men meget mindre og paa Rev. foran Omskriften en Blomst, og forneden: 16 H C M (eyer) 99. (to korslagte Hamre). Ei i Beskr. Cfr. B. T. XLII. No. 10. (rar.)
- 2485 ——— Krone af lignende Typ, men større og med Randskrift: SERVANT ET DECORANT (og to Hamre). B. T. XLII. No. 8.
- 2486 ——— Krone af lignende Typ. Som No. 2404 (med et Hjerter som Mynttegn og uden Randskrift). B. No. 668.
- 2487 ——— Krone-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2350. B. No. 671.
- 2488 ——— Halv-Krone. Som No. 2484, men meget større i Omfang og med Randskrift som No. 2485. B. T. XLII. No. 9.
- 2489 ——— Kron-Mark af lignende Typ; uden Randskrift. B. T. XLII. No. 10.
- 2490-92 ——— Mark-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2477. Ei i Beskr.
Toskilling-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2356. B. No. 672.
Skilling (fra Kongsberg). Som No. 2382. B. No. 673.
- I Norge blev fra 1680—1699 myntet efter det ældre Reglement: 10 $\frac{3}{4}$ lødige Kroner, 6 $\frac{1}{2}$ lødige Toskillinge og 3 lødige Een-skillinge; men 1699 begyndtes her Udmyntningen efter det nye Reglement af 31 Decbr. 1692: Kroner 13 $\frac{1}{4}$ lødige à Mk. brutto 13 Stkr.*
- 2493 Uden Aar. Specics. Adv. Kongens Titel og Kongen selv staaende med Regalierne; Rev. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Randskrift: SI VIGILANT ALII. ET ME VIGILARE DECET. (to korslagte Hager). B. T. LI. No. 1. Madai No. 291. (rar.).
- Denne Species, der paa Grund af Kongens Stilling og Randskriften kaldes: Vægter-Specien (cfr. ovenfor Vægter-Ducaten No. 724), er præget i Glückstadt. Den hele Typ skal tyde hen paa den for alle Europas Regjeringer nødvendige Aarvaagenhed under Ludvig 14's Rustninger.*
- 2494 ——— Krone. Adv. Kongen tilhest i Rustning og med Commandostav; Rev. Kongens tredobbelte sammenslyngede Navnechiffer (C. V.) med sex Kroner. Ei i Beskr. Typ T. XLIX. No. 6. (perrar.)
- 2495 ——— Halv-Krone af samme Typ. Cfr. B. No. 702. b. T. XLIX. No. 6. (rar.)
- 2496 ——— Kron-Mark af lignende Typ. B. No. 707. c. Cfr. T. XLIII. No. 3.

178 Danske og Norske Mynter. Chr.V. (Uden Aar).

2497 Uden Aar. Kron-Mark. Adv. som foregaaende; Rev. den norske kronede Löve. B. T. XLIII. No. 7.

2498 — XII Skilling. Adv. som foregaaende; Kongens kronede Navnechiffer, hvorunder: XII s. B. T. XLIII. No. 8.

2499 — Kron-Otteskilling. Typ som No. 2494, men meget mindre. (Maaskee præget med Stemplerne til en Ducat). Ei i Beskr. (perrar.)

Alle disse Mynter (No. 2494—99) vides at være prægede for Gyldenløve som Vice-Konge i Norge og Myntforpagter.

2500 — Kobbertegn. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. Bogstaverne EK dobbelt, mod hinanden vendte og sammenslyngede, under dem: $\frac{2}{3}$, indeni en Laurbærkrands. B. No. 796. (rar.)

Man har antaget disse for Afpræg i Kobber af et Prøvestempel, men da der i Forhold til denne Forklaring synes at forekomme for mange af dem, og de desuden findes slidte, er det vel rimeligere, at de virkelig ere udgivne som Mynt eller Mynttegn ved en særegen Leilighed, f. Ex. under en dansk Armees Ophold i Nordtyskland. Bogstaverne EK synes ogsaa at tyde hen paa, at de have en privat Oprindelse.

2501-2 — Kobbertegn (fiirkantet). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. EQUIPP: CONTOIR NO. 89. Ei i Beskr.; og et Afpræg i Kobber af Stemplerne til en Ducat. B. T. XLI. No. 14.

2503-4 — Fiirkantet Nødmynt af Kobber, med Kongens kronede Navnechiffer, ved hvis Sider: 8—SD. (eensidig). B. T. XLI. No. 24 og samme Mynt, men af Bly. Cfr. B. No. 786.

2505-8 — Fiirkantet Nødmynt af Kobber, af lignende Typ, med: 4—SD. Som B. T. XLI. No. 23, men ei i Beskr.; og samme af Bly. B. No. 789. (3 Expl.)

2509-11 — Fiirkantet Nødmynt af Kobber, af lignende Typ med: II S D. B. No. 792. T. XLI. No. 26. (2 Expl.); og samme af Bly. B. No. 791.

Disse Nødmynter udgaves af den i Fæstningen Christiansstad commanderende Generalmajor Meerheim under dens Beleiring 1677.

MYNTER FOR DE DANSKE BESIDDELSER I OSTINDIEN.

2512 1689. Kobbermynt. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer, ved hvis Sider: 8—9; Rev. D O C, sammenslyngede under en Krone, ved Siderne og forneden: V.H. v.K. B. T. XXV. No. 18.

2513 — Samme Mynt.

2514 1691. En aldeles lignende med forandret Aarstal. Ei i Beskr.

2515-16 — Samme Mynt, og en Kobbermynt af lignende Typ med utydeligt Aarstal.

2517 Uden Aar. Blymynt. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. doc. Ei i Beskr.

Ved Christian den 5tes Thronbestigelse blev den yngre Casper Herbachs Myntmesterbestalling bekræftet, og for at beskytte ham mod hans private Creditorer udstædtes et kongeligt Beskjærmelsesbrev for ham d. 24 Octbr. 1671, ligesom han og d. 25 Octbr. s. A. fik Bevilling til, at hans Gaard i Kjøbenhavn maatte være en Bryggergaard; men da det bevistes, at han ogsaa som Myntmester var kommen i Gjæld til Kongen, blev han arresteret. Ved et Rescript af 17 Januar 1672 eftergav Kongen dog al Pretension paa ham og tilgav ham al hans Forseelse ved Mynten, men efter den Tid har han Intet udmyntet. — Allerede 1670 blev Gotfried Krüger, der tidligere havde forestaaet en Mynt i Kjøbenhavn, udnævnt til kongelig Myntmester sammesteds; han døde 1680 og blev efterfulgt af Gregorius Sesemann, der forestod Mynten, indtil sin Død 1690. Den 28 November s. A. erholdt hans Eftermand Christian Winnecke Bestalling som Myntmester i Kjøbenhavn, hvor han døde i Aaret 1700. Som Inspecteur ved Mynten i Kjøbenhavn nævnes Hans Ehm i Forordningen af 18 Mai 1689, der indeholder et Reglement for Sølvsjøb ved denne Mynt. — Fra 1652 havde Frederik Grüner været Myntmester i Christiania; 1675 efterfulgtes han af Peter Grüner, rimeligt hans Søn, men da Berghauptmand Schlanbusch paa Kongsberg havde klaget over, at det udbragte Metals Transport og Udmyntning i Christiania forsaarsagede megen Tidsspilde, udgaves allerede den 12 Juni 1685 et Rescript, at en kongelig Mynt skulde anlægges paa Kongsberg, og Mynten i Christiania bortforpagtes, og under den 31 Mai 1686 findes "Peter Grønner at have faaet Mynten i Norge i Forpagtning, hvortil menes, at han maatte vedblive at udmynte med samme Stempler og efter samme Reglement som forhen, men paa egen Risiko for Gevinst og Tab og mod en vis Afgift, medens han som kongelig Myntmester havde haft visse pCt. af alle Udmyntninger i Mynterløn. Han vedblev at mynte indtil 1695, i hvilket Aar Mynten i Christiania formodes at være aldeles nedlagt, da man efter den Tid ingen Mynter finder udkomne der. — Schlanbusch havde forskrevet Henning Christopher Meyer fra Tydskland til Myntmester paa Kongsberg, hvor en Mynt oprettedes i Følge en kongl. Resolution af 16 Decbr. 1686. Schlanbusch, som vilde vise, hvorledes han kunde paaskynde Udmyntningen, lod denne strax begynde og da Meyer først d. 8 Febr. 1687 erholdt kongelig Bestalling, anvendtes som Myntmærke blot to korslagte Hamre. — I Glückstadt var Johan Woltereck Myntmester fra 1664 indtil sin Død 1679; som hans Eftermand kom 1680 Christopher Woltereck, der levede endnu omtrent Aar 1700 og var Borgermester i Glückstadt. — Gyldenløve siges oftere at have været "Myntforpagter" under Kong Christian 5, men noget nøiere om denne Forpagtning har jeg ikke fundet.

FREDERIK IV.

Hyldet d. 25 August 1699. Død d. 12 October 1730.

Valgsprog: Dominus mihi adjutor.

- 2518** 1699. Tredobbelt Krone. Adv. CHRIST. V. D. G. DAN. NOR. VA. GO. REX. Christian V's Brystbillede; Rev. FRID. IV. D. G. DAN. NOR. VA. GO. REX. Frederik IV's Brystbillede; Randskrift: ET NORDENS LYYS GIK UD 16, og derunder til den modsatte Side: ET ANDET TÆNDTE GUD 99. B. T. II. No. 3. Madai No. 2690.
Disse Kroner ere at ansee som Skuemynter; de ere af 15 Lod 16 Green fint Sølr, 5⁴⁸²/₃₁₀₃ Stk. à Mk. brutto.
- 2519** — Krone. Adv. FRID. IV. D. G. DAN. NOR. VA. GO. REX. Kongens Brystbillede; Rev. Kongens Valgsprog; i Midten Guds Tetragram i en Triangel, omgivet med Straaler, paa hvis Spidser Kongens dobbelte kronede Navnechiffer, og midt paa Triangelens Sider tre ovale Skjölde med de tre Hovedvaabener; forneden: 16 (et Hjerte, Kjöbenhavns Mynttegn) 99. B. T. V. No. 4. Cfr. Madai No. 2691.
- 2520** — Krone, af lignende Typ, men med to korslagte Hamre som Mynttegn og med Randskrift som No. 2518 (dog uden Aarstal i Randskriften). B. T. V. No. 3.
Disse tre Kroner antages at være udkomne i Anl. af Kongens Thronbestigelse, hvilket bestemt vides om No. 2518 og 2520.
- 2521** 1700. Krone (fra Kjöbenhavn). Typ omtrent som No. 2519. B. No. 17. b. Cfr. Madai No. 2691.
- 2522** — Krone (fra Kongsberg) Typ som No. 2520, med Randskrift: SERVANT ET DECORANT (og to korslagte Hamre). B. T. V. No. 8. Madai No. 2691.
- 2523** — Halv-Krone af lignende Typ, med samme Randskrift. B. T. XXX. No. 2.
Disse Kroner udmyntedes 13¹/₃ lødige, 13 Stkr. à Mk. brutto.
- 2524** — Otteskilling (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Brystbillede med Paryk; Rev. en Krone, ved hvis Sider: 8—8; under Kronen: D. M. A. (Kongens Valgsprog) og nederst: 17 (et Hjerte) 00. Omskrift paa begge Sider Kongens Titel. B. T. V. No. 9.
- 2525** — Otteskilling (fra Kongsberg) af lignende Typ, men med to korslagte Hamre som Myntmærke. B. No. 25.
- 2526** — Toskilling-norsk. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. : II. SKILLING. DANSKE. 1700 (to korslagte Hamre), i Midten den kronede norske Löve. B. T. V. No. 10.

Den 1 Mai 1700 udgik kongl. Resolution, at der skulde myntes Otteskillinge 9 lødige, Mk. fin til 11¹/₃ Rdl. og Toskillinge 5¹/₂ lødige, Marken fin til 11 Rdl. 61¹/₁₁ Sk.

Danske og Norske Mynter. Fr. IV. (1701-1704). 181

- 2527** 1701. Krone. Typ omtrent som No. 2519. B. No. 34.
2528-31 ——— 2 Otteskillinge som No. 2524 og 25. B. No. 35 og 36.
 Toskilling-norsk, som No. 2526. B. No. 37. Skilling. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. .1. SKILLING DANSKE 17 (to korslagte Hamre) 01. B. No. 38.
- 2532-36** ——— Kobbertegn, paa hvilke Holmens Fattige hævede Almissee. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer, hvorunder: 1701; Rev. BREMERHOLMS . KIRCKIS . FATTIGE. NO (5 Stkr. med forskjellige No.) Cfr. B. No. 39.
Ved Forordn. d. 26 April d. A. forbødes at Udførsel af den grove Mynt (indtil halve Kroner) og Agioen paa Kroner mod Courantmynt bestemtes til 1 pCt.
- 2537** 1702. Krone (fra Kjöbenhavn). Omtrent som No. 2519. B. No. 45. Madai No. 2692.
- 2538-39** ——— 2 Otteskillinge (fra Kjöbenhavn og Kongsberg). Som No. 2524 og 25. B. No. 48 og 49.
- 2540-42** ——— Otteskilling af lignende Typ, men med et Neldeblad som Myntmærke (fra Glückstadt). Med: FRID. IV og FRID. IIII. B. No. 46 og 47.
 Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 51.
I Kjöbenhavn og Glückstadt udmyntedes Otteskillingene 9 lödige 76½ Stk. à Mk. br. (cfr. No. 2444. Anm.); men d. 24 Octbr. 1702 befalede Kongen, at af det Sølv, der indkom ved Tolden i det søndenfjeldske Norge, skulde myntes Otteskillinge, 12 lödige 102 Stkr. à Mk. brutto. Disse saakaldte fine Parykotteskillinge udmyntedes kun paa Kongsbergs Mynt, men i stor Mængde fra 1702 til 1710.
- 2543-48** 1703. 4 Otteskillinge. Som No. 2524 (2 Expl.) 2525 og 2540. B. No. 54, 55 og 56. Toskilling-norsk som No. 2526 og Skilling som No. 2531. B. No. 57 og 59.
- 2549** 1704. Species. Adv. Kongens Brystbillede med Paryk og Harnisk; Rev. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold, omhængt med Elephant- og Dannebrogordenen, derunder Aarstal. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel; Randskrift: DOMINUS MIHI ADJUTOR ANNO REGNI QUINTO ☼ B. No. 72. Cfr. T. V. No. 8. Madai No. 305. (rar.)
- 2550** ——— Species af lignende Typ, lidet forskjellig; med et Hjerte som Myntmærke paa Rev. og uden Randskrift. B. T. V. No. 18. Madai No. 2693. (perrar.)
Af disse to lidet forskjellige Species skal tilsammen kun være udmyntet 309 Stkr., 14 lödige à Mk. brutto 8¾ Stkr.
- 2551** ——— Reisedaler. Adv. FRIDERIC. IV. D. G. REX. DAN. NOR. V. G. Kongens Brystbillede med Paryk og Harnisk; Rev. MOD. TROSKAB. DAPPERHED OG HVAD DER GIVER

182 Danske og Norske Mynter. Fr. IV. (1704-1710).

AERE DEN HEELE VERDEN KAND BLANT NORSKE KLIP-
PER LÆRE 卐 I Midten en Ring, hvori den kronede nor-
ske Löve, ved hvis Sider: 6—M(ark), og under Löven:
17 (et Hjerter) 04. B. T. V. No. 19. Madai No. 306.

- 2552 1704. Reisedaler, lidet forskjellig. Adv. FRID. IIII. etc.
B. No. 76. Cfr. Madai No. 306.

*Disse Reisedalere udmyntedes i Anl. af Kongens Reise til Norge
d. A. efter Quintikronemyntfoden af 1693 13 $\frac{1}{3}$ lödige, hver til
1 $\frac{1}{2}$ Krone.*

- 2553-55 — 3 Otteskillinge. Som No. 2524, 2525 og
2540. B. No. 78, 79 og 82.

- 2556-58 — Otteskilling (fra Glückstadt) som No. 2540,
men ved Stempelskjærerens Feil staaer her: FRID: VI.
B. No. 77. (2 Expl.)

Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 85.

- 2559-63 1705. 3 Otteskillinge (fra Kjöbenhavn og Kongsberg)
som No. 2524 (2 Expl.) og 25. B. No. 92 og 93.

Toskilling-norsk som No. 2526 og Skilling som No. 2531.
B. No. 95 og 96.

*Da Fremmede havde indført mange falske Otteskillinge i Norge
med dansk Typ, forbødes d. 21 August 1705 al Indførsel i
Norge af Smaamynt, mindre end halve Kroner eller Quartspecies.*

- 2564-65 1706. Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2525.
B. No. 100.

Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 101.

- 2566-68 1707. Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2525.
B. No. 104.

Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 105. (2 Expl.)

- 2569-71 1708. Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2525.
B. No. 120.

Toskilling-norsk som No. 2526; og Skilling som No. 2531.
B. No. 121 og 122.

- 2572-73 1709. Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2525.
B. No. 132.

Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 134.

*Ved Forordn. af 25 Novbr. 1709 bestemtes, at 8 Sk. dansk
i Skaane skulde gjælde 10 Sk. svensk og en Krone dansk
5 Mk. svensk.*

- 2574 1710. Tolvskilling. Adv. Kongens dobbelte kronede
Navnechiffer og Titel; Rev. TOLF SKILLING DANSKE. 1710.
c (et Hjerter) w(innecke). B. T. XXVII. No. 4.

- 2575-76 — Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2525.
B. No. 143.

Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 144.

*Krigen gjorde større Udmyntninger nødvendige, og den kjøben-
havnske Mynt, der en Tidlang havde været lukket, blev aabnet
igjen. Den 24 October 1710 udkom en kongl. Forordn., der
bestemte den Priis, hvorfor Sølt til enhver Lödighed skulde kjøbes*

paa Mynten, og af den slettere Mynt, der nu begyndte at udkomme, vare Tolvskillingene de første. De vare 9 lødige 60 Stkr. à Mk. brutto og udmyntedes i Begyndelsen kun i Kjöbenhavn under Opsyn (af Justitsraad Niels Leth og Assessor Thomas Hjörning), senere ogsaa i Rendsburg og paa Kongsberg (see Anm. efter No. 2626 og 2633).

- 2577 1711. Krone. Adv. Kongens Titel og Kongen tilhest med Commandostav, i Afsnittet: IIII MARCK DANSKE.; Rev. Kongens Valgsprog, det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet Skjold, omhængt med Elephant- og Dannebrogordenen; forneden: c. 1711. w(innecke). B. T. XXVII. No. 7. Madai No. 307.

- 2578-80 — Tolvskilling (fra Kjöbenh.) som No. 2574. B.No.153. 2 Otteskillinge (fra Kongsberg og Glückstadt) som No. 2525 og 2540. B. No. 154 og 156.

- 2581 — Otteskilling. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. Kongens Valgsprog, i Midten: den norske kronede Löve i et ovalt Skjold under en Krone, som tilligemed Skjoldet holdes af to Vildmænd, derunder en Vinde og nederst: 8. 1711. S(killing); i Afsnittet: en Blomstergreen. B. T. XXVII. No. 8. (rar.)

Denne Otteskilling (saavel som No. 2587 og 2588 nedenfor) ere Forsøg paa at udmynte 9 lødige Otteskillinge paa Kongsberg, der enten ikke fandt Bifald eller senere ere omprægede. De ere nu meget sjældne.

- 2582-85 — Toskilling. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev.: II SKILLING DANSKE. 1711. . c (et Hjerter) w(innecke). B. No. 158.

Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 159. Skilling lignende næstforrige Toskilling. B. No. 161 og Skilling som No. 2531. Ei i Beskr.

Toskillingenes indre Værdi forringedes fra d. A., men forskjelligt ved de forskjellige Mynter. I Kjöbenhavn udmyntedes de allerede efter en kongelig Resol. af 16 Marts 1711 4½ lødige 180 Stkr. à Mk. brutto; paa Kongsberg vedblev man til 1714 at præge dem 5½ lødige 192 Stkr. à Mk. brutto, efter den Tid 4½ lødige. Om Glückstadt see Anm. efter No. 2613. Alle disse ringhaltige Toskillinge reduceredes 1726 (vide infra). — Ved ovennævnte Resolution af 16 Marts 1711 befalede ogsaa, at Eensskillingene skulde udmyntes 2½ lødige 254 Stkr. à Mk. br.

- 2586 1712. XII Skilling. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. XII SKILLING. DAN-SKE. 1712. c (et Hjerter) w(innecke). B. T. XXVII. No. 9.

- 2587 — Otteskilling. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. som No. 2581, undtagen at: 8—S staaer oppe ved Siden af Vildmændene, og Vinden staaer paa et Bjerg, hvorpaa de fire Metaltegn for Guld, Sølv, Kobber og Jern (Solen, Maanen, Mars og Venus), og ved Bjergets Sider Aarstallet: 17—12. B. T. XXVII. No. 10. (rar.)

184 Danske og Norske Mynter. Fr. IV. (1712-1713).

- 2588 1712. Otteskilling. Adv. som foregaaende; Rev.: DOMINUS MIHI ADJUTOR. Vinden staaer paa et større Bjerg, hvorpaa ovennævnte 4 Metaltegn, mellem to mindre Bjerge, paa hvilke Aarstallet: 17—12; over Vinden den norske kronede Löve og ved Siderne: 8—S(killing). Ei i Beskr. (perrar.)

Dette Slags Otteskillinge ere saa sjældne, at man vistnok kun kan ansee dem for Prøveexemplarer.

- 2589-94 ——— 2 Otteskillinge (fra Kongsberg og Glückstadt) som No. 2525 og 2540. B. No. 167 og 168.
Toskilling som No. 2582. B. No. 170. Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 172. (2 Expl.). Skilling som No. 2531. Ei i Beskr.

Den 18 Mai d. A. fornyedes og indskjærpedes Forordn. af 26 April 1701 om 1 pCt. Agio paa Kroner.

- 2595-96 1713. XVI Skilling. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. SKILLING DANSKE · 1713 · c (et Hjerte) w(innecke). B. No. 185. T. XXVII. No. 11. (2 Expl.)

Ifølge kongl. Resol. af 26 August d. A. begyndtes Udmyntningen af disse XVI Skillinge, der fortsattes indtil 1717 (incl.); i Aaret 1718 indbragte nemlig en Hollænder til Frederikshald en Mængde falske, kun 4 à 5 lødige (hvorimod de ægte vare 10 lødige 45 Stkr. à Mk. brutto), hvilke alle havde Aarstallet 1718 og 1719; for at forhindre deres Udgivelse, ophørte man strax med at udmynte denne Myntsart. — Et andet Prøvestempel til disse XVI Skillinge med: · 1 · MARCK synes ei at være bleven brugt ved Udmyntningerne, ligesaa lidet som de 1714 projecterede 48 og 24 Skillinge efter samme Myntfod udkom, af hvilke der kun prægedes faa Prøveexemplarer paa Kongsberg.

- 2597-2602 ——— XII Skilling (fra Kjöbh.) som No. 2586. B. No. 187.
2 Otteskillinge (fra Kongsberg og Glückstadt) som No. 2525 og 2540. B. No. 189 og 190.
Toskilling som No. 2582 og Skilling af lignende Typ.
Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 192, 193 og 194.

- 2603 ——— Seddel for "Een Rigsdaler," med det danske Vaaben indtrykt foroven.
2604 ——— Seddel for "Tree Mark," med det danske Vaaben indtrykt foroven. (2 Expl.)
2605 ——— Seddel for "Toe Mark," med Kongens dobbelte kronede Navnechiffer trykket (sort) ved Siden.
2606 ——— Seddel for "Een Mark," med Kongens dobbelte kronede Navnechiffer trykket (sort) ved Siden.
2607 ——— En ditto med det danske Vaaben indtrykt foroven.

Paa Grund af Manglen paa rede Penge befaledes d. 8 April 1713, at der skulde udstædes Sedler paa 100, 50, 25, 5 og 1 Rdl. (Courantmynt), og at næsten alle indenlandske Betalinger

skulde skee halvt i Mynt halvt i Sedler; indskjødtes de i kongelige Kasser, skulde de forrentes med 5 pCt.; men da Værdien kun var skreven med Blæk paa dem, raderedes og forandredes denne, saa at en ny Forordn. af 24 Juni s. A. befalede, at Værdien skulde trykkes paa og desuden skrives paa Siden af Sedlen, dog uden at de tidligere inddroges. Man vægrede sig ved at modtage dem for fuld Værdi, hvorfor en Forordn. af 16 Octbr. s. A. indskjærpede, at alle indenlandske Betalinger (undtagen Told, Accise m. m.) skulde skee halvt i Sedler, og tilføiede, at der skulde udstædes flere Sedler paa 1 Rdl., 3 Mk. og nye paa 2 Mk. og 1 Mk., mod hvilke alle større Sedler fra d. 1 Marts 1714 uden Omkostning kunde omvæxles paa Zahlkammeret. Da de bestandigt efterlignedes, inddroges de alle ved Forordn. af 23 Marts 1716, de paa 2 Mk. og derover til 1 Januar 1717, de paa 1 Mk. til 1 Juli 1717, og i deres Sted sattes nye Sedler i Omløb paa 1 Rdl., 3 Mk., 2 Mk. og 1 Mk. med Papirets Fabrikmærke, Kongens Narnechiffer paa 4 Steder, Kongens Vaaben, No. og 3 Underskrifter. De faldt bestandigt i Cours og for at høre Tilliden til dem ved at formindske deres Antal, udkom d. 10 April 1719 en Forordn., at 3 Jordegods og noget Bøndergods i Sjælland skulde bortspilles i et Lotteri paa 41,223 Loddere à 5 Rdl., som skulde betales i autoriserede Sedler, hvilke da strax efter Trækningen skulde brændes. Den 10 April 1720 befalede, at al Handel (med nogle Undtagelser) herefter skulde skee $\frac{3}{4}$ i Mynt og $\frac{1}{4}$ i Sedler, og endelig inddroges Sedlerne ganske ved Forordn. af 12 Octbr. 1728 til 1 Januar 1729. — De ovenstaaende Sedler ere alle af den anden forandrede Slags, og paa dem alle er trykt: "Efter Hans Kongel. Majests. allernaadigste Forordning af den 8 Aprilis Aar 1713. passerer denne Seddel for (Værdien)„, endskjönt de paa 2 Mk. og 1 Mk. ifølge de originale Forordninger — som ovenfor anført — først autoriseredes d. 16 Octbr. s. A.

2608-9 1714. XVI Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2595. B. No. 205.

XII Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2586. B. No. 206.

2610-12 ——— Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2525. B.No.207.

Toskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2582. B. No. 208.

Toskilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2526. B. No. 210.

2613 ——— Toskilling-dansk. Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. . II . SKIL . DANSKE . 1714. De tre Löver i et kronet spansk Skjold, ved hvis Sider: c—w(oltereck). B. T. XXVII. No. 16.

Denne Toskilling er af dem, i hvilke Myntforlæggeren Michel Joseph med kongelig Tilladelse af 29 Octbr. d. A. fra 1714 til 1716 lod udmynte i Glückstadt 500,000 Rdl. mod 12 pCt. Afgift; de ere $5\frac{3}{8}$ lødige $211\frac{1}{8}$ Stk. à Mk. brutto. — Paa Kongsberg skulde herefter ifølge Resol. af 4 Juni 1714 Toskillingene udmyntes $4\frac{1}{2}$ lødige.

2614 1715. XVI Skilling (fra Kjöbenhavn) som No.2595. B.No.217.

2615 ——— XVI Skilling af samme Typ, men nederst paa Rev.: to korslagte Hamre H C M(eyer paa Kongsberg) og en Green. B. No. 219.

186 Danske og Norske Mynter. Fr.IV. (1715-1718).

- 2616-23** 1715. XIISkilling (fraKjöbenhavn) somNo.2586. B.No.221.
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2525. B. No. 222.
 Toskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2582. B.No.226. (2 Expl.)
 Toskilling - dansk (fra Glückstadt) som No. 2613. B.
 No. 223. (2 Expl.)
 Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2526. B. No. 227.
 Skilling (fra Kjöbenhavn) som Toskillingen No.2582. B.No.228.
- 2624-25** 1716. XVI Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2595.
 B. No. 232.
 XVI Skilling (fra Kongsberg) som No. 2615. B. No. 233.
- 2626** — XII Skilling. Adv. Kongens Valgsprog og dob-
 belte kronede Navnechiffer; Rev.: XII. SKILLING DANSKE.
 1716, de tre Hovedvaabener i et kronet spansk Skjold
 paa et Kors, omhængt med Elephantordenen; ved Siderne:
 B — H (ille i Rendsburg). B. T. XXVII. No. 18.
*Myntforlæggeren Michel Joseph fik d. 16 Mai 1716 Tilladelse
 til paa Mynten, der fra Glückstadt blev flyttet til Rendsburg, at
 lade slaae disse Tolvskillinge (9 lødige 40 $\frac{1}{2}$ Stk. à Mk. brutto)
 mod en Afgift af omtrent 10 pCt., og mod samme Afgift tillodes
 det Henrich Fürst og Moses Meyer Goldschmidt at lade udmynte
 666666 $\frac{2}{3}$ Rdl. i Tolvskillinge.*
- 2627-31** — XII Skilling (fraKjöbenhavn) somNo.2586. B.No.234.
 Toskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2582. B. No. 237.
 Toskilling-dansk (fraGlückst.) som No. 2613. B.T.XXVII.No.19.
 Toskilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2526. B. No. 240.
 Skilling (fra Kjöbenh.) som Toskillingen No.2582. B. No. 241.
- 2632** 1717. XVI Skilling (fra Kongsberg) som No. 2615.
 B. No. 246. b.
- 2633** — XII Skilling (fra Kongsberg) som No. 2586, men
 nederst paa Rev.: to korslagte Hamre, H C M (eyer) og en
 Green. B. No. 248.
*I Aaret 1717 begyndtes ogsaa i Kongsberg Udmyntning af
 9 lødige Tolvskillinge ifølge kongelig Resol. af 14 Juli d. A.*
- 2634-36** — XII Skilling (fra Kjöbenh.) som No. 2586. B.No.247.
 XII Skilling (fra Rendsburg) som No. 2626. B. No. 250.
 Toskilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2526. B. No. 251.
- 2637-38** 1718. XVI Skilling (med Kongsbergs Mærke) som No.2615.
 B. No. 255. (2 Stkr. lidet forskjellige).
*Begge disse ere som alle XVI Skillinge af dette og følgende
 Aar falske (vide Anm. efter No 2596).*
- 2639-42** — XII Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2586.
 B. No. 256.
 XII Skilling (fra Kongsberg) som No. 2633. B. No. 257.
 XII Skilling (fra Rendsburg) omtrent som No. 2626. B.
 T. XXVIII. No. 1.
 Toskilling (fra Kjöbenhavn). Typ som No. 2582. B. No. 260.
*De 3 Slags Mynt, der gjældte i Landet, Species, Kroner og
 Courantmynt forvoldte stor Forvirring i al Haandel og Cours.*

Danske og Norske Mynter. Fr. IV. (1719-1720). 187

Den 23 Juni 1718 bestemtes Agioen paa Kroner mod Courant til 4 pCt., men d. 27 Marts 1719 blev denne tvungne Agio ophævet og Coursen givet fri; hvor høit den strax steg, sees af Forordn. af 17 April 1719, hvori bestemtes, at i de Toldafgifter, der ei bestemt skulde betales i Species, skulde paa Species mod Kroner tages 12 pCt. Agio, og vare ikke Kroner at faae, endnu andre 12 pCt. mod Courantmynt, der da skulde betales halvt i Mynt, halvt i Sedler. Den 8 Decbr. 1721 bestemtes, at der i Tolden skulde tages 24 Sk. Agio paa Species mod Kroner; men denne forhøiede Agio ophævedes igjen d. 23 Febr. 1722, og her-efter skulde forholdes efter Forordn. af 17 April 1719. — Da Agioen paa Kroner mod Courant var stegen til 11 à 12 pCt., forordnedes d. 27 Novbr. 1722 (nøiere bestemt d. 12 Marts 1723), at i Rentebetalinger af Kroner, der vare indsatte som Prioriteter i Grundeierdomme paa Kjöbenhavns eller Christianshavns Grund (ikke andre Steder) kun maatte tages 10 pCt. Agio. Herfra andtoges dog Fattigvæsenets, Kirkers og Skolers Midler ved Forordn. d. 15 Febr. og 31 Mai 1726.

2643-45 1719. 3 XII Skillinge som No. 2639-41. B. No. 268, 269 og 270.

2646-47 — XII Skilling. Adv. Kongens Vælgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. XII. SKILLING. DANSKE. 1719. De tre Löver, omgivne af ni Hjerter i et tydsk Skjold paa et Kors under en Krone; forneden: c—w. B. No. 271. (2 Expl.)

Om C. W. her betyder Winnecke eller Woltereck er tvivlsomt; af Woltereck findes ingen bestemte Mynter efter 1716, i hvilket Aar han ved Myntens Flytning til Rendsburg blev afløst af Bastian Hille; men derimod mangler ogsaa det Hjerte her, som findes paa alle Winneckes andre Mynter. Cfr. ogsaa No. 2659.

2648-54 — Toskilling som No. 2682. B. No. 272. Toskilling-norsk som No. 2526. B. No. 273. Skilling, Typ som næstforrige. B. No. 274. Skilling af lignende Typ, men paa Rev.: B. H(ille i Rendsburg). B. No. 275. Halvskilling af Kobber. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer mellem to Palmegrene, under hvilke: c (et Hjerte) w(innecke); Rev. $\text{✱}\frac{1}{2}\text{✱}$ SKILLING DANSKE. 1719. B. T. XXVIII. No. 3. (3 Expl.)

2655-56 1720. 2 XII Skillinge (fra Rendsburg og Kongsberg) som No. 2626 og 2633. B. No. 279 og 281.

2657-58 — XII Skilling omtrent som No. 2646, men med et mere hjertedannet Skjold. B. T. XXVIII. No. 4.

Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2526. B. No. 282. 2659 — Skilling-dansk. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. de tre Löver med ni Hjerter i et spansk Skjold paa et Kors under en Krone; ved Skjoldets Sider: .1. — .s(killing), derunder: 17—20 og nederst: c—w. B. T. XXVIII. No. 6.

2660 — Skilling. Adv. som forrige; Rev.: $\text{✱}\text{✱}$ SKILLING DANSKE. 1720. .B, H(ille). B. No. 284. cfr. T. XXVIII. No. 5.

188 Danske og Norske Mynter. Fr.IV. (1720-1726).

- 2661** 1720. Skilling. Adv. som forrige; Rev.: I SKILLING
DANSKE 17 (to korslagte Hamre) 20, derunder: HCM(eyer).
Ei i Beskr.

Den 5 Januar 1720 tillodes Indførsel af al Smaaemynt i Norge, men da der strax indkom en Mængde falske, blev det allerede igjen forbudt d. 4 Novbr. s. A., under Straf af Confiscation og en ligesaa stor Mulkt, hvilket Forbud indskjærpedes paany d. 14 Juni 1724.

- 2662-63** 1721. 2 XII Skillinge som No. 2633 og 2657. B. No. 292 og 293.

- 2664-67** 1722. 2 XII Skillinge som No. 2633 og 2657. B. No. 296 og 297.

Skilling-dansk som No. 2659. B. No. 299. (2 Expl.)

- 2668** 1723. Krone. Typ omtrent som No. 2577, men nederst paa Rev. to korslagte Hamre HCM(eyer) og en Green. B. No. 306. Madai No. 307.

Af det Søle, Bergmester Ziener for at insinuere sig paa een Gang leverede som eet Udbytte af den nyligt opdagede Grube, Anna Sophia (men som var samlet paa For- og Eftertidens Bekostning), udmyntedes 45000 af disse Kroner, hvilke Kongen forærede Dronningen. Disse saavel som de følgende Aars Kroner udmyntedes 10³/₄ lødige.

- 2669-70** — XII Skilling (fra Kongsberg) som No. 2633. B.No.307. Skilling-dansk. Typ som No. 2659. B. T. XXVIII. No. 10.

- 2671** 1724. Krone. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev.: .IIII. MARK. DANSKE. 1724 og c (et Hjerle) w(innecke), i Midten en Krone. B. T. XXVIII. No. 11.

- 2672-73** — XII Skilling (fra Kongsberg) som No. 2633. B. No. 310.

Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2526. B. No. 311.

- 2674** 1725. Krone. Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer, hvorunder to korslagte Hamre; Rev. DOMINUS MIHI ADJUTOR. 1725. De tre Hovedvaabener i et hjerteformet Skjold paa et Kors og omhængt med Elephantordenens Baand, Alt under en Krone; forneden: H. c. M(eyer). B. T. XXVIII. No. 13. Cfr. Madai No. 2694.

- 2675-76** — Halv-Krone af lignende Typ. B. T. XXX. No. 3. Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2526. B. No. 315.

Den 3 Juli d. A. indskjærpedes Forbudet mod Udførselen af al grov Mynt under Straf af Confiscation og en tredobbelt Mulkt.

- 2677** 1726. Tredobbelt Krone. Adv. Kongens Bystbillede med Laurbærkrands om Hovedet; derunder: hans Valgsprog; Rev. de tre Hovedvaabener i runde Skjolde (det ene ovalt) paa et Kors, omhængte med Elephantordenen og uden om denne 15 mindre runde Skjolde, hvori Provindsvaabenerne; over det Hele en Krone og forneden: 1726. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. B. T. XXVIII. No. 14.

Danske og Norske Mynter. Fr. IV. (1726-1729). 189

- 2678** 1726. Krone (fra Kongsberg) som No. 2674. B. No. 318. Madai No. 2694.
- 2679** ——— Krone (fra Kjöbenhavn) som No. 2671. B. T. XXIX. No. 1.
- 2680** ——— Halv-Krone (fra Kongsberg). Typ lignende Kronen No. 2674. Ei i Beskr. (rar.)
Kronerne vare næsten ganske fortrængte af den slettere Courantmynt, saa at Agioen for dem var stegen til 14 à 15 pCt.; for at afhjælpe de derved opstaaende Forviklinger og Tab, reduceredes ved Forordn. af 15 Juli 1726 Tolteskillingene til 10 Skilling og Toskillingene i samme Forhold, saa at 6 skulde gjælde 10 Skilling (dog undtoges herfra ved Forordn. af 9 Juli 1727 de norske fra 1711—13, der skulde reddeblire at gjælde 2 Sk.) Den 31 Juli 1726 nedsattes Sextensillingene til 15 Skilling, og d. 23 Novbr. forbødes Udførselen af de reducerede Tolteskillinge. Hamburjerne nægtede at modtage den reducerede Mynt lige med deres egen Courantmynt, skjönt denne var 2 pCt., og deres Skillemynter endog 8 à 10 pCt. endnu slettere, hvorfor d. 10 Decbr. d. A. al Handel med Hamburg forbødes, hvilket Forbud først ophævedes d. 3 Juli 1736, efter at Hamburg havde ophævet sin Courantbank. (Cfr. No. 315. Anm.)
- 2681** 1727. Otteskilling. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. .VIII. SKILLING DANSKE. 1727. H. c. m(eyer). og to korslagte Hamre. B. T. XXIX. No. 2.
- 2682** ——— Otteskilling-norsk (ligeledes fra Kongsberg). Adv. Kongens Titel og den kronede norske Löve under en større Krone; Rev. som forrige. B. T. XXIX. No. 3.
- 2683** ——— Otteskilling-norsk af samme Typ, men istedetfor Myntmesterens Navn paa Rev. et C (c: den paa Kongsberg under Myntmester Meyers Suspension nedsatte Committée). B. No. 323.
- 2684** ——— Fireskilling. Adv. Kongens Valgsprog og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. .IIII. SKILLING DANSKE. 1727. c (et Hjerte) w(innecke). B. T. XXIX. No. 4.
Den 9 Juli d. A. befalede, at de reducerede Toskillinge skulde inddrages til deres reducerede Værdi og ommyntes. Af dem tilligemed af en Dæl Sølv, der var smeltet i den store Ildebrand 1728, udmyntedes ovenstaaende og følgende grove Otte- og Fireskillinge (No. 2681-2695). Otteskillingene ere 7½ lødige 63¾ Stkr. à Mk. brutto, Fireskillingene 5 lødige 85 Stkr. à Mk. brutto.
- 2685-86** 1728. Otteskilling. Rev. .8. SKILLING DANSKE, ellers Typ ganske som foregaaende Fireskilling. B. T. XXIX. No. 5.
 Otteskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2683. B. No. 327.
- 2687-88** ——— Otteskilling-norsk som No. 2683 afpræget paa den halve Krone fra Christiania fra Aar 1658 (cfr. No. 1930). Fireskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2684. B. No. 328.
- 2689** 1729. Otteskilling (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Titel og Brysthillede; Rev. som No. 2685. B. T. XXIX. No. 6.

190 Danske og Norske Mynter. Fr. IV. (1729-Ud. A.)

- 2690-91 1729. Otteskilling-norsk. Som No. 2682, men med Myntmesterens Navn: N. B. F(uchs). Ei i Beskr.
 Fireskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2684. B. No. 331.
 2692-95 1730. 2 Otteskillinge (fra Kjöbenhavn og Kongsberg) som No. 2689 og 2690. Den første ei i Beskr., den anden B. No. 332.
 Fireskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2684. B. No. 333.
 (2 Expl.)

- 2696 Otteskilling som No. 2524, men Typen paa Rev. er afslæben, og i dens Sted er graveret en Harlequin med Omskrift: *Al de Hoorendragers Syn myn Zwagers.*

MYNTER FOR DE DANSKE BESIDDELSER I OSTINDIEN.

- 2697 1730. Fano. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, ved hvis Sider: 17—30; Rev. den norske kronede Löve. B. T. XXIX. No. 7.
 2698 1731. Dobbelt Fano. Typ som foregaaende. Ei i Beskr. (perrar.)
Denne Mynt er udmyntet i Tranquebar, för Efterretningen om Kongens Död var kommen dertil.
 2699 Uden Aar. Ti Kass. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. *D O C*, sammenslyngede under en aaben Krone, derunder: *10 Kafs.* Ei i Beskr.
 2700-1 — Fire Kass af lignende Typ, men uden den aabne Krone paa Rev. Ei i Beskr. (2 Expl.)
 2702-3 — To Kass af lignende Typ. Ei i Beskr. (2 Expl.)
 2704-5 — En Kass Typ som No. 2699, men uden Værdiens Angivelse paa Rev. Ei i Beskr. (2 Expl.)
 2706-10 — En Kass. Adv. Kongens enkelte kronede Navnechiffer; Rev. *D O C*, sammenslyngede under en aaben Krone. (5 Stkr. med Forskjelligheder i Navnechiffret paa Adv. og Kronen paa Rev.). B. T. XXIX. No. 17—19.

Christian Winnecke døde 1700, og hans Søn af samme Navn blev Myntmester ved Mynten i Kjöbenhavn, der under denne Konge var i Borgergaden. — Paa Kongsberg fik den ældre Myntmester Meyer 1716 Tilladelse til at afstaae sit Embede til sin Søn ligeledes af samme Navn som Faderen, Henning Christopher Meyer. Hos denne opdagedes 1727 Kassemangel, han suspenderedes, og da man ved Undersøgelsen fandt, at der manglede ei blot Sølv, men ogsaa 6610 Mk. Kobber og at han havde udgivet ringhaltigere Mynter end der var bestemt, navnlig Toler- og Toskillinge fra 1723 til 1725 og især Kronerne fra 1725, afsattes han (tilligemed Guardinen) og dømtes i Slaveriet paa Livstid, men døde kort efter. Under denne Proces var en Comité nedsat til Myntningens Fortsættelse, der som Myntmærke brugte et C. 1729 udnævntes Nicolay Bernhard Fuchs til kongelig

Myntmester paa Kongsberg. — 1702 ansattes formodentligt efter Christopher Wollerecks Død Andreas Wollereck, der brugte et Neldeblad som Myntmærke, til Myntmester i Glückstadt; fra 1714 forekommer en Christopher Wollereck som saadan; og da denne Mynt 1716 paa Grund af de store Udmyntninger af Totøskillinge for større Sikkerheds Skyld forlagdes til Rendsburg, ansattes her ogsaa en ny Myntmester Bastian Hille fra Mecklenburg, der fra 1716 til 1720 var i Rendsburg, men baade før og efter den Tid var i Tjeneste hos Hertug Carl Frederik af Holsteen-Gottorp. Paa samme Tid og efter hans Bortgang har muligt Christopher Wollereck som Myntmester forestaaet Udmyntninger igjen (vide No. 2646 Anm.), og endnu for Kong Frederik 4 døde, blev Mynten i Rendsburg nedlagt.

CHRISTIAN VI.

Hyldet d. 12 October 1730. Død d. 6 August 1746.

Valgsprog: Deo et populo.

- 2711 1730. Otteskilling-norsk. Adv. Kongens Titel, den kronede norske Löve under en større Krone; Rev. *VIII* SKILLING DANSKE .17 (to korslagte Hamre) 30., forneden: * N. B. F(uchs) *. B. T. XIII. No. 2.

Otteskillingene udmyntedes under denne Konge ligesom Kong Frederik 4's sidste 7½ lødige 63¾ Stkr. à Mk. brutto.

- 2712 1731. Krone. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. IIII . MARK . DANSKE . 1731, forneden: * c (et Hjerte) w(innecke) *; i Midten en Krone, hvorunder: DEO ET POPULO. B. T. XIII. No. 4. Madai No. 308.

- 2713 — Fireogtyveskilling. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. 24 . SKILLING DANSKE . COUR . m(ynt). De tre Hovedvaabener i et Skjold paa et Kors under en Krone; ved Skjoldets Sider: 17—31; forneden: c—w(innecke). B. No. 8.

I d. A. begyndtes Udmyntningen af disse grove Rigsorter, som senere bleve Hovedmassen af den saakaldte grove Courant: de ere 9 lødige 25½ Stk. à Mk. brutto.

- 2714 — Otteskilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2711. B. No. 9.

- 2715 1732. Krone (fra Kjöbenhavn) som No. 2712. Ei i Beskr.

- 2716-18 — Fireogtyveskilling (fra Kjöbenh.). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. som No. 2713. B. T. XIII. No. 7.

24 Skilling (fra Kjöbenh.) som No. 2713. B. T. XIII. No. 6.

Otteskilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2711. Ei i Beskr.

- 2719 1733. Reisedaler. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. den norske kronede Löve i et kronet tydsk Skjold, ved hvis Sider: 6—m(ark); forneden: .17 (et Hjerte o: Kjöbenhavn) 33. B. T. XIII. No. 8. Madai No. 309.

Disse Reisedalere udmyntedes ligesom Kong Frederik 4's, efter Quintikronemyntfoden 13½ lødige til Værdi af 1½ Krone.

192 Danske og Norske Mynter. Chr. VI. (1733-1737).

- 2720-22 1733. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2716. B. T. XIV. No. 2. Madai No. 2695.
 Otteskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2711. Ei i Beskr., og samme afpræget paa en 24 Skilling som No. 2716.
- 2723 1734. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2716. B. No. 27.
- 2724-25 — Fireogtyveskilling-norsk. Adv. som No. 2716; Rev. 24. SKILLING DANSKE ☼ (to korslagte Hamre) ☼. I Midten den norske kronede Löve i et rundt Skjold paa et Kors under en Krone; over Skjoldet: 17—34, og forneden: * N * B . F(uchs) *. B. T. XIII. No. 9. Madai No. 2696.
 Otteskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2711. B. No. 29.
- 2726-27 1735. 24 Skilling (fra Kjöbenh.) som No. 2716. B. No. 32.
 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2724; undtagen at paa Adv. under Kongens Navnechiffer her staaer et C. B. T. XIV. No. 3.
- 2728-29 — 24 Skilling-norsk som foregaaende, dog uden Bogstavet: C paa Adv.; Rev.: den norske Löve (ikke i et Skjold) og istedetfor Myntmesterens Navn her: * to korslagte Hamre * C (den Committée's Mærke, der forestod Mynten, medens Fuchs var suspenderet) *. B. No. 34.
 Skilling. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev.: . I. SKILLING DANSKE . 1735. c (et Hjerter) w(innecke). B. T. XIII. No. 11.
-
- 2730 — Afpræg i Sølv af Stemplerne til en Ducat. Adv. KONGSBERG I NORRIGE. Den norske Löve i et ovalt kronet Skjold; Rev. FRA BESTENDIGE LIEBE 1735. Överst: Guldets (3: Solens) Tegn; nederst: R. L. 4. D. T(ilas). B. T. IX. No. 1. (rar.)
Af noget guldhaltigt Sølv, der udbrödes af Gruben: die beständige Liebe ved Kongsberg, formodede man, at man skulde finde Guld her, hvilket Baron Tilas fra Sterrig erholdt Tilladelse til at udmynte i Ducater, men der fandtes ikke mere.
-
- 2731 1736. Krone-norsk (III * MARK fra Kongsb.). Typ aldeles lignende Fireogtyveskillingen No. 2728. B. T. XIII. No. 12.
- 2732-33 — 24 Skilling (fra Kjöbenh.) som No. 2716. B. No. 43.
 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2728. B. No. 44.
Den 29 Octbr. d. A. erholdt den nye Assignations-Vexel- og Laane-Bank i Kjöbenhavn sin Octroy.
- 2734-35 1737. 24 Skilling (fra Kjöbenh.) som No. 2716. B. No. 48.
 24 Skilling-norsk som No. 2728, men istedetfor Bogstavet C paa Rev. den nye Myntmesters Navn paa Kongsberg T. L(yng). B. No. 49.
Efter Forordn. af 23 Novbr. d. A. skulde Kronerne herefter gjælde 4 Mk. 4 Sk. Courant, altsaa en Kronmark 17 Sk. C.; men i Toldberegninger skulde fremdeles som forhen pr. Species paa Kroner betaales en Agio af 12 Sk.

Danske og Norske Mynter. Chr.VI.(1738-1746). 193

- 2736 1738. 24Skilling-norsk(fraKongsb.)som foregaaende. B.No.53.
 2737 1739. 24Skilling-norsk(fraKongsb.)som foregaaende. B.No.56.
 2738-39 1740. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2716.

B. No. 60.

- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2735. B.No. 61.

Den 14 Novbr. d. A. forbödes al Udførsel af 24 Skillinge endog til Kongens egne Fyrstendømmer og Grevskaber, og de ældre Forordn. af 3 Juli 1725 og 23 Novbr. 1726 indskjærpedes.

- 2740-41 1741. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2716.

Ei i Beskr.

- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2735. B. No. 64.

- 2742-44 1742. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2716.

B. No. 67.

- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2735. B.No. 68.

Toskilling-norsk (fra Kongsb.). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. * II * SKILLING DANSKE. 1742 *. Den norske kronede Löve under en større Krone; nederst: * T (to korslagte Hamre) L(yng) *. B. T. XIV. No. 6.

- 2745-46 1743. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2716.

Ei i Beskr.

- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2735. B.No. 73.

- 2747 1744. 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2735. B.No. 77.

- 2748 — Kobbertegn for Bremerholms Kirkes Fattige, (cfr. ovenfor No. 2532); ved Siden af Kongens dobbelte Navnechiffer paa Adv. er her indslaaet Aarstallet: 17—44. Ei i Beskr.

- 2749-53 1745. 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2735.

B. No. 81.

Toskilling-norsk (fraKongsb.) somNo.2744. Ei iBeskr. (2Expl.) Halvskilling af Kobber (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev.: $\frac{1}{2}$ SKILLING DAN-SKE K. M. 1745. c. w(innecke). B. T. XIV. No. 8. (2 Expl.)

Da en altfor lav Vexelcours fra Hamburg paa Kjöbenhavn foraaarsagede en stor Udførsel af rede Penge, forbödes d. 16 Octbr. d. A. al saadan Udførsel i 6 Uger (indtil ult. Novbr.), hvilket Forbud fornyedes og udstraktes indtil Videre ved Forordn. af 26 Novbr. s. A.

- 2754-56 1746. 24Skilling-norsk (fraKongsb.) somNo.2735. B.No.83.

Skilling (fra Kjöbenhavn). Typ omtrent som No. 2729. B. T. XIV. No. 9. (2 Expl.)

- 2757 Fireogtyveskilling (fra Kjöbenhavn) fra Aar 1732 (som No. 2716); Typen paa Adv. udsleben, og i dens Sted er graveret en Engel, holdende et ovalt Skjold, hvorpaa: M * c 17 K 40.

194 Danske og Norske Mynter. Chr. VI. (1740-Ud. Aar).

MYNTER FOR DE DANSKE BESIDDELSER I VEST- OG OSTINDIEN.

- 2758-59 1740. XII Skilling. Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. XII. SKIL. DANSK. FOR. DE. DANSK. AMERIC. INSULER. Et Skib under Seil, i Afsnittet: .1740. c (et Hjerter) w(innecke). B. T. XIV. No. 4. (2 Expl.)
Disse ere de første Sølvmünter, der udgaves for de danske Besiddelser i Vestindien; de ere Slödige 72 Stkr. à Mk. brutto og udmyntedes ifølge kongl. Tilladelse af 10 Januar 1740.
- 2760-61 — Toskilling af Kobber. Adv. som foregaaende; Rev.: DE. DANSK. AMERIC. EYLAND. KAA. MYNT.; i Midten: .II. SKILLING DANSKE. 1740. c (et Hjerter) w(innecke). B. T. XIV. No. 5.
Skilling af Kobber af ganske lignende Typ. B. No. 63. b.
Denne Kobber-Skillemünt kom aldrig i Circulation.
-
- 2762 1731. Dobbelt Fano. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, ved hvis Sider: 17-31; Rev. den norske kronede Löve. B. T. XIII. No. 3.
- 2763-64 Uden Aar. Fire Kass af Kobber. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev.: DAC under en aaben Krone; nederst: .4. B. T. XIV. No. 10. (2 Expl.)
- 2765-67 — To Kass af ganske lignende Typ; nederst paa Rev.: 2. B. T. XIV. No. 11. (3 Expl.)
- 2768 — (To Kass). Adv. som forrige; Rev. TB (i et Monogram, formodentligt Tranquebar). Ei i Beskr. (rar.)
- 2769-70 — Een Kass. Typ som No. 2763, men uden Værdiens Angivelse paa Rev. B. T. XIV. No. 12. (2 Expl.)

Under Kong Christian 6's hele Regjering var Christian Winnecke den yngre Myntmester i Kjöbenhavn, hvor Peter Nicolai von Haven 1734 blev ansat som Mynt-Inspecteur og Guardein; Hans Berg var Stempelskjærer og efterfulgtes 1743 af Hofmedailleur Georg Wilhelm Wahl. — Paa Kongsberg blev Fuchs 1735 suspenderet for Insubordination mod Berghauptmanden, og til at forestaae Udmyntningen nedsattes en Committée, der brugte Mærket: C. 1737 blev Fuchs afsat og Truels Andersen Lyng ansat som Myntmester paa Kongsberg, hvor Johan Henrik Svæbe var Guardein og Rasmus Simon Kongsberg Stempelskjærer.

FREDERIK V.

Hyldet d. 6 August 1746. Död d. 14 Januar 1766.

Valgsprog: Prudentia et constantia.

- 2771 1746. Fireogtyveskilling-norsk (fra Kongsberg). Typ som No. 2735, men med Kong Frederik V's dobbelte Navnechiffer paa Adv. B. T. XVI. No. 6.

Danske og Norske Mynter. Fr.V. (1747-1749). 195

- 2772** 1747. Dobbelt Species. Adv. FRIDERICVS V. D. G. REX DAN. NOR. Kongen i Kroningsdragt med Regalierne staaende foran sin Throne; Rev. PRYDENTIA ET CONSTANTIA. To Vildmænd holde det fuldstændige Rigsvaaben i et kronet tysk Skjold; derunder: 17 (et Hjerte o: Kjöbenhavns Mynt) 47; nederst: A(rbien, Medailleuren). B. T. XVI. No. 11. Madai No. 2699.
- 2773** — Species af samme Typ. B. T. IV. No. 3.
Disse Species udkom i Anl. af Kongens Salving d. 4 Septbr. d. A.
- 2774** — Dobbelt Krone (fra Kjöbenh.) Adv. Kongens Hoved med Laurbærkrands; derunder: w(inslów?, Medailleuren); Rev. en Krone, hvorunder Kongens Valgsprog; nederst: 17 (et Hjerte) 47. Omskrift paa begge Sider: Kongens Titel. Randskrift: ✱TIL ZIER OG FORSUAR. B. T. XVI. No. 12. Cfr. Madai No. 2700.
- 2775** — Krone af samme Typ og med samme Randskrift. B. No. 21.
- 2776** — Krone af lignende Typ, men af Medailleuren: A(rbien) og uden Randskrift. B. T. XVI. No. 13.
Ovenstaaende Kroner udkastedes blandt Folket ved Kroningsfesten.
- 2777-80** — 24 Skilling-norsk (fra Kongsh.) som No. 2771. Ei i B. Toskilling-norsk (fra Kongsberg) af lignende Typ. Ei i Beskr.; og samme afpræget paa en Tomark fra Fredr. III. og paa en XVI Skilling fra Fredr. IV.
Den 14 Marts 1747 ophævedes Forordn. af 26 Novbr. 1745, dog skulde alle ældre Forbud mod Mynts Udførsel vedblive at gælde.
- 2781** 1748. Krone. Adv. som No. 2774; Rev. DAN. NORV. VAN. GOTH. REX. De tre Hovedvaabener i et hjerteformet kronet Skjold mellem en Laurbær- og en Palmegreen; derover: Kongens Valgsprog og forneden: Elephantordenen, ved hvilken: 17—48. B. T. XVII. No. 2. Madai No. 2701.
- 2782** — 24 Skilling-norsk (fra Kongsh.) som No. 2771. B. No. 26.
Ved Forordn. af 13 Septbr. 1748 indkaldtes alle Bankens Sedler paa 100, 50, 40, 30, 20 og 10 Rdl. (i Danmark og Holsteen med 14 Dages og i Norge med 4 Ugers Frist) for at indløses med 3 Slags nye Sedler paa 100, 50 og 10 Rdl., hver trykket med sin forskjellige Skrift, hvorimod de ældre havde været eens.
- 2783** 1749. Reisedaler. Adv. Kongens Titel og Brystbillede med Laurbærkrands, hvorunder: w(inslów); Rev. TRØE, LØVE-MOD, OG HVAD DAN-KONGENS GUNST KAND VINDE, MENS NORGE KLIPPE HAR, MAND SKAL HOS NORDMAND FINDE. I Afsnittet: .17 (6 M) 49., og tilvenstre paa Afsnitlinien: PCW(inslów). B. No. 36. Madai No. 2702.

196 Danske og Norske Mynter. Fr.V. (1749-1756).

- 2784 1749. Reisedaler af lignende Typ, men lidet forskjellig (Medailleurens Navn: w(inslōw?) tilhøre paa Afsnitslinien paa Rev. B. T. XVII. No. 3.
- Disse Reisedalere ere ligesom de ældre 13 $\frac{1}{2}$ lødige til Værdi 1 $\frac{1}{2}$ Krone Stykket; da Kongen d. 12 Mai d. A. reiste op til Norge, bragte han 4000 Stkr. af dette Slags med sig.*
- 2785 — 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2771. B.No. 38.
- 2786 1750. Fireogtyveskilling (fra Kjöbenh.). Adv. Kongens Titel og Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. 24 SKILLING DANSKE COUR.M. De tre Hovedaaener i et kronet Skjold, hvori hænger Elephantordenen; ved Siderne: 17—50; forneden: P. N. v. H(aven). B. T. XVII. No. 5.
- 2787-88 — 24 Skilling (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. som foregaaende. B. T. XVII. No. 6.
- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2771. B.No. 43.
- 2789-90 — Toskilling (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. * II * SKILLING DANSKE. 1750. P. N. v. H(aven). B. T. XVII. No. 7; og et Afpræg af Reversstemplet til samme Toskilling.
- 2791-93 1751. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2786, men med Elephantordenen paa Kongens Bryst. B. T. XVII. No. 8.
- En lignende (uden Elephantordenen). Ei i Beskr.
- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2771. B. No. 48.
- 2794-96. — Skilling-dansk (fra Kjöbenhavn). Adv. de tre Löver med ni Hjerter i et kronet Skjold, omhængt med Elephantordenen; Rev. * I * SKILLING DANSKE · 1751. v. H(aven). B. T. XVII. No. 9. (2 Expl.)
- Halvskilling af Kobber (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. * $\frac{1}{2}$ * SKILLING DANSKE. K. M. 1751. P. N. v. H(aven). B. T. XVII. No. 10.
- 2797-98 1752. 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771. B. No. 54. b. og samme afpræget i Kobber.
- 2799-800 1753. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2787. B. No. 56. b.
- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2771. B. No. 57.
- 2801 1754. 24 Skilling-norsk som No. 2771. B. No. 62.
- 2802-4 1755. 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2771. B. No. 63.
- Skilling-dansk (fra Kjöbenhavn) som No. 2794. B. No. 64.
- Halvskilling af Kobber (fra Kjöbenh.) som No. 2796. B. No. 65. a.
- 2805-7 1756. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2787. B. No. 67.
- 24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2771. B. No. 68.
- Toskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2789. B. No. 69.

Danske og Norske Mynter. Fr.V. (1757-1762). 197

- 2808-9 1757. 24 Skilling (fra Kongsberg) som No. 2787.
B. No. 74.
24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771. B. No. 75.
For at forhindre den Overhaand tagende Udførsel af Mynt, fornyedes d. 6 Octbr. 1757 Forordn. af 26 Novbr. 1745.
- 2810 — Afpræg i Sølv af Stemplerne til en Courant-Ducat. Adv. Kongens Titel og blottede Hoved, hvorunder: AN (Arbien); Rev. Kongens Valgsprog og en Krone, hvorunder: XII. M(ark); nederst: 17. v. H(aven). 57. Ei i Beskr.
- 2811-12 1758. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2787.
Ei i Beskr.
24 Skilling-norsk (fra Kongsb.) som No. 2771. B. T. XIX. No. 1.
- 2813 — 24 Skilling-norsk som foregaende, afpræget paa en Krone-dansk af Aar 1679 (ovenfor No. 2248).
- 2814-15 1759. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2787.
B. No. 87.
24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771. B. No. 88.
- 2816 1760. 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771.
B. No. 97.
- 2817 1761. 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771.
B. No. 109.
- 2818 — Samme, afpræget paa en halv Crown af Kong Wilhelm III. af England fra Aaret 1697.
- 2819 — Samme, afpræget paa en Krone-norsk (fra Christiania) af Aar 1684 (ovenfor No. 2298).
- 2820-23 — Toskilling-dansk (fra Kjöbenh.). Typ som No. 2789, men med Myntmesterens Navn: H. S. K(uoph). B. No. 110; og tre Mispræg af samme.
- 2824-25 — Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2778.
B. T. XIX. No. 7.
Skilling-dansk (fra Kjöbenhavn) som No. 2794, men med Myntmesterens Navn: W(ahl). Ei i Beskr.
For at afhjælpe Manglen paa Skillemynt udmyntedes i dette og nogle af de følgende Aar, dog alle med Aarstallet 1761, en-deel Toskillinge, som kun vare 4 lödige og 203 $\frac{1}{8}$ Stk. à Mk. brutto; de inddroges igjen 1775.
- 2826-31 1762. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2787, men med Myntmesterens Navn: H. S. K(uoph). B. No. 120.
24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771. B. No. 121.
Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2778. B. No. 122.
Halvskilling af Kobber (fra Kjöbenhavn) som No. 2796, men med Myntmesterens Navn: W(ahl). Ei i Beskr. (3 Expl.)
Udrustningerne d. A. forarsagede Udførsel af Mynt og den deraf følgende Mangel paa denne bragte Regjeringen til d. 13 Mai 1762 at

198 Danske og Norske Mynter. Fr.V. (1763-1764).

indskjærpe Forordn. af 6 Oct. 1757, og at befale, at der skulde udstædes nye Bancosedler paa 1 Rdl., af hvilke Enhver strax kunde erholde een væxlet i Mynt, hvorimod alle større Sedler herefter kun maatte væxles med mindre Sedler. For at holde Seddelcoursen nogenledes oppe befaledes d. 14 Septbr. s. A., at alle Seddelindskud (dog ikke mindre end 500 Rdl.) i de kgl. Kasser skulde forrentes med 5 pCt. om Aaret.

2832-33 1763. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2826.

B. No. 133.

24 Skilling-norsk (fra Kongsberg). Typ lig No. 2771.

B. T. XIX. No. 15.

2834-36 — Otteskilling (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Valgsprog og et kronet FV; Rev. VIII SKILLING DANSKE 1763. H. s. K(noph). B. T. XVIII. No. 3.

Otteskilling med Kongens Navnechiffer: F.5, ellers Typ som forrige. B. T. XIX. No. 16.

Otteskilling med Kongens dobbelte kronede Navnechiffer, ellers Typ som forrige. B. T. XIX. No. 17.

2837-39 — Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2778.

B. No. 141.

Skilling-dansk (fra Kjöbenhavn) som No. 2825. Ei i Beskr. Skilling (fra Kongsberg). Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. I SKILLING DANSKE 17 (to korslagte Hamre) 63 og T.L(yng). B. No. 142.

2840 1764. Species (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Titel og Kongens Hoved med Laurbærkrands, hvorunder: H(auert, Medailleuren); Rev. Kongens Valgsprog, de tre Hovedvaabener i et ovalt Skjold, omgivet af Elephantordenen og mellem to Laurbærgrene, under en Krone. Nederst: 17. H. s. K(noph). 64. B. T. XVIII. No. 5. Madai No. 2706.

2841 — Species af lignende Typ, men Stemplerne af: D. I. A(dzer). B. No. 145.

2842 — Species af lignende Typ, men Stemplerne af: I. H. w(olff). B. No. 146.

Stemplerne til disse tre Species vare Concursarbeider for Ansættelsen som Stempelskjærer ved Mynten i Kjöbenhavn. Bawert, hvis Arbeide var det daarlige, erholdt Ansættelsen.

2843-44 — 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2826. B. No. 151.

24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771. B. No. 152.

2845-49 — Fireskilling (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Valgsprog og et dobbelt kronet F, hvorover er lagt et V; Rev. IIII SKILLING DANSKE 1764. H. s. K(noph). B. T. XVIII. No. 4; og Afpræg af sammes Adversstempel. Toskilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2778. B. No. 158. Skilling-dansk (fra Kjöbenhavn) som No. 2825. Ei i Beskr. Skilling (fra Kongsberg) som No. 2839. B. No. 159. a.

Danske og Norske Mynter. Fr.V. (1765-1761). 199

- 2850** 1765. Species (fra Kjöbenhavn). Af B(auert) som No. 2840. B. No. 163.
- 2851** — Species. Lidet forskjellig; Stemplerne af: 1. H. w(olff). Ei i Beskr.
- 2852** — Species-norsk (fra Kongsberg). Adv. som No. 2840; Rev. Kongens Valgsprog og den norske kronede Löve i et ovalt kronet Skjold paa et Kors; forneden: 17. T. (to korslagte Hamre). L(yng). 65. B. T. XVIII. No. 6.
- 2853-55** — 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 2771. Ei i Beskr.
 Afpræg af Adversstempleet til en 24 Skilling.
 Skilling (fra Kongsberg) som No. 2839. Ei i Beskr.
- 2856** Uden Aar. Tredobbelt Krone. Adv. Kong Christian VI's Titel og Brystbillede med Laurbærkrands; Rev. Kong Frederik V's Titel og Brystbillede med Laurbærkrands. Randskrift: GIVE GUD TIL VERDENS ENDE, SLIGE LYS I NORDEN BRENDE: . B. T. XVI. No. 5. Madai No. 2698.
Disse Kroner ere af ganske fiint Sölo og ere at betragte som Skuemynter; de udkom 1746 i Anl. af Thronbestigelsen som en Efterligning af dem, der udgaves 1699.

MYNTER FOR GREVSKABERNE OLDENBURG OG DELMENHORST.

- 2857** 1761. Zwei Drittel. Adv. Kongens Titel og Hoved, hvorunder: B(auert); Rev. NACH DEM LEIPZIGER FVS. I Midten: $\frac{2}{3}$ i en Ring; forneden: 17. I. H. M(adelung). 61. B. No. 100.
Denne og alle de følgende oldenburgske Mynter ere udmyntede paa den i Oldenburg oprettede Mynt.
- 2858** — Ein Drittel af en forskjellig, men lignende Typ, med Aarstallet i Omskriften paa Rev., uden nogen Ring om $\frac{1}{3}$ og uden Myntmesterens Navn. B. T. XVIII. No. 1.
- 2859** — Firedobbelt Groschen. Adv. Kongens Titel og Brystbillede; Rev. 80. AUS DER MARK FEIN. I Midten: *VI* EINEN THALER 1761 i en Ring. B. T. XIX. No. 2.
- 2860** — Dobbelt Groschen (12 EINEN THALER) af lignende Typ. B. No. 103.
- 2861** — Mariengroschen. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, ved hvis Sider: 15—Th(aler) og forneden: a. d. m. f. (aus der Mark fein); Rev. *I* MARIENGROS: O. L. M. 1761. B. No. 105.
- 2862** — 4 Grote. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, hvorunder: $14\frac{1}{2}$ Th. a. d. m. f.; Rev. *4* GROTE O. L. M. 1761. Ei i Beskr.

200 Danske og Norske Mynter. Fr.V. (1761-1765).

- 2863 1761. 2 Grote. Adv. Typ som No. 2861 (*15 Th. a. d. m. f.*); Rev. *2* GROTE O. L. M. 1761. Ei i Beskr.
- 2864 — 1 Grote af lignende Typ. B. T. XIX. No. 6.
- 2865 1762. Zwei Drittel som No. 2857. B. No. 113.
- 2866 — Ein Drittel af lignende Typ, men uden nogen Ring om $\frac{1}{3}$. B. T. XVIII. No. 2.
- 2867 — Dobbelt Mariengroschen. Adv. Kongen kronede Navnechiffer ved hvis venstre Side: 2, forneden: *14 $\frac{1}{2}$ Th. a. d. m. f.*; Rev. *II* MARIENGROSCH O. L. M. 1762. I. H. M(adelung). B. No. 115.
- 2868 — Dobbelt Mariengroschen af samme Typ, men uden: 2 paa Adv. Ei i Beskr.
- 2869-72 — Mariengroschen. Som No. 2861; med Bogstaverne: I. H. M(adelung) nederst paa Rev. B. T. XIX. No. 10. (4 Expl.)
- 2873-74 — Groschen. Adv. Aarstallet paa begge Sider af Kongens Navnechiffer, og derunder: *14 $\frac{1}{2}$ Th. a. d. m. f.*; Rev. *24* EINEN THALER O. L. M. I. H. M(adelung). B. T. XIX. No. 9. (2 Expl.)
- 2875 — Halv-Groschen (*48* EINEN THALER og 15 TH. A. D. M. F.) af lignende, men forskjellig Typ. B. T. XIX. No. 11.
- 2876-77 — Fire Pfénning. Adv. som No. 2861; Rev. *III* PFEN: O. L. M. 1762. I. H. M(adelung). B. T. XIX. No. 12. (2 Expl.)
- 2878 1763. Zwei Drittel som No. 2857, men under Kongens Hoved: N. B. No. 127.
- 2879-82 — Mariengroschen som No. 2869. B. No. 131. (2 Expl.)
- III Pfénning som No. 2876. B. No. 132. (2 Expl.)
- 2883-84 1764. Firedobbelt Groschen som No. 2859; med Bogstaverne: I. H. M(adelung) nederst paa Rev. B. No. 148. Dobbelt Groschen af lignende Typ, med Stempelskjærerens Navn: N under Kongens Hoved. B. T. XIX. No. 20.
- 2885 1765. Zwei Drittel. Som No. 2878. B. No. 165.
- Alle de større af disse oldenburgske Mynter udmyntedes efter den Leipziger $\frac{2}{3}$ Myntfod; de mindre derimod ere baade i Skrot og Korn overensstemmende med Bremens mindre Mynter og af fluctuerende Cours mod de større ligesom disse.*

MYNTER FOR DE DANSKE BESIDDELSER I VEST- OG OSTINDIEN.

- 2886 1748. XII Skilling. Adv. Kongens Titel og Hoved med Laurbærkrands, hvorunder: w(ahl); Rev. XII. SKIL. DANSK. FOR. DE. DANSK. AMERIC. INSULER. Et Skib under Seil; i Afsnittet: 1748. Ei i Beskr.

Danske og Norske Mynter. Fr. V. (1748-Ud. Aar). 201

- 2887 1748. XII Skilling. Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. som forrige. Ei i Beskr.
- 2888 1757. XII Skilling. Rev. Omskrift: XII. SKILL. DANSKE. AMERICANSK. M., ellers som forrige. B. T. XVII. No. 14.
- 2889-90 1763. XXIII Skilling af lignende Typ. B. No. 136. XII Skilling som No. 2888. B. No. 137.
- 2891-92 1764. XXIII Skilling som No. 2889. B. T. XI. No. 22. XII Skilling som No. 2888. B. No. 155.
- 2893-94 1765. XXIII Skilling som No. 2889. B. No. 167. XII Skilling som No. 2888. B. No. 168.
- Disse Kong Fredr. 5's Mynter for Vestindien ere ligesom Kong Christ. 6's 8lödige 36 og 72 Stkr. à Mk. brutto.*
- 2895 1755. Dobbelt Royalin. Adv. et kronet F 5; Rev. *2* ROYALINER, derunder de tre Löver med ni Hjerter i et ovalt kronet Skjold, behængt med en Guirlande, derover: 17—55. B. T. XIX. No. 23.
- 2896 ——— Royalin af lignende Typ. B. T. XIX. No. 25.
- 2897 1756. Dobbelt Royalin. Adv. et kronet F 5; Rev. som No. 2895, dog uden Guirlanden. Ei i Beskr.
- 2898-99 ——— Royalin af lignende Typ. Ei i Beskr. (2 Expl.)
- 2900 1762. Royalin af lignende Typ. Ei i Beskr.
- 2901-3 1763. Fire Kass (af Kobber). Adv. et kronet F 5; Rev. DAC, sammenslynget under en aaben Krone; ved Siderne: 17—63; nederst: 4. B. T. XIX. No. 18. (3 Expl.)
- 2904-5 1765. Royalin. Som No. 2898. Ei i Beskr. (2 Expl.)
- 2906 1766. Royalin. Som No. 2898. Ei i Beskr. (rar.)
- Denne Royalin maa være slagen i Ostindien, för man der erholdt Efterretningen om Kongens Död d. 14 Januar d. A.*
- 2907-9 Uden Aar. Dobbelt Royalin. Typ som No. 2895. Ei i Beskr.
- Royalin af lignende Typ. Ei i Beskr.; og et Pröveafpræg af samme.
- Under denne Konge begyndte man at udmynte under Navn af Royalin den Sölemynt, der oprindeligt i Ostindien kaldtes Fano (= 1/8 Roupie).*
- 2910 1747. En Kobberplade hvori er graveret: DET KONGELIGE DANSKE SELSKABS SEIGL (for Fædrenelandets Historie og Sprog) og dette Selskabs Vaaben.

Christian Winnecke døde 1747, og hans Enke fortsatte Udmyntningen under Tilsyn af v. Haven, indtil denne selv d. 14 Juni 1749 udnævntes til Myntmester med Titel af Kammerraad og Mynt-Inspecteur, Mynten flyttedes fra Borgergaden til Nyhavn, hvor den endnu er, og i v. Havens Sted blev Juveler Fabritius Guardein. 1751 blev Hofmedailleur og Stempelskjærer ved Mynten G. W. Wahl adjungeret v. Haven, og 1761 synes han at have succederet denne (see Ducaten No. 806 og Skillingen No. 2825); men s. A. udnævntes Hans Schierøen Knoph til Myntmester, og

202 Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1767-1769).

Wahls Navn forekommer kun paa Skillinge til 1764, efter den Tid slet ikke. 1761 blev Casper Henrik Lyng Guardein i Kjøbenhavn. — Paa Kongsberg var Truels Andersen Lyng Myntmester og Johan Henrich Madelung fra 1747 Guardein; R. S. Kongsberg var Stempelskjarer her indtil han 1764 efterfulgtes af Gabriel Lunder. — 1760 oprettedes en ny Mynt i Oldenburg, ved hvilken ovennævnte J. H. Madelung blev Myntmester, dog vedblev han tillige at være Guardein paa Kongsberg; S. M. Neudorf blev Guardein og Hofmedailleur Johan Ephraim Bauert Stempelskjarer; 1763 udnævntes denne tillige til Stempelskjarer i Kjøbenhavn, og 1766 nedlagdes Mynten i Oldenburg.

CHRISTIAN VII.

Hyldet d. 14 Januar 1766. Død d. 13 Marts 1808.

Valgsprog: Gloria ex amore patriæ.

- 2911** 1767. Species-norsk (fra Kongsberg). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. Kongens Valgsprog, den kronede norske Löve i et ovalt Skjold paa et Kors under en Krone; forneden: 17. T (to korslagte Hamre) L(yng). 67. Ei i Beskr. Typ som B. T. XII. No. 4. (perrar.)
- 2912** — Fireogtyveskilling (fra Kjøbenhavn). Adv. Kongens Titel og kronede Navnechiffer; Rev. 24 · SKILLING DANSKE COUR. M. De tre Hovedvaabener i et ovalt kronet Skjold, omhængt med Elephantordenen; ved Siderne: 17—67; forneden: H. S. K(noph). B. T. XII. No. 2.
- 2913** — Fireogtyveskilling-norsk (fra Kongsberg). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. 24 · SKILLING DANSKE. 1767. Den norske kronede Löve, over den en større Krone og forneden: * T (to korslagte Hamre) L(yng) *. Ei i Beskr.
No. 2912—13 udkastedes ved Kroningsfesten d. 1 Mai d. A. blandt Folket paa Ridebanen ved Christiansborg Slot.
- 2914** 1768. Species-norsk (udmyntet i Kjøbenhavn af Sölv fra Kongsberg), Typ lignende No. 2911, men med Myntmesterens Navn: H. S. K(noph). B. No. 15.
- 2915** — Species-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2911. B. T. XII. No. 4. Madai No. 6176.
- 2916-17** — Skilling (fra Kongsberg). Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. * I * SKILLING DANSKE · 17 (to korslagte Hamre) 68. T. L(yng). Ei i Beskr. (2 Expl.)
- 2918** 1769. Species (fra Kjøbenhavn). Adv. Kongens Titel og Brystbillede, hvorunder: B(auert); Rev. Kongens Valgsprog, de tre Hovedvaabener i et ovalt kronet Skjold, omhængt med Elephantordenen; forneden: 17. H. S. K(noph). 69. B. T. XII. No. 6. (rar.)
- 2919** — Species (fra Kjøbenhavn). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. som forrige. B. T. XII. No. 7.

Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1769-1771). 203

- 2920 1769. Species-norsk (fra Kjöbenhavn). Som No. 2914. B. No. 27.
- 2921 — Halv-Species (fra Kjöbenhavn). Typ lignende No. 2919, men ved Siderne af Kongens Navnechiffer paa Adv.: $\frac{1}{2}$ —Sp. B. T. XII. No. 8.
- 2922 — Halv-Species (fra Kjöbenhavn) af lignende Typ, men mindre og uden Værdien ($\frac{1}{2}$ —Sp.) paa Adv. B. T. XII. No. 9.
- 2923 — Quart-Species (fra Kjöbenhavn) af lignende Typ. B. T. XII. No. 10. (rar.)
- 2924 — Skilling (fra Kongsberg) som No. 2916, men med Myntmesterens Navn: I. H. M (adelung). Ei i Beskr.
- 2925-26 1770. Skilling (fra Kongsberg). Som forrige. Ei i Beskr. (2 Expl.)
- 2927 1771. Species (fra Kjöbenhavn). Typ lignende No. 2919, men paa Rev. Skjoldet uden Elephantordenen mellem to Laurbærgrene. Ei i Beskr. (rar.)
- 2928 — Pjaster. Adv. Kongens Titel, de tre Hovedvaabener i et kronet tydsk Skjold; Rev. Kongens Valgsprog, i Midten det danske og norske Vaaben i to runde Skjolde under en Krone og mellem to Piller, paa hvilke: PLYS og VLTAA. Forneden et Hav med 3 Öer: ISLAN, GRÖNLAN og FERÖ; nederst: 1771 mellem to Blomster. B. No. 38. a.
I d. A. og 1777 udmyntedes danske Pjastere til Lettelse for Handelen paa China.
- 2929 — Krone (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Titel og Brystbillede, hvorunder: N (auert); Rev. Kongens Valgsprog; i Midten: DEN 29. JANUARII. i en Laurbærkrands; forneden: *17 K(noph) 71 *. B. T. XII. No. 13.
Ovenstaaende Krone og halve Krone udkom og udhastedes blandt Folket i samme Anledning som Ducaten No. 816 ovenfor.
- 2932-36 — Skilling af Kobber. Adv. Kongens dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. ❀ I ❀ SKILLING DANSKE. K. M. 1771. B. T. XII. No. 16. (5 Expl., slagne med forskellige Stempler; paa den ene ere begge C paa Adv. afskaarne foroven).
Disse Skillinge udmyntedes i dette og de følgende Aar med Aarstal 1771 96 Stkr. af $2\frac{2}{3}$ Pd. Cölnsk, ei blot for Regjeringen, men ogsaa mod en Afgift for Private, for hvilke der da undertiden befaledes en ubetydelig Afgivelse fra de kongelige; saaledes er ovenstaaende med de afskaarne C paa Adv. prægede for Skatmester Grev Schimmelmanns Regning. — De indkaldtes ved Forordn. af 13 Septbr. 1814.
- 2937-42 — Tre Exemplarer af foregaaende Skilling; med: DNASKE, DANAKE og M. K. istedetfor: DANSKE og K. M. og tre Mispræg.
Den Hastighed, hvormed store Udmyntninger stundom maatte foretages og Stemplerne fornyes, forklarer ovenstaaende Mispræg

204 Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1771-1776).

*og Stempelfeil, af hvilke sidste dog ingen er almindelig, fordi Stemp-
lerne naturligvis cassetes, naar Feilen opdagedes, og den med:
DANSKE er endog meget sjælden.*

- 2943-48** 1771. Halvskilling af Kobber. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. $\frac{1}{2}$ SKILLING DANSKE. K. M. 1771. B. T. XII. No. 17. (6 Expl., næsten eens).
- 2949** 1772. Fireogtyveskilling-norsk (fra Kongsberg). Adv. Kongens Titel og dobbelte kronede Navnechiffer; Rev. 24. SKILLING. DANSKE COUR. M. Den norske Løve i et ovalt kronet Skjold, ved hvis Sider: 17—72; forneden: I. H. (to korslagte Hamre). M(adelung). Ei i Beskr. Typ T. XIII. No. 1.
- 2950** 1773. 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) af lignende Typ. B. T. XIII. No. 1.
- 2951-52** — Otteskilling (fra Kjøbenhavn). Adv. Kongens Titel og kronede Navnechiffer; Rev. VIII SKILLING DANSKE. 1773. H. S. K(noph). B. No. 46. Otteskilling (fra Kongsberg) af lignende Typ; med Myntmesterens Navn: I. H. M(adelung) og to korslagte Hamre. B. T. XIII. No. 2.
- 2953** — Otteskilling (fra Kongsberg) som foregaaende, afpræget paa $\frac{1}{2}$ Crown af Wilhelm III. af England fra 1697.
- 2954-55** 1774. 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg). Som No. 2949. B. No. 53. Otteskilling (fra Kongsberg). Som No. 2952. B. No. 54.
- 2956** 1775. Toogtredive-Skilling (fra Kjøbenhavn). Adv. Kongens Titel og Brystbillede, vendt mod Venstre, derunder: B(auert); Rev. 32. SKILLING DANSKE. C. M., forneden: 17 H. S. K(noph). 75. De tre Hovedvaabener i et kronet Skjold. Ei i Beskr. (rariss.)
- 2957** — Toogtredive-Skilling (fra Kjøbenhavn) af lignende Typ, men med Kongens Brystbillede vendt mod Høire. Ei i Beskr. (perrar.)
Disse Toogtrediveskillinge bleve aldrig udgivne, fordi de fandtes at være for righaltige.
- 2958-59** — 24 Skilling-norsk som No. 2949. B. No. 61. Otteskilling (fra Kongsberg). Som No. 2952. B. No. 62.
Ved Forordn. af 1 Mai d. A. indkaldtes Kong Christ. 6's og Fredr. 5's Halvskillinge af Kobber, som sættes ud af Cours og de med Aarstallet 1761 prægede ringhaltige Toskillinge reduceredes saaledes, at 6 Stkr. af dem kun skulde gjælde 8 Sk.; d. 13 Juli s. A. befalede, at disse Toskillinge skulde inddrages efter deres reducerede Vardi.
- 2960** 1776. Species (fra Kjøbenhavn) omtrent som No. 2927. B. No. 77.
- 2961** — Species (fra Kongsberg). Af lignende Typ, men med de to korslagte Hamre og Myntmesterens Navn: H. I. A. B(ranth). B. T. XIII. No. 6.

Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1776-1779). 205

- 2962-63 1776. Species (fra Altona) af lignende Typ, med Myntmesterens Navn: c. h. l.(yng). B. No. 76; og samme afpræget i Messing.
- 2964 ——— Halv-Species (fra Kongsberg). Typ lignende No. 2961; men paa Adv. ved Siderne af Kongens Navnechiffer: $\frac{1}{2}$ -Sp. B. T. XIII. No. 7.
- 2965 ——— En lignende, lidet forskjellig.
- Ifølge Forordn. af 2 Januar d. A. skulde en Species herefter gjælde 1 Rdl. 22 Sk. Courant, og det tillodes Private i Kjøbenhavn og Altona at lade mynte Species mod en Afgift af 2 Sk. for en hecl og 2½ Sk. for 2 halve.*
- 2966 1777. Pjaster. Typ som No. 2928. B. T. XIII. No. 8.
- 2967 ——— Species (fra Kongsberg) som No. 2961. B. No. 82.
- 2968 ——— Species (fra Altona) som No. 2962. B. No. 83.
- 2969 ——— Halv-Species (fra Kongsberg) som No. 2964. B. No. 84.
- 2970 1778. Species (fra Kongsberg) som No. 2961. B. No. 89.
- 2971 ——— Halv-Species (fra Kongsberg) som No. 2964. B. No. 90.
- 2972 ——— Fireogtyveskilling (fra Altona). Adv. Kongens Titel og kronede Navnechiffer; Rev. 24 SKILLING DANSKE. De tre Hovedvaabener i et ovalt kronet Skjold; forneden: 17 c. h. l.(yng). 78. B. T. XIII. No. 10.
- 2973 ——— Otteskilling (fra Kongsberg). Typ lignende foregaaende, men med de korslagte Hamre og Myntmesterens Navn: h. i. a. b(ranth). B. T. XIII. No. 11.
- 2974-76 ——— Fireskilling (fra Kongsberg) af lignende Typ. B. T. XIII. No. 12; en lignende, lidet forskjellig og mindre. B. No. 94. (2 Expl.)
- Disse Fireskillinge ere 9 lödige 153 Stkr. à Mk. brutto, men Udmyntningen af dem ophörte snart, fordi de altfor let i Handel forvexledes med följende Toskillinge, der kun ere 5½ lödige 198 Stkr. à Mk. brutto og nästen af samme Störrelse.*
- 2977-80 ——— Toskilling-dansk (fra Kjöbenhavn, Kongsberg og Altona med de forskjellige Myntmesteres Navne). Adv. Kongens Titel og kronede Navnechiffer; Rev. 2 SKILLING DANSKE. De tre Löver med ni Hjerter i et ovalt kronet Skjold, ved hvis Sider: 17—78. B. No. 95—97. T. XIII. No. 13. (4 Stkr., 2 lidet forskjellige fra Altona).
- 2981 1779. Species (fra Kongsberg) som No. 2961. B. No. 98.
- 2982 ——— 24 Skilling (fra Kjöbenhavn). Typ som No. 2972, med Myntmesterens Navn: h. s. k(noph). B. No. 100.
- 2983-86 ——— Otteskilling (fra Kongsberg) af lignende Typ. Som No. 2973. B. No. 101.
- Toskilling-dansk (fra Kongsberg og Altona). Som No. 2977. B. No. 102 og 103; og et Mispræg af samme. (3 Stkr.)

206 Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1779-1783).

- 2987-89 Skilling (fra Kjöbenhavn). Typ som No. 2916; men med Myntmesterens Navn: H. S. K(noph). Ei i Beskr. (2 Expl.) Skilling (fra Kongsberg) af samme Typ, med Myntmesterens Navn: H. I. A. B(ranth) og de korslagte Hamre. B.T.XIII.No.14.
- 2990 1779. Skilling af Kobber. Typ som No. 2932. Ei i Beskr. (perrar.)
Denne Skillings Sjældenhed er grundet deri, at det forandrede Aarstal ei fandt Bifald, og man besluttede fremdeles at udmynte disse Kobberskillinge med Aarstallet 1771 (Struensee's Ministerium).
- 2991 1780. Species (fra Kjöbenhavn). Typ lignende No. 2927. B. No. 108.
- 2992-93 b. — Otteskilling (fra Kongsberg). Som No. 2973. B. No. 109.
 Toskilling-dansk (fra Kongsberg). Som No. 2977. B. No. 110; og Skilling (fra Kongsberg) som No. 2989. B.No.111.
- 2994 1781. Species (fra Kongsberg) som No. 2961. B.No.118.
- 2995 — Alberts-Thaler. Adv. MONETA NOV. ARG. REGIS DANÆ. En Vildmand, væbnet med en Kølle, holder det danske Vaaben i et kronet spansk Skjold; Rev. Kongens Valgsprog, og den norske Löve i et kronet spansk Skjold, ved hvis Sider: 17—81. B. No. 119. Typ T. X. No. 1.
Disse Albertsdalere udmyntedes for det östersöiske Compagni, navnligt til Brug for Handelen paa Riga; de ere 13te lodige 8te/₃ Stk. à Mk. br.
- 2996-98 — Otteskilling (fra Kongsberg). Som No. 2973. B. No. 120.
 Toskilling-dansk (fra Kongsberg og Altona) som No. 2977. B. No. 121 og 122.
- 2999-3000 1782. 24 Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2982. B. No. 131.
 24 Skilling (fra Altona) som No. 2972. B. No. 132.
- 3001-10 — Otteskilling (fra Kjöbenhavn) Typ som No. 2973, men med Myntmesterens Navn: H. S. K(noph). B. No. 133. Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. No. 134. Toskilling-dansk (fra Kjöbenhavn, Kongsberg og Altona) som No. 2977. B. No. 135 og 136, den første ei i Beskr. og et Mispræg af samme. Skilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2987. Ei i Beskr. (2 Expl. og 2 Mispræg).
Ved Placat d. 2 Decbr. d. A. tillodes det alle Private paa Mynterne i Kjöbenhavn og paa Kongsberg uden nogen Betaling at faae Guld og Sølv udmyntet i Courantducater og alle Slags grov Courantmynt; denne Tilladelse ophævedes igjen d. 15 Juli 1795.
- 3011-12 1783. 24 Skilling (fra Altona) som No. 2972. B. No. 142.
 24 Skilling-norsk. Typ som No. 2949, med Myntmesterens Navn: H. I. A. B(ranth). B. No. 141. (rar.)

Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1783-1787). 207

- 3013-22 1783. Otteskilling (fra Kjöbenhavn) som No. 2951. B. No. 143 (og to falske).
Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. No. 144. (2 Expl.)
Fireskilling (fra Kjöbenhavn). Adv. Kongens Titel og et kronet CVII; Rev. * IIII * SKILLING DANSKE. 1783. H. S. K(noph). B. T. XIII. No. 18 (og to falske).
Toskilling-dansk (fra Kongsberg og Altona) som No. 2977. B. No. 146 og 147.
De ovenstaaende falske Otte- og Fireskillinge ere her anførte, fordi dette Slags i stor Mængde forfærdigedes fabrikmæssigt i England af Messing og pletteredes. Hovedmændene for deres Forfærdigelse og Udgivelse vare Kjøbmændene Pascal Paoli og Peter Essendrup i Christiania. Dette Falskmynteri opdagedes 1799 (sefr. Placat d. 10 Mai 1799), inden endnu Species og flere større Mynter, som vare færdige, vare udgivne.
- 3023 1784. Alberts-Thaler som No. 2995. B. T. X. No. 1. Thaler-Cabinet von Ritter von Schulthesz-Rechberg. Wien. 1840. No. 1606. Anm.
- 3024-27 — Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. No. 149.
Toskilling-dansk (fra Kongsberg) som No. 2977. B. No. 150, og en lignende fra Altona med den nye Myntmesters Navn: D. C. L(iebst). B. No. 151.
Prøve-Afpræg af Stemplerne til en lignende Toskilling-dansk (fra Altona?) med den gamle Myntmesters Navn: C. H. L(yng), der allerede 1783 forflyttedes til Kjöbenhavn.
- 3028 1785. Species (fra Kongsberg) som No. 2961. B. No. 155. b.
- 3029-31 — Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. No. 156.
Toskilling-dansk (fra Kongsberg og Altona) Typ som No. 2977. B. No. 157 og 158.
- 3032 1786. Alberts-Thaler som No. 2995. B. No. 162. Schultesz No. 1606.
- 3033-35 — Halv-Species (fra Altona). Typ lignende No. 2964, men med Myntmesterens Navn: D. C. L(iebst). B. No. 163.
Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. No. 164.
Toskilling-dansk (fra Kongsberg) som No. 2977. B. No. 165.
- 3036 1787. Species (fra Altona). Adv. CHRISTIANUS. VII. D. G. DAN. NORV. V. G. REX. Kongens Hoved, hvorunder: R(auert); Rev. 60. SCHILLING SCHLESW. HOLST. COURANT, de tre Hovedvaabener i et ovalt kronet Skjold, ved hvis Sider: I—SP(ecies); forneden: 17 M. R(lor) 87. B. T. XIV. No. 1.
- 3037 — Totrediedeel-Species eller 40 Sch. schl. holst. C. (fra Altona) af lignende Typ. B. T. XIV. No. 2.
- 3038 — Trediedeel-Species eller 20 Sch. schl. holst. Cour. (fra Altona) af lignende Typ. B. T. XIV. No. 3.

208 Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1787-1788).

- 3039** 1787. Trediedeel-Species (fra Altona) af lignende, men ziirligere Typ. Stemplerne af: A(dzer). Ei i Beskr.
- 3040** — Sjettedeel-Species (fra Altona). Adv. Kongens kronede Navnechiffer, ved hvis Sider: $\frac{1}{8}$ —Sp(ecies); Rev. 10 SCHILLING SCHLESW. HOLST. COURANT. 1787. M. F(lor). B. T. XIV. No. 4.
- 3041** — Tolvtedeel-Species eller 5 Sch. schl. holst. Cour. (fra Altona) af lignende Typ. B. T. XIV. No. 5.
- 3042** — Fireogtyvendedeel-Species eller $2\frac{1}{2}$ Sch. schl. holst. Cour. (fra Altona) af lignende Typ. B. T. XIV. No. 6.
- 3043** — To-Sechsling (fra Altona). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. . 2. SECHSLING SCHLESW. HOLST. SCHEIDEMÜNZE. 1787. M. F(lor). B. T. XIV. No. 7.
- 3044** — Sechsling af Kobber; af lignende Typ, men uden Myntmesterens Navn. B. T. XIV. No. 8.
- 3045-46** — Dreiling af Kobber; af lignende Typ. B. T. XIV. No. 9.
Toskilling-dansk (fra Kongsberg) som No. 2977. B. Tillæg No. 3.
- For at forberede Forandringen med Myntvæsenet i Hertugdømmene Slesvig og Holsteen udgaves den hele forestaaende Suite af Species- og Skillemynt. Al Speciesmynten var beregnet paa, at den fine Mark skulde udbringes til $9\frac{1}{4}$ Species, saaledes at de hele, $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$ Species ere 14 lödige, $\frac{1}{6}$ Sp. ere 11 lödige, $\frac{1}{12}$ Sp. 8 lödige og $\frac{1}{24}$ Sp. 6 lödige. To-Sechslinge ere 4 lödige; Sechslingene og Dreilingene 96 og 192 Stkr. à $2\frac{2}{3}$ Pd. Cölnsk. — Samtidigt hermed opsattes Specien til 1 Rdl. 24 Sk. Courant.*
- 3047** 1788. Reisedaler (fra Altona). Adv. CHRISTIAN DEN VII. DANMARKS OG NORGES KONGE, Kongens Brystbillede, hvorunder: D I A(dzer); Rev. UROKKELIG SOM DOVRES HÖYE FIELDE STAAER NORGES SÖNNERS TROSKAB MOD OG VÆLDE, den norske kronede Löve mellem Klipper; tilhøre over Afsnitlinien: D I A(dzer); i Afsnittet: I. RIGSDALER COUR. 17 M. F(lor) 88. B. T. XI. No. 3. Schulthesz No. 1607.
- Disse Reisedalere ere 14 lödige ligesom Specierne og af Vægt $\frac{4}{3}$ Species; de udkom i Ant. af Kronprinds Frederiks Reise til Norge d. A.*
- 3048** — Species (fra Altona) som No. 3036 (Stemplerne af Bauert). B. Tillæg No. 4. Schulthesz No. 1135.
- 3049** — Species (fra Altona) af samme Typ; Stemplerne af: D. I. B. Tillæg No. 5. Schulthesz No. 1135. Anm.
- 3050** — Species (fra Altona) af samme Typ; Stemplerne af: H(ull). B. Tillæg No. 6.
- 3051** — Species (fra Altona) af samme Typ; Stemplerne af: M(axen). Ei i Beskr.
- 3052** — Trediedeel-Species (fra Altona) som No. 3038. B. Tillæg No. 7.

Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1788-1792). 209

- 3053-55 1788. Sjettedeel-Species (fra Altona) som No. 3040.
 B. Tillæg No. 8.
 Tolvtedeel-Species (fra Altona) som No. 3041. B. Tillæg
 No. 9.
 To-Sechsling (fra Altona) som No. 3043. B. Tillæg No. 10.
*Ved Forordn. d. 29 Febr. d. A. oprettedes den nye schlesw.
 holst. Species-Bank og den nye Speciesmynt, af hvilken en Spe-
 cies skulde gjælde 60 Sch. schlesw. holst. Courant, indførtes i
 Hertugdømmene, hvor herefter den danske grove Courant, hvoraf
 1 Rdl. 1 Mk. 8 Sk. stavede til 60 Sch. schlesw. holst. Courant,
 ikke mere skulde coursere; og ved Placat af 19 Marts d. A.
 befaledes, at den nye holsteenske Mynt ei heller maatte coursere
 i Danmark og Norge som dansk Courant.*
- 3056-59 — 24 Skilling-norsk (fra Kongsberg) som No. 3012.
 B. Tillæg No. 11.
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. Tillæg No. 12.
 Fireskilling (fra Kongsberg) af lignende Typ. Som No. 2974.
 B. Tillæg No. 13.
 Toskilling-dansk (fra Kongsberg) som No. 2977. B.
 Tillæg No. 14.
- 3060 1789. Species (fra Altona) af m(axen) som No. 3051.
 B. Tillæg No. 15. Schulthesz No. 1136.
- 3061-64 — Trediedeel-Species som No. 3038, men Stemp-
 lerne af: m(axen). B. Tillæg No. 16.
 Sjettedeel-Species som No. 3040. Ei i Beskr.
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. Tillæg
 No. 17. (2 Expl.)
- 3065-66 1790. Species (fra Altona) af m(axen) som No. 3051.
 B. Tillæg No. 20.
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. Tillæg No. 21.
- 3067 1791. Species (fra Altona) af b(auert) som No. 3036.
 Ei i Beskr.
- 3068-69 — Species (fra Kongsberg). Adv. Kongens Titel
 og Hoved; Rev. I. RIGSDALER SPECIES. De tre Hoved-
 vaabener i et ovalt kronet Skjold, hvorunder: 17 H. I.
 (to korslagte Hamre) A. B(ranlh) 91. B. Tillæg T. IV. No. 2.
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. Tillæg No. 25.
*Den 16 Febr. d. A. udstødtes Octroy, Reglement og Indby-
 delse til den nye danske og norske Species-Bank, der tog sin
 Begyndelse d. 1 Juli d. A. For at skaffe Eenhed i Myntvæsenet,
 begyndte man med at udmynte danske hele Species af samme
 Skrot og Korn som de holsteenske og af ganske lignende Typ,
 kun med en forskjellig Omskrift paa Rev. (No. 3068 cfr.
 No. 3036). Mindre tilsvarende danske Myntsorter udmyntedes
 først 1795.*
- 3070-71 1792. Species (fra Kongsberg) som No. 3068. Ei i Beskr.
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973. B. Tillæg No. 30.
*Da Tillægget til Beskr. slutter med d. A., findes altsaa ingen
 af de følgende Mynter i Beskr.*

210 Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1793-1796).

- 3072 1793.** Species (fra Kongsberg) som No. 3068.
Den 21 Juni og 1 Novbr. d. A. befalede, at dansk og holsteensk Speciesmynt skulde coursere som een Mynt overalt i Danmark, Norge og Hertugdømmene.
- 3073 1794.** Species (fra Altona) af: B(auert) som No. 3036.
- 3074-75** — Species (fra Kongsberg) som No. 3068.
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973.
Den 3 Decbr. d. A. befalede, at Species uden nogen Vægring i alle Courantbetalinger skulde modtages for 1 Rdl. 1 Mk. 8 Sk. Courant.
- 3076 1795.** Species (fra Altona) af: B(auert). Typ som No. 3068, men under Skjoldet paa Rev.: 17 M.F(lor). 95.
- 3077** — Species (fra Altona) af: B(auert) som No. 3036.
- 3078** — Species (fra Kongsberg) som No. 3068.
- 3079** — Totrediedeel-Species (fra Kongsberg). Typ som Specien No. 3068, med Omskrift paa Rev.: $\frac{2}{3}$. RIGSDALER. SPECIES.
- 3080** — Trediedeel-Species (fra Kongsberg) af lignende Typ.
- 3081-82** — Femtendedeel-Species-dansk (fra Kongsberg).
 Adv. 15. STYKKER I. RIGSDALER SPECIES, de tre Löver med ni Hjerter i et ovalt kronet Skjold; Rev.: $\text{12} \text{12}$ STYKKER I. RIGSDALER COURANT 17 (to korslagte Hamre) 95.
 H. I. A. B(ranth).
 Otteskilling (fra Kongsberg) som No. 2973.
Ved Forordning af 15 Juli d. A. ophævedes Tilladelsen af 2 Decbr. 1782, at Enhver uden Bekostning i Kjøbenhavn og paa Kongsberg kunde faae udmyntet grov Courant og Courantducater; der befalede endvidere, at der skulde udmyntes danske mindre Speciesmynter af samme Skrot og Korn som de holsteenske, af hvilke dog kun ovenstaaende $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$ Species udkom; og for at have en Myntsort, der kunde være et Medium i de Afregtelser, som fandtes mellem schlesw. holst. Cour. eller Species og dansk Courant befalede, at ovenstaaende Femtendedeel-Species (8 lödige) skulde udgives, som netop tillige være $\frac{1}{12}$ af en Rigsdaler Cour.
- 3083 1796.** Alberts-Thaler. Som No. 2995. Schulthesz No. 1606. Anm.
- 3084** — Species (fra Kjøbenhavn) af: B(auert). Som No. 3068, men med Myntmesterens Navn paa Rev.: C. H. L(yng).
- 3085** — Species (fra Altona) af B(auert) som No. 3036.
- 3086-87** — Totrediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3079.
 Trediedeel-Species (fra Kongsberg) af lignende Typ.
- 3088-89** — Trediedeel-Species (fra Kongsberg) af lignende Typ, men med den nye Myntmesters Navn: I. G. M(adelung).
 Femtedeel-Species (fra Kongsberg). Adv. 5. STYKKER. I. RIGSDALER. SPECIES. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. $\text{4} \text{4}$ STYKKER I. RIGSDALER COURANT, 17 (to korslagte Hamre) 96. I. G. M(adelung).
Disse Femtedeel-Species = $\frac{1}{4}$ Rigsdaler dansk Courant udmyntedes ifølge Placat af 27 April d. A., 11 lödige $31\frac{1}{4}$ Stkr. à Mk. brutto.

Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1796-1800). 211

- 3090-92** 1796. Sjettedeel-Species (fra Altona) som No. 3040.
Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3081.
Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) af lignende Typ;
med Myntmesterens Navn: I. G. M(adelung)
- 3093-95** — Femtendedeel-Species (fra Altona) af lignende
Typ; med Myntmesterens Navn: M. F(lor).
Fireogtyvendedeel-Species (fra Altona) som No. 3042.
To-Sechsling (fra Altona) som No. 3043.
- Ved Placat af 27 Mai 1796 befaledes, at alle fra 1764
udmyntede danske og norske Species skulde i Danmark og Norge
gaae og gjælde lige med de nyere Speciesrigsdalere.*
- 3096** 1797. Species (fra Altona) af B(auert) som No. 3076.
- 3097-98** — Totriededeel-Species (fra Altona) som No. 3037.
Triededeel-Species (fra Altona) af lignende Typ, som No. 3038.
- 3099-100** — Trediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3088.
Femtedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3089.
- 3101-3** — Tolvtedeel-Species (fra Altona) som No. 3041.
Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3092.
Femtendedeel-Species (fra Altona) som No. 3093.
- 3104** 1798. Species (fra Kjöbenhavn). Stemplerne af: B(auert).
Typ ganske som No. 3068 (undtagen Kongsbergs to kors-
lagte Hamre), med samme Myntmesters Navn, der nu var
bleven forflyttet til Kjöbenhavn.
- 3105-7** — Trediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3088.
Femtedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3089.
Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3092.
- I d. A. opdagedes i Hamburg et Falskmynterfabrik, der for-
færdigede hele Species fra 1797, $\frac{2}{3}$ Species fra 1796, Rigs-
orter og Otteskillinge. (Cfr. Rescript af 27 Octbr. 1798).*
- 3108** 1799. Species (fra Kjöbenhavn). Omtrent som No. 3104.
- 3109** — Species (fra Kjöbenhavn) af lignende Typ, men slagen
med andre og smukkere Stempler af: P. G(ianelli).
Schulthesz No. 1138.
- 3110** — Species (fra Altona) som No. 3036; men Stemp-
lerne af: P. G(ianelli). Schulthesz No. 1137.
- 3111-16** — Trediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3088.
Femtedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3089.
Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3092.
Femtendedeel-Species (fra Altona) som No. 3093.
Fireogtyvendedeel-Species (fra Altona) som No. 3042.
To-Sechsling (fra Altona) som No. 3043.
- 3117** 1800. Species (fra Altona) af: B(auert) som No. 3036.
- 3118** — Species (fra Altona) af lignende Typ, af: P. G(ianelli).
- 3119-22** — Trediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3088.
Femtedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3089. (2 Expl.)
Tolvtedeel-Species (fra Altona) som No. 3041.

212 Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1800-1807).

3123-25 1800. Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3092.

Fireogtyvendedeel-Species (fra Altona) som No. 3042.

To-Sechsling (fra Altona) som No. 3043.

3126-28 — Toskilling (fra Kongsberg). Adv. et kronet CVIIR; Rev. 2. SKILLING DANSK SKILLE-MYNT. 18 (to korslagte Hamre) 00. I. G. M (adelung). (3 Expl.; den ene afpræget paa en Otteskilling som No. 2973).

Disse Toskillinge ere 4 lødige, den fine Mk. udmynstet til 13 Rdl. Courant; ifølge Placat af 4 Febr. d. A. skulde de gaae og gjælde lige med de schlesw. holst. To-Sechslinge og med de ældre danske Courant-Toskillinge.

3129 1801. Species (fra Altona) af: B (auert) som No. 3076.

3130 — Species (fra Altona) af: B (auert) som No. 3036.

3131-32 — Trediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3088, og samme afpræget paa en Krone af Aar 1693 (ovenfor No. 2404).

3133-36 — Femtedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3089.

Tolvtedeel-Species (fra Altona) som No. 3041.

Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3092.

Toskilling (fra Kjøbenhavn) Typ som No. 3126; men uden de korslagte Hamre og med Myntmestrens Navn: H. I. A. B (ranth).

3137 — Banco-Seddel for "Een Rigsdaler udi Courant Myndt,."

Ved Pengevæsenets Forandring 1813 nedsattes disse Courant-sedler til $\frac{1}{6}$ Rbdlr. eller een Rigsbankmark.

3138-40 1802. Trediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3088.

Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3092.

Toskilling (fra Kongsberg) som No. 3126.

3141-44 1803. Trediedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3088.

Femtendedeel-Species (fra Kongsberg) som No. 3089.

Toskilling (fra Kongsberg) som No. 3126. (2 Expl.)

3145 — Banco-Seddel paa: "Een Rigsdaler udi Courant Myndt,."

3146-47, 1804. Species (fra Altona) af: B (auert) som No. 3036. Schulthesz No. 1139.

Toskilling (fra Kongsberg) som No. 3126.

3148-49 1805. Toskilling (fra Kongsberg) som No. 3126.

Toskilling (fra Altona) af lignende Typ, med Myntmesterens Navn: M. F (lor).

3150-54 1807. Species (fra Altona) af: B (auert) som No. 3036. Fireskilling (fra Altona). Adv. et kronet CVIIR; Rev.

* 4 * SKILLING DANSK SKILLE-MYNT 1807 M. F (lor).
(2 Expl.)

Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1807-Ud.A.). 213

Toskilling (fra Kongsberg) som No. 3126, men med Myntmesterens Navn: I. G. P(rahm); og samme afpræget paa en Femtendedeel-Species.

Ovenstaaende Fireskillinge autoriseredes ved Pl. af 25 Sept. d. A. og udmyntedes 4 lødige, den fine Mk. til 15 Rdl. Courant; Krigen med England havde forværret Coursen i den Grad, at selv disse slette Mynter meget hurtigt forsvandt.

- 3155 1807. Banco-Seddel, udstædt i Christiania, for: "Et Hundrede Rigsdaler dansk Courant."
 3156 — En ditto, udstædt sammesteds, for: "Fem Rigsdaler dansk Courant."
 3157 — En ditto, udstædt sammesteds, for: "Een Rigsdaler dansk Courant."
 3158 — En ditto (tydsk), udstædt i Kjøbenhavn, for: "Zwey Reichsthaler 24 Schilling Schlesw. Holst. Cour."

Ved Forordn. d. 18 Septbr. 1807 tillodes Udstædelsen og Circulationen i Norge af de ovenstaaende Banco-Sedler (Assignationsbeviser), repræsenterende dansk Courant; de inddroges igjen ved en Placat for Norge d. 9 Marts 1810.

- 3159-61 1808. Species (fra Altona) af: B(auert) som No. 3036. Totrediedeel-Species (fra Altona) af: B(auert) som No. 3037. Trediedeel-Species (fra Altona) af: B(auert) som No. 3038.
 3162 Uden Aar. Species. Adv. CHRISTIANUS VII DEI GRATIA. Kongens Hoved, hvorunder: K(üchler); Rev. DANIEL NORVEGIÆ VAN. GOTH. REX. De tre Hovedvaabener i et ovalt kronet Skjold. (rar.)
 3163 — Samme, afpræget i Kobber. (rar.)
 3164 — Totrediedeel-Species, af ganske lignende Typ, men mindre. (rar.)
 3165 — Samme, afpræget i Kobber. (rar.)
 3166 — Trediedeel-Species, af ganske lignende Typ, men mindre; afpræget i Kobber. (rar.)
 3167 — Tolvtedeel-Species af lignende Typ, men ganske lille; afpræget i Kobber. (rar.)

Stemplerne til denne Suite af den forskjellige Speciesmynt, til hvilken foruden de ovenstaaende ogsaa hørte: Femtedeel-Species, udarbejdedes i England, men bleve ikke benyttede efter deres Bestemmelse, fordi Kong Christ. 7 døde, førend den Boultonske Maskine, hvorpaa de skulde udmyntes, var bleven opstillet, kun Ponceaunerne benyttedes til Reverserne af nogle af Frederik 6's Kobbermynter.

214 Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1766-1775).

MYNTER FOR DE DANSKE BESIDDELSER I VEST- OG OSTINDIEN.

- 3168 1766. XXIII Skilling. Adv. Kongens Titel og kronede Navnechiffer; Rev. XXIII. SKILL. DANSKE AMERICANSK m. Et Skib under Seil; i Afsnittet: 1766. B. T. XII. No. 1.
3169-70 1767. XXIII Skilling af samme Typ. B. No. 9.
(2 Expl.)
3171-72 — XII Skilling af lignende Typ. B. T. XII. No. 3.
(2 Expl.)
3173-74 — VI Skilling af lignende Typ. B. Tillæg No. 1.
(2 Expl.)

Ved Forordn. d. 20 Marts 1770 befaledes, at den danske grove Courantmynt med 25 pCt. Avance skulde coursere paa de danske vestindiske Öer; ved Siden af den skulde den danske amerikanske Courant vedblive at have Cours, dog nedsat saaledes, at de ældre 24 Skillinge af dette Slags herefter kun skulde gjælde 20 Sk. amerikansk og 16 Sk. grov Courant, og de andre i samme Forhold. Den 13 Mai 1776 befaledes, at de reducerede Toskillinge af 1711—25 inden 31 Decbr. s. A. skulde inddrages og sendes til Vestindien, for der at coursere som vestindisk Courant (dog undtoges ogsaa fra denne Inddragelse de bedre kongsbærgske fra 1711 til 1713 ved Forordn. af 13 Juni 1776).

- 3175 1767. Dobbelt Royalin. Adv. et kronet C 7; Rev. 2
ROYALINER, derunder de tre Löver med ni Hjerter i et ovalt kronet Skjold, over hvilket: 17—67. Ei i Beskr.
3176 1768. Dobbelt Royalin af lignende Typ. Ei i Beskr.
3177 — Ti Kass (af Kobber). Adv. et dobbelt C 7 under en Krone; Rev. DAC, sammenslynget under en aaben Krone; derunder: X. KAS A^o 1768. Ei i Beskr. Cfr. B. T. XII. No. 5.
3178 — Fire Kass (af Kobber). Adv. et kronet C 7; Rev. DAC, sammenslynget under en aaben Krone; ved Siderne: 17—68; forneden: 4. B. No. 18.
3179 — En Kass (af Kobber) af lignende Typ; nederst paa Rev.: 1. Ei i Beskr.
3180 1770. Fire Kass (af Kobber). Som No. 3178. B. T. XII. No. 11.
3181 — To Kass (af Kobber) af lignende Typ; men nederst paa Rev.: 2. Ei i Beskr.
3182-83 1771. Dobbelt Royalin som No. 3175. Ei i Beskr. Royalin af lignende Typ; Rev. . I . ROYALIN. Ei i Beskr.
3184-85 1773. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. B. No. 47. Royalin af lignende Typ. B. No. 48.
3186 1774. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. B. No. 55.
3187-88 1775. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. B. T. XIII. No. 5.
Royalin af lignende Typ. B. No. 64.

Danske og Norske Mynter. Chr. VII. (1776-1807). 215

- 3189-90 1776. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. B. No. 79.
Royalin af lignende Typ. B. No. 80.
- 3191 1777. Ti Kass (af Kobber). Som No. 3177. B. T. XIII. No. 9.
- 3192 1779. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. B. No. 105.
- 3193-96 1780. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. B. No. 112.
Royalin af lignende Typ. B. No. 113. (2 Expl.)
En Kass (af Kobber). Som No. 3179. B. T. XIII. No. 16.
- 3197-98 1781. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. B. No. 123.
Royalin af lignende Typ. B. No. 124.
- 3199 1782. Fire Kass (af Kobber). Adv. et kronet C7; Rev. . IV. KAS 1782. Ei i Beskr.
- 3200-1 1784. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. Ei i Beskr.
Ti Kass (af Kobber). Adv. et kronet C7; Rev. . X. KAS 178(4?). Ei i Beskr.
- 3202 1786. Ti Kass (af Kobber) som foregaaende. Ei i Beskr.
- 3203 1788. Dobbelt Royalin. Typ som No. 3175. Ei i Beskr.
- 3204 1789. Dobbelt Royalin som No. 3175. Ei i Beskr.
- 3205 1790. Fire Kass (af Kobber) som No. 3199. Ei i Beskr.
- 3206 1791. Royalin. Som No. 3183. Ei i Beskr.
- 3207 1792. Royalin. Som No. 3183.
- 3208-9 1794. Dobbelt Royalin. Som No. 3175.
Royalin af lignende Typ.
- 3210 1795. Dobbelt Royalin. Som No. 3175.
- 3211 1796. Dobbelt Royalin. Som No. 3175.
- 3212-13 1797. Dobbelt Royalin. Som No. 3175. (2 Expl.)
- 3214 1799. Dobbelt Royalin. Som No. 3175.
- 3215 1807. Dobbelt Royalin. Som No. 3175.
- 3216-18 Royalin. Typ som No. 3183, med utydeligt Aarstal. (3 Stkr.)
- 3219-24 Sex Kass (af Kobber). Typ lignende No. 3199 (men med: VI KAS).
Fire Kass (af Kobber) som No. 3178 og en ditto som No. 3199. (2 Expl.)
To Kass (af Kobber) som No. 3181; og: En Kass (af Kobber) som No. 3179. Alle med utydeligt Aarstal.

Ved Mynten i Kjöbenhavn var Justitsraad (1779 Etatsraad) Hans Schiervæn Knoph Myntmester og 1782 udnævntes han til Myntdirecteur, hvorpaa Casper Henrik Lyng 1783 forflyttedes fra Altona til Kjöbenhavn som Myntmester, og da Knoph døde 1788, blev Lyng tillige Myntdirecteur. Under ham ansattes 1797 som Myntmester H. J. A. Brantb fra Kongsberg, som 1802 fik Titel af Myntdirecteur. 1805 døde Lyng. Guardein ved Kjöbenhavns Mynt var fra 1761 C. H. Lyng; 1768 udnævntes Friederich Fabricius til adjungeret og succederende Guardein; men da Lyng 1771 ansattes i Altona, blev Hartvig Christopher Poppe hans Eftermand til 1776, derpaa Niels Berggrav til 1783, da Michael Flor udnævntes til Guardein og 1787, da Flor ansattes i Altona, blev Truels Lyng Knoph Guardein indtil 1812. Efter

J. E. Bauert blev først i Aaret 1800 Peter Leonardo Gianelli ansat som Medailleur og Stempelshjærer ved Mynten i Kjøbenhavn; han døde 1807. — Paa Kongsberg var Truels Andersen Lyng Myntmester til 1770; 1770-1773 bestyredes dette Embede af Guardeinen Johan Henrik Madelung, forhen Myntmester i Oldenburg, der 1773 udnævntes til virkelig Myntmester; han efterfulgtes 1776 af Hans Jacob Arnold Branth, der 1797 forflyttedes til Kjøbenhavn, hvorpaa Johan Georg Madelung blev Myntmester. Guardein ved samme Mynt blev efter J. H. Madelung 1773 H. J. A. Branth, derpaa 1776 H. C. Poppe fra Kjøbenhavn, og efter denne 1802 Eiler Hagerup Tregder. Efter Gabriel Lunder blev 1782 Anders Lunde Stempelshjærer her. Da Rescript af 10 Juli 1805 bød, at Sølvværket skulde nedlægges, udkom ogsaa d. 14 Febr. 1806 kgl. Resolution, at Mynten paa Kongsberg skulde ophøre, men allerede 1807 bevirkede Mangelen paa Skillemynt i Norge, at den igjen sattes i Gang og Guardeinen i Altona Johan Georg Prahm sendtes som constitueret Myntmester til Kongsberg. — 1771 oprettedes en ny Mynt i Altona, ved hvilken Guardeinen i Kjøbenhavn C. H. Lyng blev Myntmester; 1783 forflyttedes han til Kjøbenhavn og Guardeinen Diederich Christian Liebst constitueredes til Myntmester, og 1787, da store Udmyntninger paa Grund af Speciesmyntens Indførelse skulde foretages, blev Liebst udnævnt til kongelig Myntcommissair og Guardeinen i Kjøbenhavn M. Flor til Myntmester i Altona. Guardein i Altona blev 1771 ovennævnte D. C. Liebst, 1787 til 1801 Niels Høy, 1802 Hans Schiervén Knoph, 1803 Friederich Frauen og 1806 J. G. Prahm, der 1807 tillige blev constitueret Myntmester paa Kongsberg. 1771 blev Johan Henrik Wolff Stempelshjærer ved Mynten i Altona, 1788 Maren og 1791 Georg Valentin Bauert. — Dog findes foruden af ovennævnte Stempelshjærere flere Stempler af D. J. Adser, Hull, Jacobson o. fl.

FREDERIK VI.

Hyldet d. 13 Marts 1808. Død d. 3 December 1839.

Valgsprog: Gud og den retfærdige Sag.

- 3225-30** 1808. Mark (fra Altona). Adv. *GANGRAR. FOR $\frac{1}{8}$ RIGSDALER · DANSK · COURANT. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. FRIVILLIGT OFFER TIL FÆDRENE-LANDET. 1808. M. F(lor) indeni en Egekrands. (3 Expl.) Skilling (fra Altona). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. *I *SKILLING · DANSK · 1808. M. F(lor). (3 Expl.) Ved Forordn. af 24 Decbr. d. A. befaledes, at ovenstaaende Marker skulde udgives $6\frac{1}{2}$ lødige og Skillingene $2\frac{2}{3}$ lødige, den fine Mark af begge Slags at udbringes til 19 Rigsdaler Courant. Markerne udmyntedes af de frivillige Gaver, Landets Indaaanere gave til en ny Flaades Bygning; de udgaves som $\frac{1}{6}$ Rdl. Cour., men nedsattes d. 18 Januar 1813 til $\frac{1}{6}$ Rddl.
- 3231-37** 1809. Fireogtyvendedeel-Species (fra Altona). Adv. Kongens kronede Navnechiffer, ved Siderne: $\frac{1}{24}$ —Sp. Rev. $2\frac{1}{2}$ SCHILLING SCHLESW. HOLST. COURANT. 1809. M; F(lor).

- Otteskilling (fra Kongsberg). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. *8* SKILLING SKILLE-MYNT. 18 (to korslagte Hamre) 09. I. G. P(rahm)*. (3 Expl.)
 Fireskilling (fra Kongsberg) af lignende Typ. (3 Expl.)
- 3238-41 1809. Fireskilling-Courant af Kobber (fra Kongsberg). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. *4* SKILLING COURANT 18 (to korslagte Hamre) 09*. (2 Expl.)
 Skilling-Courant af Kobber (fra Kongsberg) af lignende Typ. (2 Expl.)
- 3242-47 ——— Toskilling af Kobber. Adv. FRIDERICUS VI DEI GRATIA, Kongens Hoved; Rev. DANÆ NORVEGIÆ VAN. GOTH. REX. De tre Hovedvaabener i et ovalt kronet Skjold, ved hvis Sider: 2—s(killing); nederst: 1809.
 Skilling af Kobber (ikke udmyntet) af samme Størrelse og Typ, undtagen at her ved Skjoldets Sider paa Rev. staaer: 1—s(killing). (rar.)
 Skilling af Sölv (fra Altona) som No. 3230. (4 Expl.)
Ovenstaaende Skilling af Kobber var et Project, der ei udförtes, fordi Coursen inden Udförelsen forværredes saameget, at man maatte udmynte det, der var bestemt til en Skilling, som en Toskilling (No. 3242).
- 3248-50 ——— Banco-Seddel for "12 Skilling".
 Banco-Seddel for "8 Skilling". (2 Expl.)
Ifölge Forordn. af 6 Juni og 28 Aug. d. A. udstædtes disse Sedler paa 12 og 8 Sk. Courant; de förste for en Tid af 12 Maaneder, de sidste til 1 Octbr. 1810.
- 3251-64 1810. Toskilling af Kobber. Som No. 3242.
 (4 Expl. og en afpræget i Sölv).
 Toskilling-Courant af Kobber (fra Kongsberg). Typ ganske lignende No. 3238. (9 Expl., af hvilke nogle lidet forskjellige); og samme afpræget i Sölv paa en 24 Skilling af Frederik V.
- 3265-67 Banco-Seddel for: en Fjerdedeel Rigsdaler (24 Skilling dansk Courant)" (2 Expl.)
 Banco-Seddel for "Eoln Skilling" (udstædt i Christiania).
Den 3 April d. A. forbödes Omreisen i Norge for at kjøbe Mynt og Sölv.
Först d. 13 Juli d. A. autoriseredes ved en Placat de nye To- og Enskillinge af Kobber, af hvilke de sidste aldrig udmyntedes.
Ved Placat for Danmark af 26 April d. A. befaledes, at de 1809 udstædte Sedler paa 12 og 8 Sk. endnu i eet Aar maatte blive i Omløb; men d. 21 Decbr. 1810 udkom en Forordn. for Danmark og Norge, at der skulde udstædtes nye Sedler for 24 Sk. dansk Courant og at de ældre paa 12 og 8 Sk. skulde inddrages. Dog er dette Sidste ikke skeet tilfulde, thi efter at Rigsbanken paany d. 3 Octbr. 1814 havde indkaldt de ældre

218 Danske og Norske Mynter. Fr.VI. (1811-1813).

Courantsedler og disse mindre saakaldte Skatkammerbeviser, indkaldtes endnu af Nationalbanken d. 3 Mai 1820 Sedlerne paa 10, 5 og 1 Rdl. og 24, 12 og 8 Sk., hvilke nu ifølge Placat af 18 Octbr. s. A. skulde være afleverede til 7 Decbr. s. A. uden nogen Termins Forlængelse.

- 3268** 1811. Treskilling af Kobber. Typ som No. 3242; paa Rev. ved Skjoldets Sider: 3—S. (rar.)

Denne Treskilling blev ei udmyntet, fordi den fandtes at være for righaltig; i dens Sted udgaves den mindre No. 3284.

- 3269** — Treskilling, samme, afpræget i Sølv. (rar.)

- 3270-74** — Toskilling af Kobber, som No. 3242. (2 Expl.) og samme afpræget i Sølv.

Toskilling-Courant af Kobber (fra Kongsberg). Typ lignende No. 3238. (2 Expl.)

- 3275-79** 1812. Tolvskilling af Kobber. Typ som No. 3242; paa Rev. ved Skjoldets Sider: 12—sk(illing). (4 Expl.) Fireogtyvendedeel-Species (fra Altona). Som No. 3231.

Den 17 October d. A. befalede at sætte Tolvskillinge af Kobber i Omløb; de udmyntedes af de gamle Skillinge af 1771, hvis ældre Typ endnu som oftest er synlig paa enkelte Steder. Disse Tolvskillinge nedsattes 1813 til 2 Rigsbankskilling og inddroges 1814.

- 3280** — Sexskilling af Kobber (ei udmyntet). Typ som No. 3242; paa Rev. ved Skjoldets Sider: 6—s(killing). (rar.)

- 3281-82** — Samme afpræget i Sølv; og et Afslag af sammes Reversstempel.

- 3283** — Samme, afpræget paa en hollandsk Gylden fra 1622.

- 3284-96** — Treskilling af Kobber. Typ som No. 3242 (men meget mindre); paa Rev. ved Skjoldets Sider: 3—s(killing). (4 Expl.)

Denne Treskilling nedsattes d. 28 April 1813 til en halv Rigsbankskilling.

Skilling af Kobber (fra Altona). Typ ganske som No. 3230. (7 Expl.)

Skilling (fra Kongsberg) af lignende Typ, med de to korslagte Hamre paa Rev. (2 Expl.)

Disse Skillinge inddroges d. 12 Mai 1820, efter at være nedsatte til $\frac{1}{4}$ Rigsbankskilling ved Placat af 28 April 1813.

Den 6 April d. A. befalede, at en ny Slags Kobberskillemynt af lettere Vægt end de ældre, der aldeles forsvandt af Omløb, skulde udmyntes, nemlig for 6, 4, 3 og 1 Skilling dansk Courant, de tre første Slags med en Typ lignende No. 3242, Skillingene Typ som No. 3230. Stemplerne til dem alle vare færdige, men kun Tre- og Enskillingene udgaves. Ligeledes skulde alle ældre Kobbermynter indløses, og hvad der ei afleveredes confisceres.

- 3297-98** 1813. Rigsbankdaler. Adv. FRIDERICUS VI DEI GRATIA REX. Kongens Hoved, hvorunder: I. c(onradsen); Rev. EN RIGSBANKDALER. Det fuldstændige Rigsyaaben i et kronet spansk Skjold, hvorunder: 1813. Schulthesz No. 1140. (2 Expl.)

Danske og Norske Mynter. Fr. VI. (1813-1814). 219

3299 1813. En lignende; Stemplerne af: m(öller).

3300-6 — Rigsbanktegn for 12 Skilling af Kobber. Adv. de tre Hovedvaabener i et kronet Skjold; Rev. RIGSBANKTEGN FOR 12 SKILLING. 1813. (2 Expl.)

Rigsbanktegn for 6 Skilling af Kobber, af lignende Typ. (3 Expl.)

Rigsbankskilling af Kobber. Adv. FRIDERICUS VI DEI GRATIA REX. Kongens Hoved, hvorunder: i. c(onradsen); Rev. 1 RIGSBANKSKILLING. 1813. (2 Expl.)

Den 28 Decbr. d. A. bekendtgjordes, at Rigsbanken istedetfor de mindre Pengesedler vilde sætte Kobbertegn til 12 og 6 Skilling i Omløb. Da man opdagede en Mængde falske Tolvskillinge, inddroges disse d. 30 Septbr. 1818.

Ovenstaaende Rigsbankskilling af Kobber, der endnu er courant, udmyntedes 96 Stkr. af 1 Pd. Kobber cølnsk Vægt.

3307-8 — Rigsbank-Seddel paa "5 Rigsbankdaler" (udstædt i Christiania).

Rigsbank-Seddel paa "1 Rigsbankdaler" (udstædt i Kjöbenhavn).

Ved Forordn. af 5 Januar d. A. forandredes Pengevæsenet og Myntfoden aldeles. Den nye Mynt, en Rigsbankdaler = $\frac{1}{2}$ Species, er ligesom Speciesmynten, 14lødig $18\frac{1}{2}$ Stk. af den fine Mark.

Rigsbanken satte ovenstaaende Rigsbankskillinge i Omløb, og ved Placat af 28 April 1813 bestemtes de ældre Kobbermynters Værdi saaledes, at Skillingene af 1771, de schlesv. holst. Sechskillinge og Tolvskillingerne af 1812 skulde gjælde 2 Rigsbankskilling; Toskillingerne fra 1809-12 een Rigsbanksk., Treskill. fra 1812 (No. 3284) $\frac{1}{2}$ og Skillingene fra 1812 (No. 3288-96) $\frac{1}{6}$ Rigsbankskilling.

Den 31 Juli 1813 fik Rigsbanken ved en kongl. Forordn. Til-ladelse til at udstæde Sedler paa 1, 5, 10, 50 og 100 Rbdlr., hvilke alle indløstes og erstattedes af de Sedler, Nationalbanken ifølge Forordn. af 2 Juli 1819 udstædte efter samme Nominalforhold. Af Nationalbankens Sedler ere endnu de paa 1 og 100 Rbdl. uforandrede, de paa 5 og 50 Rbdl. ere afløste af andre forskjellige, udstædte for samme Beløb; men de paa 10 Rbdl. indkaldtes aldeles og sættes ud af Cours tilligemed Kobbertegnene for 16 Sk. (see disse nedenfor 1814).

Om Gjenindførelsen af Sølomynten i Hertugdømmene udkom en Række Plac. og Forordn. 1813.

3309-17 1814. Rigsbanktegn for 16 Skilling. Adv. det fuld-stændige Rigsvaaben i et kronet spansk Skjold; Rev. RIGSBANKTEGN FOR 16 SKILLING. 1814. (9 Expl.)

Forskjelligheden mellem de mange Expl., der findes i denne Samling af alle nyere Mynttegn, bestaaer enten i ubetydelige Mispræg, eller deri at der i Mynten ere indslagne forskjellige uvedkommende Stempler; enkelte ere ogsaa falske.

220 Danske og Norske Mynter. Fr. VI. (1814-1818).

3318-22 1814. Rigsbank-Seddel paa "1 Rigsbankdaler" (udstædt i Christiania).

Banco-Sedler, udstædt af Norges midlertidige Rigsbank for "16" og "6 Rigsbanksilling."

De for Norge efter Kielerfreden 1814 prægede Mynter ville blive anførte i dette Catalogs 2^{den} Deel efter de svenske.

Sedler, udstædt af en Privatmand (J. Höeg) for "2" og "1 Skilling Dansk Banco." (Disse ere uden Aar).

Ogsaa Private udstædt paa Grund af den store Mangel paa Smaamynt Pengesedler, men da denne Mangel var ophørt, befalede, at alle private Sedler skulde indløses af Udstæderne, ved Forordn. af 24 Febr. 1816.

Den 10 Juni 1814 tillodes al Udførsel af Mynter og ædle Metaller.

Den 13 Septbr. d. A. inddroges: Enskillingene af 1771, Toltskillingene af 1812 samt Toskillingene af 1809, 1810, 1811 og 1812; alle til ult. Novbr. s. A. (Om disse Mynters tidligere Nedsættelse 1813 see ovenfor).

Den 11 August d. A. autoriseredes Rigsbanken til ogsaa at udgive Kobbertegn for 16, 4, 3 og 2 Skilling; 1814 udkom kun de for 16 Sk., hvilke inddroges ifølge Bekjendtg. af 30 April 1839 (efr. Placat af 14 August 1839, der fastsætter Termi- nen for Indkaldelsen til 1 Novbr. s. A. og i kgl. Skatter til ult. Febr. 1840). 1815 udkom 4 og 3 Sk., 1816 først de for 2 Sk., hvilke alle endnu ere courante.

Ved Placat af 29 Juni 1814 befalede, at Rigsbankdalerne skulde være concave med det danske Vaaben, som Kong Chr. 4's Kro- ner (hvilket ikke udførtes), og at Enhver i disse kunde faae ud- myntet saavel forarbejdet Sølvsom Barrer mod 2½ pCt. Afgift i Myntomkostninger.

3323-29 1815. Rigsbanktegn for 4 Skilling af Kobber. Typ lignende No. 3300. (5 Expl.)

Rigsbanktegn for 3 Skilling af Kobber, af lignende Typ.

Rigsbanktegn for 2 Skilling af Kobber, af lignende Typ, men Skjoldet paa Adv. ovalt.

Denne Toskilling autoriseredes først ved Placat d. 28 Febr. 1816.

3330-31 1816. 16 Reichsbank-Schilling (fra Altona). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. * 16 * REICHS-BANK SCHILLING. 1816. M. F(lor).

— 8 Reichsbank-Schilling (fra Altona) af lignende Typ.

Af dette Slags Mynter ere 32 Sch. 11 lødige, 16 Sch. Slødige og 8 Sch. Glødige aldeles som den tilsvarende schlesw. holst. Courantmynt af 1787. (Forordn. af 31 Juli 1818).

3332-36 1818. Rigsbankdaler (fra Altona) af C(onradsen) som No. 3297; men nederst paa Rev. ved Siderne af Aars- tallet: c-B(ranth).

16 Reichsbank-Schilling (fra Altona), som No. 3330; med den nye Myntmesters Navn: c. B(ranth).

Danske og Norske Mynter. Fr. VI. (1818-1824). 221

8 Reichsbank-Schilling (fra Altona) af lignende Typ. Toskilling (af Kobber). Adv. $\frac{1}{48}$ RIGSBANKDALER. De tre Hovedvaabener i et kronet ovalt Skjold; Rev. 2 Rigsbank Skilling. 1818.

Skilling ($\frac{1}{96}$ Rigsdaler) af lignende Typ.

*Af disse Toskillinge og Skillinge Rigsbank rede Sølø udmyn-
tedes hvert Pd. Kobber cölnsk Vægt til 64 Sk.*

*Den 4 Juli 1818 fik Nationalbanken sin Octroi og d. 27 Juli
s. A. sit Reglement.*

3337 1819. Species (fra Altona). Adv. FREDERICUS VI D:
G: DAN: V: G: REX. Kongens Hoved, hvorunder: I. c(on-
radsen) F(ecit).; Rev. EN RIGSDALER SPECIES. De tre
Hovedvaabener i et ovalt kronet Skjold; nederst: I. F.
1819. F(reund). Schulthesz No. 1141.

3338-39 — Rigsbankdaler (fra Altona) af c(onradsen); som
No. 3332, men med Myntmesterens Navn: F. F(reund).

*Paa denne Species og Rigsbankdaler findes endnu den norske
Løve, men sidste Gang.*

8 Reichsbankschilling (fra Altona) som No. 3331; med
Myntmesterens Navn: I. F. F(reund).

*Den 11 Januar 1819 bekendtgjordes, at man igjen vilde ud-
mynte hele Species, og at Myntomkostningerne for Private kun
skulde være 1 pCt. for Species og $1\frac{1}{2}$ pCt. for Rigsbankdalere.*

3340 1820. Species (fra Kjöbenhavn) af c(onradsen). Adv.
som No. 3337; Rev. EN RIGSDALER SPECIES. Det
fuldstændige danske Rigsvaaben i et kronet tydsk Skjold,
hvorunder: c. F. 1820. G(erlach).

3341 — Species (fra Altona) af samme Typ, med Mynt-
mesterens Navn: F. F(reund). Schulthesz No. 1142.

3342 — Tomark (fra Altona). Adv. Kongens kronede Nav-
nechiffer; Rev. 32 RIGSBANKSKILLING. 1820. I. F.
F(reund).

3343 1822. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3340.

*Denne og alle følgende Species have en ophöiet Rand efter
Myntmester Freunds Forslag, der approberedes d. 2 Januar
1821.*

3344 — Species (fra Altona) som No. 3341.

3345 — Samme Species med Randskrift: KONGENS HEL-
BRED FOLKETS GLÆDE (imellem Ordene er Randen rif-
let). (elegans et rar.)

3346 — Samme Species med indslagen Randskrift: FOLKETS
VELFÆRD KONGENS GLÆDE (mellem Ordene ere smaa
Cirkler indslagne i Randen). (rar.)

*Begge disse Species ere Projecter, der ei approberedes, og
derfor meget sjeldne.*

3347 1824. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3340.

3348 — Species (fra Altona) som No. 3341.

222 Danske og Norske Mynter Fr. VI. (1825-1836).

- 3349 1825. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3340.
 3350 ——— Species (fra Altona) som No. 3341.
 3351 1826. Species (fra Altona) som No. 3341.
 3352 ——— Rigsbankdaler (fra Altona). Adv. Kongens Titel og Hoved, hvorunder: F. A(lsing); Rev. EN RIGSBANK-DALER. Det fuldstændige danske Rigsvaaben i et kronet tysk Skjold, ved hvis Sider: $\frac{1}{2}$ — SP; nederst: F. 1826. F(reund).
Den 1 August 1826 befalede, at der paa Rigsbankdalerne skulde sættes: $\frac{1}{2}$ — Sp.
 3353 1827. Species (fra Altona) som No. 3341.
 3354 ——— Rigsbankdaler (fra Altona) som No. 3352.
 3355 1828. Species (fra Altona) som No. 3341.
 3356 ——— Rigsbankdaler (fra Altona) som No. 3352.
 3357 1829. Tredobbelt-Species (fra Altona) som No. 3341, (sammenloddet).
 3358 ——— Species (fra Altona) som No. 3341.
 3359-60 1830. Zwei-Drittel for Lauenborg (fra Altona). Adv. FREDERICUS VI D: G: DAN: V: G: REX. Kongens Hoved, vendt tilvenstre; derunder: F. A(lsing); Rev. LAUENBURGISCHE MÜNZE N: D. LEIPZ: FUSS. I Midten: $\frac{2}{3}$ indeni en Egekrands; nederst: F. 1830. F(reund).
Disse Zwei-Dritteler ere 12lödige, efter den leipz. Myntfod 18 Stkr. af den fine Mk.
 16 Reichsbank-Schilling (fra Altona) som No. 3330; med Myntmesterens Navn: I. F. F(reund).
 3361 1833. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3340; men istedetfor Myntmesterens Navn her: K. M(ø: Kjöbenhavns Mynt).
 3362 ——— Species (fra Altona) som No. 3341.
 3363 ——— Rigsbankdaler (fra Kjöbenhavn) som No. 3352, men istedetfor Myntmesterens Navn her: K. M (Kjöbenhavns Mynt).
 3364 ——— Rigsbankdaler (fra Altona) som No. 3352.
 3365 1834. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3361.
 3366 ——— Species (fra Altona) som No. 3341.
 3367 ——— Rigsbankdaler (fra Kjöbenhavn) som No. 3363.
 3368 ——— Rigsbankdaler (fra Altona) som No. 3352.
 3369 1835. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3340, med den nye Myntmesters Navn: W. S(vendsen).
 3370 ——— Species (fra Altona) som No. 3341.
 3371 ——— Rigsbankdaler (fra Kjöbenhavn) som No. 3352, med Myntmesterens Navn: W. S(vendsen).
 3372-74 1836. Fireskilling (fra Altona). Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. 4 RIGSBANKSKILLING 1836. I. F. F(reund).

1836. Treskillling (fra Altona) af lignende Typ.

Toskillling (fra Altona) af lignende Typ.

Alle disse ere udmyntede efter den Myntfod, at hver Mark fint Sølv udbringes til 21 Rbd.; Fireskilllingene ere 4lödige, Treskilllingene holde 3 Lod 12 Green og Toskilllingene 3 Lod 6 Green. Disse Mynter udmyntedes egentligt ifølge Provincialstændernes Indstilling for Island, men skulle ifølge Placat af 9 Septbr. 1836 circulere baade i Danmark og Hertugdømmene.

3375 1837. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3369.

3376 1838. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3369.

3377-81 Rigsbankdaler (fra Kjöbenhavn) som No. 3371.

Halvskillling af Kobber. Adv. Kongens kronede Navnechiffer, hvorunder: 1838; Rev. $\frac{1}{2}$, ved Siderne: RB: — SK: (Rigsbankskillling). (4 Expl.)

Disse Halvskillinge ere ligesom Kobberskilllingene fra 1818 udmyntede, saa at 1 Pd. Kobber cölnsk Vægt udbringes til 64 Sk.; de udkom ifølge Placat af 19 April d. A.

3382-83 1839. Species (fra Kjöbenhavn) som No. 3369.

16 Reichsbankschilling (fra Altona) som No. 3360.

3384-98 15 Afstøbninger og Afpræg i Kobber og Bly af forskellige danske Mynter.

MYNTER FOR DE DANSKE BESIDDELSER I VEST- OG OSTINDIEN.

3399-402 1816. Dobbelt Real eller xx Skilling dansk-amerikansk Mynt. Adv. de tre Löver med ni Hjerter i et kronet spansk Skjold; Rev. *xx* SKILLING DANSK AMERICANSK MYNT. 1816.

Real eller x SKILLING af lignende Typ.

Styver eller II SKILLING o. s. v. af lignende Typ. (2 Expl.)

Af disse 3 nye Sorter dansk-amerik. Mynt ere de to første 10lödige, de sidste 4lödige; af dem alle udmyntes den fine Mark til 16 Rdl. vestindisk Courant, og ved Forordn. af 22 Aug. 1814 er befaleet, at 100 Rdl. vest. Cour. skulle regnes lige med 128 Rigsbankdaler Sølv.

3403-4 1816. Dobbelt Fano. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. *2* FANO 1816.

Fano af lignende Typ; Rev. *I* FANO.

3405 1822. Ti Kass af Kobber. Adv. Kongens kronede Navnechiffer; Rev. *x* KAS 1822.

3406 1831. Fire Kass af Kobber af lignende Typ; Rev. IV KAS 1831.

3407 1837. Fire Kass af Kobber af samme Typ.

224 Danske og Norske Mynter. Frederik VI.

Under Kong Fredr. 6. begyndte man igjænt at udmynte den ostindiske mindre Sølvmunt under Navn af Fano (regnet til 80 Kass og sædvanligt = $\frac{1}{6}$ Roupi); men Coursen var saa vaklende og ubestemt, at Kongen for at raade Bod herpaa d. 17 Januar 1821 approberede et af Gouvernementet i Tranquebar udstædt Reglement, hvorved Pengevæsenet i de danske Besiddelser i Ostindien aldeles forandrede: Alt reguleredes efter Madrasroupien; Fanoerne og Pagoderne (Guldmynten) indkaldtes og i deres Sted skulde indføres: hele, halve og Quarteroupi'er, dobbelte og enkelte Annas, en Roupi skulde være 16 Anna, og en Anna 11 Doubtér tranqueb. Cour. eller 44 Kass, som vedblev at være Skillemynt. (En Roupi altsaa = 704 Kass).

Allerede under Kong Chr. 7 var den kostbare Boultonske Damp-Myntmaskine, hvilken Ole Varberg, Prof. mechanics ved Kjöbenhavns Universitet, var sendt til England for at indkjøbe, ankommen til Kjöbenhavn, men den blev først opstillet 1809. Den 16 Juni 1810 erholdt Myntdirecteur Branth sin Afsked med Pension, og Prof. O. Varberg udnævntes til Myntdirecteur i Kjöbenhavn med Secretair Peter Borch til Assistent; 1821 døde Etatsraad, Bank- og Myntdirecteur Varberg, og Conrad Frederik Gerlach blev udnævnt til Myntmester i Kjöbenhavn, hvilket Embede han forestod indtil han d. 6 Januar 1831 suspenderedes; d. 7 Januar s. A. constitueredes Georg Vilhelm Svendsen, der d. 25 April 1835 udnævntes til virkelig Myntmester. Guardein var til 1812 Truels Knoph, derpaa Ole Bentzen til 1818, og efter ham Joachim Gregorius Graah Fabricius, der suspenderedes 1831; den 8 Marts 1831 blev Bankassistent C. B. Alberts constitueret til Myntfuldmægtig og Guardein, og da han d. 19 Juni 1835 formedelst Sværgelighed entledigedes, blev i hans Sted constitueret Peter Reimer Hinnerup, der d. 8 Marts 1836 ansattes som virkelig Myntguardein. — Paa Kongsberg vedblev Johan Georg Prahm, der var Guardein ved Mynten i Altona, at mynte som constitueret Myntmester indtil 1814. — I Altona var Justitsraad Michael Flor Myntmester indtil 1818, da Kammerraad Cajus Branth udnævntes til Myntmester der; 1819 blev Johan Friederich Freund constitueret og 1820 virkelig Myntmester i Altona. Guardein i Altona var først J. G. Prahm, 1817 blev J. F. Freund constitueret og 1818 udnævnt til virkelig Guardein, og 1820 blev Hans Friederich Ausborn Guardein. — Stempelskjæreren ved Mynten i Altona Georg Valentin Bauert entledigedes efter 50 Aars Tjeneste 1840; og Hofmedailleur Johannes Conradsen, som 1810 var ansat, 1813 entlediget og 1823 igjen ansat som Stempelskjærer ved Mynten i Kjöbenhavn, entledigedes ligeledes fra dette Embede d. 19 Decbr. 1840, og Medailleur Fritz Krohn udnævntes under samme Dato til Medailleur ved begge Mynter i Kjöbenhavn og Altona, og som Medhjælper ved Stempelskjæringen ansattes i Kjöbenhavn Graveur Harald Conradsen, Søn af ovennævnte, og i Altona H. F. Alsing i Forbindelse med hans Post som Myntfuldmægtig.